

Ufalme wa Mungu Unatawala!

Chapa Kubwa

kripo-SW
170125

Ufalme wa Mungu Unatawala!

Chapa Kubwa

Kitabu hiki ni cha

Kitabu hiki hakiuzwi. Ni sehemu ya kazi ya elimu ya Biblia ya ulimwenguni pote inayotegemezwa kwa michango ya hiari.

Ikiwa ungependa kutoa mchango, tafadhali tembelea tovuti ya www.org/sw

Isipokuwa iwe imeonyeshwa vingine, Maandiko yamenukuliwa kutoka katika *Biblia Takatifu—Tafsiri ya Ulimwengu Mpya.*

God's Kingdom Rules!—Large Print
Chapa ya Januari 2017

Swahili (*kr/p-SW*)

© 2015

WATCH TOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY OF PENNSYLVANIA

Wachapishaji

Printed by Watch Tower Bible and Tract Society of South Africa NPC
1 Robert Broom Drive East, Rangeview, Krugersdorp, 1739, R.S.A.

Made in the Republic of South Africa
Limechapishwa Katika Jamhuri ya Afrika Kusini

BARUA KUTOKA KWA BARAZA LINALOONGOZA

Wahubiri wa Ufalme Wapendwa:

HEBU jiwazie ukiwa mshiriki wa familia ya Betheli ya Brooklyn Ijumaa asubuhi, Oktoba 2, 1914. Ume-
keti mahali pako kwenye meza ukimngojea Ndugu C. T. Russell awasili. Ghafla mlango wa chumba cha kulia chakula unafunguliwa na Ndugu Russell anaingia. Kama kawaida yake, anatusia kidogo na kwa uchangamfu anaisalimu familia ya Betheli hivi, “Hamjambo nyote!” Kisha, kabla hajaketi, anapiga makofi na kutoa tangazo hili lenye kulisimua: “Nyakati za Mataifa zimekwisha; siku za wafalme wao zimekwisha!” Unajawa na shangwe kwa kuwa umekuwa ukiitazamia siku hii kwa siku nyingi! Wewe pamoja na washiriki wengine wa familia ya Betheli mnafurahia habari hiyo kwa kupiga makofi kwa muda mrefu.

Miaka mingi imepita tangu Ndugu Russell aliposema maneno hayo yenye kulisimua. Ufalme umetimi-
za nini tangu wakati huo? Mambo mengi! Kupitia mpango wa Ufalme, Yehova amekuwa akiwasafisha na kuwazoeza hatua kwa hatua watu wake ambao

walikuwa maelfu kadhaa katika mwaka wa 1914 na sasa ni zaidi ya milioni saba na nusu. Wewe binafsi umenufaikaje na mazoezi hayo?

Leo mara nyingi sisi husikia ndugu zetu wakisema, “Gari la kimbingu la Yehova liko mwendoni!” na hilo ni kweli. Hata hivyo, ukweli wa mambo ni kwamba tangu mwaka wa 1914, gari hilo la kimbingu ambalo linafananisha sehemu isiyoonekana ya tengenezo la Yehova, limekuwa likisonga kwa mwendo wa kasi sana, kama vile utakavyoona unaposoma kwa maki-ni kitabu hiki. Ili wahubiri habari njema ulimwengu-ni pote, wahubiri wa Ufalme wametumia mbinu mbalimbali, kutia ndani magazeti ya habari, maanda-mano ya kutangaza habari, sinema, kadi za ushuhu-da, gramafoni, redio, na hata Intaneti.

Kwa sababu ya baraka za Yehova, sasa tunaweza ku-chapisha machapisho yetu yenye kupendeza yanayo-tegemea Biblia katika zaidi ya lugha 670 na kuwapa watu bila malipo. Wajitoleaji wenye kujidhabihu hu-saidia kujenga Majumba ya Ufalme, Majumba ya Ku-sanyiko, na majengo ya ofisi za tawi, katika nchi ta-jiri na nchi zisizo na uwezo mkubwa kifedha. Na kunapokuwa na misiba, kwa upendo ndugu na dada

zetu huwasaidia haraka wale walioathiriwa na hivyo kuthibitisha kwamba kwa kweli ‘wamezaliwa kwa ajili ya wakati wa taabu.’—Met. 17:17.

Nyakati nyingine, viongozi wa kidini na wapinzani wengine wametunga “matatizo kwa njia ya amri,” lakini imani yetu inaimarishwa tunapoona tena na tena jinsi ambavyo jitihada zao zenye nia mbaya ‘zimeendeleza mbele habari njema.’—Zab. 94:20; Flp. 1:12.

Ni pendeleo kushirikiana nanyi, ‘watumishi wenzetu wa nyumbani.’ Tunawahakikishia kwamba tunawapenda sana. Tunasali kwamba habari zilizo katika kitabu hiki zitawasaidia kuthamini hata zaidi urithi wenu wa kiroho.—Mt. 24:45.

Tunawatakia mema,

Ndugu zenu,

*Baraza Linaloongoza la Mashahidi wa
Yehova*

YALIYOMO

SEHEMU	SURA	UKURASA
	1. “Ufalme Wako na Uje”	8
	2. Ufalme Unazaliwa Mbinguni	20
1	Kweli ya Ufalme—Kuandaa Chakula cha Kiroho	
	3. Yehova Anafunua Kusudi Lake	53
	4. Yehova Analikweza Jina Lake	67
	5. Mfalme Anaufunua Ufalme	85
2	Kuhubiri Kuhusu Ufalme—Kutangaza Habari Njema Ulimwenguni Pote	
	6. Watu Wanaohubiri—Wahudumu Wanajitoa kwa Hiari	103
	7. Mbinu za Kuhubiri—Kutumia Kila Njia Ili Kuwafikia Watu	118
	8. Vifaa vya Kutusaidia Kuhubiri—Kuchapisha Machapisho kwa Ajili ya Watu Ulimwengu Pote	135
	9. Matokeo ya Kuhubiri—“Mashamba . . . Ni Meupe kwa Ajili ya Kuvunwa”	153

3

Viwango vya Ufalme—Kuutafuta Uadilifu wa Mungu

10.	Mfalme Anawasafisha Watu Wake Kiroho	175
11.	Usafi wa Maadili—Unaonyesha Utakatifu wa Mungu	191
12.	Tengenezo Linalomtumikia “Mungu wa Amani”	210

4

Ushindi wa Ufalme—Kutetea na Kuithibitisha Kisheria Habari Njema

13.	Wahubiri wa Ufalme Wanapeleka Kesi Mahakamani	237
14.	Kuunga Mkono kwa Ushikamanifu Serikali ya Mungu Pekee	265
15.	Kupigania Uhuru wa Kuabudu	283

5

Elimu ya Ufalme—Kuwazoeza Watumishi wa Mfalme

16.	Kukusanyika Pamoja kwa Ajili Ibada	307
17.	Kuwazoeza Wahudumu wa Ufalme	329

6

Kutegemeza Ufalme—Ujenzi wa Majengo ya Ibada na Kazi ya Kutoa Misaada

18.	Jinsi Kazi za Ufalme
Zinavyogharimiwa	349
19.	Kazi ya Ujenzi Inayomletea
Yehova Sifa	364
20.	Kazi ya Kutoa Msaada
Humtukuza Yehova	378

7

Ahadi za Ufalme—Kufanya Vitu Vyote Kuwa Vipya

21.	Ufalme wa Mungu Unaondoa
Maadui Wake	399
22.	Ufalme Unatimiza Mapenzi ya
Mungu Duniani	415

1 “Ufalme Wako na Uje”

WAZO KUU KATIKA SURU HII

Inazungumzia mambo ambayo Yesu alifundisha kuhusu
Ufalme wa Mungu

IKIWA Yehova Mungu angekuagiza ufanye jambo fulani, ungeitikiaje? Bila shaka ungekuwa tayari kufanya chochote ambacho amekuagiza, sivyo?

² Muda fulani baada ya Pasaka ya mwaka wa 32 W.K., mitume watatu wa Yesu—Petro, Yakobo, na Yohana—waliagizwa na Yehova wafanye jambo fulani. **(Soma Mathayo 17:1-5.)** Wakiwa wamekusanyika pamoja na Bwana wao juu ya “mlima mrefu,” waliwona Yesu katika maono akiwa Mfalme mwenye utukufu mbinguni. Maono hayo yalionekana kuwa halisi sana hivi kwamba Petro alitaka kushiriki katika maono hayo. Wakati Petro alipokuwa akizungumza, wingu likawafunika. Kisha Petro na wenzake wakasikia sauti ya Yehova, pendeleo ambalo ni wanadamu wachache sana wamewahi kupata. Baada ya kuwathibitishia kwamba Yesu alikuwa Mwana wake, Yehova alisema hivi waziwazi: “Msikilizeni.” Mitume walitii agizo hilo

1, 2. Mitume watatu wa Yesu walimsikia Yehova akisema nini, nao waliitikiaje?

la Mungu. Walisikiliza yale ambayo Yesu alifundisha, na kuwahimiza wengine wafanye vivyo hivyo.—Mdo. 3:19-23; 4:18-20.

³ Agizo hilo—“Msikilizeni”—liliandikwa katika Biblia kwa faida yetu. (Rom. 15:4) Kwa nini? Kwa sababu Yesu ni Msemaji wa Yehova na kila wakati Yesu alipofundisha, alisema yale ambayo Baba yake alitaka tujue. (Yoh. 1:1, 14) Kwa kuwa Yesu alizungumza sana kuhusu Ufalme wa Mungu, yaani, serikali ya mbinguni ya Kimasihi inayofanyizwa na Kristo Yesu na watawala wenzake 144,000, kuliko alivyozungumzia jambo lingine lolote, itafaa tuchunguze kwa makini habari hiyo muhimu. (Ufu. 5:9, 10; 14:1-3; 20:6) Hata hivyo, acheni kwanza tuchunguze kwa nini Yesu alizungumza sana kuhusu Ufalme wa Mungu.

‘Kutokana na Mambo Yaliyojaa Katika Moyo’

⁴ Yesu anauona Ufalme kuwa jambo muhimu sana. Kwa nini tunasema hivyo? Kwa sababu maneno hufunua kile kilicho moyoni, yaani, maneno yetu hufunua mambo tunayoona kuwa muhimu. Yesu mwenyewe alisema: “Kinywa kinasema kutokana na mambo

3. Kwa nini Yehova anataka tumsikilize Mwana wake, na hivyo itafaa tuchunguze habari gani?

4. Yesu alionyesha kwamba Ufalme ulikuwa jambo muhimu kwake?

yaliyojaa katika moyo.” (Mt. 12:34) Kila alipopata nafasi, Yesu alizungumza kuhusu Ufalme. Katika vitabu vinne vya Injili kuna zaidi ya marejeo 100 kuhusu Ufalme, na mengi ya marejeo hayo ni maneno ya Yesu. Yesu alionyesha kwamba Ufalme ulikuwa kichwa kikuu cha mahubiri yake aliposema: “Ni lazima nitangaze habari njema ya ufalme wa Mungu kwenye majiji mengine pia, kwa sababu nilitumwa kufanya hivyo.” (Luka 4:43) Hata baada ya kufufuliwa, Yesu aliendelea kuwaambia wanafunzi wake kuhusu Ufalme. (Mdo. 1:3) Kwa hakika, Yesu aliuthamini sana Ufalme hivi kwamba alichochewa kuzungumza kuuhusu.

⁵ Yehova pia anauona Ufalme kuwa jambo muhimu sana. Tunajuaje? Kumbuka kwamba Yehova alimtuma Mwana wake mzaliwa-pekee kuja ulimwenguni; Yehova ndiye chanzo cha kila kitu ambacho Mwana wake alisema na kufundisha. (Yoh. 7:16; 12:49, 50) Pia, Yehova ndiye chanzo cha mambo yote yaliyoandikwa katika vile vitabu vinne vya Injili vinavyozungumzia maisha na huduma ya Yesu. Hebu fikiria kidogo, jambo hilo linamaanisha nini.

5-7. (a) Tunajuaje kwamba Yehova anauona Ufalme kuwa jambo muhimu sana? Toa mfano. (b) Tunaweza kuonyeshaje kwamba Ufalme ni jambo muhimu sana kwetu?

⁶ Tuseme unapanga picha za familia yenu kwenye albamu. Una picha nyingi za kuweka, lakini albamu inaweza kuchukua picha chache tu. Utafanya nini? Utachagua zile tu ambazo ungependa kuziweka kwenye albamu. Vivyo hivyo, vitabu vya Injili ni kama albamu ya picha ambayo inatupatia picha halisi ya Yesu. Yehova hakuwaongoza waandishi wa vitabu vya Injili kuandika kila jambo ambalo Yesu alisema na kufanya alipokuwa duniani. (Yoh. 20:30; 21:25) Badala yake, roho ya Yehova iliwaongoza kuandika maneno na matendo ambayo yanatusaidia kuelewa kusudi la huduma ya Yesu na mapenzi ya Yehova. (2 Tim. 3:16, 17; 2 Pet. 1:21) Kwa kuwa vitabu vya Injili vimejaa mafundisho ya Yesu kuhusu Ufalme wa Mungu, hatutakuwa tumekosea tukisema kwamba Yehova anauona Ufalme kuwa jambo muhimu sana. Bila shaka, Yehova anataka tujue kusudi la Ufalme wake!

⁷ Kila mmoja wetu anapaswa kujiuliza, ‘Je, ninauona Ufalme wa Mungu kuwa jambo muhimu sana?’ Ikiwa ndivyo, tutakuwa na hamu ya kusikiliza yale ambayo Yesu alisema na kufundisha kuhusu Ufalme huo, yaani, umuhimu wake, jinsi utakavyokuja, na utakuja lini.

“Ufalme Wako na Uje”—Jinsi Gani?

⁸ Fikiria ile sala ya kielelezo. Akitumia maneno ya-liyo wazi na rahisi kueleweka, Yesu alieleza umuhimu wa Ufalme kwa kuonyesha yale ambayo utatimiza. Sala hiyo ina maombi saba. Maombi matatu ya kwanza yanahusu makusudi ya Yehova, yaani, kutakaswa kwa jina lake, kuja kwa Ufalme wake, na kufanywa kwa mapenzi yake duniani kama ilivyo mbinguni. **(Soma Mathayo 6:9, 10.)** Maombi hayo matatu yanahusiana sana. Yehova atatumia Ufalme wa Kimasihi kutakasa jina lake na kufanya mapenzi yake.

⁹ Ufalme wa Mungu utakuja jinsi gani? Tunaposa-li, “Ufalme wako na uje,” tunaomba kwamba Ufalme uchukue hatua thabiti. Ufalme huo utakapokuja, utaonyesha mamlaka yake kikamili duniani. Utaondoa mfumo huu mwovu wa mambo, kutia ndani serikali zote za wanadamu, na kuleta ulimwengu mpya wenye uadilifu. (Dan. 2:44; 2 Pet. 3:13) Halafu, chini ya utawala wa Ufalme, dunia yote itakuwa paradiso. (Luka 23:43) Wale wote walio katika kumbukumbu la Mungu watafufuliwa na kuungana na wapendwa wao. (Yoh.

8. Yesu alielezaje umuhimu wa Ufalme?

9, 10. (a) Ufalme wa Mungu utakuja jinsi gani? (b) Ni ahadi gani ya Biblia ambayo ungependa kuona ikitimizwa?

5:28, 29) Wanadamu watiifu watafikia ukamilifu na kufurahia uzima wa milele. (Ufu. 21:3-5) Mwishowe, mapenzi ya Yehova Mungu yatatendeka duniani kama ilivyo mbinguni! Je, hungependa kuona ahadi hizo za Biblia zikitimia? Kumbuka kwamba kila mara unaposali Ufalme wa Mungu uje, unaomba ahadi hizo bora zitimizwe.

¹⁰ Ni wazi kwamba Ufalme wa Mungu bado ‘hauja-ja’ ili kutimiza ile sala ya kielelezo. Bado serikali za wanadamu zinatawala na ulimwengu mpya wenye uadilifu bado haujafika. Lakini kuna habari njema. Ufalme wa Mungu tayari umesimamishwa, kama tutakavyozungumzia katika sura inayofuata. Acheni sasa tuchunguze yale ambayo Yesu alisema kuhusu wakati ambapo Ufalme huo ungesimamishwa na wakati ambapo ungekuja.

Ufalme wa Mungu Ungesimamishwa Lini?

¹¹ Yesu alionyesha kwamba Ufalme wa Mungu haungesimamishwa katika karne ya kwanza W.K., licha ya matarajio ya baadhi ya wanafunzi wake. (Mdo. 1:6) Fikiria mifano miwili aliyoitoa katika vipindi viwili tofauti.

11. Yesu alisema nini kuhusu kusimamishwa kwa Ufalme wa Mungu?

12 Mfano wa ngano na magugu. (Soma Mathayo 13: 24-30.) Baada ya kuzungumzia mfano huo, labda mwanzoni mwa mwaka wa 31 W.K., Yesu aliwafafanulia wanafunzi wake. (Mt. 13:36-43) Jambo kuu na maana ya mfano huo ni: Baada ya kifo cha mitume, Ibilisi angepanda magugu (Wakristo wa uwongo) katikati ya ngano (“wana wa Ufalme,” au Wakristo watiwa-mafuta). Ngano na magugu yangeachwa yakue pamoja wakati wa majira ya ukuzi ambayo yangeendelea mpaka wakati wa mavuno, ambayo ni “umalizio wa mfumo wa mambo.” Baada ya majira ya mavuno kuanza, magugu yangekusanywa. Kisha, ngano ingekusanywa. Kwa hiyo, mfano huo unaonyesha kwamba Ufalme haunge-simamishwa katika karne ya kwanza W.K., bali unge-simamishwa baada ya majira ya ukuzi kumalizika. Kama ilivyotukia, majira ya ukuzi yalimalizika na majira ya mavuno yakaanza mwaka wa 1914.

13 Mfano wa mina. (Soma Luka 19:11-13.) Yesu alitoa mfano huo mwaka wa 33 W.K. alipokuwa akielekea Yerusalemu kwa mara ya mwisho. Baadhi ya wasikilizaji wake walifikiri kwamba angeusimamisha Ufalme wake

12. Mfano wa ngano na magugu unaonyeshaje kwamba Ufalme haukusimamishwa katika karne ya kwanza W.K.?

13. Yesu alitumia mfano gani kuonyesha kwamba hangewekwa rasmi kuwa Mfalme wa Kimasihi baada tu ya kurudi mbinguni?

mara tu walipofika Yerusalemu. Ili kusahihisha wazo hilo na kuonyesha kwamba Ufalme ungesimamishwa miaka mingi baadaye, Yesu alijifananisha na “mtu fulani mashuhuri” ambaye alisafiri “mpaka nchi ya mbali ili ajipatie mamlaka ya kifalme.”*^[1] Katika kisa cha Yesu, “nchi ya mbali” ilikuwa mbinguni, ambako angepokea mamlaka ya kuwa Mfalme kutoka kwa Baba yake. Hata hivyo, Yesu alijua kwamba hangewekwa rasmi kuwa Mfalme wa Kimasihi baada tu ya kurudi mbinguni. Badala yake, angeketi kwenye mkono wa kuume wa Mungu na kusubiri mpaka wakati uliowe kwa. Kama ilivyotukia, alisubiri kwa karne nyingi. —Zab. 110:1, 2; Mt. 22:43, 44; Ebr. 10:12, 13.

Ufalme wa Mungu Utakuja Lini?

¹⁴ Siku chache kabla ya Yesu kuuawa, mitume wake wanne walimuuliza: “Ni nini itakayokuwa ishara ya kuwapo kwako na ya umalizio wa mfumo wa mambo?” (Mt. 24:3; Marko 13:4) Yesu alijibu kwa kutaja unabii

*^[1] Mfano wa Yesu huenda uliwakumbusha wasikilizaji wake kuhusu Arkelao, mwana wa Herode Mkuu. Kabla ya Herode kufa, alimchagua Arkelao arithi utawala wa Yudea na maeneo mengine. Hata hivyo, kabla ya kuanza kutawala, ilibidi Arkelao asafiri safari ndefu hadi Roma ili kupata kibali cha Kaisari Augusto.

14. (a) Yesu alijibuje swali aliloulizwa na mitume wake wanne? (b) Kutimia kwa unabii wa Yesu kunaonyesha nini kuhusu kuwapo kwake na kusimamishwa kwa Ufalme?

wenye mambo mengi unaopatikana kwenye Mathayo sura ya 24 na 25. Yesu alizungumzia kwa kina matukio mbalimbali ulimwenguni ambayo yangekuwa ishara ya kutambulisha kipindi cha wakati kinachoitwa “kuwapo” kwake. Kuwapo kwake *kunaanza* wakati Ufalme *unaposimamishwa* na *kutaisha* wakati Ufalme *utakapoanza* kutawala duniani kote. Tuna uthibitisho wa kutosha kwamba unabii wa Yesu umekuwa ukitimia tangu 1914.*[2] Hivyo, mwaka huo ndio uliokuwa mwanzo wa kuwapo kwake na kusimamishwa kwa Ufalme.

¹⁵ Hata hivyo, Ufalme wa Mungu utakuja lini? Yesu hakutaja wakati hususa ambao Ufalme huo ungekuja. (Mt. 24:36) Lakini alisema jambo fulani ambalo linapaswa kutuhakikishia kwamba Ufalme huo uko karibu sana. Yesu alisema kwamba Ufalme ungekuja baada ya “kizazi hiki” kushuhudia utimizo wa ishara ya unabii. (**Soma Mathayo 24:32-34.**) Maneno “kizazi hiki” yanarejelea nani? Acheni tuchunguze kwa makini maneno hayo ya Yesu.

*[2] Kwa habari zaidi, ona sura ya 9 ya kitabu *Biblia Inafundisha Nini Hasa?*

15, 16. Maneno “kizazi hiki” yanarejelea nani?

¹⁶ **“Kizazi hiki.”** Je, Yesu alikuwa akirejelea watu wasioamini? Hapana. Fikiria wasikilizaji wake. Yesu alitoa unabii huo kwa mitume wake wachache ambao ‘walimkaribia faraghani.’ (Mt. 24:3) Punde si punde mitume wangetiwa mafuta kwa roho takatifu. Fikiria pia muktadha. Kabla hajasema kuhusu “kizazi hiki,” Yesu alisema: “Basi jifunzeni jambo hili kutokana na mtini kama mfano: Mara tu tawi lake changa linapokuwa jororo na kutoa majani, mnajua kwamba kianga zi kiko karibu. Vivyo hivyo ninyi pia, mnapoona mambo yote hayo, jueni kwamba yuko karibu milangoni.” Wafuasi wa Yesu waliotiwa mafuta—na si watu wasioamini—ndio wangeona mambo ambayo Yesu alitabiri na kutambua maana yake, yaani, kwamba Yesu “yuko karibu milangoni.” Kwa hiyo, Yesu aliposema kuhusu “kizazi hiki,” alikuwa akirejelea *wafuasi wake watiwa-mafuta*.

¹⁷ **“Hakitapitilia mbali kamwe mpaka mambo yote hayo yatukie.”** Maneno hayo yatatimiaje? Ili kujibu swali hilo, tunahitaji kujua mambo mawili: maana ya “kizazi” na “mambo yote hayo.” Neno “kizazi” mara nyingi hurejelea watu wenye umri mbalimbali ambao maisha

17. Maneno “kizazi” na “mambo yote hayo” yanamaanisha nini?

yao yanapishana katika kipindi fulani hususa cha wakati. Kizazi si kipindi kirefu sana, na kina mwisho. (Kut. 1:6) Maneno “mambo yote hayo” yanatia ndani matukio yote yaliyotabiriwa kwamba yangetukia wakati wa kuwapo kwa Yesu, kulikoanza mwaka wa 1914 na kutamalizika wakati wa “dhiki kuu.”—Mt. 24:21.

¹⁸ Hivyo basi, tueleweje maneno ya Yesu kuhusu “kizazi hiki”? Kizazi hicho kinafanyizwa na vikundi viwili vya watiwa-mafuta ambao maisha yao yanapishana. Kikundi cha kwanza kinafanyizwa na watiwa-mafuta ambao waliona mwanzo wa utimizo wa ile ishara katika mwaka wa 1914 na kikundi cha pili kinafanyizwa na watiwa-mafuta ambao kwa muda fulani waliishi wakati mmoja na wale wa kikundi cha kwanza. Angalau baadhi ya watiwa-mafuta walio katika kikundi cha pili wataona mwanzo wa dhiki kuu inayokuja. Vikundi vyote viwili vinafanyiza kizazi kimoja kwa sababu maisha yao wakiwa Wakristo watiwa-mafuta yanapishana kwa muda fulani.*^[3]

*^[3] Yeyote ambaye alitiwa mafuta baada ya kifo cha mtiwa-mafuta wa mwisho katika kikundi cha kwanza, yaani, baada ya wale walioshuhudia “mwanzo wa maumivu ya taabu” katika mwaka wa 1914, si sehemu ya “kizazi hiki.”—Mt. 24:8.

18, 19. Tunaweza kuelewaje maneno ya Yesu kuhusu “kizazi hiki,” na tunaweza kufikia mkataa gani?

¹⁹ Tunaweza kufikia mkataa gani? Tunajua kwamba ishara ya kuwapo kwa Yesu katika mamlaka ya Kifalme inaonekana wazi ulimwenguni pote. Pia, tunaona kwamba watiwa-mafuta ambao bado wako hai na ni sehemu ya “kizazi hiki” wanaendelea kuzeeka; hata hivyo, hawatakufa wote kabla ya dhiki kuu kuanza. Hivyo basi, tunaweza kufikia mkataa kwamba hivi karibuni pasipo shaka Ufalme wa Mungu utakuja na kutawala juu ya dunia! Itasisimua sana kuona utimizo wa sala tuliyofundishwa na Yesu: “Ufalme wako na uje”!

²⁰ Tusingahau kamwe jambo ambalo Yehova mwenyewe alisema kutoka mbinguni kuhusu Mwana wake: “Msikilizeni.” Tukiwa Wakristo wa kweli, tuna hamu ya kutii agizo hilo la Mungu. Tunapendezwa kabisa na kila kitu ambacho Yesu alisema na kufundisha kuhusu Ufalme wa Mungu. Mambo ambayo Ufalme huo umetimiza na yale utakayofanya wakati ujao ndiyo habari muhimu itakayozungumziwa katika kitabu hiki. Sura inayofuata itazungumzia matukio yenye kusisimua ambayo yaliambatana na kuzaliwa kwa Ufalme wa Mungu mbinguni.

20. Ni habari gani muhimu itakayozungumziwa katika kitabu hiki, na tutachunguza nini katika sura inayofuata?

2 Ufalme Unazaliwa Mbinguni

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Jinsi Mungu alivyowatayarisha watu wake kwa ajili ya kuzaliwa kwa Ufalme

JE, UMEWAHI kujiuliza mambo yangekuwaje ikiwa ungeishi katika kipindi cha mabadiliko makubwa katika historia? Watu wengi hujiuliza swali hilo. Lakini hebu fikiria: Ikiwa ungeishi katika kipindi hicho muhimu sana, je, wewe binafsi ungeshuhudia matukio hususa ambayo yamesababisha mabadiliko hayo? Labda hungeyashuhudia. Mara nyingi matukio yanayosababisha serikali kuondolewa madarakani na kuandikwa katika vitabu vya historia hayatukii hadharani. Kwa njia fulani, mazungumzo mengi yanayobadili historia hufanywa kisiri katika vyumba vya ndani vya watawala, vyumba vya siri vya mikutano, au kwenye ofisi za serikali. Hata hivyo, mabadiliko hayo huathiri mamilioni ya watu.

² Namna gani tukio kubwa zaidi kuwahi kutukia katika historia ya ulimwengu? Tukio hilo limebadili maisha ya mamilioni ya watu. Hata hivyo, wanadamu hawa-

1, 2. Ni tukio gani kubwa ambao limewahi kutukia katika historia ya ulimwengu, na kwa nini wanadamu hawakuona tukio hilo?

kuona tukio hilo. Bila shaka, tunazungumza kuhusu kuzaliwa kwa Ufalme wa Mungu mbinguni, serikali ya Kimasihi iliyoahidiwa zamani sana ambayo hivi karibuni itaharibu mfumo mzima wa ulimwengu huu. (**Soma Danieli 2:34, 35, 44, 45.**) Kwa kuwa wanadamu hawakuona tukio hilo muhimu la kuzaliwa kwa Ufalme, je, tunapaswa kukata shauri kwamba Yehova aliwaficha wanadamu tukio hilo? Au je, aliwatayarisha mapema watumishi wake washikamanifu kwa ajili ya tukio hilo? Acheni tuone.

“Mjumbe Wangu . . . Atafungua Njia Mbele Zangu”

³ Tangu nyakati za kale, Yehova alikusudia kuwatayarisha watu wake kwa ajili ya kuzaliwa kwa Ufalme wa Kimasihi. Kwa mfano, fikiria unabii ulio kwenye Malaki 3:1: “Tazama! ninamtuma mjumbe wangu, naye atafungua njia mbele zangu. Na kwa ghafula Bwana wa kweli atakuja kwenye hekalu lake, ambaye ninyi mnamtafuta, na mjumbe wa agano mnayependezwa naye.”

⁴ Katika utimizo wa kisasa, Yehova, “Bwana wa kweli,” alikuja lini kukagua wale waliokuwa wakimtumikia katika ua wa duniani wa hekalu lake la kiroho? Unabii huo unaeleza kwamba Yehova angekuja pamoja na **3-5. (a) “Mjumbe wa agano” anayetajwa kwenye Malaki 3:1 alikuwa nani? (b) Ni nini ambacho kingetokea kabla ya “mjumbe wa agano” kuja kwenye hekalu?**

“mjumbe wa agano.” Huyu alikuwa nani? Bila shaka alikuwa Mfalme wa Kimasihi, Yesu Kristo! (Luka 1:68-73) Akiwa Mtawala aliyewekwa rasmi hivi karibuni, Yesu angewakagua na kuwasafisha watu wa Mungu duniani. —1 Pet. 4:17.

⁵ Hata hivyo, yule “mjumbe” mwingine anayetajwa kwanza kwenye Malaki 3:1 alikuwa nani? Mjumbe huyo aliyetabiriwa angetokea mapema sana kabla ya kuwapo kwa Mfalme wa Kimasihi. Kwa makumi ya miaka kabla ya mwaka wa 1914, je, kulikuwa na mtu yeyote ‘aliyefungua njia’ mbele ya Mfalme wa Kimasihi?

⁶ Katika kitabu hiki, tutapata majibu ya maswali hayo tunapochunguza historia yenye kulisimua ya watu wa Yehova leo. Historia hiyo inaonyesha kwamba mwishoni mwa karne ya 19, hatua kwa hatua kikundi kidogo cha watu waaminifu kilianzishwa na kuwa kikundi pekee cha Wakristo wanyofu katikati ya Wakristo wengi sana wa uwongo. Kikundi hicho kilikuja kujulikana kama Wanafunzi wa Biblia. Bila shaka, wale waliokuwa wakiongoza miongoni mwao, yaani, Charles T. Russell na washiriki wenzake wa karibu walitenda kama yule “mjumbe” aliyetabiriwa, wakiwaelekeza watu wa Mungu kwenye

6. Ni nani aliyetenda kama “mjumbe” aliyetabiriwa ambaye alikuja kwanza ili kuwatayarisha watu wa Mungu kwa ajili ya matukio yaliyokuwa mbele?

njia inayofaa na kuwatayarisha kwa ajili ya matukio yaliyokuwa mbele. Acheni tuone njia nne ambazo “mjumbe” huyo alitumia ili kuwatayarisha watu wa Mungu.

Kuabudu Katika Kweli

⁷ Walipokuwa wakijifunza, Wanafunzi hao wa Biblia walisali ili kupata mwongozo wa Yehova; walikubaliana, wakakusanya, na kisha wakachapisha mafundisho sahihi ya kweli. Kwa karne nyingi, dini zinazodai kuwa za Kikristo zimefunikwa na giza la kiroho; chanzo cha mafundisho mengi ya dini hizo ni upagani. Mfano mzuri ni fundisho la kutokufa kwa nafsi. Hata hivyo, katika miaka ya 1800, wanafunzi wachache wa Biblia walichunguza kwa undani fundisho hilo na kuona kwamba haliungwi mkono na Neno la Mungu. Henry Grew, George Stetson, na George Storrs waliandika na kutoa hotuba kwa ujasiri, wakifunua uwongo huo wa Shetani.*^[1] Kazi yao ilimsaidia C. T. Russell na washiriki wenzake wa karibu waboreshe uelewaji wao wa Maandiko.

⁸ Kikundi hicho kidogo cha Wanafunzi wa Biblia

***[1]** Ili kupata habari zaidi kuhusu Grew, Stetson, na Storrs, ona kitabu *Mashahidi wa Yehova—Wapiga-Mbiu wa Ufalme wa Mungu*, ukurasa wa 45-46.

7, 8. (a) Katika miaka ya 1800, ni nani walioanza kufunua uwongo kuhusu fundisho la kutokufa kwa nafsi? (b) C. T. Russell na washiriki wenzake wa karibu walifunua mafundisho gani mengine ya uwongo?

kiligundua kwamba mafundisho mengine yanayohusianishwa na kutokufa kwa nafsi, pia yalikuwa ya uwongo na yenye kutatanisha—kwa mfano, fundisho la kwamba watu wote wazuri huenda mbinguni au kwamba Mungu huzitesa milele katika moto wa mateso nafsi zisizokufa za watu waovu. Russell pamoja na washiriki wenzake wa karibu walifunua kwa ujasiri uwongo huo katika makala kadhaa, vitabu, vijitabu, trakti, na hotuba zilizochapishwa katika magazeti ya habari.

⁹ Pia, Wanafunzi wa Biblia walifunua kwamba fundisho la Utatu ambalo liliheshimiwa na watu wengi lilikuwa la uwongo. Mwaka wa 1887, gazeti *Zion's Watch Tower* lilisema hivi: “Maandiko yanaeleza wazi uhusiano sahihi uliopo kati ya Yehova na Bwana wetu Yesu na kwamba wao ni watu wawili tofauti.” Kisha makala hiyo ikaeleza kuwa ni jambo lenye kushangaza kwamba “fundisho la utatu, yaani, Miungu watatu katika mmoja, na wakati uleule, Mungu mmoja katika miungu watatu, limeenea sana na kukubaliwa na watu wengi. Jambo hilo linaonyesha wazi kwamba kanisa lilikuwa limelala usingizi wa kiroho Shetani alipofanikiwa kueneza fundisho hilo la uwongo.”

9. Gazeti *Zion's Watch Tower* lilifunua jinsi gani kwamba fundisho la Utatu ni la uwongo?

¹⁰ Kama vile kichwa chake kilivyodokeza, gazeti *Zion's Watch Tower and Herald of Christ's Presence* (*Mnara wa Mlinzi wa Sayuni Unaotangaza Kuwapo kwa Kristo*) lilikazia sana unabii mbalimbali uliohusu kuwapo kwa Kristo. Watiwa-mafuta waaminifu ambao waliandika gazeti hilo waliona kwamba unabii wa Danieli kuhusu “nyakati saba” ulihusiana na wakati wa utimizo wa makusudi ya Mungu kuhusu Ufalme wa Kimasihi. Mapema zaidi katika miaka ya 1870, walitaja kwamba hizo nyakati saba zingeisha mwaka wa 1914. (Dan. 4:25; Luka 21:24) Inga-wa ndugu zetu walioishi wakati huo hawakuelewa kikamili umuhimu wa mwaka huo wa pekee, walitangaza kwa mapana na marefu mambo waliyoyajua, na hadi leo tunaona matokeo mazuri ya jitihada zao.

¹¹ Russell pamoja na washiriki wenzake waaminifu hawakudai kwamba wao ndio waliofunua na kuelewa kweli hizo muhimu sana za kiroho. Russell aliwapongeza wale waliofunua kweli hizo kabla yake. Zaidi ya yote, alimtukuza Yehova Mungu, ambaye hufundisha watu Wake mambo wanayohitaji kujua kwa wakati unaofaa. Ni wazi

10. Gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilikaziaje umuhimu wa mwaka wa 1914?

11, 12. (a) Ndugu Russell alimpongeza nani kwa sababu ya mambo aliyofundisha? (b) Kazi iliyofanywa na Russell pamoja na washiriki wenzake kwa makumi ya miaka kabla ya mwaka wa 1914 ilikuwa muhimu kadiri gani?

kwamba Yehova alibariki jitihada za Russell na washiriki wenzake za kutenganisha kweli na uwongo. Kadiri miaka ilivyosonga, ndivyo walivyozi kuwa tofauti kabisa na dini zinazodai kuwa za Kikristo.

¹² Jitihada za wanaume hao waaminifu za kutetea mafundisho ya kweli kwa makumi ya miaka kabla ya mwaka wa 1914, kwa kweli zilistaajabisha sana! Gazeti *The Watch Tower and Herald of Christ's Presence* la Novemba 1, 1917, lilieleza hivi: “Mamilioni ya watu leo wako huru kutokana na mzigo wa woga, ambao walikuwa wametwika kwa mafundisho ya moto wa mateso na mafundisho mengine ya uwongo . . . Wimbi la Kweli, ambalo lilianza kuinuka zaidi ya miaka arobaini iliyopita, litaendelea kuinuka hatua kwa hatua hadi litakapoifunika dunia nzima; na wapinzani wamejaribu kuizuia Kweli isienee duniani kote, lakini jitihada zao zimekuwa kama kuyazuia mawimbi ya bahari yenye nguvu kwa kutumia ufagio.”

¹³ Fikiria jambo hili: Je, watu wa Mungu wangekuwa wametayarishwa kwa ajili ya kuanza kwa kuwapo kwa Kristo ikiwa hawangeweza kumtofautisha Yesu na Baba yake, Yehova? Bila shaka hapana! Pia, hawangekuwa wametayarishwa ikiwa wangefikiri kwamba uhai usiowe-

13, 14. (a) “Mjumbe” alimtayarishiaje njia Mfalme wa Kimasihi? (b) Tunajifunza nini kutoka kwa ndugu zetu walioishi zaidi ya karne moja iliyopita?

za kufa ulikuwa zawadi aliyopewa kila mtu, na si zawadi yenye thamani sana ambayo hupewa wafuasi wachache sana wa Kristo wanaofuata hatua zake; pia hawangekuwa wametayarishwa ikiwa wangepikiri kwamba Mungu huwatesa watu milele katika moto wa mateso! Bila shaka, “mjumbe” alitayarisha njia kwa ajili ya Mfalme wa Kimasihi!

¹⁴ Namna gani sisi leo? Tunajifunza nini kutoka kwa ndugu zetu walioishi zaidi ya karne moja iliyopita? Sisi pia tunahitaji kusoma na kujifunza Neno la Mungu kwa bidii. (Yoh. 17:3) Ulimwengu huu unaopenda vitu vya kimwili unapozidi kudhoofika kwa sababu ya kukosa chakula cha kiroho, tunapaswa kuwa na hamu zaidi ya kula chakula cha kiroho!—**Soma 1 Timotheo 4:15.**

“Tokeni Kwake, Watu Wangu”

¹⁵ **Wanafunzi wa Biblia walifundisha kwamba ilikuwa lazima kujitenga na makanisa.** Mwaka wa 1879, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilizungumza kuhusu “kanisa la Babiloni.” Je, lilikuwa likizungumza kumhusu papa? Kanisa Katoliki? Kwa karne nyingi dini za Kiprotestanti zilisema kwamba Babiloni, anayetajwa katika unabii wa **15. Wanafunzi wa Biblia walikuja kutambua jambo gani hatua kwa hatua? (Ona pia maelezo ya chini.)**

Biblia anawakilisha Kanisa Katoliki. Hata hivyo, hatua kwa hatua Wanafunzi wa Biblia walitambua kwamba makanisa *yote* ya dini zinazodai kuwa za Kikristo yalikuwa sehemu ya “Babiloni” wa siku hizi. Kwa nini? Kwa sababu makanisa yote yalifundisha mafundisho ya uwongo kama yale yaliyozungumziwa katika mafungu yaliyotangulia.*[2] Baada ya muda, machapisho yetu yalianza kueleza waziwazi mambo ambayo washiriki wanyofu wa makanisa ya Babiloni walipaswa kufanya.

¹⁶ Kwa mfano, katika mwaka wa 1891, Buku la 3 la *Millennial Dawn* lilizungumzia jinsi Mungu alivyomkataa Babiloni wa siku hizi na kueleza hivi: “Makanisa yote ya dini zinazodai kuwa za Kikristo yamekataaliwa.” Liliongezea kusema kwamba wale wote ambao “hawakubaliani na mafundisho na mazoea yake, wanahimizwa sasa wajitenge naye.”

¹⁷ Mnamo Januari 1900, gazeti *Mnara wa Mlinzi* liliwa-

*[2] Ingawa Wanafunzi wa Biblia waliona uhitaji wa kujitenga na mashirika ya kidini ambayo yalikuwa na urafiki na ulimwengu, kwa miaka mingi waliendelea kuwaona kuwa ndugu zao wale wote waliodai kuwa na imani katika fidia na kwamba wamejiweka wakfu kwa Mungu ingawa Wakristo hao hawakuwa Wanafunzi wa Biblia.

16, 17. (a) Buku la 3 la *Millennial Dawn* na gazeti *Mnara wa Mlinzi* liliwahimizaje watu wajitenge na dini ya uwongo? (b) Ni jambo gani lililopunguza uzito wa maonyo hayo ya mapema? (Ona maelezo ya chini.)

shauri wale ambao bado majina yao yalikuwa kwenye orodha ya washiriki wa makanisa ya dini zinazodai kuwa za Kikristo na wale ambao walijitetea kwa kusema, “Ninaiunga mkono kweli kwa moyo wote, na ni mara chache sana ninahudhuria mikutano mingine.” Makala hiyo iliuliza hivi: “Je, jambo hilo ni sawa, yaani, kuwa mguu mmoja ndani na mwingine nje ya Babiloni? Je, Mungu hukubali na kufurahishwa . . . na utii wa aina hiyo? Hapana. Mshirika wa kanisa alifanya *agano* hadharani na dhehebu alipojiunga nalo, na anapaswa kuwa mwamini-fu na kufuata masharti yote ya agano hilo hadi . . . anapokana au kuvunja *rasmi* ushirika wake na dhehebu hilo.” Kwa miaka mingi, shauri hilo lilirudiwa tena na tena.*^[3] Ni lazima watumishi wa Yehova wakate vifungo vyote walivyofunga pamoja na dini ya uwongo.

¹⁸ Ikiwa maonyo hayo ya kutoka katika Babiloni Mkubwa hayangetolewa kwa ukawaida, je, Kristo akiwa Mfalme aliyetoka tu kuwekwa rasmi angekuwa na

*[3] Jambo moja lililopunguza uzito wa maonyo hayo ni kwamba yalihusu hasa kundi dogo la Kristo la watu 144,000. Katika Sura ya 5 tutaona kwamba kabla ya mwaka wa 1935, ilidhaniwa kuwa “mkutano mkubwa” unaotajwa kwenye Ufunuo 7:9, 10 katika tafsiri ya *Union Version*, ungetia ndani washiriki wengi wa makanisa ya dini zinazodai kuwa za Kikristo na kwamba washiriki hao wangekuwa kundi la pili lenye tumaini la kwenda mbinguni, hiyo ikiwa thawabu yao kwa kumuunga mkono Kristo hadi kuja kwake.

18. Kwa nini ilikuwa lazima watu watoke katika Babiloni Mkubwa?

kikundi hapa duniani cha watumishi watiwa-mafuta waliotayarishwa? Bila shaka hapana, kwa kuwa ni lazima Wakristo watoke katika Babiloni ili waweze kumwabudu Yehova kwa “roho na kweli.” (Yoh. 4:24) Namna gani sisi, je, tumeazimia kujitenga kabisa na dini ya uwongo? Acheni tuendeleo kutii amri hii: “Tokeni kwake, watu wangu”—**Soma Ufunuo 18:4.**

Kukusanyika kwa Ajili ya Ibada

¹⁹ Wanafunzi wa Biblia walifundisha kwamba waumini wenzao walipaswa kukusanyika ili kuabudu pamoja, ikiwa hali zingaruhusu. Haitoshi tu kwa Wakristo wa kweli kutoka katika dini ya uwongo. Ni muhimu pia washiriki katika ibada safi. Tangu lilipoanza kuchapishwa, gazeti *Mnara wa Mlinzi* liliwatia moyo wasomaji wake wakusanyike pamoja kwa ajili ya ibada. Kwa mfano, mnamo Julai 1880, Ndugu Russell aliripoti kuhusu ziara aliyofanya akiwa msemaji, na kueleza jinsi mikutano hiyo ilivyokuwa yenye kutia moyo. Kisha akawahimiza wasomaji wa gazeti hilo wawe wakituma ripoti kuhusu maendeleo yao na baadhi ya ripoti hizo zingechapishwa katika gazeti *Mnara wa Mlinzi*. Kwa kusudi gani? “Tungependa kujua . . . **19, 20. Gazeti *Mnara wa Mlinzi* liliwatiaje moyo watu wa Mungu wakusanyike pamoja kwa ajili ya ibada?**

jinsi Bwana anavyowabariki; na ikiwa mnaendelea kukutanika pamoja na wale walio na imani kama yenu.”

²⁰ Mwaka wa 1882, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilikuwa na makala yenye kichwa “Kukusanyika Pamoja.” Makala hiyo iliwahimiza Wakristo wafanye mikutano ili “kufundishana, kutiana moyo, na kuimarishana.” Lilieleza hivi: “Si lazima kuwe na msomi au mtu mwenye kipawa miongoni mwenu. Kwa kadiri inavyowezekana, . . . acheni kila mtu alete Biblia yake, karatasi, na penseli na kutumia vifaa vyovyote vinavyoweza kumsaidia kujifunza kama vile Fahirisi. Chagueni kichwa cha mazungumzo; ombeni mwongozo wa Roho ili kuelewa habari hiyo; kisha someni, *tafakarini*, mlinganishe andiko na andiko na bila shaka roho takatifu itawaongoza kwenye ukweli.”

²¹ Makao makuu ya Wanafunzi wa Biblia yalikuwa huko Allegheny, Pennsylvania, Marekani. Katika makao hayo, waliweka mfano mzuri kwa kukusanyika pamoja ili kutii shauri lilioongozwa na roho ambalo limeandikwa kwenye **Waebrania 10:24, 25. (Soma.)** Miaka mingi baadaye, ndugu Charles Capen alisema kwamba alihudhuria mikutano hiyo alipokuwa mvulana. Aliandika **21. Kutaniko lililokuwa Allegheny, Pennsylvania, liliweka mfano gani kuhusiana na mikutano na ziara za uchungaji?**

hivi: “Bado ninakumbuka mojawapo ya maandiko yaliyoandikwa kwenye ukuta wa jumba la kusanyiko la Sosaiti. ‘Mnaye Bwana mmoja, ambaye ni Kristo; na ninyi nyote ni ndugu.’ Siku zote andiko hilo limekuwa akilini mwangu—hakuna tabaka la makasisi na waumini kati ya watu wa Yehova.” (Mt. 23:8, *Neno—Biblia Takatifu*) Ndugu Capen alikumbuka pia jinsi mikutano hiyo ilivyokuwa yenye kujenga, kutia moyo, na jinsi Ndugu Russell alivyojitahidi sana kumfanyia ziara ya uchungaji kila mshiriki wa kutaniko.

²² Watu waaminifu waliiga mfano huo na kufuata maagizo waliyopewa. Makutaniko yakaanzishwa katika majimbo mengine, kama vile Ohio na Michigan, na kisha katika maeneo yote ya Amerika Kaskazini na katika nchi nyingine pia. Fikiria hili: Je, kweli watu waaminifu wangukuwa wametayarishwa kwa ajili ya kuwapo kwa Kristo ikiwa hawakuwa wamezoezwa kutii shauri lilioongozwa na roho kwamba wakusanyike pamoja kwa ajili ya ibada? Bila shaka hapana! Namna gani sisi leo? Tunahitaji kuazimia kuhudhuria mikutano ya Kikristo kwa ukawaida, na kutumia kila nafasi tunayopata kuabudu pamoja na kujengana kiroho.

22. Watu waaminifu waliitikiaje walipotiwa moyo wahudhurie mikutano ya Kikristo, na hilo linatufundisha nini?

Kuhubiri kwa Bidii

²³ **Wanafunzi wa Biblia walifundisha kwamba watiwa-mafuta wote wanapaswa kuwa wahubiri wa ile kweli.** Mwaka wa 1885, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilieleza hivi: “Hatupaswi ku-sahau kwamba kila mshiriki wa kikundi cha watiwa-mafuta ametiwa mafuta ili ahubiri (Isa. 61:1), ameitwa katika huduma.” Toleo moja la mwaka wa 1888 lilikuwa na himizo hili: “Tunajua vizuri utume wetu . . . Ikiwa tunaupuuza na kujitetea, basi sisi ni watumishi wavivu, na hivyo tunathibitisha kwamba hatustahili kuwa watiwa-mafuta.”

²⁴ Ndugu Russell na washiriki wenzake wa karibu walifanya mambo mengi mbali na kuwatia moyo watu wahubiri. Walianza pia kuchapisha trakti zilizoitwa *Bible Students' Tracts*, ambazo baadaye zilikuja kuitwa *Old Theology Quarterly*. Wasomaji wa *Mnara wa Mlinzi* walipewa trakti hizo ili wazigawanye kwa watu bila malipo.

²⁵ Wale ambao walishiriki katika huduma wakati wote waliitwa makolpota. Charles Capen, aliyetajwa awali, alikuwa mmoja wao. Baadaye alisema hivi: “Nilitumia

23. Gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilielezaje wazi kwamba watiwa-mafuta wote wanapaswa kuwa wahubiri wa ile kweli?

24, 25. (a) Russell pamoja na washiriki wenzake wa karibu walifanya nini mbali na kuwatia moyo watu wahubiri? (b) Kolpota mmoja alifanyaje kazi yake katika siku hizo ambazo magari yalikuwa machache sana?

ramani zilizochorwa na Shirika la Uchunguzi wa Jiolojia la Serikali ya Marekani ili kunisaidia nihubiri eneo lote katika jimbo la Pennsylvania. Ramani hizo zilionyesha barabara zote, na hivyo kufanya iwezekane kufika kwa miguu katika maeneo yote katika kila mkoa. Nyakati fulani, baada ya kusafiri kwa siku tatu katika maeneo mbalimbali nchini nikikusanya majina ya watu waliotaka mabuku ya *Studies in the Scriptures*, nilikodi gari linalokotwa na farasi ili niwapelekee watu mabuku waliyoagiza. Mara kwa mara nililala kwenye nyumba za wakulima. Siku hizo kulikuwa na magari machache sana.”

²⁶ Kwa hakika jitihada hizo za kuhubiri zilihitaji ujasi-ri na bidii. Je, Wakristo wa kweli wangekuwa wametayarishwa kwa ajili ya utawala wa Kristo ikiwa hawangekuwa wamefundishwa umuhimu wa kazi ya kuhubiri? Bila shaka hapana! Kwa kweli, kazi ya kuhubiri ingekuwa kuwa sehemu muhimu ya ile ishara ya kuwapo kwa Kristo. (Mt. 24:14) Watu wa Mungu walipaswa kutayarishwa ili waifanye kazi hiyo ya kuokoa uhai iwe jambo kuu maishani mwao. Sisi pia, inafaa tujiulize: ‘Je, kazi ya kuhubiri ndilo jambo kuu maishani mwangu? Je, ninajinyima mambo fulani ili nishiriki kikamili katika utendaji huo?’

26. (a) Kwa nini watu wa Mungu walihitaji kushiriki katika kazi ya kuhubiri ili wawe tayari kwa ajili ya utawala wa Kristo? (b) Inafaa tujiulize maswali gani?

Ufalme wa Mungu Unazaliwa!

²⁷ Hatimaye, mwaka muhimu sana wa 1914 ukafika. Kama tulivyozungumza mwanzoni mwa sura hii, haku-na mwanadamu aliyeshuhudia matukio hayo matukufu yaliyotokea mbinguni. Hata hivyo, mtume Yohana alipe-wa maono ambayo yanaelezea matukio hayo kwa njia ya mfano. Hebu wazia: Yohana anaona “ishara kubwa” mbi-nguni. “Mwanamke” wa Mungu, yaani, tengenezo la Mu-ngu la viumbe wa roho mbinguni, ana mimba na anazaa mtoto wa kiume. Tunaambiwa kwamba hivi karibuni mwana huyo wa mfano ‘atayachunga mataifa yote kwa fimbo ya chuma.’ Hata hivyo, baada tu ya kuzaliwa, mto-to huyo ‘ananyakuliwa mpaka kwa Mungu na kwenye kiti chake cha ufalme.’ Sauti kubwa mbinguni inasema: “Sasa kumekuwa na wokovu na nguvu na ufalme wa Mu-ngu wetu na mamlaka ya Kristo wake.”—Ufu. 12:1, 5, 10.

²⁸ Hakuna shaka kwamba Yohana aliona katika maono kuzaliwa kwa Ufalme wa Kimasihi. Kwa hakika tukio hilo lilikuwa tukufu sana, lakini si wote waliofurahishwa nalo. Shetani na roho wake waovu walipigana vita dhidi ya malaika waaminifu, ambao walikuwa chini ya uongozi wa Mikaeli, au Kristo. Matokeo yalikuwaje? Tunasoma **27, 28. Mtume Yohana aliona nini katika maono, na Shetani na roho wake waovu walitendaje Ufalme ulipozaliwa?**

hivi: “Yule joka mkubwa akatupwa chini, yule nyoka wa zamani, yeye anayeitwa Ibilisi na Shetani, anayeipotosha dunia nzima inayokaliwa; akatupwa chini duniani, na malaika zake wakatupwa chini pamoja naye.”—Ufu. 12:7, 9.

²⁹ Miaka mingi kabla ya mwaka wa 1914, Wanafunzi wa Biblia walisema kwamba wakati wa taabu ungeanza mwaka huo wa pekee. Hata hivyo, wao wenyewe hawakujua kwamba utabiri wao ungetimia kwa usahihi kabisa. Kama vile maono ya Yohana yalivyofunua, Shetani angeanza kuwaathiri wanadamu kwa njia kubwa sana: “Ole wa dunia na wa bahari, kwa sababu Ibilisi ameshuka kwenu, akiwa na hasira kali, akijua kwamba ana kipindi kifupi cha wakati.” (Ufu. 12:12) Katika mwaka wa 1914, vita vya kwanza vya ulimwengu vilianza na ishara ya kuwapo kwa Kristo akiwa katika mamlaka ya kifalme ikaanza kutimia ulimwenguni pote. “Siku za mwisho” za mfumo huu wa mambo zikaanza.—2 Tim. 3:1.

³⁰ Hata hivyo, kulikuwa na shangwe mbinguni. Shetani na roho wake waovu walikuwa wamefukuzwa milele. Simulizi la Yohana linasema hivi: “Kwa sababu hiyo furahini, enyi mbingu nanyi mnaokaa ndani yake!” (Ufu. 12:12) Sasa, mbingu zikiwa zimesafishwa na Yesu akiwa amewe-

29, 30. Baada ya kuzaliwa kwa Ufalme wa Kimasihi, hali zilibadilikaje (a) duniani? (b) mbinguni?

kwa rasmi kuwa Mfalme, Ufalme wa Kimasihi ulikuwa tayari kutenda kwa niaba ya watu wa Mungu duniani. Ufalme huo ungechukua hatua gani? Kama tulivyoona mwanzoni mwa sura hii, Kristo akiwa “mjumbe wa agano,” kwanza angetenda akiwa msafishaji wa watumishi wa Mungu hapa duniani. Hilo lingemaanisha nini?

Kipindi cha Majaribu

³¹ Malaki alitabiri kwamba kipindi cha kusafishwa ha-kingekuwa rahisi. Aliandika hivi: “Ni nani atakayeistahimili siku ya kuja kwake, naye ni nani atakayesimama wakati atakapoonekana? Kwa maana atakuwa kama moto wa msafishaji na kama sabuni ya wafuaji wa nguo.” (Mal. 3:2) Maneno hayo yalithibitika kuwa kweli kabisa! Kuanzia mwaka wa 1914, watu wa Mungu duniani walikabili majaribu mengi na hali ngumu sana. Vita vya Kwanza vya Ulimwengu vilipozidi kupamba moto, Wanafunzi wengi wa Biblia waliteswa vikali sana na kutupwa gerezani.*[4]

*[4] Mnamo Septemba 1920, gazeti *The Golden Age* (sasa *Amkeni!*) lilichapisha toleo la pekee ambalo lilitaja kwa kina visa vingi vya mateso waliyopata watu wa Mungu katika nchi ya Kanada, Marekani, Uingereza, na Ujerumani wakati wa vita. Baadhi ya mateso hayo yalikuwa ya kikatili sana. Kinyume cha hilo, miaka kadhaa kabla ya vita vya kwanza vya ulimwengu hakukuwa na mateso makali sana kama hayo.

31. Malaki alitabiri nini kuhusiana na kipindi cha kusafishwa, na unabii huo ulianza kutimia lini? (Ona pia maelezo ya chini.)

³² Pia msukosuko ulitokea ndani ya tengenezo. Mnamo 1916, Ndugu Russell alikufa akiwa na umri wa miaka 64 tu, na watu wengi wa Mungu walishtushwa sana na kifo chake. Kifo chake kilifunua kwamba baadhi ya watu walikuwa wamekazia fikira kupita kiasi kwa mtu mmoja aliyekuwa mfano bora. Ingawa Ndugu Russell hakutaka heshima ya namna hiyo, watu wengi walikuwa na mwelekeo wa kumwabudu. Watu wengi walifikiri kwamba kweli iliyokuwa ikifunuliwa hatua kwa hatua ilikoma Ndugu Russell alipokufa, na baadhi ya watu walipinga vikali sana jitihada za kusonga mbele. Mtazamo huo ulichangia kutokea kwa uasi-imani ambao uliligawanya tengenezo.

³³ Jaribu lingine lilikuwa kutotimia kwa matarajio ya watu wa Mungu. Ingawa gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilikuwa limetaja kwa usahihi kabisa kwamba Nyakati za Mataifa zingeisha mwaka wa 1914, bado akina ndugu hawakujua mambo ambayo yangetokea mwaka huo. (Luka 21:24) Walifikiri kwamba katika mwaka wa 1914, Kristo angechukua jamii yake ya bibi-arusi waliotiwa mafuta ili wakatawale pamoja naye mbinguni. Matumaini hayo hayakutimia. Mwishoni mwa mwaka wa 1917, gazeti *Mna-*

32. Ni msukosuko gani ulitokea ndani ya tengenezo na kuwaathiri watu wa Mungu kuanzia mwaka wa 1916?

33. Matarajio ambayo hayakutimia yaliwajaribu watu wa Mungu jinsi gani?

ra wa Mlinzi lilitangaza kwamba kipindi cha mavuno chenye urefu wa miaka 40 kingeisha mwanzoni mwa mwaka wa 1918. Lakini kazi ya kuhubiri haikukoma. Iliendelea kusitawi hata baada ya mwaka huo kupita. Gazeti hilo lilidokeza kwamba pasipo shaka mavuno yalikuwa yamemalizika, lakini kipindi cha kukusanya masalio kilikuwa kimebaki. Hata hivyo, watu wengi waliacha kumtumikia Yehova kwa sababu ya kuvunjika moyo.

³⁴ Jaribu gumu zaidi lilitokea mwaka wa 1918. J. F. Rutherford, aliyewaongoza watu wa Mungu baada ya C. T. Russell kufa, alikamatwa pamoja na ndugu wengine saba wenye madaraka. Walihukumikiwa isivyo haki vifungo vya muda mrefu na kufungwa katika gereza kuu huko Atlanta, Georgia, Marekani. Kwa muda fulani, kazi ya watu wa Mungu ilionekana kuwa imesimama. Viongozi wengi wa dini zinazodai kuwa za Kikristo walishangilia sana. Walidhani kwamba kwa kuwa “viongozi” walikuwa gerezani, makao makuu huko Brooklyn yamefungwa, na kazi ya kuhubiri ilikuwa ikishambuliwa barani Ulaya na Amerika, basi Wanafunzi hao wasumbufu wa Biblia walikuwa “wamekufa,” hawakuwa tishio tena. (Ufu. 11:3, 7-10) Kwa kweli, walikuwa wamekosea sana!

34. Ni jaribu gani gumu zaidi lililotokea mwaka wa 1918, na kwa nini dini zinazodai kuwa za Kikristo zilifikiri kwamba watu wa Mungu walikuwa “wamekufa”?

Kipindi cha Kuamka Kiroho!

³⁵ Maadui wa ile kweli hawakujua kwamba Yesu aliruhusu watu wake wapatwe na hali hizo ngumu kwa sababu tu wakati huo Yehova alikuwa ameketi “kama msafishaji na mtakasaji wa fedha.” (Mal. 3:3) Yehova na Mwana wake walikuwa na hakika kwamba baada ya majaribu hayo makali watu waaminifu wangukuwa wamesafishwa, wametakaswa, na kufaa zaidi kumtumikia Mfalme. Kuanzia mapema mwaka wa 1919, ilikuwa wazi kabisa kwamba roho ya Mungu ilikuwa imefanya jambo ambalo adui za watu wake walifikiri kwamba halingewezekana. Watu waaminifu walianka kiroho! (Ufu. 11:11) Wakati huo, Kristo alitimiza sehemu muhimu ya ile ishara ya siku za mwisho. Alimweka rasmi “mtumwa mwaminifu na mwenye busara,” kikundi kidogo cha wanaume watiwa-mafuta ambacho kingewaongoza watu wake kwa kuwaandalia chakula cha kiroho kwa wakati unaofaa.—Mt. 24:45-47.

³⁶ Ndugu Rutherford na wenzake waliachiliwa huru kutoka gerezani Machi 26, 1919. Baada ya muda mfupi wakapanga kuwe na kusanyiko mwezi wa Septemba

35. Kwa nini Yesu aliruhusu wafuasi wake wapatwe na hali ngumu, naye alichukua hatua gani ili kuwasaidia?

36. Ni nini kilichoonyesha kwamba watu wa Mungu walikuwa wakiamka kiroho?

mwaka huo. Mipango ya kuanzisha gazeti lingine ambalo lingelitwa *The Golden Age* ilianza kufanywa. Lingechapishwa pamoja na gazeti *Mnara wa Mlinzi*, na lilikusudiwa litumiwe katika huduma ya shambani.*^[5] Katika mwaka huohuo, toleo la kwanza la *Bulletin*, sasa linaitwa *Daftari la Mkutano wa Huduma na Maisha Yetu ya Kikristo* lilichapishwa. Tangu ilipoanza kuchapishwa, siku zote imewachochea watu kushiriki katika huduma ya shambani. Bila shaka, kuanzia mwaka wa 1919 na kundelea huduma ya nyumba kwa nyumba ilipewa kipaumbele.

³⁷ Kazi ya kuhubiri iliendelea kuwasafisha watumishi wa Kristo, kwa kuwa watu wenye kiburi na majivuno miongoni mwao hawakuwa tayari kufanya kazi hiyo ya hali ya chini. Wale ambao hawakutaka kufanya kazi hiyo waliacha kushirikiana na watu waliokuwa waaminifu. Miaka iliyofuata mwaka wa 1919, baadhi ya watu ambao hawakuwa washikamanifu wakaanza kuwa na uchungu dhidi ya watumishi wa Mungu, na hivyo wakawachongea na kuwakashifu, na hata wakashirikiana na wale walio-watesa watumishi waaminifu wa Yehova.

*[5] Kwa miaka mingi gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilichapishwa hasa kwa ajili ya washiriki wa kundi dogo ili wajifunze kibinafsi.

37. Miaka iliyofuata mwaka wa 1919, baadhi ya watu wasio washikamanifu walitendaje?

³⁸ Hata hivyo, licha ya mashambulizi hayo, wafuasi wa Kristo duniani waliendelea kukua na kusitawi kiroho. Mafanikio yao na ushindi waliopata tangu wakati huo, unatuthibitishia wazi kwamba Ufalme wa Mungu unatawala! Kikundi hicho cha wanadamu wasio wakamilifu kilipata ushindi mkubwa dhidi ya Shetani na mfumo huu mwovu wa mambo kwa sababu tu Mungu aliwasaidia sana na kuwabariki kupitia Mwana wake na Ufalme wa Kimasihi!—**Soma Isaya 54:17.**

³⁹ Katika sura zinazofuata, tutachunguza mambo ambayo Ufalme wa Mungu umetimiza duniani kwa karne moja tangu ulipozaliwa mbinguni. Kila sehemu ya kitabu hiki itazungumzia jambo tofauti linalohusiana na kazi ya Ufalme hapa duniani. Katika kila sura, kuna sanduku la pitio ambalo litamsaidia kila mmoja wetu auone Ufalme wa Mungu ni halisi kadiri gani kwake. Katika sura za mwisho za kitabu hiki, tutazungumzia mambo ambayo tunatarajia wakati Ufalme wa Mungu utakapokuja kuwaangamiza waovu na kuleta paradiso duniani. Utanufaikaje kwa kujifunza kitabu hiki?

⁴⁰ Shetani anataka kudhoofisha imani yako katika

38. Mafanikio na ushindi mbalimbali ambao wafuasi wa Kristo duniani walipata unatuthibitishia nini?

39, 40. (a) Kitabu hiki kina sehemu gani mbalimbali? (b) Utanufaikaje kwa kujifunza kitabu hiki?

Ufalme wa Mungu. Lakini Yehova anataka kuimarisha imani yako ili ikulinde na kukupa nguvu. (Efe. 6:16) Kwa hiyo, tunakuhimiza ujifunze kitabu hiki kwa bidii. Endelea kujiuliza hivi, ‘Je, Ufalme wa Mungu ni *halisi* kwangu?’ Kadiri Ufalme unavyokuwa halisi kwako, ndivyo utakavyoendelea kuuunga mkono kwa uaminifu hadi siku ambayo kila mtu aliye hai ataona kwamba Ufalme wa Mungu ni halisi na kwamba unatawala!

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Ni nani aliyesaidia kuwatayarisha wafuasi wa kweli wa Yesu kwa ajili ya kuzaliwa kwa Ufalme?
- Wakristo wa kweli walitayarishwaje kwa ajili ya utawala wa Ufalme wa Mungu?
- Ni mambo gani yanayoonyesha kwamba Ufalme ni serikali halisi? (Ona sanduku “Ufalme wa Mungu—Serikali Halisi.”)
- Unaweza kuwaigaje wafuasi waaminifu wa Kristo walioishi karne moja iliyopita kadiri unapoendelea kuunga mkono Ufalme?

UFALME WA MUNGU

SERIKALI HALISI

Je, Ufalme wa Mungu ni serikali halisi? Hebu chunguza sehemu chache tu za Ufalme wa Mungu. Kisha jiulize, ‘Je, sehemu zote hizi hazionyeshi kwamba Ufalme wa Mungu ni halisi—na bora zaidi—kuliko serikali yoyote ya wanadamu duniani leo?’

MTAWALA

Yesu Kristo aliyewekwa rasmi kuwa Mfalme mwaka wa 1914, ni mwenye nguvu, haki, hekima, rehema, na pia mnyenyekevu mbele za Yehova Mungu. (Isa. 9:6, 7; 11:1-3) Tofauti kabisa na watawala wa kibinadamu ambao si wakamilifu, Yesu hawezi kupotoshwa, wala kuzuiwa na bunge lililogawanyika, wanaharakati, au vikundi vya watu wenye ubinafsi.

MAMLAKA YA KUTUNGA SHERIA NA KUHUKUMU

Maisha ya Yesu na mfano wake alipokuwa duniani uliweka msingi wa sheria kamilifu, “sheria ya Kristo.”—Gal. 6:2; 1 Pet. 2:21.

Yehova amemkabidhi Mwana wake mamlaka yote ya kuhu-

kumu, na Yesu anatekeleza jukumu hilo kwa ukamili kuli-ko hakimu yeyote yule.—Yoh. 5:22.

WATAWALA WENZAKE

Yesu atashirikiana na watawala wenzake 144,000 kuitawala dunia kwa haki. Lengo kuu la utawala wake ni kuwapatani-sha wanadamu kwa Mungu, kwa hiyo, watawala wenzake pia watatumikia wakiwa makuhani kwa kusudi hilo.—Ufu. 14:1; 20:6.

JESHI

Akiwa Kiongozi wa jeshi kubwa sana la Yehova la malaika wenye nguvu, Yesu anaongoza jeshi lenye nguvu zaidi ku-wahi kuwepo. Hivi karibuni jeshi hilo litaondoa uovu wote.—Zab. 45:1, 3-5; Ufu. 19:11, 14-16.

MAKAO MAKUU YA SERIKALI

Kiti cha ufalme cha Yesu kiko mbinguni, kando ya Baba yake. Mbingu ni ‘makao ya Yehova yaliyoinuliwa ya utakati-fu na uzuri.’ (Isa. 63:15) Je, ni mahali halisi? Ndiyo, ni mahali bora zaidi kuliko mji mkuu au jengo lolote la seri-kali, kwa kuwa vitu vya mbinguni haviharibiki.—Mt. 6:20.

ENEO LINALOTAWALIWA

Leo, raia wa utawala wa Yesu ni kama wakaaji wageni wa-naotii sheria katika kila nchi na taifa wanamoishi. Hata

hivyo, Yehova amewapatia tengenezo lake ambalo linaweza kufananishwa na nchi, ambamo wanafanya mapenzi ya Mfalme. (Isa. 60:2; 66:8) Hivi punde, Ufalme wa Yesu utaitawala dunia nzima.—Zab. 72:8.

MALENGO YA SERIKALI

Hivi karibuni Ufalme wa Mungu utatimiza ahadi za Mungu za kuwapatia wanadamu baraka zote hizi na nyingine nyingi.—Zab. 72:16; Isa. 2:3; 33:24; 35:6; 65:21.

AFYA BORA

NYUMBA NZURI

CHAKULA KINGI

ELIMU

KAZI YENYE KURIDHISHA

RAIA WASHIKAMANIFU

Biblia inasema kwamba “kukosekana kwa watu ni uhari-bifu wa ofisa mkuu,” lakini “wingi wa watu ni pambo la mfalme.” (Met. 14:28) Idadi ya raia washikamanifu wa Ufalme imeongezeka kwa kasi sana hadi kufikia zaidi ya milioni saba na nusu.—Zab. 72:8; Isa. 60:22.

WATAYARISHWA KWA AJILI YA KUZALIWA KWA UFALME

Fikiria baadhi ya matukio ya kihistoria yaliyotukia miongo kadhaa kabla ya mwaka wa 1914. Je, unaweza kuona jinsi matukio hayo yalivyowasaidia watu wa Mungu wawe tayari kwa ajili ya kuzaliwa kwa Ufalme wa Kimasihi?

Katikati ya Miaka ya 1800

Henry Grew, George Stetson, na George Storrs wanachunguza kwa undani fundisho la kutokufa kwa nafsi ya mwanadamu na kulifunua kuwa la uwongo

1868 au 1869

Charles T. Russell anaanza kuchunguza mafundisho ya dini zinazodai kuwa za Kikristo na kugundua ufafanuzi usio sahihi wa Maandiko; “imani iliyokuwa ikiyumbayumba” ya Russell inaimarishwa baada kusikia mahubiri ya Msabato Jonas Wendell

1870

Ndugu Russell anaanzisha kikundi cha kujifunza Biblia, na wanaanza kujifunza Biblia kwa mpangilio mzuri

1870-1875

Ukweli kuhusu nafsi, fidia, na jinsi Kristo atakavyorudi unaeleweka wazi

1876

Makala iliyoandikwa na C. T. Russell, katika gazeti *Bible Examiner*, inataja mwaka wa 1914 kuwa mwisho wa Nyakati za Mataifa

1877

Kijitabu *The Object and Manner of Our Lord's Return* kinachapishwa ili kufafanua kweli zinazohusu kuwapo kwa Kristo

1879

Toleo la kwanza la gazeti *Zion's Watch Tower and Herald of Christ's Presence* linachapishwa

Babiloni Mkubwa anahusianishwa na makanisa ya dini zinazodai kuwa za Kikristo

1880

Ndugu Russell anatembelea maeneo ya kaskazini-mashariki mwa Marekani kuviimarisha vikundi vya kujifunza

1881

Trakti zenye kurasa nyingi (baadhi zikiwa na zaidi ya kurasa 100) zinachapishwa na kupewa wasomaji wa *Mnara wa Mlinzi* ili wazigawe kwa watu bila malipo

Gazeti *Mnara wa Mlinzi* linawaalika wasomaji wote kuhudhuria Ukumbusho wa kifo cha Yesu huko Allegheny, Pennsylvania

Kazi ya ukolpota inaanza

Makala kama vile “Wahubiri 1,000 Wanahitajika” na “Walitiwa

Mafuta Ili Kuhubiri” zawachochea kuhubiri

Wakristo ambao bado hawafanyi mikutano kwa ukawaida wanatiwa moyo waanze kufanya hivyo

1882

Makala inayokanusha fundisho la Utatu inachapishwa

1885

Machapisho ya shirika la Watch Tower yawafikia wasomaji katika mabara matano

1886

Kitabu *The Divine Plan of the Ages* kinatolewa, hilo ni buku la kwanza la mfululizo wa vitabu ambavyo baadaye vilijulikana kama *Studies in the Scriptures*

Gazeti *Mnara wa Mlinzi* linawaalika wasomaji wake kwenye “mkutano mkuu” wa siku tatu, uliofanywa baada ya Ukumbusho wa kifo cha Kristo, na huo ndio ukawa mwanzo wa makusanyiko ya kila mwaka

1889

Bible House (Nyumba ya Biblia) inajengwa huko Allegheny, Pennsylvania

1890

Shirika la Watch Tower Society linachapisha tafsiri ya Rotherham ya *Agano Jipya* kwa kutumia kampuni fulani ya uchapishaji

1891

C. T. Russell anaanza ziara ndefu nje ya Marekani, kwa lengo la “kuendeleza kuenea kwa Kweli”

1894

Wawakilishi wa Tower Tract Society, wanaofanya kazi kama waangalizi wanaosafiri, wanatumwa kutembelea makutaniko na kuyatia moyo

1895

Gazeti *Mnara wa Mlinzi* linasema kwamba baadhi ya watu washikamanifu wanakusanyika katika “Vikundi vya Mapambazuko” kwa ajili ya funzo la Biblia na linawatia moyo “wengine pia wawe na Vikundi hivyo”

1896

C. T. Russell anachapisha kijitabu *What Say the Scriptures About Hell?*

1900

Ofisi ya tawi ya kwanza yaanzishwa London, Uingereza
Kazi ya kuhubiri inafanywa katika nchi 28

1903

Trakti zilizokuwa zikigawanywa bure siku ya Jumapili, kwenye barabara zilizokuwa karibu na makanisa, sasa zinagawanywa nyumba kwa nyumba
Hotuba za Russell zaanza kuchapishwa kwa ukawaida kwenye magazeti

1909

Makao makuu ya Shirika la Watch Tower Society yanahamishiwa Brooklyn, New York

1910

Wanafunzi wa Biblia wanaanza kutumia jina International Bible Students Association

1911-1912

C. T. Russell na wenzake sita wanasafiri kilometa 56,000 hivi katika ziara ya kuzunguka ulimwengu mzima kuchunguza “hali na uwezekano wa kuenea kwa Ukristo” katika nchi kadhaa, kutia ndani China, India, Japani, na Filipino

1914

Sinema ya “*Photo-Drama of Creation*” inaonyeshwa kwa mara ya kwanza jijini New York mnamo Januari 11, na baadaye kwenye majiji mengine matano mwezi unaofuata. Kufikia mwishoni mwa mwaka, karibu watu 9,000,000 walikuwa wameiona huko Amerika Kaskazini, Australia, New Zealand, na Ulaya

Mnamo Oktoba, C. T. Russell anaitangazia familia ya Betheli hivi: “Nyakati za Mataifa zimekwisha; siku za wafalme wao zimekwisha.” Dada mmoja aliyekuwapo wakati huo alisema kwamba Ndugu Russell aliongezea hivi: “Kwa hiyo hatujui kitakachofuata”

KWELI YA UFALME

Kuandaa Chakula cha Kiroho

UNAMTAZAMA mwanafunzi wako wa Biblia na kumwona akiwa mwenye shangwe kwa sababu ameelewa vizuri andiko ambalo mmetoka tu kusoma. Anasema hivi kwa sauti ya upole, “Yaani unamaanisha Biblia inafundisha kwamba tunaweza kuishi milele katika Paradiso—hapa hapa duniani?” Mhubiri uliyeandamana naye katika huduma anatabasamu kisha anauliza, “Wewe umeo-na nini katika andiko hilo?” Akiwa mwenye shauku, mwanafunzi huyo anatikisa kichwa kwa kustaajabu, na kusema, “Siamini kwamba eti sijawahi kufundishwa jambo hili!” Unakumbuka kwamba alisema maneno kama hayo majuma machache tu yaliyopita, ali-pojifunza kwa mara ya kwanza kwamba jina la Mungu ni Yehova.

Je, umewahi kujionea jambo kama hilo? Watu wengi wa Mungu wamejionea hali hiyo. Mambo kama hayo hutukumbusha kwamba tumepewa zawadi yenye thamani sana—ujuzi wa *ile kweli!* Hata hivyo, tua kidogo na ujiulize: Uliipataje zawadi hiyo? Katika sehemu hii tutachunguza swali hilo. Namna ambavyo watu wa Mungu wamepata uelewaji wa kiroho hatua kwa hatua ni uthibitisho wa kutosha kwamba Ufalme wa Mungu ni halisi. Kwa karne moja, Mfalme wa Ufalme huo, Yesu Kristo, amekuwa akihakikisha kwamba watu wa Mungu wanafundishwa ile kweli.

3 Yehova Anafunua Kusudi Lake

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Yehova anafunua hatua kwa hatua uelewaji wa kusudi lake, lakini anafanya hivyo kwa wale tu wanaomwogopa

WAZAZI wenye upendo huwahusisha watoto wao katika mazungumzo yanayohusu mambo ya familia. Hata hivyo, wanatumia busara inapohusu kiasi cha habari wanazowaambia watoto wao. Wanawafunulia watoto wao habari ambazo wanafikiri kwamba wamekomaa vya kutosha kuzielewa.

² Vivyo hivyo, Yehova amefunua hatua kwa hatua kusudi lake kwa ajili ya wanadamu. Lakini amefanya hivyo tu wakati unaofaa ulipofika. Hebu tuchunguze kifupi jinsi ambavyo Yehova amefunua kweli kuhusu Ufalme katika historia yote ya wanadamu.

Kwa Nini Ufalme Unahitajika?

³ Mwanzoni, Ufalme wa Kimasihi haukuwa sehemu ya kusudi la Yehova. Kwa nini? Kwa sababu Yehova hakupanga mapema maisha ya wanadamu;

1, 2. Yehova amefunua kusudi lake kwa ajili ya wanadamu?

3, 4. Je, Yehova alipanga mapema maisha ya wanadamu? Eleza.

aliwaumba wanadamu wakiwa na uhuru wa kuchagua. Hivyo, aliwaambia Adamu na Hawa kusudi lake kwa ajili ya wanadamu: “Zaeni, muwe wengi, mjaze dunia na kuitiisha.” (Mwa. 1:28) Pia, Yehova alitaka waheshimu viwango vyake vya mema na mabaya. (Mwa. 2:16, 17) Adamu na Hawa wangeweza kuchagua kubaki wakiwa washikamanifu. Ikiwa wao na wazao wao wangepanya hivyo, hatungehitaji Ufalme unaotawaliwa na Kristo ili utimize kusudi la Mungu. Leo, ulimwengu mzima ungekuwa umejaa wanadamu wakamilifu wanaomwabudu Yehova.

⁴ Uasi wa Shetani, Adamu, na Hawa haukumfanya Yehova atupilie mbali kusudi lake la kuifanya dunia ijae wanadamu wakamilifu. Badala yake, Yehova alibadili njia yake ya kutimiza kusudi hilo. Kusudi lake si kama treni ambalo ni lazima lipite katika reli fulani hususa ili lifike mwisho wa safari yake, na linaweza kuacha reli kwa sababu ya utendaji wa watu. Yehova anapotaja kusudi lake, haku-na nguvu yoyote ulimwenguni inayoweza kumzuia kulitimiza. **(Soma Isaya 55:11.)** Ikiwa jambo fulani linatishia kuzuia njia ambayo Yehova anatumia ku-

timiza kusudi lake, Yeye hutumia njia nyingine.*^[1] (Kut. 3:14, 15) Anapoona inafaa, Yehova huwajulisha watumishi wake washikamanifu njia hiyo mpya ambayo atatumia kutimiza kusudi lake.

⁵ Ili kushughulikia uasi uliotokea Edeni, Yehova alikusudia kusimamisha Ufalme. (Mt. 25:34) Ilipoonekana kana kwamba hakuna tumaini kwa wanadamu, Yehova alianza kufunua njia ambayo angetumia kuwarudishia wanadamu ukamilifu na kuondoa madhara yote ambayo yamesababishwa na jitihada za Shetani za kunyakua mamlaka ambazo hazikufanikiwa. (Mwa. 3:14-19) Hata hivyo, Yehova hakufunua habari zote kuhusu Ufalme kwa wakati mmoja.

Yehova Anaanza Kufunua Kweli Kuhusu Ufalme

⁶ Katika unabii wa kwanza, Yehova aliahidi kwamba “uzao” fulani ungemponda nyoka. (**Soma Mwanzo 3:15.**) Hata hivyo, utambulisho wa yule atakayekuwa uzao huo na uzao wa nyoka haukufunuliwa

*[1] Jina la Mungu linatokana na kitenzi cha Kiebrania kinachomaanisha “kuwa.” Hivyo, jina la Yehova linaweza kumaanisha yeye ni Mtimizaji wa ahadi zake. Ona sanduku lenye kichwa “Maana ya Jina la Mungu,” kwenye ukurasa wa 43.

5. Yehova alitendaje uasi ulipotokea Edeni?

6. Yehova aliahidi nini, lakini hakufunua nini?

wakati huo. Kwa kweli, kwa miaka 2,000 hivi, Yehova hakufunua habari zaidi kuhusu jambo hilo.*^[2]

⁷ Hatimaye, Yehova alimchagua Abrahamu kuwa yule ambaye uzao ulioahidiwa ungekuja kupitia kwake. Abrahamu alichaguliwa kwa sababu ‘alisikiliza sauti ya Yehova.’ (Mwa. 22:18) Tunajifunza jambo fulani muhimu sana katika kisa hiki—Yehova anafunua kusudi lake kwa wale tu wanaomwogopa na kumheshimu.—**Soma Zaburi 25:14.**

⁸ Alipokuwa akizungumza na rafiki yake Abrahamu kupitia malaika, Yehova alifunua kwa mara ya kwanza jambo hili muhimu sana kuhusu ule uzao ulioahidiwa: Angekuwa mwanadamu. (Mwa. 22:15-17; Yak. 2:23) Lakini mwanadamu huyo angemponda

*^[2] Ingawa leo kipindi hicho cha wakati huenda kikaonekana kuwa kirefu, tunapaswa kukumbuka kwamba wanadamu walikuwa wakiishi miaka mingi sana wakati huo; kulikuwa na watu wanne kutoka Adamu hadi Abrahamu ambao maisha yao yalipishana. Maisha ya Adamu yalipishana na maisha ya Lameki, baba ya Noa. Maisha ya Lameki yalipishana na maisha ya Shemu, mwana wa Noa. Maisha ya Shemu yalipishana na maisha ya Abrahamu.—Mwa. 5:5, 31; 9:29; 11:10, 11; 25:7.

7. Kwa nini Yehova alimchagua Abrahamu, na hilo linatufundisha jambo gani muhimu?

8, 9. Yehova aliwafunulia Abrahamu na Yakobo mambo gani kuhusu uzao ulioahidiwa?

nyoka jinsi gani? Nyoka alikuwa nani? Mambo ambayo yangefunuliwa baadaye yangejibu maswali hayo.

⁹ Yehova aliamua kwamba uzao ulioahidiwa ungekuja kupitia mjukuu wa Abrahamu, Yakobo, mwanaume aliyekuwa na imani yenye nguvu katika Mungu. (Mwa. 28:13-22) Kupitia Yakobo, Yehova alifunua kwamba Yule Aliyeahidiwa angetokea katika ukoo wa Yuda, mwana wa Yakobo. Yakobo alitabiri kwamba mzao huyo wa Yuda angetokea “fimbo ya enzi,” fimbo ambayo iliwakilisha mamlaka ya kifalme, na ‘vikundi vya watu vingemtii yeye.’ (Mwa. 49: 1, 10) Kupitia unabii huo, Yehova alionyesha kwamba Yule Aliyeahidiwa angekuwa mtawala, mfalme.

¹⁰ Karibu miaka 650 baada ya Yuda kufa, Yehova alimfunulia Mfalme Daudi, wa ukoo wa Yuda, habari zaidi kuhusu kusudi lake. Yehova alimwona Daudi kuwa “mtu anayekubalika kwa moyo wake.” (1 Sam. 13:14; 17:12; Mdo. 13:22) Kwa kuwa Daudi alimwogopa na kumheshimu Mungu, Yehova aliamua kufanya agano pamoja naye na kumwahidi kwamba mmoja wa wazao wake angetawala milele.—2 Sam. 7:8, 12-16.

10, 11. Kwa nini Yehova aliwafunulia Daudi na Danieli kusudi lake?

¹¹ Miaka 500 hivi baadaye, Yehova alimtumia nabii Danieli kufunua mwaka hususa ambao Mtiwa-Mafuta, au Masihi, angetokea duniani. (Dan. 9: 25) Yehova alimwona Danieli kuwa “mtu mwenye kutamanika sana.” Kwa nini? Kwa sababu Danieli alimheshimu sana Yehova na alimtumikia daima. —Dan. 6:16; 9:22, 23.

¹² Ingawa Yehova aliwatumia manabii waaminifu kama Danieli kuandika habari nyingi kuhusu uzao ulioahidiwa, yaani Masihi, wakati wa Yehova wa kuwafunulia watumishi wake maana kamili ya mambo ambayo roho yake iliwaongoza kuandika haukuwa umefika. Kwa mfano, baada ya kupewa maono yanayohusiana na kusimamishwa kwa Ufalme wa Mungu, Danieli aliambiwa atie muhuri unabii huo hadi wakati uliowekwa na Yehova. Wakati huo, ujuzi wa kweli ungekuwa “mwingi.”—Dan. 12:4.

Yesu Anafunua Kusudi la Mungu

¹³ Yehova alimtambulisha waziwazi Yesu kuwa ndiye uzao ulioahidiwa, mzao wa Daudi ambaye

12. Danieli aliambiwa afanye nini, na kwa nini?

13. (a) Ni nani aliyekuwa uzao ulioahidiwa? (b) Yesu alifunua je habari zaidi kuhusu unabii ulioandikwa katika Mwanzo 3:15?

angetawala akiwa Mfalme. (Luka 1:30-33; 3:21, 22) Yesu alipoanza huduma yake, ni kana kwamba nuru iliwaangazia watu ili waelewe kusudi la Mungu. (Mt. 4:13-17) Kwa mfano, Yesu aliondoa shaka zozote kuhusu utambulisho wa yule “nyoka” anayetajwa kwenye Mwanzo 3:14, 15, alipomwita Ibilisi “muuaji” na “baba ya uwongo.” (Yoh. 8:44) Katika ufunuo alio-mpa Yohana, Yesu alimtambulisha “yule nyoka wa zamani” kuwa “yeye anayeitwa Ibilisi na Shetani.”*[3] **(Soma Ufunuo 1:1; 12:9.)** Katika ufunuo huohuo, Yesu anaonyesha jinsi ambavyo yeye mwenyewe, akiwa ule uzao ulioahidiwa, atatimiza unabii uliotolewa Edeni na kumponda kabisa Shetani.—Ufu. 20:7-10.

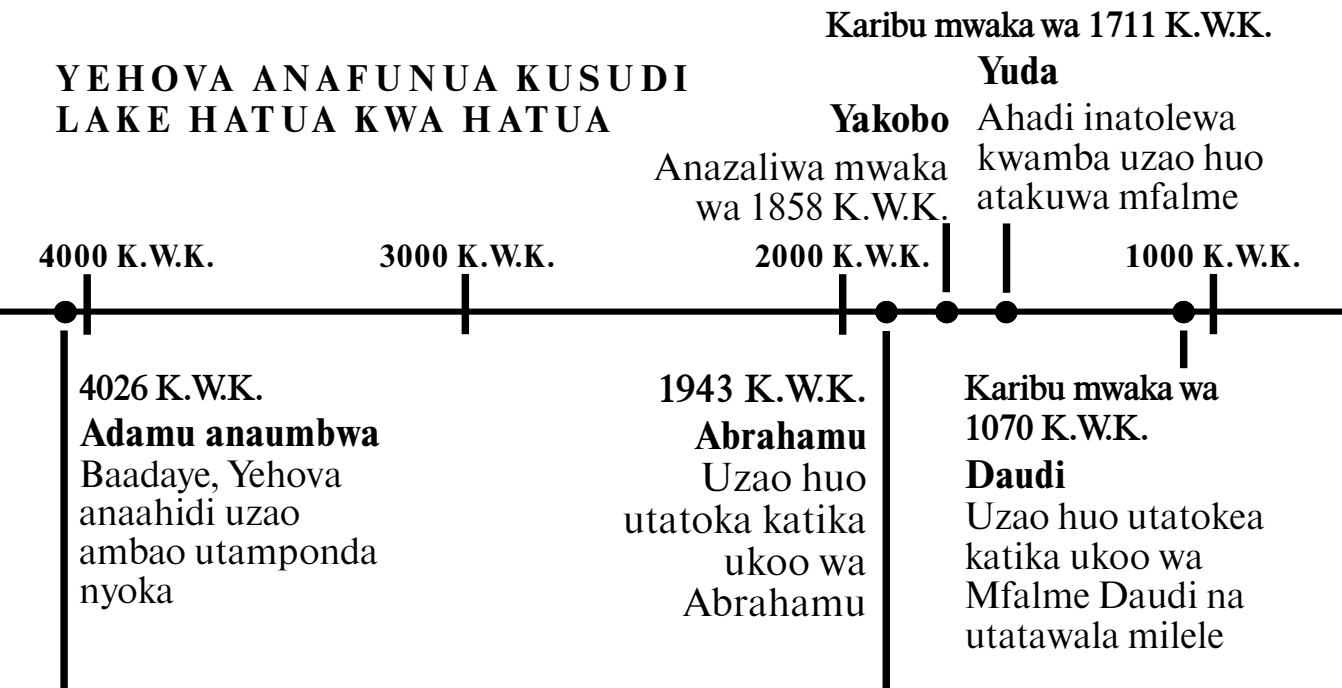
¹⁴ Kama tulivyoona katika Sura ya 1 ya kitabu hiki, Yesu alizungumza sana kuhusu Ufalme. Hata hivyo, si kila mara aliwafunulia wanafunzi wake habari zote walizotaka kujua. Hata alipozungumzia

*[3] Jina “Shetani” linapatikana mara 18 katika Maandiko ya Kiebrania. Hata hivyo, jina “Shetani” linapatikana zaidi ya mara 30 katika Maandiko ya Kigiriki ya Kikristo. Kwa kufaa, Maandiko ya Kiebrania hayakumzungumzia sana Shetani badala yake yalikazia zaidi kumtambulisha Masihi. Masihi alipowasili, alimfunua Shetani waziwazi, na jambo hilo limeandikwa katika Maandiko ya Kigiriki ya Kikristo.

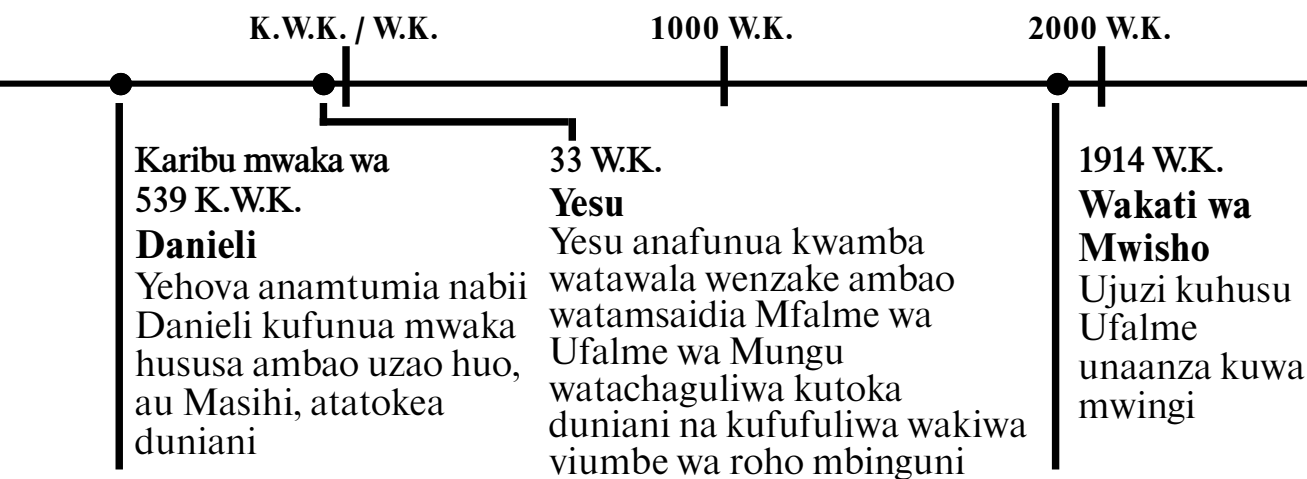
14-16. Je, ni mara zote Wakristo wa karne ya kwanza walielewa kikamili maana ya kweli ambazo Yesu alifunua? Eleza.

jambo fulani hususa, ilichukua muda mrefu, nyakati nyingine hata karne nyingi, kwa wafuasi wa Kristo kuelewa kikamili kweli ambazo Bwana wao alikuwa amewafunulia. Fikiria mifano michache.

¹⁵ Katika mwaka wa 33 W.K., Yesu alieleza wazi kwamba watawala ambao watamsaidia Mfalme wa Ufalme wa Mungu wangechaguliwa kutoka dunia-ni na kufufuliwa wakiwa viumbe wa roho mbingu-ni. Hata hivyo, wanafunzi wake, hawakuelewa mara moja ufunuo huo. (Dan. 7:18; Yoh. 14:2-5) Kati-ka mwaka huohuo, Yesu alitumia mifano kuonye-

sha kwamba Ufalme haungesimamishwa hadi muda mrefu upite baada ya yeye kwenda mbinguni. (Mt. 25:14, 19; Luka 19:11, 12) Wanafunzi hawakuelewa wazo hilo muhimu sana na ndiyo sababu baada ya Yesu kufufuliwa walimuuliza hivi: “Je, unarudishia Israeli ufalme wakati huu?” Hata hivyo, Yesu aliamua kutofunua habari zaidi wakati huo. (Mdo. 1:6, 7) Pia, Yesu alifundisha kwamba kungekuwa na “kondoo wengine,” ambao hawangekuwa sehemu ya “kundi dogo” la watawala wenzake. (Yoh. 10:16; Luka 12:32) Wafuasi wa Kristo hawakuelewa kikamili ni nani watakaofanyiza makundi hayo mawili hadi miaka kadhaa baada ya Ufalme kusimamishwa katika mwaka wa 1914.

¹⁶ Yesu angewaambia wanafunzi wake mambo mengi alipokuwa duniani, lakini alijua kwamba hawangeweza kuyastahimili. (Yoh. 16:12) Bila shaka, ujuzi mwingi kuhusu Ufalme ulifunuliwa katika karne ya kwanza. Hata hivyo, huo haukuwa wakati wa ujuzi huo kuwa mwingi.

Ujuzi wa Kweli Unakuwa Mwingi “Wakati wa Mwisho”

¹⁷ Yehova alimwahidi Danieli kwamba “wakati wa mwisho,” wengi ‘wangeenda huku na huku, na ujuzi wa kweli’ kuhusu kusudi la Mungu ungekuwa mwingi. (Dan. 12:4) Wale wanaotaka ujuzi huo ni lazima wajitahidi sana kuupata. Kitabu kimoja kinasema kwamba kitenzi cha Kiebrania kinachotafsiriwa “kwenda huku na huku” hutoa wazo la mtu anayeki-chunguza kitabu kwa makini sana na kwa ukamili. Hata hivyo, haidhuru tunachunguza Biblia kwa ukamili kadiri gani, hatuwezi kuelewa kwa usahihi kweli kuhusu Ufalme isipokuwa Yehova atusaidie kuzielewa.—**Soma Mathayo 13:11.**

¹⁸ Kama vile Yehova alivyofunua hatua kwa hatua

17. Tunapaswa kufanya nini ili kuelewa kweli kuhusu Ufalme, lakini ni nini kingine kinachohitajiwa?

18. Wale wanaomwogopa Yehova wameonyeshaje imani na unyenyekevu?

kweli kuhusu Ufalme kabla ya mwaka wa 1914, anae-
ndelea kufanya vivyo hivyo wakati huu wa mwisho.
Kama vile Sura ya 4 na ya 5 za kitabu hiki zitaka-
vyoonyesha, kwa miaka 100 iliyopita, watu wa Mu-
ngu wamelazimika kurekebisha uelewaji wao mara
kadhaa. Je, jambo hilo linamaanisha kwamba hawa-
na utegemezo wa Yehova? La hasha! Yeye huwatege-
meza. Kwa nini? Kwa sababu wale wanaomwogopa
Yehova wameonyesha sifa mbili anazopenda—imani
na unyenyekevu. (Ebr. 11:6; Yak. 4:6) Watumishi wa
Yehova wana imani kwamba ahadi zote zilizo katika
Neno la Mungu zitatimia. Wanaonyesha unyenyeke-
vu wanapokubali kwamba hawakuelewa kikamili ji-
nsi ambavyo ahadi hizo zingetimizwa. Mtazamo huo
wa unyenyekevu unaonyeshwa katika gazeti *Mnara
wa Mlinzi* la Machi 1, 1925, ambalo lilisema hivi: “Tu-
najua kwamba Bwana ndiye mfafanuzi wa mambo,
na kwamba atawafafanulia watu wake Neno lake kwa
njia nzuri na kwa wakati wake mwenyewe.”

¹⁹ Ufalme uliposimamishwa mwaka wa 1914, watu
wa Mungu hawakuwa na ujuzi kamili kuhusu jinsi
ambavyo unabii mbalimbali uliohusiana na Ufalme

19. Yehova ameturuhusu kuelewa nini sasa, na kwa nini?

ungetimizwa. (1 Kor. 13:9, 10, 12) Kwa kuwa tuna tamaa ya kuona ahadi za Mungu zikitimia, pindi fulani tumekata shauri kimakosa. Kwa miaka mingi, hekima ya maneno yaliyotajwa katika gazeti *Mnara wa Mlinzi* lililonukuliwa kwenye fungu lililotangulia imeonekana wazi. Makala hiyo ilieleza hivi: “Inaonekana kuwa inafaa kukata shauri kwamba, hatuwezi kuelewa unabii hadi uwe umetimia au unaendelea kutimia.” Sasa kwa kuwa tuko mwishoni kabisa mwa wakati wa mwisho, unabii mwingi kuhusu Ufalme umetimia na unaendelea kutimia. Kwa kuwa watu wa Mungu ni wanyenyekevu na wako tayari kurekebishwa, Yehova ameruhusu tuelewe kikamili zaidi kusudi lake. Ujuzi wa kweli umekuwa mwingi!

Marekebisho ya Uelewaji Yanawajaribu Watu wa Mungu

²⁰ Yehova anaporekebisha uelewaji wetu wa kweli, mioyo yetu hujaribiwa. Je, imani na unyenyekevu utatuochochea kukubali mabadiliko? Wakristo walioishi katikati ya karne ya kwanza walikabili jaribu kama hilo. Kwa mfano, hebu wazia ukiwa Mkristo Myahudi na unaishi wakati huo. Unaiheshimu sana **20, 21. Marekebisho ya uelewaji yaliwaathirije Wakristo wa karne ya kwanza?**

Sheria ya Musa na unajivunia kuwa Mwisraeli. Sasa unapokea barua kutoka kwa mtume Paulo zilizoandikwa kwa mwongozo wa roho takatifu zikieleza kwamba watu hawako tena chini ya Sheria, na kwamba Yehova amewakataa Waisraeli wa asili na badala yake anakusanya Waisraeli wa kiroho ambao wanafanyizwa na Wayahudi na Watu wa Mataifa. (Rom. 10:12; 11:17-24; Gal. 6:15, 16; Kol. 2:13, 14) Wewe ungefanya nini?

²¹ Wakristo wanyenyekevu walikubali ufafanuzi wa Paulo ulioongozwa na roho, na Yehova aliwabariki. (Mdo. 13:48) Wengine walikasirishwa na marekebisho hayo na walitaka kushikilia uelewaji wao wa zamani. (Gal. 5:7-12) Ikiwa hawangebadili maoni yao, basi watu hao wangepoteza nafasi ya kutawala pamoja na Kristo.—2 Pet. 2:1.

²² Katika miaka ya hivi karibuni, Yehova amerekebisha uelewaji wetu kuhusu Ufalme. Kwa mfano, ametusaidia tuelewe vizuri zaidi ni wakati gani wale watakaokuwa raia wa Ufalme wataenganishwa na watu wasioitikia habari njema, kama vile kondoo

22. Unahisije kuhusu marekebisho ya uelewaji wetu kuhusu makusudi ya Mungu?

na mbuzi wanavyotenganishwa. Pia, ametufundisha kuhusu wakati ambapo idadi kamili ya wale 144,000 itatimia, maana ya mifano ambayo Yesu alitoa kuhusu Ufalme, na ni wakati gani mtiwa-mafuta wa mwisho atafufuliwa na kuishi mbinguni.*^[4] Wewe unate ndaje unapopata marekebisho hayo? Je, imani yako inaimarishwa? Je, unaona marekebisho hayo kuwa uthibitisho wa kwamba Yehova anaendelea kuwaelimisha watu wake wanyenyekevu? Habari zifuatazo katika kitabu hiki zitaimarisha zaidi uhakika wako kwamba Yehova anaendelea kufunua kusudi lake hatua kwa hatua kwa wale wanaomwogopa.

*^[4] Ili kupata maelezo zaidi kuhusu baadhi ya marekebisho hayo ya uelewaji, ona makala zifuatazo katika gazeti *Mnara wa Mlinzi*: Oktoba 15, 1995, ukurasa wa 23-28; Januari 15, 2008, ukurasa wa 20-24; Julai 15, 2008, ukurasa wa 17-21; Julai 15, 2013, ukurasa wa 9-14.

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Je, Ufalme wa Kimasihi ulikuwa sehemu ya kusudi la Mungu la awali? Eleza.
- Yesu aliufunuaje Ufalme?
- Ni lazima tusitawishe sifa gani ili Ufalme uendelee kuwa halisi kwetu?

4 Yehova Analikweza Jina Lake

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Watu wa Mungu wanalipa jina la Mungu heshima inayostahili

JUMANNE asubuhi, Desemba 2, 1947, kikundi kido-go cha akina ndugu watiwa-mafuta katika Betheli ya Brooklyn, New York, kilianza kazi kubwa. Ilikuwa kazi ngumu, lakini kwa miaka 12 waliifanya bila kuchoka. Hatimaye, Jumapili, Machi 13, 1960, walimaliza kuta-fsiri maandishi ya mwisho ya tafsiri mpya ya Biblia. Miezi mitatu baadaye, Juni 18, 1960, Ndugu Nathan Knorr alitangaza kutolewa kwa buku la mwisho la *Biblia Takatifu—Tafsiri ya Ulimwengu Mpya* kwa watu waliohudhuria kusanyiko huko Manchester, Uingereza. Msemaji alieleza hisia za wote waliohudhuria aliposema hivi: ‘Leo ni siku ya shangwe kwa Mashahidi wa Yehova ulimwenguni pote!’ Jambo la pekee na lenye kufurahisha kuhusu tafsiri hiyo mpya ni kwamba ime-tumia jina la Mungu mara nyingi.

² Tafsiri nyingi za Biblia hazitumii jina la Mungu. Hata hivyo, watumishi watiwa-mafuta wa Yehova

1, 2. Biblia Tafsiri ya Ulimwengu Mpya inalikweza jina la Mungu katika njia gani?

walipinga mbinu za Shetani za kufuta jina la Mungu kutoka katika kumbukumbu la wanadamu. Utangulizi wa *Tafsiri ya Ulimwengu Mpya* iliyotolewa siku hiyo ulisema hivi: “Jambo kuu katika tafsiri hii ni kwamba imelirudisha jina la Mungu mahali pake panapofaa.” Kwa kweli, Biblia ya *Tafsiri ya Ulimwengu Mpya* inatumia jina la Mungu, Yehova, zaidi ya mara 7,000. Tafsiri hiyo imelikweza jina la Baba yetu wa mbinguni, Yehova, kwa njia ya pekee sana!

³ Miaka ya mapema, Wanafunzi wa Biblia walielewa kwamba jina la Mungu linamaanisha “Mimi niko ambaye niko.” (Kut. 3:14, *Union Version*) Kwa hiyo, gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Januari 1, 1926, lilisema hivi: “Jina Yehova linamaanisha . . . Yeye ambaye hana mwanzo wala mwisho.” Hata hivyo, kabla ya watafsiri wa Biblia ya *Tafsiri ya Ulimwengu Mpya* kuanza kazi yao, Yehova alikuwa amewasaidia watu wake watambue kwamba jina lake halimaanishi tu hana mwanzo wala mwisho, bali jambo muhimu zaidi ni kwamba yeye ni Mungu mwenye kusudi na anayetenda ili kutimiza kusudi hilo. Walijifunza kwamba jina Yehova kihalisi humaanisha

3. (a) Ndugu zetu walitambua nini kuhusu maana ya jina la Mungu? (b) Tunapaswa kuelewaje andiko la Kutoka 3:13, 14? (Ona sanduku “Maana ya Jina la Mungu.”)

“Yeye Husababisha Kuwa.” Ndiyo, alisababisha ulimwengu na pia viumbe wenye akili wawepo, na anaendelea kusababisha mapenzi na kusudi lake litimie. Kwa nini basi ni muhimu jina la Mungu likwezwe, nasi tunaweza kushiriki jinsi gani katika kulikweza?

Kutakaswa kwa Jina la Mungu

⁴ Yehova anataka jina lake likwezwe. Kwa kweli, kusudi lake kuu ni kulitakasa jina lake, kama inavyoonekana wazi katika ombi la Yesu la kwanza katika sala yake ya kielelezo: “Jina lako na litakaswe.” (Mt. 6:9) Tunaomba nini tunaposali, “Jina lako na litakaswe”?

⁵ Kama tulivyojifunza katika Sura ya 1 ya kitabu hiki, ombi hili “Jina lako na litakaswe” ni kati ya maombi matatu yaliyotajwa kwenye sala ya kielelezo ya Yesu ambayo yanahusiana na kusudi la Yehova. Yale mengine mawili ni: “Ufalme wako na uje. Mapenzi yako na yatendeke.” (Mt. 6:10) Hivyo, kama vile tunavyomwomba Yehova achukue hatua ili kusababisha Ufalme wake uje na mapenzi yake yatendeke, ndivyo pia tunamwomba Yehova achukue hatua ya kulitakasa jina lake. Kwa maneno mengine, tunamwomba Yehova

**4, 5. (a) Tunaomba nini tunaposali: “Jina lako na litakaswe”?
(b) Mungu atalitakasa jina lake lini na jinsi gani?**

achukue hatua ya kuliondolea jina lake suto ambayo limeletewa tangu uasi katika Edeni. Yehova atajibu jinsi gani sala hiyo? Anasema hivi: “Nami hakika nitalitaka sa jina langu kuu, ambalo lilikuwa likitiwa unajisi katikati ya mataifa.” (Eze. 36:23; 38:23) Wakati wa Har-Magedoni, Yehova atakapoondoa uovu wote, atalitaka sa jina lake mbele ya uumbaji wote.

⁶ Katika historia yote, Yehova amewaruhusu watumishi wake washiriki kulitakasa jina lake. Ni kweli kwamba hatuwezi kulifanya jina la Mungu liwe takatifu kuliko lilivyo. Tayari jina hilo ni takatifu kabisa. Kwa hiyo, tunawezaje kulitakasa? Isaya anasema hivi: “Yehova wa majeshi—yeye Ndiye mnayepaswa *kuona* kuwa mtakatifu.” Na Yehova alisema hivi kuhusu watu wake: “Watalitakasa jina langu . . . , nao *watamheshimu* Mungu wa Israeli.” (Isa. 8:13; 29:23) Hivyo, tunalitakasa jina la Mungu kwa kuliona kuwa tofauti na majina mengine na kulikweza juu ya majina yote, na kwa kuwasaidia wengine walione kuwa takatifu. Tunaonyesha kwamba tunaliogopa na kuliheshimu jina la Mungu kwa kumtambua Yehova kuwa Mtawala wetu na kumtii kutoka moyoni.—Met. 3:1; Ufu. 4:11.

6. Tunaweza kushiriki jinsi gani kulitakasa jina la Mungu?

Wanatayarishwa Kulibeba na Kulikweza Jina la Mungu

⁷ Watumishi wa Mungu katika nyakati za kisasa wametumia jina la Mungu katika machapisho yao tangu miaka ya 1870. Kwa mfano, gazeti *Zion's Watch Tower* la Agosti 1879 na kitabu cha nyimbo *Songs of the Bride* kilichochapishwa mwaka huohuo, kilitaja jina Yehova. Hata hivyo, inaonekana kwamba kabla Yehova hajaruhusu watu wake waitwe kwa jina lake takatifu hadharani, alihakikisha kwamba walitimiza matakwa ya pendeleo hilo kubwa. Yehova aliwatayarishaje Wanafunzi hao wa Biblia kwa ajili ya kulibeba jina lake?

⁸ Tunapotazama nyuma mwishoni mwa miaka ya 1800 na mwanzoni mwa miaka ya 1900, tunaona jinsi ambavyo Yehova aliwasaidia watu wake kuelewa vizuri kweli muhimu zinazohusiana na jina lake. Acheni tuchunguze kweli tatu kati ya hizo.

⁹ Kwanza, watumishi wa Yehova walikuja kuwa na **maoni yanayofaa kuhusu umuhimu wa jina la Mungu.**

7, 8. (a) Kwa nini ilichukua muda mrefu kwa watu wa Mungu kulibeba jina lake? (b) Tutachunguza nini sasa?

9, 10. (a) Kwa nini makala za mapema za *Mnara wa Mlinzi* zilimkazia fikira zaidi Yesu? (b) Ni badiliko gani lililofanywa kuanzia mwaka wa 1919 na kuendelea, na kulikuwa na matokeo gani? (Ona pia sanduku “Jinsi Ambavyo Gazeti *Mnara wa Mlinzi* Limelikweza Jina la Mungu.”)

Wanafunzi waaminifu wa Biblia walioishi katika miaka ya mapema waliona mpango wa fidia kuwa fundisho kuu la Biblia. Hiyo ndiyo sababu gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilimkazia fikira zaidi Yesu. Kwa mfano, katika mwaka wa kwanza wa kuchapishwa kwa gazeti hilo, lilitaja jina Yesu mara kumi zaidi ya jina Yehova. Likizungumzia miaka ya mapema ya Wanafunzi wa Biblia, gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Machi 15, 1976, lilisema kwamba ‘walimkazia fikira Yesu kupita kiasi.’ Lakini kadiri wakati ulivyopita, Yehova aliwasaidia kutambua heshima ambayo Biblia inalipa jina la Mungu. Jambo hilo liliwaathirije Wanafunzi wa Biblia? Hasa kuanzia mwaka wa 1919 na kuendelea, makala hiyohiyo ya *Mnara wa Mlinzi* ilisema kwamba “walianza kumheshimu zaidi Yehova, Baba wa kimbangu wa Masihi.” Kwa kweli, katika miaka kumi iliyofuata baada ya mwaka wa 1919, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilitaja jina la Mungu zaidi ya mara 6,500!

¹⁰ Kwa kulikazia fikira kwa njia inayofaa jina Yehova, akina ndugu walionyesha kwamba wanalipenda jina la Mungu. Kama Musa, waliazimia ‘kultitanga jina la Yehova.’ (Kum. 32:3; Zab. 34:3) Hivyo, kama alivyoahidi katika Maandiko, Yehova aliona jinsi

MAANA YA JINA LA MUNGU

JINA Yehova linatokana na kitenzi cha Kiebrania kina-chomaanisha “kuwa.” Wasomi fulani wanafikiri kwamba katika kisa hiki kitenzi hicho kinaonyesha hali ya kute-ndesha. Kwa hiyo, watu wengi wanaelewa kwamba jina la Mungu linamaanisha “Yeye Husababisha Kuwa.” Maa-na hiyo inafafanua vizuri sana jukumu la Yehova akiwa Muumba. Alisababisha ulimwengu na viumbe wenye aki-li wawepo, na anaendelea kusababisha mapenzi na kusu-di lake litimie.

Hivyo basi, tunapaswa kuelewaje jibu la Yehova la swa-li ambalo Musa aliuliza kwenye Kutoka 3:13, 14? Musa aliuliza hivi: “Tuseme nimefika kwa wana wa Israeli nami niwaambie, ‘Mungu wa mababu zenu amenituma kwe-nu,’ nao waniambie, ‘Jina lake ni nani?’ Nitawaambia nini?” Yehova akamjibu hivi: “Nitakuwa Kile Nitakacho-kuwa.”

Ona kwamba Musa hakuwa akimuuliza Yehova afunue jina lake. Tayari Musa na Waisraeli wote walilijua jina la Mungu. Musa alitaka Yehova afunue jambo fulani lenye kuimarisha imani kuhusu utu wake, jambo ambalo lina-weza pia kuhusiana na maana ya jina lake. Hivyo, ali-pojibu, “Nitakuwa Kile Nitakachokuwa” au kile nina-choamua kuwa, Yehova alikuwa akifunua sehemu yenye kuisisimua sana ya utu wake: Katika kila hali, anaku-wa chochote anachohitaji kuwa ili kutimiza kusudi lake. Kwa mfano, kwa Musa na Waisraeli, Yehova alikuwa

Mwokozi, Mpaji-sheria, Mwandalizi—na mengine mengi. Kwa hiyo, Yehova mwenyewe *anaamua kuwa* chochote anachohitaji ili atimize ahadi ambazo anawaahidi watu wake. Ingawa jina Yehova huenda likatia ndani wazo hilo, hata hivyo, jina hilo lina maana pana zaidi ya kuamua chochote anachoamua kuwa. Pia, jina hilo linatia ndani kile ambacho husababisha uumbaji wake uwe ili kutimiza kusudi lake.*^[1]

*^[1] Ona nyongeza A4 katika *Tafsiri ya Ulimwengu Mpya* iliyosahihishwa (ya Kiingereza) na *Mwongozo wa Kujifunza Neno la Mungu*, chini ya kichwa “Jina la Mungu Katika Maandiko ya Kiebrania.”

walivyolipenda jina lake, naye akawaonyesha kibali. —Zab. 119:132; Ebr. 6:10.

¹¹ Pili, Wakristo wa kweli **walielewa vizuri kazi ambayo Mungu aliwapa**. Muda mfupi baada ya mwaka wa 1919, ndugu watiwa-mafuta waliowaongoza watu wa Mungu walichochewa na roho takatifu kuchunguza unabii wa Isaya. Baadaye, habari zilizokuwa katika machapisho yetu zilianza kukazia jambo tofauti. Kwa nini badiliko hilo lilikuwa ‘chakula kwa wakati unaofaa’?—Mt. 24:45.

¹² Kabla ya mwaka wa 1919, gazeti *Mnara wa Mlinzi* 11, 12. (a) Machapisho yetu yalibadilika jinsi gani muda mfupi baada ya mwaka wa 1919? (b) Yehova alikuwa akivuta uangalifu wa watumishi wake kwenye kazi gani, na kwa nini?

halikuwahi kuzungumzia kwa kina maneno haya ya Isaya: “‘Ninyi ni mashahidi wangu,’ asema Yehova, ‘mtumishi wangu ambaye nimemchagua.’” (**Soma Isaya 43:10-12.**) Hata hivyo, muda mfupi baada ya mwaka wa 1919, machapisho yetu yalianza kukazia fikira andiko hilo, yakiwatia moyo watiwa-mafuta wote washiriki katika kazi ambayo Yehova alikuwa amewapa, yaani, kutoa *ushahidi* kumhusu. Kwa kweli, kuanzia mwaka wa 1925 hadi mwaka wa 1931, sura ya 43 ya kitabu cha Isaya ilizungumziwa katika matoleo 57 ya *Mnara wa Mlinzi*, na katika kila toleo maneno ya Isaya yalihusianishwa na Wakristo wa kweli. Ni wazi kwamba katika miaka hiyo, Yehova alikuwa akivuta uangalifu wa watumishi wake kwenye *kazi* ambayo walipaswa kufanya. Kwa nini alifanya hivyo? Kwa njia fulani, alitaka “wajaribiwe juu ya kufaa kwanza.” (1 Tim. 3:10) Kabla ya kustahili kulibeba jina la Mungu, Wanafunzi wa Biblia walihitaji kumthibitishia Yehova kwa matendo yao kwamba kwa kweli walikuwa mashahidi wake. —Luka 24:47, 48.

¹³ Tatu, watu wa Yehova walikuja kuelewa **umuhimu wa kutakaswa kwa jina la Mungu**. Katika miaka ya **13**. Neno la Mungu linafunuaje suala muhimu zaidi linalopaswa kutatuliwa?

JINSI AMBAVYO GAZETI MNARA WA MLINZI LIMELIKWEZA JINA LA MUNGU

**Kwa miaka mingi, ukurasa wa mbele wa gazeti
Mnara wa Mlinzi ulikazia sana umuhimu wa jina Yehova.
Ona baadhi ya mabadiliko yaliyofanywa kwenye ukurasa huo.**

***Zion's Watch Tower*, Julai 1879**

Tangu lilipoanza kuchapishwa, gazeti hili lilitumia jina la Mungu. Toleo la pili lilisema: “Tunaamini kwamba ‘*Mnara wa Mlinzi*’ linategemezwa na YEHOVA.”

***Mnara wa Mlinzi*, Oktoba 15, 1931**

Jina Yehova na andiko la Isaya 43:12 likawa sehemu ya maandishi yaliyokuwa kwenye ukurasa wa mbele.

***Mnara wa Mlinzi*, Januari 1, 1939**

Jina Yehova lilionekana katika sehemu mbili, likiambatana na andiko la Isaya 43:12 na Ezekieli 35:15.

***Mnara wa Mlinzi*, Machi 1, 1939**

Jina Yehova lilionekana katika sehemu tatu kwenye ukurasa wa mbele; pia kuanzia na toleo hili, kichwa kamili cha gazeti hilo kikawa *Mnara wa Mlinzi Unaotangaza Ufalme wa Yehova*.

Isitoshe, kuanzia mwishoni mwa miaka ya 1920 na kuendelea kwa zaidi ya miaka 20, fungu la kwanza la kila makala ya gazeti *Mnara wa Mlinzi* ilikuwa na jina Yehova. Bila shaka, hicho ni kikumbusho kizuri sana kwa watu wa Mungu ili walikweze jina la Mungu!

1920, watu wa Yehova walitambua kwamba kutakaswa kwa jina la Mungu ndilo suala muhimu zaidi ambalo linapaswa kutatuliwa. Neno la Mungu linafunuaje kweli hiyo muhimu? Fikiria mifano miwili. Ni sababu gani kuu iliyomfanya Mungu awakomboe Waisraeli kutoka Misri? Yehova alisema hivi: “Ili nifanye jina langu litangazwe katika dunia yote.” (Kut. 9:16) Na kwa nini Yehova alilionesha rehema taifa la Israeli lilipomwasia? Yehova alisema hivi tena: “Nami nikachukua hatua kwa ajili ya jina langu mwenyewe ili lisitiwe unajisi mbele ya macho ya mataifa.” (Eze. 20:8-10) Wanafunzi wa Biblia walijifunza nini kutokana na masimulizi hayo na mengine yaliyo katika Biblia?

¹⁴ Kufikia mwishoni mwa miaka ya 1920, watu wa Mungu walitambua maana ya maneno ambayo Isaya alikuwa amesema miaka 2,700 hivi mapema. Alisema hivi kumhusu Yehova: “Hivyo uliwaongoza watu wako *ili ujifanyie mwenyewe jina zuri.*” (Isa. 63:14) Wanafunzi wa Biblia walielewa kwamba suala muhimu zaidi lilikuwa kutakaswa kwa jina la Mungu na si wokovu wa

14. (a) Kufikia mwishoni mwa miaka ya 1920, watu wa Mungu walitambua nini? (b) Uelewaji wa kina ambao Wanafunzi wa Biblia walipata ulikuwa na matokeo gani katika kazi ya kuhubiri? (Ona pia sanduku “Sababu Kuu ya Kuhubiri.”)

SABABU KUU YA KUHUBIRI

KUELEWA vizuri suala linalohusiana na kutakaswa kwa jina la Mungu kuliathiri jinsi gani maoni ya Wanafunzi wa Biblia kuhusu kazi ya kuhubiri? Mwaka wa 1930, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilisema hivi: “Kweli hii [kuhusu kutakaswa kwa jina la Mungu] inapokita mizizi katika akili ya Mkristo, anaanza kutambua kwamba ana pendeleo kubwa sana la kuwa shahidi wa neno na jina la Yehova Mungu.” Naam, kuelewa kwamba kutakaswa kwa jina la Mungu lilikuwa ndilo suala kuu kuliwapa ndugu na dada zetu sababu kuu ya kuhubiri. (Zab. 8:1) Kwa mfano, mfikirie Helen Borchert. Alianza upainia Aprili 1, 1930, na aliendelea kuwa Shahidi mwaminifu hadi alipomaliza mwendo wake duniani Julai 2003 akiwa na umri wa miaka 96. Ni nini kilichomchochea aendelee kuhubiri kwa miaka yote hiyo? Miaka mingi baadaye alisema hivi: “Tangu siku nilipoanza upainia hadi sasa, tamaa yangu kubwa zaidi imekuwa . . . kulitetea jina na Neno la Yehova Mungu.” Vivyo hivyo, kushiriki katika kulitakasa jina la Mungu bado ndiyo sababu yetu kuu ya kuhubiri.

mtu binafsi. (Isa. 37:20; Eze. 38:23) Mwaka wa 1929, kitabu *Prophecy* kilifafanua kweli hiyo kwa kusema: “Jina la Yehova ndilo suala muhimu zaidi mbele ya viumbe wote.” Uelewaji huo uliorekebisha uliwachochea wa-

tumishi wa Mungu kutoa ushahidi kumhusu Yehova na kuliondolea jina hilo lawama.

¹⁵ Kufikia mwanzoni mwa miaka ya 1930, ndugu zetu walikuwa na maoni yanayofaa kuhusu umuhimu wa jina la Mungu, walielewa vizuri kazi ambayo Mungu alikuwa amewapa, na walielewa kwa kina suala muhimu linalopaswa kutatuliwa. Sasa wakati ulikuwa umefika wa Yehova kuwapa watumishi wake pendeleo la kulibeba jina lake hadharani. Ili kuelewa jinsi ambavyo jambo hilo lilifanyika, acheni tuchunguze matukio fulani yaliyopita.

Yehova Anawachukua “Watu kwa Ajili ya Jina Lake”

¹⁶ Njia kuu ambayo Yehova analikweza jina lake ni kwa kuwa na watu wanaolibeba jina lake hapa duniani. Kuanzia mwaka wa 1513 K.W.K. na kuendelea, Waisraeli wakiwa taifa walimwakilisha Yehova wakiwa watu wake. (Isa. 43:12) Hata hivyo, walishindwa kutimiza sehemu yao katika agano lao pamoja na Mungu,

15. (a) Kufikia miaka ya 1930, ndugu zetu walikuwa na maoni gani? (b) Wakati ulikuwa umefika wa kufanya nini?

16. (a) Yehova hulikweza jina lake kwa njia gani kuu? (b) Nyakati za kale, ni nani kwanza waliotumikia wakiwa watu kwa ajili ya jina la Mungu?

hivyo katika mwaka wa 33 W.K., walipoteza uhusiano wao wa pekee pamoja na Yehova. Muda mfupi baadaye, Yehova ‘alielekeza uangalifu wake kwa mataifa ili achukue kutoka kwao watu kwa ajili ya jina lake.’ (Mdo. 15:14) Watu hao waliotoka tu kuchaguliwa walikuja kujulikana kama “Israeli wa Mungu,” na walitia ndani wafuasi wa Kristo watiwa-mafuta kutoka katika mataifa mbalimbali.—Gal. 6:16.

¹⁷ Karibu mwaka wa 44 W.K., wanafunzi wa Kristo “kwa uongozi wa kimungu waliitwa Wakristo.” (Mdo. 11:26) Mwanzoni, jina hilo lilikuwa la pekee kwa sababu lilirejelea Wakristo wa kweli tu. (1 Pet. 4:16) Hata hivyo, kama mfano wa Yesu wa ngano na magugu unavyoonyesha, Shetani alifaulu katika njama yake ya kuwafanya Wakristo wote wa uwongo waitwe kwa jina hilo la pekee. Kwa sababu hiyo, kwa karne nyingi Wakristo wa kweli hawangeweza kutofautishwa na Wakristo wa uwongo. Lakini jambo hilo lilianza kubadilika wakati wa “majira ya mavuno,” ambayo yalianza mwaka wa 1914. Kwa nini? Kwa sababu malaika walianza kutenganisha Wakristo wa uwongo na Wakristo wa kweli.—Mt. 13:30, 39-41.

17. Shetani alifaulu kutumia njama gani?

¹⁸ Baada ya mtumwa mwaminifu kuwekwa rasmi mwaka wa 1919, Yehova aliwasaidia watu wake kutambua kazi ambayo alikuwa amewapa. Mara moja, waliona kwamba kazi ya kuhubiri nyumba kwa nyumba iliwatofautisha na Wakristo wote wa uwongo. Baada ya kutambua jambo hilo, haikuchukua muda mrefu wakagundua kwamba jina “Wanafunzi wa Biblia” hali-kuwatofautisha kwa njia inayofaa. Kusudi lao kuu mai-shani halikuwa kujifunza Biblia tu bali kutoa ushahidi kumhusu Mungu na kuheshimu na kulikweza jina lake. Kwa hiyo, ni jina gani ambalo lingefaana na kazi ambayo walikuwa wakifanya? Swali hilo lilijibiwa mwaka wa 1931.

¹⁹ Mnamo Julai 1931, Wanafunzi wa Biblia 15,000 hivi waliwasili Columbus, Ohio, Marekani, kwa ajili ya kusanyiko. Walipoona programu ya kusanyiko, wengi walishangazwa na herufi mbili kubwa *J* na *W* zilizokuwa zimeandikwa kwenye ukurasa wa mbele wa programu. Wahudhuriaji walijiuliza, ‘Herufi hizo

18. Ni nini kilichowasaidia ndugu zetu kuona uhitaji wa kuwa na jina jipya?

19, 20. (a) Ni azimio gani lenye kulisimua lililotolewa kwenye kusanyiko mwaka wa 1931? (b) Ndugu zetu waliitikiaje walipoanza kuitwa kwa jina jipya?

zinamaanisha nini?’ Wengine walijaribu kukisia maana ya herufi hizo. Kisha, Jumapili Julai 26, Ndugu Joseph Rutherford alitoa azimio hili lenye maneno yenye nguvu: “Twataka tujulikane na kuitwa kwa jina hili, yaani, *Mashahidi wa Yehova*.” Baada tu ya azimio hilo, wote waliohudhuria walielewa maana ya zile herufi zilizokuwa zikiwatatanisha. Zilimaanisha *Jehovah’s Witnesses* (Mashahidi wa Yehova), jina la Kimaandiko linalotegemea andiko la Isaya 43:10.

²⁰ Wahudhuriaji waliitikia azimio hilo kwa shangwe na makofi mengi. Kupitia redio, makofi hayo yalisikika katika sehemu nyingi za dunia! Ernest na Naomi Barber nchini Australia walikumbuka hivi: “Makofi ya-lipoanza kupigwa huko Marekani, akina ndugu katika jiji la Melbourne walisimama kwa shangwe na kuanza kupiga makofi pia. Hatutasahau kamwe siku hiyo!”*^[2]

Jina la Mungu Linakwezwa Ulimwenguni Pote

²¹ Kuitwa kwa jina la Kimaandiko, Mashahidi wa Yehova, kuliwachochea watumishi wa Mungu wawe na bidii ya kuhubiri. Edward na Jessie Grimes, wenzi wa ndoa mapainia huko Marekani, ambao walihudhuria

*[2] Ona Sura ya 7, ukurasa wa 72-74, kwa habari zaidi kuhusu matumizi ya redio.

21. Jina jipya lilichocheaje kazi ya kuhubiri?

kusanyiko la mwaka wa 1931 huko Columbus, walise-
ma hivi: “Tulitoka nyumbani tukiwa Wanafunzi wa
Biblia, lakini tulirudi tukiwa Mashahidi wa Yehova.
Tulifurahi kwa sababu sasa tulikuwa na jina ambalo li-
litusaidia kutukuza jina la Mungu wetu.” Baada ya ku-
sanyiko hilo, Mashahidi fulani walitumia mbinu mpya
ili kutimiza jambo hilo. Ili kujitambulisha kwa wenye
nyumba, waliwapa kadi iliyokuwa na ujumbe huu:
“Mimi ni shahidi wa YEHOVA, ninahubiri kuhusu
Ufalme wa YEHOVA Mungu wetu.” Naam, watu wa
Mungu walijivunia kulibeba jina Yehova, nao waliku-
wa tayari kutangaza maana ya jina hilo kwa mapana na
marefu.—Isa. 12:4.

²² Miaka mingi imepita tangu Yehova alipowaongo-
za ndugu zetu watiwa-mafuta kukubali jina hilo la pe-
kee. Tangu wakati huo, je, Shetani amefaulu kufunika
utambulisho wa watu wa Mungu? Je, amefaulu kufa-
nya iwe vigumu kwa watu kutambua tofauti kati yetu
na dini nyingine? La hasha! Badala yake, utambulisho
wetu wa pekee tukiwa mashahidi wa Mungu unao-
nekana wazi kuliko wakati mwingine wowote. (**Soma
Mika 4:5; Malaki 3:18.**) Kwa kweli, tumehusianishwa

**22. Ni nini kinachothibitisha kwamba watu wa Yehova wana utambu-
lisho wa pekee?**

sana na jina la Mungu hivi kwamba mtu yeyote anapotumia sana jina hilo, anatambuliwa kuwa Shahidi wa Yehova. Badala ya kufunikwa na dini za uwongo zilizo kama milima, ibada ya kweli ya Yehova ‘imewekwa imara *juu* ya kilele cha milima.’ (Isa. 2:2) Leo, ibada ya Yehova pamoja na jina lake takatifu, limekwezwa kwe-likweli.

²³ Tunaimarishwa sana kujua kwamba Yehova atatulinda dhidi ya mashambulizi ya Shetani ya sasa na ya wakati ujao! (Zab. 121:5) Tuna sababu nzuri kuhisi kama mtunga-zaburi alivyohisi alipoandika: “Lenye furaha ni taifa ambalo Mungu wake ni Yehova, watu ambao amewachagua wawe urithi wake.”—Zab. 33:12.

23. Kulingana na Zaburi 121:5, ni kweli gani muhimu kumhusu Yehova ambayo inatuimarisha sana?

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Ufalme umetimiza nini kuhusiana na jina la Mungu?
- Wewe binafsi unashiriki jinsi gani katika kulitakasa jina la Mungu?
- Kwa nini unajivunia kulibeba jina la Mungu na kuwajulisha wengine maana yake?

5 Mfalme Anaufunua Ufalme

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Watu wa Mungu wanaelewa kweli muhimu kuhusu Ufalme, watawala wake, raia wake, na pia uhitaji wa kuwa washikamanifu

HEBU wazia kwamba mtu fulani mwenye uzoefu anakuongoza unapotalii jiji zuri na linalopendeza sana. Jiji hilo ni geni kwako na kwa watalii wenzako, hivyo mnasikiliza kwa makini sana kila neno la kiongozi huyo. Nyakati fulani, wewe na watalii wenzako mnakuwa na msisimko wa kutaka kujua kuhusu vitu fulani katika jiji hilo ambavyo bado hamjaviona. Hata hivyo, unapomuuliza yule anayewaongoza kuhusu vitu hivyo, hasemi jambo lolote, anasubiri hadi wakati unaofaa ufike, mara nyingi mnapokaribia tu kuona kitu fulani ndipo anasema. Baada ya muda, unavutiwa sana na hekima yake, kwa kuwa anawaambia jambo mnalohitaji kujua wakati unaofaa wa kujua jambo hilo.

² Hali ya Wakristo wa kweli inafanana na ya watalii hao. Tunajifunza kwa hamu kuhusu jiji lenye kupendeza zaidi kuliko majiji yote, “jiji lililo na misingi ya 1, 2. Ni katika njia gani Yesu alikuwa kiongozi mwenye hekima?

kweli,” yaani, Ufalme wa Mungu. (Ebr. 11:10) Yesu alipokuwa duniani, yeye binafsi aliwaongoza wafuasi wake kwenye ujuzi wa kina kuhusu Ufalme huo. Je, alijibu maswali yao yote na kuwaambia kila kitu kuhusu Ufalme huo kwa wakati mmoja? Hapana. Alisema hivi: “Bado nina mambo mengi ya kuwaambia, lakini hamwezi kuyastahimili kwa sasa.” (Yoh. 16:12) Akiwa kiongozi mwenye hekima zaidi, Yesu hakuwalemea kamwe wanafunzi wake kwa kuwapa ujuzi ambao hawangeuelewa wakati huo.

³ Yesu alisema maneno yaliyoandikwa kwenye Yohana 16:12 katika usiku wake wa mwisho duniani. Baada ya kifo chake, angeendeleaje kuwafundisha watu waaminifu kuhusu Ufalme wa Mungu? Aliwahakikishia hivi mitume wake: “Roho ya ile kweli . . . atawaoongoza ninyi ndani ya kweli yote.”*^[1] (Yoh. 16:13) Tuna-weza kuifananisha roho takatifu na kiongozi mwenye subira. Roho hiyo ndiyo njia ambayo Yesu anaitumia kuwafundisha wafuasi wake jambo lolote wanalohitaji kujua kuhusu Ufalme wa Mungu—kwa wakati unaofaa wanapohitaji kujua jambo hilo.

*[1] Kulingana na kitabu kimoja, neno la Kigiriki linalotafsiriwa “ongoza” katika mstari huo linamaanisha “kuonyesha njia.”

3, 4. (a) Yesu ameendeleaje kuwafundisha watu waaminifu kuhusu Ufalme wa Mungu? (b) Tutachunguza nini katika sura hii?

⁴ Acheni sasa tuchunguze jinsi ambavyo roho takatifu ya Yehova imekuwa ikiwaongoza Wakristo wanyofu kwenye ujuzi mwingi zaidi kuhusu Ufalme huo. Kwanza, tutachunguza jinsi tulivyopata jibu la swali hili: Ufalme wa Mungu ulianza kutawala lini? Kisha, tutachunguza utambulisho na tumaini la watawala wa Ufalme huo na raia wake. Mwishowe, tutaona jinsi ambavyo wafuasi wa Kristo walielewa vizuri zaidi kuhusu uhitaji wa kuwa washikamanifu kwa Ufalme.

Kuelewa Mwaka Muhimu

⁵ Kama tulivyoona katika Sura ya 2 ya kitabu hiki, kwa makumi ya miaka Wanafunzi wa Biblia walitaja waziwazi kwamba unabii muhimu wa Biblia ungetimia katika mwaka wa 1914. Hata hivyo, wakati huo waliamini kwamba kuwapo kwa Kristo kulianza mwaka wa 1874, na kwamba alianza kutawala mbinguni mwaka wa 1878, na kuwa Ufalme haungesimamishwa kikamili hadi Oktoba 1914. Mavuno yangeanza mwaka wa 1874 na kumalizika mwaka wa 1914 wakati ambapo watiwa-mafuta wangekusanywa na kwenda mbinguni. Je, maoni hayo yasiyo sahihi yanatufanya tutilie

5, 6. (a) Wanafunzi wa Biblia walikuwa na maoni gani yasiyo sahihi kuhusu kusimamishwa kwa Ufalme na mavuno? (b) Kwa nini maoni hayo yasiyo sahihi hayapaswi kutufanya tutilie shaka kwamba Yesu alikuwa akiwaongoza wafuasi wake?

shaka kwamba Yesu alikuwa akiwaongoza watu hao waaminifu kupitia roho takatifu?

⁶ Bila shaka hapana! Hebu fikiria tena mfano tuliozungumzia mwanzoni mwa sura hii. Je, maswali na maoni ya watalii kuhusu vitu ambavyo hawajaviona bado yangetokeza shaka kwamba kiongozi wao hategemeki? Hapana! Vivyo hivyo, ingawa nyakati fulani watu wa Mungu wanajaribu kuelewa habari fulani kuhusu kusudi la Yehova kabla ya wakati wa roho takatifu kuwaongoza kuzielewa kweli hizo, ni wazi kwamba Yesu anawaongoza. Hivyo, watu waaminifu wako tayari kusahihishwa na kwa unyenyekevu wao hurekebisha maoni yao.—Yak. 4:6.

⁷ Miaka iliyofuata mwaka wa 1919, watu wa Mungu waliangaziwa nuru zaidi za kiroho. (**Soma Zaburi 97:11.**) Katika mwaka wa 1925, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilikuwa na makala ya kihistoria yenye kichwa “Kuzaliwa kwa Taifa.” Ilitoa uthibitisho wa Kimaandiko wenyewe kusadikisha kwamba Ufalme wa Kimasihi ulikuwa umezaliwa mwaka wa 1914, na hilo likatimiza mfano wa kiunabii wa mwanamke wa kimbungu wa Mungu akizaa mtoto, kama ilivyoandikwa kwenye Ufunuo

7. Watu wa Mungu waliangaziwa nuru gani za kiroho?

sura ya 12.*^[2] Makala hiyo iliendelea kueleza kwamba mateso na taabu iliyowapata watu wa Yehova wakati wa miaka ya vita ilikuwa ishara inayoonyesha wazi kwamba Shetani alikuwa ametupwa chini kutoka mbinguni, “akiwa na hasira kali, akijua kwamba ana kipindi kifupi cha wakati.”—Ufu. 12:12.

⁸ Ufalme ni muhimu kadiri gani? Katika mwaka wa 1928, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilianza kukazia kwamba Ufalme ulikuwa jambo muhimu sana kuliko wokovu wa mtu binafsi kwa msingi wa fidia. Bila shaka, Yehova atautumia Ufalme wa Kimasihi kulitakasa jina lake, kutetea enzi yake kuu, na kutimiza makusudi yake yote kuhusiana na wanadamu.

⁹ Ni nani wangetawala pamoja na Kristo katika Ufalme huo? Ni nani wangekuwa raia wa Ufalme huo hapa duniani? Na wafuasi wa Kristo wanapaswa kufanya kazi gani?

Kazi ya Kuvuna Yaelekezwa Zaidi kwa Watiwa-Mafuta

¹⁰ Miongo kadhaa kabla ya mwaka wa 1914, tayari

*[2] Kabla ya wakati huo, ilieleweka kwamba maono hayo yalihu-su vita kati ya dini ya kipagani ya Milki ya Roma dhidi ya Kanisa Katoliki.

8, 9. (a) Umuhimu wa Ufalme wa Mungu ulikaziwaje? (b) Tutachunguza maswali gani?

10. Kwa muda mrefu watu wa Mungu wameelewa nini kuhusu wale 144,000?

Wakristo wa kweli walielewa kwamba wafuasi waaminifu wa Kristo 144,000 ndio ambao wangetawala pamoja naye mbinguni.*^[3] Wanafunzi hao wa Biblia waliona kwamba idadi hiyo ni halisi na hao 144,000 walianza kuchaguliwa katika karne ya kwanza W.K.

¹¹ Hata hivyo, wale watakaokuwa washiriki wa bibi-arusi wa Kristo walipewa kazi gani ya kufanya wakiwa wangali duniani? Waliona kwamba Yesu alikuwa amekazia sana umuhimu wa kazi ya kuhubiri na aliihusianisha na kipindi cha mavuno. (Mt. 9:37; Yoh. 4:35) Kama tulivyoona katika Sura ya 2, kwa muda fulani waliamini kwamba kipindi cha mavuno kingedumu kwa miaka 40, na kufikia mwisho wake wakati watiwamafuta watakapokusanywa na kwenda mbinguni. Hata hivyo, kwa kuwa kazi iliendelea baada ya ile miaka 40 kwisha, ufafanuzi zaidi ulihitajika. Sasa tunajua kwamba majira ya mavuno—majira ya kutenganisha ngano na magugu, yaani, kutenganisha Wakristo waaminifu watiwamafuta na Wakristo wa uwongo—yalianza

*^[3] Mnamo Juni 1880, gazeti *Zion's Watch Tower* lilidokeza kwamba wale 144,000 wangekuwa Wayahudi wa asili waliogeuka na kuwa Wakristo kufikia mwaka wa 1914. Hata hivyo, mwishoni mwa mwaka wa 1880, uelewaji mwingine ulichapishwa ambao unakaribiana sana na ule ambao tumekuwa nao sikuzote tangu wakati huo.

11. Wale watakaokuwa washiriki wa bibi-arusi wa Kristo walielewaje mgawo wao wakiwa duniani?

mwaka wa 1914. Wakati ulikuwa umefika wa kukazia fikira kazi ya kukusanya idadi iliyobaki ya jamii hiyo ya kimbingu!

¹² Kuanzia mwaka wa 1919 na kuendelea, Kristo aliendelea kumwongoza mtumwa mwaminifu na mwenye busara akazie umuhimu wa kazi ya kuhubiri. Alikuwa amempa mgawo huo katika karne ya kwanza. (Mt. 28: 19, 20) Pia, alitaja sifa ambazo wafuasi wake watiwa-mafuta wangehitaji kuwa nazo ili kutimiza utume huo wa kuhubiri. Jinsi gani? Katika mfano wake wa mabikira kumi, alionyesha kwamba watiwa-mafuta wangepaswa kukesha, kubaki macho kiroho, ikiwa walitaka kufikia lengo lao kuu la kushiriki katika sherehe kubwa ya harusi huko mbinguni, wakati Yesu atakapoungana na “bibi-arusi” wake, wale 144,000. (Ufu. 21:2) Kisha, katika mfano wake wa talanta, Yesu alifundisha kwamba watumishi wake watiwa-mafuta wangukuwa na bidii ya kufanya kazi ya kuhubiri ambayo alikuwa amewapa.—Mt. 25:1-30.

¹³ Katika karne moja iliyopita, watiwa-mafuta wamekuwa macho na wenye bidii. Bila shaka, watathawabi-shwa sana kwa sababu ya kukesha! Hata hivyo, je, kazi

12, 13. Mfano wa Yesu wa mabikira kumi na talanta umetimiaje katika siku za mwisho?

kubwa ya mavuno ingehusisha tu kukusanywa kwa watawala wenzi wa Kristo waliosalia duniani?

Ufalme Unawakusanya Raia Wake wa Duniani!

¹⁴ Kwa miaka mingi wanaume na wanawake waaminifu wamekuwa na hamu kubwa ya kujua kuhusu “umati mkubwa” (“mkutano mkubwa,” *Union Version*) unaotajwa katika Ufunuo 7:9-14. Haishangazi kwamba kabla ya kufika kwa wakati wa Kristo kufunua utambulisho wa kundi hilo kubwa, mambo mengi sana ambayo yalisemwa kuhusu kundi hilo yalikuwa tofauti sana na kweli zilizo wazi, na rahisi kueleweka tunazozijua na kuzipenda leo.

¹⁵ Katika mwaka wa 1917, kitabu *The Finished Mystery* kilieleza kwamba kuna “viwango au aina mbili za wokovu wa Kimbingu, na kuna viwango au aina mbili za wokovu wa kidunia.” Ni nani ambao walifanyiza vikundi hivyo vinne vya watu wenye matumaini hayo tofauti ya wokovu? Kwanza, kulikuwa na wale 144,000, ambao wangetawala na Kristo. Pili, kulikuwa na mkutano mkubwa. Siku hizo, ilieleweka kwamba hawa ni wale Wakristo ambao bado walikuwa wakishirikiana na makanisa yanayodai kuwa ya Kikristo. Walikuwa na

14, 15. Kitabu *The Finished Mystery* kilizungumzia vikundi gani vinne?

kiasi fulani cha imani lakini haikutosha kuwafanya wawe na msimamo imara wa kufuatia utimilifu. Kwa hiyo, wangepewa vyeo vya chini huko mbinguni. Kuhusu duniani, ilidhaniwa kwamba kile kikundi cha tatu kingefanyizwa na “wakuu wa kale,” yaani, watu waaminifu kama vile Abrahamu, Musa, na wengine, nao wangekuwa na mamlaka juu ya kile kikundi cha nne, yaani, wanadamu wote.

¹⁶ Roho takatifu iliwaongozaje wafuasi wa Kristo kwenye uelewaji ambao tunauthamini sana leo? Iliwaongoza hatua kwa hatua, kupitia mfuatano wa nuru ya kiroho iliyoangazwa. Mapema katika mwaka wa 1923, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilitaja kikundi ambacho haki kuwa na tamaa ya kwenda mbinguni ambacho kingeshi duniani chini ya utawala wa Kristo. Mnamo 1932, *Mnara wa Mlinzi* lilizungumza kuhusu Yonadabu (Yehonadabu), ambaye alishikamana na Yehu, mfalme wa Israeli aliyetiwa mafuta na Mungu ili kumuunga mkono katika vita dhidi ya ibada ya uwongo. (2 Fal. 10: 15-17) Makala hiyo ilisema kwamba katika siku za kisasa kuna jamii ya watu ambao wanafananishwa na Yonadabu, na ikaongezea kusema kwamba Yehova

16. Ni nuru gani ya kiroho iliyoangazwa katika mwaka wa 1923 na 1932?

“SABABU KUBWA YA KUWA NA FURAHA”

HOTUBA kuhusu mkutano mkubwa ambayo ilitolewa kwenye kusanyiko lililofanywa Washington, D.C., Marekani, Mei 31, 1935, iliwasisimua sana watu wa Mungu. Soma baadhi ya hisia za waliohudhuria.

■ “Kabla ya mwaka wa 1935, mara nyingi akina ndugu waliulizana ikiwa walikuwa watiwa-mafuta. Ninakumbuka vizuri sana siku ambayo Ndugu Rutherford alizungumza kuhusu ‘Mkutano Mkubwa.’ Nilikuwa nikisaidia kuosha vyombo jikoni, na wakati wa hotuba ulipofika, nilienda kukaa peke yangu barazani. Baada ya kuzungumzia jambo hilo kwa kina, Ndugu Rutherford aliwaomba wote walioamini kwamba walikuwa sehemu ya mkutano mkubwa wasimame. Mara moja nikasimama na kutazama huku na huku, na ilionekana kwamba wengi wa wahudhuriaji walisi-mama pia. Kuanzia siku hiyo na kuendelea, sijawahi kujiuliza ikiwa mimi ni mtiwa-mafuta. . . . Ninafurahia kuwa miongoni mwa kondoo wengine.”—Henry A. Cantwell.

■ “Lilikuwa jambo la kutia moyo sana kwa wengi, kwani nilikuwa nikisikia akina ndugu wakisema kwamba hawakuwa na uhakika ikiwa walikuwa watiwa-mafuta. Hata hivyo, hawakutaka kujiona kuwa sehemu ya ‘jamii ya wenye imani kidogo,’ kama vile

mkutano huo mkubwa ulivyokuwa ukionwa. Watu wengi walikuwa na sababu kubwa ya kuwa na furaha, na kadiri kweli hiyo mpya ilivyozidi kueleweka, wale ambao sasa walijua wako upande gani mbele za Yehova waliongeza bidii yao.”—Herman L. Philbrick.

■ “Kusanyiko hili lilitupa sababu nyingi za kushangilia. Tungeweza kuwaambia watu kwa uhuru kuhusu tumaini la uzima wa milele duniani. Wengi wa wale waliokula mkate na kunywa divai ya Ukumbusho walitambua wako upande gani na wakaacha kufanya hivyo.”—John C. Booth.

angeiokoa jamii hiyo ya watu “kutoka katika taabu ya Har-Magedoni” ili waishi hapa duniani.

¹⁷ Katika mwaka wa 1935 nuru ya kiroho ilianguza zaidi. Katika kusanyiko lililofanywa huko Washington, D.C., mkutano mkubwa ulitambulishwa kuwa jamii ya kidunia, hao ndio wale kondoo wanaotajwa katika mfano wa Yesu wa kondoo na mbuzi. (Mt. 25: 33-40) Mkutano huo mkubwa ungekuwa sehemu ya “kondoo wengine,” ambao Yesu alisema hivi kuwahusu: “Hao pia nitawaleta.” (Yoh. 10:16) Wakati msemaji

17. (a) Katika mwaka wa 1935, ni nuru gani ya kiroho ilianguza zaidi? (b) Uelewaji mpya kuhusu mkutano mkubwa ulikuwa na matokeo gani kwa Wakristo waaminifu? (Ona sanduku “Sababu Kubwa ya Kuwa na Furaha.”)

J. F. Rutherford, aliposema: “Tafadhali, nyote mlio na tumaini la kuishi milele duniani simameni,” zaidi ya nusu ya wasikilizaji walisimama! Kisha akatangaza hivi, “Tazameni! Mkutano mkubwa!” Watu wengi wali-furahi sana kuelewa tumaini lao la wakati ujao.

¹⁸ Tangu wakati huo, Kristo amewaongoza watu wake ili wakazie fikira kazi ya kukusanya wale wata-kaokuwa washiriki wa umati huo mkubwa ambao uta-toka katika dhiki kuu wakiwa hai na salama. Mwa-nzoni, kazi ya kukusanya haikuonekana kuwa kubwa. Ndugu Rutherford alieleza hivi wakati fulani: “Inaone-kana kwamba ‘mkutano mkubwa’ hautakuwa mkubwa sana.” Bila shaka, sasa tunajua jinsi ambavyo Yehova amebariki kwa kiasi kikubwa kazi ya kuvuna tangu wa-kati huo! Chini ya mwongozo wa Yesu na roho takati-fu, watiwa-mafuta na “kondoo wengine” wamekuwa kama vile tu Yesu alivyotabiri—“kundi moja” wakitu-mikia chini ya “mchungaji mmoja.”

¹⁹ Idadi kubwa ya watu waaminifu wataishi milele katika dunia itakayokuwa paradiso, wakiwa chini ya

18. Wafuasi wa Kristo wamekaziaje fikira huduma, na wamepata ma-tokeo gani?

19. Tunaweza kushiriki jinsi gani katika kuongeza idadi ya umati mkubwa?

utawala wa Kristo na watawala wenzake 144,000. Je, haichangamshi moyo kuchunguza jinsi ambavyo Kristo amewaongoza watu wa Mungu kuelewa waziwazi tumaini hilo la Kimaandiko la wakati ujao? Tuna pendeleo la pekee sana kuwajulisha watu tunaokutana nao katika huduma kuhusu tumaini hilo! Acheni tujitahidi kuhubiri kadiri tuwezavyo ili idadi ya umati mkubwa iendelee kuongezeka, wakipaaza sauti kubwa hata zaidi kulisifu jina la Yehova!—**Soma Luka 10:2.**

Uhitaji wa Kuwa Washikamanifu kwa Ufalme

²⁰ Kadiri watu wa Mungu walivyoendelea kujifunza kuhusu Ufalme, ndivyo pia walivyohitaji kuelewa kikamiliki maana ya kuwa washikamanifu kwa serikali hiyo ya mbinguni. Kwa sababu hiyo, katika mwaka wa 1922, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilieleza kwamba kuna matengenezo mawili, tengenezo la Yehova na tengenezo la Shetani. Tengenezo la Shetani limefanyizwa na mfumo wa kibiashara, kidini, na kisiasa. Wale ambao ni washikamanifu kwa Ufalme wa Mungu ulio chini ya Kristo hawapaswi kulegeza ushikamanifu wao kwa kujihusiisha isivyofaa na sehemu yoyote ya tengenezo la Shetani. (2 Kor. 6:17) Hilo linamaanisha nini?

20. Tengenezo la Shetani limefanyizwa na mifumo gani, na ushikamanifu wa Kikristo unahusika jinsi gani?

²¹ Chakula cha kiroho kinachotolewa na mtumwa mwaminifu kimekuwa kikifunua kwa ukawaida ufisadi wa biashara kubwa na kuwaonya watu wa Mungu wasishawishiwe na ufuatiliaji wa vitu vya kimwili ambao umeenea sana. (Mt. 6:24) Vivyo hivyo, machapisho yetu yameendelea kufunua waziwazi sehemu ya kidini ya tengenezo la Shetani. Katika mwaka wa 1963, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilionyesha wazi kwamba “Babiloni Mkubwa” hawakilishi tu dini zinazodai kuwa za Kikristo bali pia milki ya ulimwenguni pote ya dini ya uwongo. Hivyo, kama vile tutakavyochunguza kwa kina katika Sura ya 10 ya kitabu hiki, watu wa Mungu katika kila nchi na utamaduni wamesaidiwa ‘kutoka kwake,’ wakijisafisha na kuyaacha mazoea yote ya dini ya uwongo.—Ufu. 18:2, 4.

²² Hata hivyo, vipi kuhusu sehemu ya kisiasa ya tengenezo la Shetani? Je, Wakristo wa kweli wangeshiriki katika vita na mizozo ya mataifa? Wakati wa Vita vya Kwanza vya Ulimwengu, Wanafunzi wa Biblia walielewa kwamba wafuasi wa Kristo hawakupaswa kuua

21. (a) Ni katika njia gani mtumwa mwaminifu amewaonya watu wa Mungu kuhusu biashara kubwa? (b) Katika mwaka wa 1963, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilifunua nini kuhusu “Babiloni Mkubwa”?

22. Wakati wa Vita vya Kwanza vya Ulimwengu, wengi wa watu wa Mungu walielewaje himizo lililo kwenye Waroma 13:1?

wanadamu wenzao. (Mt. 26:52) Hata hivyo, wengi wao walielewa kwamba himizo lililo kwenye Waroma 13:1 kuhusu kuzitii “mamlaka zilizo kubwa” lilimaanisha kwamba walipaswa kujiunga na jeshi, kuvaa sare za jeshi, na hata kubeba silaha; lakini, wakiamriwa kumuua adui, walipaswa kupiga risasi hewani.

²³ Wakati tu Vita vya Pili ya Ulimwengu vilipokuwa vikianza katika mwaka wa 1939, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilikuwa na makala iliyozungumzia kwa kina suala la kutounga mkono upande wowote. Makala hiyo ilionyesha waziwazi kwamba Wakristo hawakupaswa ku-shiriki kwa njia yoyote ile katika vita na mizozo ya mataifa ya ulimwengu wa Shetani. Mwongozo huo ulikuja kwa wakati uliofaa kwelikweli! Wafuasi wa Kristo walilindwa dhidi ya hatia kubwa sana ya damu ambayo mataifa yalipata katika vita hivyo. Hata hivyo, kuanzia mwaka wa 1929, machapisho yetu yalikuwa pia yameeleza kwamba mamlaka zilizo kubwa zinazotajwa kwenye Waroma 13:1 hazikurejelea watawala wa ulimwengu, badala yake zilirejelea Yehova na Yesu. Uelewaji sahihi zaidi bado ulihitajika.

23, 24. Tulielewa jinsi gani andiko la Waroma 13:1 wakati wa Vita vya Pili vya Ulimwengu, na wafuasi wa Kristo waliongozwa kwenye uelewaji gani sahihi zaidi?

²⁴ Katika mwaka wa 1962, roho takatifu iliwaongoza wafuasi wa Kristo kwenye uelewaji huo sahihi, wakati makala muhimu zilizozungumzia andiko la Waroma 13:1-7 zilipochapishwa katika gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Novemba 15 na Desemba 1. Hatimaye, watu wa Mungu wakaelewa vizuri kanuni ya ujitiisho wa kadiri ambao Yesu alikuwa amefunua katika maneno yake yanayojulikana sana: “Mlipeni Kaisari vitu vya Kaisari, lakini mlipeni Mungu vitu vya Mungu.” (Luka 20:25) Sasa Wakristo wa kweli wanaelewa kuwa mamlaka zilizo kubwa ni serikali za ulimwengu huu na kwamba Wakristo wanapaswa kujitiisha chini yake. Hata hivyo, ujitiisho huo ni wa kadiri. Serikali za ulimwengu zinapotuamuru tusimtii Yehova Mungu, tunajibu kama mitume: “Lazima tumtii Mungu kuwa mtawala kuliko wanadamu.” (Mdo. 5:29) Katika Sura ya 13 na ya 14 ya kitabu hiki, tutajifunza mengi zaidi kuhusu jinsi ambavyo watu wa Mungu wamefuata kanuni ya Kikristo ya kutounga mkono upande wowote.

²⁵ Hebu fikiria mambo yote ambayo wafuasi wa Kristo wamefundishwa kuhusu Ufalme katika karne moja iliyopita. Tumejifunza Ufalme wa Mungu ulisimami-

25. Kwa nini unathamini jinsi ambavyo roho takatifu imewaongoza watu wa Mungu kupata uelewaji kuhusu Ufalme wa Mungu?

shwa wakati gani huko mbinguni na umuhimu wake. Tunaelewa vizuri matumaini mawili ambayo watu waminifu wamepewa, tumaini la kwenda mbinguni na tumaini la kuishi duniani. Pia, tunajua jinsi tunavyoweza kuonyesha ushikamanifu kwa Ufalme wa Mungu na wakati uleule kujitiisha kwa kadiri chini ya serikali za ulimwengu. Hebu jiulize, ‘Je, ningejua kweli hizo muhimu ikiwa Yesu Kristo hangemwongoza mtumwa wake mwaminifu azielewe na kisha kuzifundisha?’ Kwa kweli, ni pendeleo kubwa sana kuongozwa na Kristo na roho takatifu!

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Wakristo wa kweli wamekuja kuelewaje ukweli kuhusu mwaka wa 1914 na umuhimu wa Ufalme wa Mungu?
- Ni nini kinachokuchochea uwasaidie wengine wawe raia wa Ufalme wa Mungu hapa duniani?
- Sasa tuna maoni gani yaliyosawazika kuhusiana na kuwa washikamanifu kwa Ufalme na kujitiisha kwa mamlaka zilizo kubwa?
- Ni nini kinachokuthibitishia kwamba Kristo amekuwa akitumia roho takatifu kuwaongoza watu wake wapate uelewaji kuhusu Ufalme wa Mungu?

KUHUBIRI KUHUSU UFALME

Kutangaza Habari Njema Ulimwenguni Pote

ASUBUHI na mapema, siku ya mapumziko unajitayarisha kwa ajili ya utumishi wa shambani. Unasita kwa muda kwa kuwa unahisi uchovu kidogo. Unatamani kuendelea kupumzika! Hata hivyo, unasali kuhusu jambo hilo na unaazimia kwenda. Unahubiri na dada mzee ambaye amekuwa mwaminifu kwa muda mrefu, na uvumilivu na fadhili zake zinagusa moyo wako. Na unapohubiri ujumbe wa ile kweli nyumba kwa nyumba, unakumbuka kwamba ndugu na dada zako ulimwenguni pote wanahubiri ujumbe huohuo, wakitumia machapisho yaleyale, na kunufaika na mazoezi yaleyale ambayo umepata. Unaporudi nyumbani, unahisi ume-tiwa nguvu. Unafurahi sana kwamba hukukaa nyumbani!

Leo, huduma ya Kikristo ndiyo kazi kuu ya Ufalme wa Mungu. Yesu alitabiri kwamba kazi ya kuhubiri itafanywa kwa kiwango kikubwa katika siku za mwisho. (Mt. 24:14) Unabii wake umetimizwa jinsi gani? Katika sehemu hii, tutachunguza watu, mbinu, na vifaa ambavyo vimekuwa muhimu sana katika huduma ya Kikristo, ambayo inawasaidia mamilioni ya watu ulimwenguni pote kuona kwamba Ufalme wa Mungu ni halisi.

6 Watu Wanaohubiri

Wahudumu Wanajitoa kwa Hiari

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Mfalme anakusanya jeshi la wahubiri

MARA nyingi viongozi wa kisiasa hutoa ahadi ambazo hawazitimizi. Hata wale walio na nia nzuri huenda wasiweze kutimiza ahadi zao. Jambo la kupendeza ni kwamba Mfalme wa Kimasihi, Yesu Kristo, hutimiza ahadi zake sikuzote.

² Baada ya kuwekwa kuwa Mfalme katika mwaka wa 1914, Yesu alikuwa tayari kutimiza unabii aliotoa miaka 1,900 hivi mapema. Muda mfupi kabla ya kifo chake, Yesu alitabiri: “Hii habari njema ya ufalme itahubiriwa katika dunia yote inayokaliwa.” (Mt. 24:14) Utimizo wa maneno hayo ungekuwa sehemu ya ishara ya kuwapo kwake katika mamlaka ya Kifalme. Hata hivyo, swali muhimu linazuka: Mfalme angeweza kukusanya jeshi la wahubiri waliojitoa kwa hiari katika siku za mwisho—wakati ambapo watu wangekuwa wenye ubinafsi, wasio na upendo, na wasiopenda

1, 2. Ni kazi gani kubwa ambayo Yesu alitabiri, na ni swali gani muhimu linalozuka?

mambo ya kidini? (Mt. 24:12; 2 Tim. 3:1-5) Tunahitaji kujua jibu la swali hilo kwa sababu linawahusu Wakristo wote wa kweli.

³ Hebu soma tena maneno ya kinabii ya Yesu. Je, maneno *“itahubiriwa”* yanaonyesha kwamba alikuwa na uhakika? Ndiyo! Yesu alikuwa na uhakika kwamba katika siku za mwisho kungekuwa na watu wanaomuunga mkono kwa hiari. Kwa nini alikuwa na uhakika huo? Alijifunza kutoka kwa Baba yake. (Yoh. 12:45; 14:9) Alipokuwa mbinguni, Yesu alijionea mwenyewe kwamba Yehova ana uhakika kuwa waabudu wake watajitoa kwa hiari. Acheni tuone jinsi ambavyo Yehova alionyesha uhakika huo.

“Watu Wako Watajitoa kwa Hiari”

⁴ Kumbuka kilichotokea Yehova alipomwagiza Musa ajenge maskani au hema ambalo lingekuwa kituo cha ibada cha taifa la Israeli. Kupitia Musa, Yehova aliwaalika watu wote wategemeze kazi hiyo. Musa aliwaambia hivi: “Toeni mchango kwa ajili ya Yehova. Kila mtu mwenye moyo wenye nia na aulete.” Matokeo yakawa nini? Watu “walimletea matoleo

3. Yesu alikuwa na uhakika gani, na kwa nini?

4. Yehova aliwaalika Waisraeli wategemeze kazi gani, nao waliitikiaje?

ya hiari asubuhi kwa asubuhi.” Walitoa michango mingi hivi kwamba “wakazuiliwa wasilete”! (Kut. 35:5; 36:3, 6) Waisraeli hao walithibitisha kwamba Yehova hakukosea kwa kuwa na uhakika nao.

⁵ Je, Yehova alitarajia waabudu wake wawe na roho hiyo ya kujitoa kwa hiari katika siku za mwisho? Ndiyo! Zaidi ya miaka 1,000 kabla ya Yesu kuzaliwa duniani, Yehova alimwongoza Daudi aandike kuhusu wakati ambapo Masihi angeanza kutawala. (**Soma Zaburi 110:1-3.**) Yesu, Mfalme aliyetawazwa karibuni, angekuwa na maadui ambao wangempinga. Hata hivyo, angekuwa pia na watu wengi wanaomuunga mkono. Watu hao hawangelazimishwa kumtumikia Mfalme. Hata watoto miongoni mwao wangejitoa kwa hiari na kuwa umati mkubwa sana ambao kwa kufaa unaweza kulinganishwa na matone ya umande ambayo huifunika ardhi wakati wa mapambazuko.*^[1]

⁶ Yesu alijua kwamba unabii ulio kwenye Zaburi 110 ulimhusu yeye. (Mt. 22:42-45) Kwa hiyo, alikuwa na kila sababu ya kuwa na uhakika kwamba atakuwa

*^[1] Katika Biblia, umande unahusianishwa na wingi.—Mwa. 27:28; Mika 5:7.

5, 6. Kulingana na Zaburi 110:1-3, Yehova na pia Yesu walitarajia waabudu wa kweli waonyeshe roho gani katika wakati wa mwisho?

na watu watakaomuunga mkono kwa ushikamanifu na ambao watajitoa kwa hiari kuhubiri habari njema duniani kote. Mambo hakika ya kihistoria yanaonyesha nini? Je, kweli Mfalme huyo amekusanya jeshi la wahubiri wanaojitoa kwa hiari katika siku hizi za mwisho?

“Pendeleo na Wajibu Wangu Ni Kutangaza Ujumbe Huo”

⁷ Muda mfupi baada ya kutawazwa kuwa Mfalme, Yesu alichukua hatua ili kuwatayarisha wafuasi wake kwa ajili ya kazi kubwa ambayo ilipaswa kufanywa. Kama tulivyoona katika Sura ya 2, alifanya kazi ya kukagua na kusafisha kuanzia mwaka wa 1914 hadi mwanzoni mwa mwaka wa 1919. (Mal. 3:1-4) Kisha, katika mwaka wa 1919, alimweka rasmi mtumwa mwamini fu ili awaongoze wafuasi wake. (Mt. 24:45) Hasa kuanzia wakati huo na kuendelea, mtumwa huyo alianza kutoa chakula cha kiroho kupitia hotuba kwenye makusanyiko na machapisho ambayo yamekuwa yakikazia tena na tena kwamba *kila* Mkristo anapaswa kuhubiri.

7. Baada ya kutawazwa kuwa Mfalme, Yesu alichukua hatua gani ili kuwatayarisha wale wanaomuunga mkono kwa ajili ya kazi iliyokuwa mbele yao?

⁸ **Hotuba za makusanyiko.** Wakiwa na hamu ya kupata mwongozo, Wanafunzi wa Biblia walikusanyika Cedar Point, Ohio, Marekani, kuanzia Septemba 1 hadi 8, 1919, kwa ajili ya kusanyiko la kwanza tangu Vita vya Kwanza vya Ulimwengu kwisha. Siku ya pili ya kusanyiko hilo, Ndugu Rutherford alisema hivi waziwazi katika hotuba yake: “Utume wa Mkristo duniani . . . ni kutangaza ujumbe wa ufalme wa Bwana.”

⁹ Kusanyiko hilo lilifikia kilele chake siku tatu baadaye wakati Ndugu Rutherford alipotoa hotuba yenye kichwa, “Hotuba kwa Wafanyakazi Wenzi,” ambayo ilichapishwa kwenye gazeti *Mnara wa Mlinzi* chini ya kichwa “Kuutangaza Ufalme.” Alisema hivi: “Anapokuwa ametulia, ni kawaida kwa Mkristo kujiuliza, Kwa nini niko duniani? Jibu lake linapaswa kuwa, Kwa fadhili, Bwana ameniweka niwe balozi wake ili niwapelekee watu ujumbe wa upatanisho ambao Mungu amenipa, na pendeleo na wajibu wangu ni kutangaza ujumbe huo.”

¹⁰ Wakati wa hotuba hiyo ya kihistoria, Ndugu Rutherford alitangaza kwamba gazeti jipya, *The* **8-10. Makusanyiko yalichocheaje kazi ya kuhubiri? Toa mfano. (Ona pia sanduku “Makusanyiko ya Zamani Yaliyochochea Kazi ya Kuhubiri.”)**

Golden Age (sasa linaitwa *Amkeni!*), litachapishwa ili kutumiwa kuwaelekeza watu kwenye Ufalme ambao ndio tumaini pekee la wanadamu. Kisha akauliza ni nani wangependa kushiriki kugawanya gazeti hilo. Ripoti moja kuhusu kusanyiko hilo ilisema hivi: “Watu wengi walikubali. Wahudhuriaji wote 6,000 walisimama na kuonyesha kwamba walikuwa tayari kushiriki katika kazi hiyo.”*[2] Ni wazi kwamba Mfalme alikuwa na watu waliomuunga mkono kwa hiari na walikuwa tayari kutangaza Ufalme wake!

11 Machapisho. Kupitia gazeti *Mnara wa Mlinzi*, umuhimu wa kazi ambayo Yesu alitabiri, yaani, kuhubiri habari njema ya Ufalme, ulifafanuliwa wazi. Hebu tuchunguze mifano kadhaa kuanzia mapema miaka ya 1920.

*[2] Kijitabu *To Whom the Work Is Entrusted* (Kwa Wale Walioka-bidhiwa Kazi) kilieleza hivi: “Gazeti *The Golden Age* litatumiwa katika kampeni ya kupeleka ujumbe wa ufalme nyumba kwa nyumba. . . . baada ya kutoa ujumbe huo, nakala ya *The Golden Age* inapaswa kuachwa katika kila nyumba, iwe mtu ameandikisha gazeti hilo au la.” Kwa miaka mingi baada ya hapo, akina ndugu walitiwa moyo wawatolee watu maandikisho ya *The Golden Age* na *Mnara wa Mlinzi*. Kuanzia Februari 1, 1940, watu wa Yehova walitiwa moyo wawaachie watu magazeti hayo na waripoti magazeti waliyowaachia watu.

11, 12. Gazeti *Mnara wa Mlinzi* la mwaka wa 1920 lilisema kazi ambayo Yesu alitabiri ingefanywa wakati gani?

MAKUSANYIKO YA ZAMANI YALIYOCHOCHEA KAZI YA KUHUBIRI

- **1919, Cedar Point, Ohio, Marekani.** Programu ilikazia kwamba kazi kuu ya Mkristo ni “kutangaza ufalme mtukufu wa Kimasihi unaokuja.” Ilitangazwa kwamba gazeti jipya, *The Golden Age*, lingechapishwa ili kuwaelekeza watu kwenye Ufalme. Ili kupanga na kuchochea kazi hiyo, mkurugenzi wa utumishi angewekwa rasmi katika kila kikundi au kutaniko la Wanafunzi wa Biblia.
- **1922, Cedar Point, Ohio.** Wakati wa hotuba yenye kichwa, “Ufalme,” msemaji alihimiza hivi: “Mtangazeni, mtangazeni, mtangazeni, Mfalme na Ufalme wake.” Anna E. Zimmerman ambaye alihudhuria kusanyiko hilo alisema hivi baadaye: “Sasa utume wetu ulikuwa wazi—ulikuwa kumtangaza Mfalme na Ufalme, na baada ya kusanyiko hilo tulifanya kama tulivyohimizwa.”
- **1931, Columbus, Ohio.** Wanafunzi wa Biblia walikubali jina jipya—Mashahidi wa Yehova. Jina hilo lilionyesha wazi wajibu wa wale wanaomwabudu Yehova, yaani, kutangaza jina lake na Ufalme wake.
- **1935, Washington, D.C.** Ule “mkutano mkubwa,” au “umati mkubwa,” ulifafanuliwa kuwa watu walio na tarajio la kuishi milele duniani. (Ufu. 7:9-17; *Union Version*) Baada ya uelewaji wao kurekebishwa, watu wa Yehova walitambua kwamba kazi ya kuhubiri ilikuwa kubwa sana.

¹² Ni ujumbe gani ambao ungetangazwa ili kutimiza Mathayo 24:14? Kazi hiyo ingefanywa wakati gani? Makala yenye kichwa “Injili ya Ufalme” katika gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Julai 1, 1920 ilieleza hivi kuhusu ujumbe huo: “Habari njema inahusu mwisho wa mfu-mo wa kale wa mambo na kusimamishwa kwa ufal-me wa Masihi.” Makala hiyo ilionyesha wazi wakati ambapo ujumbe huo ungehubiriwa kwa kusema: “Uju-mbe huo lazima utangazwe kati ya kile kipindi cha vita vikuu [Vita vya Kwanza vya Ulimwengu] na wa-kati wa ile ‘dhiki kuu.’” Hivyo makala hiyo ilisema: “Sasa ndio wakati . . . wa kutangaza hii habari njema kotekote katika dini zinazodai kuwa za Kikristo.”

¹³ Je, watu wa Mungu wangelazimishwa kufanya kazi ambayo Yesu alikuwa ametabiri? Hapana. Makala, “Iweni Wenye Moyo Mkuu,” katika toleo la *Mnara wa Mlinzi* la Machi 15, 1921 iliwahimiza Wakristo watiwa-mafuta wajitoe kwa hiari. Kila mmoja aliti-wa moyo ajiulize: “Je, naliona kuwa pendeleo ku-bwa na pia wajibu wangu kushiriki katika kazi hii?” Makala hiyo iliendelea kusema: “Tuna uhakika kwa-
13. Gazeti *Mnara wa Mlinzi* la mwaka wa 1921 liliwachocheaje Wa-kristo watiwa-mafuta wajitoe kwa hiari?

mba mnapoliona [kuwa pendeleo kushiriki katika kazi hiyo] mtakuwa kama Yeremia, ambaye moyoni mwa-ke neno la Bwana lilikuwa ‘kama moto unaowaka ambao umefungiwa ndani ya mifupa [yake],’ likimchochea hivi kwamba hangeweza kujizuia kusema.” (Yer. 20:9) Kitia-moyo hicho kinaonyesha kwamba Yehova na Yesu wanawaamini wale wanaounga mkono Ufalme kwa ushikamanifu.

¹⁴ Wakristo wa kweli wangetumia njia gani kuwafikishia wengine ujumbe wa Ufalme? Makala fupi lakini yenye nguvu iliyokuwa na kichwa, “Utumishi Ni wa Lazima,” katika gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Agosti 15, 1922, iliwahimiza Wakristo watiwa-mafuta wawe na “bidii ya kuwapelekea watu machapisho na kuzungumza nao kwenye nyumba zao, na kutoa ushahidi kwamba ufalme wa mbinguni uko karibu.”

¹⁵ Ni wazi kwamba kuanzia mwaka wa 1919 na kundelea, Kristo amemtumia mtumwa wake mwaminifu na mwenye busara kukazia tena na tena kwamba pendeleo na wajibu wa Mkristo duniani ni kutangaza ujumbe wa Ufalme. Hata hivyo, Wanafunzi wa Biblia **14, 15. Katika mwaka wa 1922, gazeti *Mnara wa Mlinzi* liliwahimiza Wakristo watiwa-mafuta watumie njia gani kuwafikia watu?**

wa mapema waliitikiaje walipotiwa moyo washiriki katika kazi ya kutangaza Ufalme?

“Waaminifu Watajitolea”

¹⁶ Katika miaka ya 1920 na 1930, baadhi ya Wanafunzi wa Biblia walipinga wazo la kwamba Wakristo wote watiwa-mafuta wanapaswa kushiriki katika huduma. Gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Novemba 1, 1927 lilieleza hali ilivyokuwa: “Leo kuna wale ambao wana cheo cha uzee katika kanisa [kutaniko] . . . wanaokataa kuwatia moyo ndugu zao washiriki katika utumishi, nao wenyewe wanakataa kushiriki katika utumishi. . . . Wanapuuza pendekezo la kwenda mlango kwa mlango ili kuwapelekea watu ujumbe kumhusu Mungu, Mfalme wake na ufalme wake.” Makala hiyo ilisema hivi waziwazi: “Wakati umefika kwa waaminifu kuwatia alama watu hao na kuwaepuka, na kuwambia kwamba hatutawapa tena watu hao cheo cha uzee.”*^[3]

*^[3] Wakati huo, wazee walichaguliwa kwa kupigiwa kura na kutaniko. Kwa hiyo, kutaniko lingekataa kuwapigia kura wanaume waliopinga kazi ya kuhubiri. Badiliko la kuacha kuwachagua wazee kwa njia ya kura na kuanza kuwaweka rasmi kitheokrasi litazungumziwa katika Sura ya 12.

16. Baadhi ya wazee waliitikiaje wazo la kwamba kila mtu alipaswa kushiriki katika huduma?

¹⁷ Kwa kupendeza, wengi kutanikoni walitii kwa moyo wote mwongozo huo kutoka makao makuu. Waliliona kuwa pendeleo kuwaambia watu kuhusu ujumbe wa Ufalme. Gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Machi 15, 1926, lilieleza hivi: “Waaminifu watajitolea . . . kuwaambia watu ujumbe huu.” Waaminifu hao walitimiza maneno ya kinabii yaliyo kwenye Zaburi 110:3 na wakathibitisha kwamba wanamuunga mkono kwa hiari Mfalme wa Kimasihi.

¹⁸ Katika miaka 100 iliyopita, mamilioni ya watu wamejitoa kwa hiari kufanya kazi ya kutangaza Ufalme. Katika sura chache zinazofuata, tutazungumzia *jinsi* ambavyo wamehubiri, yaani, mbinu na vifaa ambavyo wametumia, na *matokeo* ambayo wamepata. Hata hivyo, acheni kwanza tuzungumzie *sababu* ambayo imewafanya mamilioni washiriki kwa hiari katika kazi hii ya kuhubiri kuhusu Ufalme licha ya kuishi katika ulimwengu wenye ubinafsi. Tunapochunguza sababu hizo, inafaa tujiulize, ‘Kwa nini mimi huwaambia wengine habari njema?’

17, 18. Watu wengi kutanikoni waliitikiaje mwongozo uliotolewa na makao makuu, na mamilioni ya watu wameitikiaje katika miaka 100 iliyopita?

“Endeleeni Kuutafuta Kwanza Ufalme”

¹⁹ Yesu aliwashauri wafuasi wake ‘waendeleo kuutafuta kwanza ufalme.’ (Mt. 6:33) Kwa nini tunatii shauri hilo? Kimsingi, ni kwa sababu tunatambua umuhimu wa Ufalme, yaani, Ufalme ndio utakaotumiwa hasa kutimiza kusudi la Mungu. Kama tulivyoona katika sura iliyotangulia, roho takatifu imefunua hatua kwa hatua kweli zenye kulisimua kuhusu Ufalme. Kweli hizo muhimu za Ufalme zinapogusa mioyo yetu, tunachochewa kuutafuta kwanza Ufalme huo.

²⁰ Yesu alijua jinsi ambavyo wafuasi wake wangetii shauri la kuutafuta kwanza Ufalme. Fikiria mfano wake wa hazina iliyofichwa. **(Soma Mathayo 13:44.)** Anapofanya kazi zake za kawaida shambani, mtu anayetajwa katika mfano huo anapata hazina iliyofichwa na mara moja anatambua thamani yake. Anafanya nini? “Kwa sababu ya shangwe aliyo nayo, anaenda na kuuza vitu alivyo navyo na kulinunua shamba hilo.” Tunajifunza nini? Tunapopata kweli ya Ufalme

19. Kwa nini tunatii shauri la Yesu kwamba ‘tuendeleo kuutafuta kwanza ufalme’?

20. Mfano wa Yesu kuhusu hazina iliyofichwa unaonyeshaje kwamba wafuasi wake wangetii shauri lake la kuendelea kuutafuta kwanza Ufalme?

na kutambua thamani yake, kwa shangwe tutadhabihu jambo lolote lile ili kutanguliza mambo ya Ufalme maishani mwetu.*[4]

²¹ Wale wanaounga mkono Ufalme kwa ushikamanifu huonyesha kwa matendo, na si kwa maneno tu, kwamba wanautafuta kwanza Ufalme. Wanatumia maisha yao, uwezo wao, na mali zao katika kazi ya kuhubiri kuhusu Ufalme. Wengi wamejidhabihu mambo mengi ili waingie katika utumishi wa wakati wote. Wahubiri hao wanaojitoa kwa hiari wamejionea wenyewe kwamba Yehova huwabariki wale wanaoutafuta kwanza Ufalme. Fikiria mfano ufuatao wa mapainia wa zamani.

²² Avery na Lovenia Bristow walikuwa makolpota (mapainia) kusini mwa Marekani katika miaka ya mwishoni mwa 1920. Miaka mingi baadaye, Lovenia

*[4] Yesu alifundisha jambo hilohilo katika mfano wake kuhusu mwanabiashara anayesafiri kutafuta lulu moja ya thamani kubwa. Anapoipata, mwanabiashara huyo anauza vitu vyote alivyo navyo na kuinunua. (Mt. 13:45, 46) Pia, mifano yote miwili inatufundisha kwamba tunaweza kujifunza kweli ya Ufalme katika njia mbalimbali. Wengine hupata kweli hiyo bila kutarajia; hali wengine huitafuta. Lakini hata iwe tulipata kweli kwa njia gani, tuko tayari kujidhabihu ili tuutangulize Ufalme maishani.

21, 22. Wale wanaounga mkono Ufalme kwa ushikamanifu huonyeshaje kwamba wanautafuta kwanza Ufalme? Toa mfano.

alisema hivi: “Mimi na Avery tumefurahia sana kufanya upainia pamoja kwa miaka mingi. Mara nyingi hatukujua tutapata wapi pesa za petroli au chakula. Lakini sikuzote Yehova alitupa kile tulichohitaji. Hatukuacha upainia. Sikuzote tulipata mahitaji yetu ya lazima.” Lovenia alikumbuka kwamba siku moja walipokuwa wakitumikia jijini Pensacola, Florida, hawakuwa na pesa za kutosha kununua chakula. Lakini waliporudi nyumbani, walipata mifuko miwili iliyojaa chakula mlangoni pamoja na barua iliyo sema, “Tunawapenda, Kutaniko la Pensacola.” Lovenia alisema hivi kuhusu miaka mingi aliyotumikia akiwa painia: “Yehova hatuachi kamwe. Hatutamaushi tunapomtegemea.”

²³ Sisi sote hatuwezi kuhubiri kwa kiwango kilekile. Hali zetu zinatofautiana. Hata hivyo, sote tunaliona kuwa pendeleo kutangaza habari njema kwa nafsi yote. (Kol. 3:23) Kwa kuwa tunathamini sana kweli ya Ufalme tuliyopata, tuko tayari, naam, tuna hamu ya kujidhabihu kwa vyovyote vile ili tutumikie kwa kadiri tuwezavyo. Je, hilo ndilo azimio lako?

23. Unaionaje kweli ya Ufalme ambayo umepata, na umeazimia kufanya nini?

²⁴ Katika karne moja iliyopita, kwa kweli Mfalme amekuwa akitimiza unabii aliotoa kwenye Mathayo 24:14. Na amefanya hivyo bila kuwalazimisha wafuasi wake. Baada ya kutoka katika ulimwengu huu wenyewe ubinafsi, wafuasi wake wamejitoa kwa hiari ili kuhubiri. Kazi yao ya kuhubiri inayofanywa duniani kote ni sehemu ya ishara ya kuwapo kwa Yesu katika mamlaka ya Ufalme, na ni mojawapo ya mambo makubwa ambayo Ufalme umetimiza katika siku za mwisho.

24. Ni jambo gani kubwa ambalo Ufalme umetimiza katika siku za mwisho?

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Kwa nini Yesu alikuwa na uhakika kwamba atakuwa na watu wanaomuunga mkono kwa hiari katika siku za mwisho?
- Mtumwa mwaminifu na mwenye busara amekaziaje kwamba kila mtu ana wajibu wa kuhubiri?
- Unaionaje kweli ya Ufalme ambayo umepata, na unaweza kuonyeshaje kwamba unatafuta kwanza Ufalme?

7 Mbinu za Kuhubiri

Kutumia Kila Njia Ili Kuwafikia Watu

WAZO KUU KATIKA SURU HII

Watu wa Mungu wanatumia mbinu mbalimbali za kuhubiri ili kuwafikia watu wengi kadiri iwezekanavyo

UMATI unakusanyika na kumzunguka Yesu kwenye ufuo wa bahari, hivyo anaamua kupanda mashua na kusonga mbali kidogo. Kwa nini? Anajua kwamba mawimbi ya maji yangekuza sauti yake na watu wengi wangesikia vizuri ujumbe wake.—**Soma Marko 4:1, 2.**

² Karibu na wakati wa kuzaliwa kwa Ufalme, wanafunzi waaminifu wa Kristo walifuata mfano wake na kutumia mbinu mpya ili kueneza habari njema za Ufalme kwa watu wengi sana. Chini ya mwongozo wa Mfalme, watu wa Mungu wanaendelea kubuni njia mpya na kuzitumia kadiri hali zinavyobadilika na tekinolojia mpya kutokea. Tunataka kuwafikia watu wengi iwezekanavyo kabla mwisho haujafika. (Mt. 24:14) Chunguza baadhi ya mbinu ambazo tumetumia kuwafikia watu mahali popote walipo. Pia, fikiria jinsi unavyoweza

1, 2. (a) Yesu alitumia mbinu gani ili kuzungumza na umati? (b) Wanafunzi waaminifu wa Kristo walifuataje mfano wake, na kwa nini?

kuiga imani ya wale wote walioeneza habari njema katika siku za mapema.

Kuwafikia Watu Wengi

³ **Magazeti ya habari.** Ndugu Russell na wenzake walikuwa wakichapisha gazeti *Mnara wa Mlinzi* tangu mwaka wa 1879, na hivyo kuwapelekea watu wengi ujumbe wa Ufalme. Hata hivyo, kwa miaka kumi kabla ya mwaka wa 1914, inaonekana kwamba Kristo aliongoza mambo ili habari njema ziwafikie watu wengi zaidi. Mfuatano wa matukio ulianza mwaka wa 1903. Mwaka huo, Dakt. E. L. Eaton, msemaji wa kikundi cha wahudumu wa Kiprotestanti huko Pennsylvania, alimwalika Charles Taze Russell katika mijadala kuhusu mafundisho ya Biblia. Katika barua yake kwa Russell, Eaton aliandika: “Nimefikiria kwamba mijadala wa haharani kuhusu baadhi ya maswali ambayo mimi na wewe tunatofautiana . . . utawanufaisha sana watu wote.” Russell na wenzake walifikiri watu wanguhafika, hivyo wakapanga mijadala hiyo ichapishwe katika gazeti maarufu la habari *The Pittsburgh Gazette*. Kwa kuwa makala hizo zilipendwa sana na Russell alifafanua kweli za Biblia kwa njia ya wazi na yenye

3. Kwa nini kutumia magazeti ya habari kuliwakasirisha maadui wa ile kweli?

kusadikisha sana, basi gazeti hilo liliamua kuchapisha hotuba za Russell kila juma. Lazima jambo hilo liliwakasirisha sana maadui wa ile kweli!

⁴ Punde si punde, magazeti mengi ya habari yalitaka kuchapisha hotuba za Russell. Kufikia mwaka wa 1908, gazeti *Mnara wa Mlinzi* liliripoti kwamba hotuba hizo zilikuwa zikichapishwa “kwa ukawaida katika magazeti kumi na moja.” Hata hivyo, akina ndugu wanaofahamu vizuri magazeti ya habari walimshauri Russell kwamba ikiwa atahamisha ofisi za Sosaiti kutoka Pittsburgh hadi kwenye jiji lililojulikana zaidi, magazeti mengi yangechapisha makala hizo zinazozungumzia Biblia. Baada ya kufikiria kwa uzito ushauri huo na mambo mengine, Russell aliamishia ofisi Brooklyn, New York, mwaka wa 1909. Kulikuwa na matokeo gani? Miezi kadhaa tu baada ya kuhamia Brooklyn, magazeti 400 yalikuwa yakichapisha hotuba za Russell, na idadi hiyo ikazidi kuongezeka. Kufikia wakati Ufalme uliposimamishwa mwaka wa 1914, zaidi ya magazeti 2,000 katika lugha nne yalikuwa yakichapisha hotuba na makala za Russell!

⁵ Matukio hayo yanatufundisha jambo gani muhi-
4, 5. Russell alionyesha sifa gani, na wale walio na madaraka wanaweza kuigaje mfano wake?

mu? Wale wote walio na madaraka katika tengenezo la Mungu leo inafaa waige unyenyekevu wa Russell. Katika njia gani? Wanapofanya maamuzi muhimu, wafikirie ushauri wa wengine.—**Soma Methali 15:22.**

⁶ Kweli hizo za Ufalme zilizochapishwa katika magazeti zilibadili maisha ya watu. (Ebr. 4:12) Kwa mfanano, Ora Hetzel, aliyebatizwa mwaka wa 1917, alikuwa miongoni mwa wengi waliojifunza kweli kwa mara ya kwanza kupitia makala hizo. Ora alisema hivi: “Baa-da ya kuolewa, nilienda kumtembelea mama yangu aliyeishi Rochester, Minnesota. Nilipofika, nilimkuta anakata makala kutoka kwenye gazeti la habari. Makala hizo zilikuwa hotuba za Russell. Mama alinieleza mambo aliyojifunza kutokana na makala hizo.” Ora alikubali kweli alizojifunza na kwa miaka sitini hivi alitangaza kwa uaminifu Ufalme wa Mungu.

⁷ Katika mwaka wa 1916, matukio mawili makubwa yalifanya akina ndugu waliokuwa wakiongoza wafikirie tena ikiwa ingefaa kuendelea kutumia magazeti ya habari kueneza habari njema. Kwanza, vile Vita Vikuu ambavyo vilikuwa vikiendelea wakati huo vilifanya iwe

6. Kweli zilizochapishwa katika gazeti zilibadili jinsi gani maisha ya mwanamke fulani?

7. Kwa nini wale waliokuwa wakiongoza walifikiria tena ikiwa ingefaa kuendelea kutumia magazeti?

vigumu kupata vifaa vya uchapishaji. Mwaka wa 1916, ripoti kutoka idara yetu ya magazeti nchini Uingereza, ilisema: “Kuna zaidi ya magazeti 30 tu kwa sasa yana-yochapisha Hotuba hizo. Hivi karibuni huenda idadi hiyo ikapungua zaidi kwa sababu ya kuongezeka kwa bei ya karatasi.” Tukio la pili lilikuwa kifo cha Ndugu Russell Oktoba 31, 1916. Hivyo, gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Desemba 15, 1916, lilitangaza hivi: “Kwa sababu Ndugu Russell amekufa, hotuba zake hazitachapishwa tena [katika magazeti ya habari].” Ingawa mbinu hiyo ya kuhubiri haikuendelea kutumiwa, mbinu nyingine kama vile, “*Photo-Drama of Creation*,” ziliendelea kufanikiwa sana.

8 Maonyesho ya picha. Russell na wenzake walitumia miaka mitatu hivi kutayarisha sinema ya “*Photo-Drama of Creation*,” iliyotolewa mwaka wa 1914. (Met. 21:5) Sinema hiyo ilitayarishwa kwa kutumia mbinu mpya ya kuunganisha picha, sauti zilizorekodiwa, na slaidi za vioo zenye rangi. Mamia ya watu waliigiza masimulizi ya Biblia ambayo yalirekodiwa kwenye sinema hiyo, na hata wanyama walitumiwa. Ripoti moja ya mwaka wa 1913 inasema: “Wanyama wengi kutoka mojawapo

8. Ni mambo gani yaliyohusika katika kutengeneza sinema ya “*Photo-Drama of Creation*”?

ya bustani kubwa za wanyama walitumiwa kwenye onyesho la Noa katika sinema hiyo ya kihistoria.” Mamia ya slaidi za vioo ambazo zilitumiwa katika sinema hiyo zilipakwa rangi na wasanii kutoka London, New York, Paris, na Philadelphia.

⁹ Kwa nini muda mwingi na pesa nyingi zilitumika ili kutengeneza sinema ya *“Photo-Drama”*? Azimio lililopitishwa katika makusanyiko yaliyofanywa mwaka wa 1913 lilieleza hivi: “Kwa kuwa magazeti ya habari ya Marekani yamefanikiwa sana kushawishi watu kwa kutumia vibonzo na michoro, na pia kwa kuwa sinema hizo zinapendwa sana na zinaweza kuwasilisha habari mpya katika njia mbalimbali, manufaa yake yameonekana wazi. Kwa hiyo, tunaamini kabisa kwamba sisi tutakiwa wahubiri na walimu wa madarasa ya Biblia, tuna sababu za kutosha kukubali kwamba sinema na slaidi zinazotumia projekta ni mbinu inayofaa na yenye matokeo sana kwa ajili ya waeneza-evanjeli na walimu.”

¹⁰ Katika mwaka wa 1914, sinema ya *“Photo-Drama”* ilionyeshwa katika majiji 80 kila siku. Watu milioni nane hivi nchini Marekani na Kanada waliona

9. Kwa nini muda mwingi na pesa nyingi zilitumiwa kutengeneza sinema ya *“Photo-Drama”*?

10. Sinema ya *“Photo-Drama”* ilionyeshwa katika maeneo mengi kadiri gani?

sinema hiyo. Mwaka huohuo, sinema ya “*Photo-Drama*” ilionyeshwa Australia, Denmark, Finland, New Zealand, Norway, Sweden, Uingereza, Ujerumani, na Uswisi. Sinema iliyofupishwa ambayo ilikuwa na sauti pekee ilitengenezwa ili ionyeshwe kwenye miji midogo. Sinema hiyo iliyoitwa “*Eureka Drama*”—haikuhitaji pesa nyingi kuitengeneza na ilikuwa rahisi kuisafirisha. Kufikia mwaka wa 1916, sinema zote, yaani, “*Photo-Drama*” na “*Eureka Drama*” zilikuwa zimetafsiriwa kati ka Kiarmenia, Kifaransa, Kigiriki, Kihispania, Kiitalia-no, Kijerumani, Kipolandi, Kiswedi, na mchanganyiko wa Kinorwei na Kidenmarki.

¹¹ Tafsiri ya Kifaransa ya sinema “*Photo-Drama*” ililingusa sana kijana mwenye umri wa miaka 18 aliyeitwa Charles Rohner. Charles anasema hivi: “Ilionyeshwa kwenye mji nilioishi—Colmar, Alsace, Ufaransa. Kuanzia mwanzo wa sinema hiyo, nilivutiwa sana na jinsi kweli za Biblia zilivyofafanuliwa kwa njia yenye kueleweka.”

¹² Matokeo yake ni kwamba Charles alibatizwa na mwaka wa 1922 akaanza utumishi wa wakati wote. Mmoja kati ya migawo yake ya kwanza ulikuwa kuo-
11, 12. Sinema ya “*Photo-Drama*” ilikuwa na matokeo gani kwa kijana mmoja, na alituwekea mfano gani?

nyesha sinema ya “*Photo-Drama*” nchini Ufaransa. Akieleza kazi alizofanya, Charles anasema: “Nilipewa kazi kadhaa—kucheza ala ya fidla, kuwa mtumishi wa hesabu, na kuwa mtumishi wa vitabu. Pia, nilipewa mgawo wa kuwaomba wasikilizaji wanyamaze kabla ya programu kuanza. Wakati wa mapumziko tuligawa machapisho. Kila ndugu au dada aligawiwa sehemu fulani ya ukumbi. Kila mmoja alibeba machapisho mkononi na kumpa kila mtu katika sehemu yake. Kwa kuongezea, kwenye mwingilio wa ukumbi kulikuwa na meza zilizojaa machapisho.” Mwaka wa 1925, Charles alialikwa kutumikia Betheli ya Brooklyn, New York. Akiwa huko, alipewa mgawo wa kuongoza okestra kwa ajili ya kituo kipya cha redio kilichoitwa WBBR. Baada ya kuchunguza mfano wa Ndugu Rohner, tunaweza kujiuliza hivi, ‘Je, niko tayari kukubali mgawo wowote ili kusaidia kueneza ujumbe wa Ufalme?’—**Soma Isaya 6:8.**

¹³ **Redio.** Katika miaka ya 1920, kazi ya “*Photo-Drama*” ilianza kupungua, lakini redio ikaibuka kuwa njia muhimu ya kueneza habari njema ya Ufalme. Aprili 16, 1922, Ndugu Rutherford alitoa hotuba yake ya kwanza kupitia redio akiwa kwenye Nyumba ya Opera ya **13, 14.** Redio zilitumiwaje kueneza habari njema? (Ona pia masanduku “Vipindi Kwenye Kituo cha WBBR” na “Kusanyiko la Kihistoria.”)

VIPINDI KWENYE KITUO CHA WBBR

Kituo cha WBBR kilirusha hewani hotuba za Biblia na muziki. Pia, kilikuwa na vipindi kama vile “Kuutazama Ulimwengu.” Ili kutayarisha kipindi hicho, akina ndugu waliofanya kazi katika chumba cha habari walikusanya ripoti kutoka kwenye mashirika ya habari ya kimataifa. Kipindi kingine kilikuwa na kichwa “Mhudumu Kijana Azungumza.” Na kingine pia kiliitwa “Muda wa Funzo la Biblia Nyumbani.” Katika kipindi hiki Mashahidi waliigiza jinsi ya kufanya funzo la Biblia la familia. Kituo cha WBBR pia kilitangaza drama za Biblia na kuigiza kesi za karibuni ambazo watu wa Yehova wakikabiliana nazo mahakamani. Maigizo hayo yalifunua wazi kwamba viongozi wa kidini ndio waliochochea upinzani na kufunua ubaguzi wa mahakimu.

Metropolitan huko Philadelphia, Pennsylvania. Inakadiriwa kwamba watu 50,000 walisikia hotuba hiyo yenye kichwa “Mamilioni Wanaoishi Sasa Hawatakuwa Kamwe.” Kisha mwaka wa 1923, kwa mara ya kwanza sehemu ya programu ya kusanyiko ilitangazwa kwenye redio. Mbali na kutumia vituo vya redio vya kulipia, ndugu waliokuwa wakiongoza waliamua kwamba lingekuwa jambo la busara kujenga kituo chetu wenyewe. Kituo hicho kilijengwa katika Kisiwa cha Staten, New York, na kusajiliwa kwa jina WBBR. Matangazo ya kwanza kabisa yalirushwa hewani Februari 24, 1924.

KUSANYIKO LA KIHISTORIA

Katika mwaka wa 1931, redio nyingi zilitangaza programu ileile kwa wakati mmoja, jambo ambalo hali kuwa limewahi kufanywa. Sehemu ya programu ya kusanyiko la kihistoria lililofanywa Julai 24-30 huko Columbus, Ohio, Marekani, ilitangazwa kupitia vituo vya redio zaidi ya 450 huko Australia, Kanada, Marekani, na Ulaya. Katika kusanyiko hilo tulikubali kuitwa Mashahidi wa Yehova.

¹⁴ Likizungumzia kusudi la WBBR, gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Desemba 1, 1924, lilisema: “Tunaamini kwamba kati ya mbinu zote ambazo zimewahi kutumiwa, redio ndiyo njia isiyogharimu pesa nyingi na yenye matokeo mazuri zaidi katika kueneza ujumbe wa kweli.” Kisha likaongeza hivi: “Ikiwa Bwana anaona inafaa kujenga vituo vingine vya redio kwa ajili ya kueneza kweli, atatoa pesa kwa njia yake mwenyewe.” (Zab. 127:1) Kufikia mwaka wa 1926, watu wa Yehova walimiliki vituo sita vya redio. Vituo viwili vilikuwa nchini Marekani—WBBR jijini New York na WORD karibu na Chicago. Vile vingine vinne vilikuwa nchini Kanada, huko Alberta, British Columbia, Ontario, na Saskatchewan.

¹⁵ Viongozi wa dini zinazodai kuwa za Kikristo waliona jitihada hizo za kueneza kweli za Biblia kupitia vituo vya redio. Albert Hoffman, aliyeshiriki kufanya kazi katika kituo cha redio huko Saskatchewan, Kanada, alisema hivi: “Watu wengi walianza kuwafahamu Wanafunzi wa Biblia [kama Mashahidi wa Yehova walivyoitwa wakati huo]. Ushahidi mzuri sana ulitolewa hadi mwaka wa 1928, wakati viongozi wa kidini waliposhinikiza maofisa wa serikali na vituo vyote vya redio vya Wanafunzi wa Biblia nchini Kanada vikanyang’anywa leseni.”

¹⁶ Licha ya kufungwa kwa vituo vyetu vya redio nchini Kanada, hotuba za Biblia ziliendelea kutangazwa kupitia vituo vya redio vya kulipia. (Mt. 10:23) Ili hotuba hizo ziwaifikie watu wengi sana, magazeti *Mnara wa Mlinzi* na *The Golden Age* (sasa *Amkeni!*) yalikuwa na orodha ya vituo vyote vilivyotangaza kweli za Biblia ili wahubiri wanapohubiri mlango kwa mlango wawatie watu moyo wasikilize hotuba hizo kupitia vituo hivyo. Kulikuwa na matokeo gani? *Bulletin* ya Januari 1931 ili-

15, 16. (a) Viongozi wa kidini nchini Kanada waliitikiaje matangazo yetu ya redio? (b) Hotuba za redioni na kazi ya nyumba kwa nyumba zilitegemezana jinsi gani?

sema: “Redio imewachochea sana akina ndugu kuhubiri mlango kwa mlango. Tumepokea ripoti nyingi zina- zosema kwamba watu wengi wamesikiliza na, baada ya kusikia hotuba zilizotolewa na Ndugu Rutherford, wa- likuwa tayari kuchukua vitabu ambavyo tuliwapa.” *Bulletin* ilisema kwamba redio na kazi ya nyumba kwa nyumba ndiyo “mbinu mbili kuu zilizotumiwa na te- ngenezo la Bwana.”

¹⁷ Katika miaka ya 1930, upinzani dhidi ya matanga- zo yetu katika vituo vya redio vya kulipia uliongezeka. Kwa hiyo mwishoni mwa mwaka wa 1937, watu wa Ye- hova walibadilikana kulingana na hali. Waliacha kutu- mia vituo vya redio na wakakazia fikira huduma ya nyumba kwa nyumba.*^[1] Hata hivyo, redio iliendelea kuwa sehemu muhimu katika kueneza ujumbe wa Ufal- me katika maeneo ya mbali na sehemu ambazo hazi- ngeweza kufikiwa kwa sababu za kisiasa. Kwa mfano, kuanzia mwaka wa 1951 hadi 1991, kituo kimoja huko Berlin Magharibi, Ujerumani, kilitangaza kwa uka- waida hotuba za Biblia ili wale walioishi katika ile

*^[1] Katika mwaka wa 1957, ndugu waliokuwa wakiongoza walia- mua kufunga kituo cha redio cha WBBR huko New York. Hicho ndicho kituo kilichokuwa kimebaki.

17, 18. Ingawa hali zilibadilika, redio ziliendeleaje kuwa sehemu mu- himu ya kutangaza ujumbe wa Ufalme?

iliyoitwa Ujerumani Mashariki waweze kusikia ujumbe wa Ufalme. Kuanzia mwaka wa 1961 na kwa zaidi ya miaka 30 baadaye, kituo cha redio cha kitaifa huko Suriname, Amerika Kusini, kilikuwa na kipindi cha dakika 15 kila juma ili kueneza kweli za Biblia. Kuanzia mwaka wa 1969 hadi 1977, tengenezo lilirekodi hotuba zaidi ya 350 katika mfululizo wenye kichwa, “Andiko Lote Ni Lenye Faida.” Nchini Marekani vituo vya redio 291, katika majimbo 48, vilirusha hewani hotuba hizo. Mwaka wa 1996, kituo cha redio huko Apia, mji mkuu wa Samoa, Pasifiki Kusini, kilikuwa na kipindi cha kila juma kilichoitwa “Maswali Yako ya Biblia Yajibiwa.”

¹⁸ Mwishoni mwa karne ya 20, redio haikuwa tena njia kuu ya kueneza habari njema. Hata hivyo, teknolojia nyingine ilitokea ambayo ilifanya iwe rahisi kuwafikia watu wengi zaidi.

¹⁹ **Intaneti.** Kufikia mwaka wa 2013, zaidi ya watu bilioni 2.7, yaani, karibu asilimia 40 ya watu ulimwenguni pote, walikuwa wameunganishwa na Intaneti. Kulingana na makadirio fulani, watu bilioni mbili hivi wanaweza kutumia Intaneti kupitia simu na kompyuta

19, 20. Kwa nini watu wa Yehova walianzisha Tovuti ya jw.org, na imekuwa na matokeo gani? (Ona pia sanduku “JW.ORG.”)

WANAOTEMBELEA:

**Kila siku zaidi ya watu 750,000
hutembelea Tovuti ya jw.org**

LUGHA ZINAZOPATIKANA:

Inaweza kufunguliwa katika lugha zaidi ya 300

MACHAPISHO:

Yanaweza kupakuliwa katika zaidi ya lugha 520

HABARI ZINAZOPAKULIWA KILA MWEZI:

**Video fupi milioni 3 hivi, vitabu milioni 3, magazeti
milioni 4, na rekodi za kusikiliza milioni 22**

Takwimu zote ni za mwaka wa 2013

ndogo za mkononi. Idadi hiyo inaendelea kuongezeka ulimwenguni pote, lakini kwa sasa Afrika ndilo bara ambalo idadi ya watu wanaotumia Intaneti inaongezeka kwa kasi, kwa kuwa watu zaidi ya milioni 90 wana vifaa vinavyoweza kuunganishwa na Intaneti. Maendeleo hayo yamebadili kabisa namna watu wanavyopata habari.

²⁰ Kuanzia mwaka wa 1997, watu wa Yehova

BAADHI YA MBINU ZILIZOTUMIWA KUWAFIKIA

WATU WENGI SANA

1914

1933

“Photo-Drama of
Creation”*[2]

Magari yenye
vikuza-sauti

	1900	1910	1920	1930	1940
(Mwaka unaotajwa unaonyesha mbinu hususia ilipoanza kutumiwa)	1903 Hotuba zachapishwa magazetini		1922 Redio		1936 Mabango

*[2] “Photo-Drama” ilitia ndani picha kadhaa.

walianza kutumia mbinu hiyo ya mawasiliano. Mwaka wa 2013, Tovuti ya jw.org ilipatikana katika lugha 300 hivi, na habari zinazotegemea Biblia zingeweza kupakuliwa katika zaidi ya lugha 520. Kila siku, zaidi ya watu 750,000 hutembelea tovuti hiyo. Isitoshe, kila mwezi, mbali na kutazama video, watu hupakua vitabu zaidi ya milioni 3, magazeti milioni 4, na rekodi za kusikiliza milioni 22.

²¹ Tovuti hiyo imekuwa njia bora sana ya kueneza habari njema za Ufalme wa Mungu hata katika nchi ambazo kazi yetu imezuiliwa. Kwa mfano, mapema mwaka wa 2013, mwanaume anayeitwa Sina alitembelea tovuti ya jw.org na akapiga simu kwenye makao makuu yaliyoko Marekani, akiomba habari zaidi kuhusu Biblia. Kwa nini hilo halikuwa jambo la kawaida? Sina

21. Umejifunza nini kutokana na kisa cha Sina?

1954

Sinema

1997

Intaneti

1950

1960

1970

1980

1990

2000

2010

1990

Video

2011

Kuhubiri
hadharani katika
miji mikubwa

anatoka katika familia ya Waislamu na anaishi katika kijiji cha mbali katika nchi ambayo kazi ya Mashahidi wa Yehova imezuiliwa vikali. Matokeo ni kwamba mipango ilifanywa ili Sina ajifunze Biblia mara mbili kwa juma pamoja na Shahidi fulani huko Marekani. Funzo hilo lilifanywa kupitia huduma za video katika Intaneti.

Kumfundisha Mtu Mmoja-Mmoja

²² Mbinu zote ambazo tumetumia ili kuwafikia watu wengi zaidi, kama vile magazeti, sinema ya “*Photo-Drama*,” vipindi vya redio, na Tovuti, hazikukusudiwa zichukue mahali pa huduma ya mlango kwa mlango. Kwa nini? Kwa sababu watu wa Yehova wamejifunza kutokana na kielelezo kilichowekwa na

22, 23. (a) Je, mbinu zilizotumiwa kuwafikia watu wengi zaidi zimechukua mahali pa huduma ya mlango kwa mlango? (b) Mfalme amebariki jinsi gani jitihada zetu?

Yesu. Yesu hakuhubiria umati pekee, bali alikazia fikira kumsaidia mtu mmoja-mmoja. (Luka 19:1-5) Yesu pia aliwazoeza wanafunzi wake kufanya vivyo hivyo, na akawapa ujumbe watakaohubiri. **(Soma Luka 10:1, 8-11.)** Kama tulivyojifunza kwenye Sura ya 6, sikuzote wale wanaoongoza wamewatia moyo watumishi wa Yehova wazungumze na watu ana kwa ana.—Mateendo 5:42; 20:20.

²³ Miaka mia moja baada ya Ufalme kuzaliwa, zaidi ya wahubiri milioni 7.9 wanashiriki kwa bidii kuwafundisha watu kuhusu makusudi ya Mungu. Pasipo shaka, Mfalme amebariki mbinu zote ambazo tumetumia kuutangaza Ufalme. Kama sura ifuatayo itakavyoonyesha, ametupatia pia vifaa tunavyohitaji ili kueneza habari njema kwa kila taifa, kabila, na lugha.—Ufu. 14:6.

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Ni matukio gani yanayohusu kutumia magazeti, maonyesho ya picha, redio, na Intaneti yanayokusadikisha kwamba Ufalme ni halisi?
- Kwa nini sisi hukazia huduma ya mlango kwa mlango?

8 Vifaa vya Kutusaidia Kuhubiri

Kuchapisha Machapisho kwa Ajili ya Watu Ulimwenguni Pote

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Yehova anaendelea kutupatia vifaa tunavyohitaji ili kuwafundisha watu kutoka kila taifa, kabila, na lugha

WATU waliotembelea Yerusalemu hawakuamini kile walichokuwa wakisikia. Wagalilaya walikuwa wakizungumza kwa ufasaha lugha za kigeni, na ujumbe walio-kuwa wakitangaza uliwavutia wasikilizaji wao. Ilikuwa Pentekoste 33 W.K., na wanafunzi walikuwa wamepokea kimuujiza zawadi ya kuzungumza katika lugha mbalimbali, jambo hilo lilithibitisha kwamba Mungu alikuwa akiwaunga mkono. (**Soma Matendo 2:1-8, 12, 15-17.**) Habari njema ambazo walihubiri siku hiyo ziliwafikia watu wa malezi mbalimbali na baadaye zilisambaa katika Milki yote ya Roma.—Kol. 1:23.

² Leo, watumishi wa Mungu hawazungumzi 1, 2.(a) Katika karne ya kwanza, ni nini kilichosaidia kueneza habari njema katika Milki yote ya Roma? (b) Tuna uthibitisho gani unaoonyesha kwamba Yehova anatuunga mkono? (Ona pia sanduku “Habari Njema Katika Lugha Zaidi ya 670.”)

kimuujiza lugha mbalimbali. Hata hivyo, wanahubiri katika lugha nyingi zaidi kuliko ilivyokuwa katika karne ya kwanza kwa kuwa wanatafsiri ujumbe wa Ufalme katika lugha zaidi ya 670. (Mdo. 2:9-11) Watu wa Mungu wamechapisha machapisho mengi sana na katika lugha nyingi sana hivi kwamba ujumbe wa Ufalme umepenya katika kila pembe ya dunia.*^[1] Huo pia ni uthibitisho wa kutosha kwamba Yehova anamtumia Mfalme Yesu Kristo kuelekeza kazi yetu ya kuhubiri. (Mt. 28:19, 20) Tunapopitia baadhi ya vifaa ambavyo tumetumia kutimiza kazi hii katika miaka 100 iliyopita, ona jinsi ambavyo Mfalme ametuzoeza hatua kwa hatua tupendezwe na watu na kutuchochea tuwe walimu wa Neno la Mungu.—2 Tim. 2:2.

Mfalme Anawapa Watumishi Wake Vifaa vya Kupandia Mbegu za Kweli

³ Yesu alilinganisha “neni la ufalme” na mbegu, na moyo wa mtu akaulinganisha na udongo. (Mt. 13:18, 19) Kama vile mkulima anavyoweza kutumia vifaa mbalimbali kulainisha udongo na kuutayarisha ili aweze

*^[1] Katika miaka kumi tu iliyopita, watu wa Yehova wamechapisha machapisho yanayotegemea Biblia zaidi ya bilioni 20. Isitoshe, Tovuti yetu, jw.org, sasa inatembelewa na zaidi ya watu bilioni 2.7 ulimwenguni pote wanaotumia Intaneti.

3. Kwa nini tunatumia vifaa mbalimbali katika kazi yetu ya kuhubiri?

HABARI NJEMA KATIKA LUGHA ZAIDI YA 670

KATIKA mwaka wa 2000, Baraza Linaloongoza liliidhinisha programu iliyoanzishwa kwa mara ya kwanza ya kuzoeza vikundi vyote vya watafsiri ulimwenguni pote. Hatua ya kwanza ilikuwa kuanzishwa kwa mafunzo ya miezi mitatu ya kuwasaidia watafsiri kuelewa Kiingereza vizuri zaidi. Walimu 25 waliwafundisha watafsiri 1,944, ambao walikuwa wakifanya kazi katika vikundi vya lugha 182. Mtaala huo uliwasaidia watafsiri kuelewa vizuri chapisho la Kiingereza kabla hawajaanza kutafsiri. Mbali na kuwafundisha Kiingereza, mtaala huo uliwafundisha watafsiri jinsi ambavyo wanaweza kuchanganua chapisho la Kiingereza na kujua muundo, hisia, mtindo, kusudi, na wasomaji waliolengwa na chapisho hilo.

Mtaala wa pili ulitayarishwa katika mwaka wa 2001 na kikundi cha watafsiri wenye uzoefu. Mtaala huo unazungumzia mbinu hususa za kutafsiri. Kufikia sasa, vikundi vyote vya watafsiri ulimwenguni pote vimepata mazoezi hayo.

Mbali na kupanga mitaala hiyo ya kuwazoeza watafsiri, Baraza Linaloongoza lilianzisha Idara ya Kuwasaidia Watafsiri. Ikiwa kikundi cha watafsiri kinahitaji msaada ili kuelewa Kiingereza au ikiwa hakina uhakika jinsi ya kutumia mbinu fulani ya utafsiri katika hali fulani, wanaweza kutuma swali lao kwa idara hiyo. Ikiwa swali

lililoulizwa linahusiana na uandishi, basi Idara ya Kuwasaidia Watafsiri huwasiliana na yule aliyekusanya habari, au mhariri mkuu wa chapisho hilo. Swali hilo linapojibiwa, mara moja linatumwa kwa kikundi cha watafsiri kilichouliza, na pia vikundi vyote vya watafsiri ulimwenguni pote wanaotafsiri chapisho hilo. Jibu hilo linahifadhiwa katika programu fulani ya kompyuta ambapo mtafsiri yeyote anaweza kulipata. Kwa njia hiyo, kikundi chochote cha watafsiri kinapokabili tatizo kama hilo la utafsiri, kinaweza kutumia mwongozo uliotolewa kwenye jibu hilo.

Mazoezi hayo yamewasaidiaje watafsiri? Mtafsiri mmoja alisema hivi: “Mazoezi ambayo tumepata yanatupa uhuru wa kutumia mbinu mbalimbali za kutafsiri, na pia yanatuwekea mipaka inayofaa ili tusichukue jukumu la mwandishi wa chapisho. Sasa tunahisi kama wavumbuzi wenye vifaa kamili vinavyowasaidia kukabiliana na matatizo ya kila siku, wakijua vizuri mahali wanakokwenda, na njia nyingine wanazoweza kutumia, na mahali wanapopaswa kutua.”

Kufikia mwaka wa 2013, zaidi ya watafsiri 2,700 walikuwa wakifanya kazi katika maeneo zaidi ya 190 ili ku-saidia kueneza habari njema katika lugha zaidi ya 670. Kazi hiyo ya pekee imewezekana tu kwa sababu inau-ngwa mkono na Mfalme Yesu Kristo.—Mt. 28:19, 20; Ufu. 14:6.

kupanda mbegu, watu wa Yehova wametumia vifaa mbalimbali ambavyo vimewasaidia kutayarisha mioyo ya mamilioni ya watu kukubali ujumbe wa Ufalme. Baadhi ya vifaa hivyo vilitumiwa kwa muda mfupi. Vifaa vingine, kama vile vitabu na magazeti vinaendelea kufanya kazi muhimu. Tofauti na mbinu nyingi za mawasiliano zilizotajwa katika sura iliyotangulia, vifaa vyote vinavyozungumziwa hapa vimewasaidia wahubiri wa Ufalme kuzungumza na watu uso kwa uso.—Mdo. 5:42; 17:2, 3.

⁴ Hotuba zilizorekodiwa. Katika miaka ya 1930 hadi miaka ya 1940, wahubiri walitumia hotuba za Biblia zilizorekodiwa ambazo zilichezwa kwenye gramafoni. Kila rekodi ilicheza kwa muda usiozidi dakika tano. Nyakati nyingine rekodi hizo zilikuwa na vichwa vifupi, kama vile “Utatu,” “Toharani,” na “Ufalme.” Rekodi hizo zilitumiwaje? Ndugu Clayton Woodworth, Jr., aliyebatizwa mwaka wa 1930 nchini Marekani, alisema hivi: “Nilibeba gramafoni iliyokuwa ndani ya sanduku dogo, ilikuwa na springi iliyokazwa, pia ilikuwa na kifaa fulani chenye sindano kwenye ncha ambacho kingeweza kung’olewa na kurudishwa, kifaa hicho kilipaswa kuwekwa mahali panapofaa kwenye santuri ili iweze kucheza vizuri.

4, 5. Hotuba zilizorekodiwa zilitumiwaje, lakini zilikuwa na upungufu gani?

Nilipokaribia mlango fulani, ningefungua sanduku na kuweka kifaa hicho chenye sindano juu ya santuri, kisha ningepiga hodi. Mwenye nyumba akifungua mlango, ningesema hivi, ‘Nina ujumbe muhimu ambao ningepe-nda usikie.’” Waliitikiaje? Ndugu Woodworth, anasema, “Mara nyingi watu walikubali kusikiliza ujumbe huo. Nyakati nyingine, walikataa na kufunga mlango. Na mara chache, walifikiri nilikuwa nikiuza gramafoni.”

⁵ Kufikia mwaka wa 1940, zaidi ya hotuba 90 zilikuwa zimerekodiwa na santuri zaidi ya milioni moja zilikuwa zimetengenezwa. John E. Barr, ambaye alikuwa painia nchini Uingereza wakati huo na baadaye alikuja kuwa mshiriki wa Baraza Linaloongoza, alisema hivi: “Katika miaka ya 1936 hadi 1945, gramafoni ilikuwa mwandamani wangu wa kawaida. Kwa kweli, siku hizo ningejihisi mpweke ikiwa nisingekuwa nayo. Ilitia sana moyo kusikia sauti ya Ndugu Rutherford mlangoni, ungehisi ni kana kwamba yupo pamoja nawe. Hata hivyo, gramafoni haingeweza kufundisha watu kwa njia inayofaa kwa kuwa haingeweza kugusa mioyo ya watu.”

⁶ **Kadi za ushuhuda.** Kuanzia mwaka wa 1933, wahubi-ri walitiwa moyo kutumia kadi za ushuhuda wanapohu-

6, 7.(a) Kadi za ushuhuda zilikuwa na manufaa na upungufu gani?
(b) Ni katika njia gani Yehova ‘ameweka maneno katika vinywa vyetu’?

biri mlango kwa mlango. Kadi ya ushuhuda ilikuwa na ukubwa wa sentimeta 7.6 kwa sentimeta 12.7. Ilikuwa na ujumbe mfupi wa Biblia na maelezo kuhusu machapisho yanayotegemea Biblia ambayo mwenye nyumba angeweza kupata. Mhubiri angempa mwenye nyumba kadi hiyo na kumwomba aisome. “Nilifurahia kutumia kadi ya ushuhuda katika huduma,” akasema Lillian Kammerud, ambaye baadaye alitumikia akiwa mmissionari nchini Puerto Riko na Argentina. Kwa nini alifurahia? Alisema hivi: “Wengi wetu hatungeweza kutoa utangulizi mzuri. Hivyo ilinisaidia kujua jinsi ya kuwafikia watu.”

⁷ Ndugu David Reusch, ambaye alibatizwa mwaka wa 1918, alisema hivi, “Kadi za ushuhuda ziliwasaidia aki na ndugu kwa kuwa wengi wao walihisi hawangeweza kutoa ujumbe kwa njia inayofaa.” Hata hivyo, kifaa hicho kilikuwa na upungufu wake. Ndugu Reusch alieleza hivi: “Nyakati nyingine watu walidhani kwamba hatuwezi kusema. Kwa njia fulani, wengi wetu hatukuwa na uwezo wa kuongea. Lakini Yehova alikuwa akitutayarisha ili tuwahubirie watu tukiwa wahudumu wake. Hivi karibuni angetia maneno yake katika vinywa vyetu kwa kutufundisha jinsi ya kutumia Maandiko mlango ni. Yehova alitimiza hilo kupitia Shule ya Huduma

ya Kitheokrasi ambayo ilianza katika miaka ya 1940.”
—**Soma Yeremia 1:6-9.**

⁸ **Vitabu.** Tangu mwaka wa 1914, watu wa Yehova wamechapisha vitabu mbalimbali zaidi ya 100 vinavyozungumzia Biblia. Baadhi ya vitabu hivyo viliandikwa hasa ili kuwazoeza wahubiri wawe wahudumu stadi. Anna Larsen, anayeishi Denmark, ambaye amekuwa mhubiri kwa miaka 70 hivi, anasema: “Yehova alitusaidia tuwe wahubiri stadi kupitia Shule ya Huduma ya Kitheokrasi na vitabu vilivyotumiwa katika shule hiyo. Nakumbuka kitabu cha kwanza kuchapishwa kwa kusudi hilo kilikuwa *Theocratic Aid to Kingdom Publishers* (Msaada wa Kitheokrasi kwa Wahubiri wa Ufalme) kilichotolewa katika mwaka wa 1945. Kisha katika mwaka wa 1946 kitabu “*Equipped for Every Good Work*,” (Tumeandaliwa kwa Ajili ya Kila Kazi Njema) kikachapishwa. Sasa tunatumia kitabu *Faidika na Elimu ya Shule ya Huduma ya Kitheokrasi*, kilichochapishwa mwaka wa 2001.” Kwa kweli, Shule ya Huduma ya Kitheokrasi na vitabu hivyo vimetusaidia sana kwa kuwa Yehova “ametustahilisha vya kutosha kuwa wahudumu.” (2 Kor. 3:5, 6) Je, umejiandikisha katika Shule ya Huduma ya Kitheokrasi? Je,

8.Unaweza kumruhusu Kristo akuzoeze kwa njia gani?

unabeba kitabu *Shule ya Huduma* kwenye mkutano kila juma na kufuatana na mwangalizi wa shule anapokirejelea? Ikiwa unafanya hivyo, utakuwa unamruhusu Kristo akuzoeze kuwa mwalimu bora.—2 Kor. 9:6; 2 Tim. 2:15.

⁹ Yehova ametusaidia pia kwa kuliongoza tengenezo lake lichapishe vitabu ambavyo vinawasaidia wahubiri kufafanua mafundisho ya msingi ya Biblia. Kitabu *Kweli Iongozayo Kwenye Uzima wa Milele* kilikuwa na matokeo mazuri sana. Kilichapishwa kwa mara ya kwanza katika mwaka wa 1968 na kikawavutia watu wengi. *Huduma ya Ufalme* ya Novemba 1968 ilisema hivi: “Kuna uhitaji mkubwa sana wa kitabu *Kweli* hivi kwamba katika mwezi wa Septemba kiwanda cha Sosaiti huko Brooklyn kiliongeza zamu moja ya usiku.” Huduma hiyo iliendelea kusema hivi: “Pindi fulani mwezi wa Agosti idadi ya vitabu vilivyohitajiwa ilizidi vile vilivyokuwa akibani kwa zaidi ya nakala milioni moja na nusu!” Kufikia mwaka wa 1982, nakala zaidi ya milioni 100 za kitabu hicho zilikuwa zimechapishwa katika lugha 116. Kwa miaka 14, tangu mwaka wa 1968 hadi mwaka wa 1982, kitabu *Kweli* **9, 10.** Vitabu vimetimiza sehemu gani katika kazi ya kupanda na kumwagilia maji mbegu za kweli?

MACHAPISHO YALIYOVUNJA REKODI ZA ULIMWENGU

JUMLA YA VITABU VILIVYOCHAPISHWA

Biblia

Jumla ya tafsiri zote za Biblia (zikiwa nzima au sehemu) ^[1]	Zaidi ya bilioni 5
<i>King James Version</i> ^[2]	Bilioni 1
<i>New International Version</i> ^[3]	Zaidi ya milioni 400
<i>Tafsiri ya Ulimwengu Mpya</i> ^[4]	Zaidi ya milioni 201

Vitabu vingine

<i>Quotations From Chairman Mao Tse-tung</i> ^[1]	Inakadiriwa kuwa zaidi ya bilioni 1
<i>Biblia Inafundisha Nini Hasa?</i> ^[4]	Zaidi ya milioni 201

IDADI YA LUGHA AMBAZO MACHAPISHO YANATAFSIRIWA

<i>Msikilize Mungu Uishi Milele</i> ^[4]	477
Azimio la Haki za Binadamu Ulimwenguni ^[5]	413
<i>Furahia Milele Maisha Duniani!</i> ^[4]	359
<i>Je, Ungependa Kujua Ukweli?</i> ^[4] (trakti)	364

MAGAZETI AMBAYO YAMECHAPISHWA KWA WINGI NA KUTAFSIRIWA KATIKA LUGHA NYINGI

<i>Mnara wa Mlinzi</i> ^[4]	Milioni 45.9 kila mwezi katika lugha 212
<i>Amkeni!</i> ^[4]	Milioni 44.7 kila mwezi katika lugha 99
<i>AARP The Magazine</i> ^[6]	Milioni 22 kila baada ya miezi miwili katika Kiingereza peke yake
<i>Liahona</i> ^[7]	Karibu 500,000; nyakati nyingine, karibu lugha 50

[1] Chanzo: *Guinness World Records*

[2] Chanzo: King James Bible Trust

[3] Chanzo: Biblica Fact Sheet

[4] Yaliyochapishwa na Mashahidi wa Yehova, kufikia Januari 2014

[5] Chanzo: Tovuti ya Azimio la Haki za Binadamu Ulimwenguni la Umoja wa Mataifa, kufikia Oktoba 2013

[6] Chanzo: AARP

[7] Kilichochapishwa na Wamormoni

kilisaidia kuwe na ongezeko la wahubiri wa Ufalme zaidi ya milioni moja.*^[2]

¹⁰ Kitabu kingine cha kujifunzia Biblia ambacho kimekuwa na matokeo mazuri, *Biblia Inafundisha Nini Hasa?*, kilitolewa katika mwaka wa 2005. Tayari nakala milioni 200 hivi zimechapishwa katika lugha 256! Kumekuwa na matokeo gani? Katika kipindi cha miaka saba tu, kuanzia mwaka wa 2005 hadi 2012, watu milioni 1.2 wamekuwa wahubiri wa habari njema. Katika kipindi hichohicho, idadi ya watu tunaowafundisha Biblia imeongezeka kutoka milioni 6 hivi hadi zaidi ya milioni 8.7. Pasipo shaka, Yehova anabariki jitihada zetu za kupanda na kumwagilia maji mbegu za kweli ya Ufalme.—**Soma 1 Wakorintho 3:6, 7.**

¹¹ **Magazeti.** Mwanzoni, gazeti *Mnara wa Mlinzi* li-liandikwa hasa kwa ajili ya “kundi dogo,” wale walio na “mwito wa mbinguni.” (Luka 12:32; Ebr. 3:1)

^[2] Machapisho mengine yanayotegemea Biblia ambayo yamewasaidia wahubiri kufundisha kweli ya Biblia ni *The Harp of God* (kilichochapishwa mwaka wa 1921), *“Let God Be True”* (kilichochapishwa mwaka wa 1946), *Unaweza Kuishi Milele Katika Paradiso Duniani* (kilichochapishwa mwaka wa 1982), na *Ujuzi Uongozao Kwenye Uhai Udumuo Milele* (kilichochapishwa mwaka wa 1995).

11, 12. Kulingana na maandiko yaliyoonyeshwa, magazeti yetu yalikusudiwa kuwafikia watu gani?

Oktoba 1, 1919, tengenezo la Yehova lilitoa gazeti lingine, ambalo lilikusudiwa kuwavutia wasomaji tofauti, yaani, watu wote. Gazeti hilo lilikuja kupendwa sana na Wanafunzi wa Biblia na watu wote hivi kwamba kwa miaka mingi lilisambazwa sana kuliko gazeti *Mnara wa Mlinzi*. Lilipoanza kuchapishwa gazeti hilo liliitwa *The Golden Age*. Katika mwaka wa 1937, jina hilo lilibadilishwa na kuwa *Consolation*. Kisha, katika mwaka wa 1946, lilianza kujulikana kama *Amkeni!*

¹² Kwa makumi ya miaka, mtindo na muundo wa gazeti *Mnara wa Mlinzi* na *Amkeni!* umebadilika, lakini kusudi lake ni lilelile, yaani, kuutangaza Ufalme wa Mungu na kujenga imani katika Biblia. Leo, *Mnara wa Mlinzi* linachapishwa katika matoleo mawili—toleo la funzo na toleo la watu wote. Toleo la funzo limeandaliwa kwa ajili ya “watumishi wa nyumbani,” yaani, “kundi ndogo” na wale “kondoo wengine.”*^[3] (Mt. 24:45; Yoh. 10:16) Toleo la watu wote limeandaliwa hasa kwa ajili ya wale ambao bado hawajui kweli lakini wanamheshimu Mungu na Biblia. (Mdo. 13:16) *Amkeni!* hukazia fikira wale ambao hawajui mengi kuhusu Biblia na Mungu wa kweli, Yehova.—Mdo. 17:22, 23.

*^[3] Ona gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Julai 15, 2013, ukurasa wa 23, fungu la 13, linalozungumzia uelewaji mpya kuhusu wale wanaofanyiza “watumishi wa nyumbani.”

¹³ Kufikia mwanzoni mwa mwaka wa 2014, kila mwezi zaidi ya nakala milioni 44 za *Amkeni!* na milioni 46 hivi za *Mnara wa Mlinzi* zilichapishwa. *Amkeni!* lilitafsiriwa katika lugha 100 hivi, na *Mnara wa Mlinzi*, katika zaidi ya lugha 200, na hilo lilifanya yawe magazeti yana-yotafsiriwa na kusambazwa kwa wingi zaidi ulimwenguni pote! Mafanikio hayo hayapaswi kutushangaza. Magazeti hayo yana ujumbe ambao Yesu alisema ungehubiriwa katika dunia yote inayokaliwa.—Mt. 24:14.

¹⁴ **Biblia.** Katika mwaka wa 1896, Ndugu Russell na washiriki wenzake walibadili jina la shirika walilotumia kuchapisha machapisho ili jina Biblia litiwe ndani, hivyo shirika hilo likaja kujulikana kama Watch Tower Bible and Tract Society. Badiliko hilo lilifaa kwa sababu siku-zote Biblia imekuwa kifaa kikuu kinachotumiwa kueneza habari njema kuhusu Ufalme. (Luka 24:27) Kupatana na jina la kisheria la shirika hilo, watumishi wa Mungu wamejitahidi sana kusambaza Biblia na kuwatia moyo watu waisome. Kwa mfano, katika mwaka wa 1926, Tafsiri ya Maandiko ya Kigiriki ya Kikristo ya *The Emphatic Diaglott*, ya Benjamin Wilson ilichapishwa katika

13.Unaona jambo gani lenye kutokeza kuhusu magazeti yetu? (Zungumzia chati “Machapisho Yaliyovunja Rekodi za Ulimwengu.”)

14.Ni jitihada gani ambazo tumefanya, na kwa nini?

viwanda vyetu vya uchapishaji. Kuanzia mwaka wa 1942, tulichapisha na kusambaza nakala 700,000 hivi za Biblia nzima ya *King James Version*. Miaka miwili tu baadaye, tulianza kuchapisha tafsiri ya *American Standard*

KUHARAKISHA KAZI YA KUTAFSIRI BIBLIA

KUFIKIA mwaka wa 1989, *Tafsiri ya Ulimwengu Mpya* ilikuwa imechapishwa ikiwa nzima au sehemu katika lugha 11. Ili kutosheleza uhitaji mkubwa wa *Tafsiri ya Ulimwengu Mpya*, Halmashauri ya Uandikaji ya Baraza Linaloongoza ilipanga kuwe na mitaala ya kuwazoeza watafsiri ili wafanye kazi ya kutafsiri Biblia kwa utaratibu na kwa njia rahisi. Idara ya Programu ya MEPS ilibuni programu ya kompyuta inayoitwa *Bible Translation System*.^{*[4]} Programu hiyo haifanyi kazi ya kutafsiri, bali inawasaidia watafsiri kupanga kazi yao na kupata habari zinazorejelewa kwa urahisi. Watafsiri wenye bidii, walimu, na wengine wanaowasaidia wamefanya kazi kwa bidii ili kutafsiri Biblia katika lugha nyingi.

Kwa sababu ya jitihada hizo, kufikia mwaka wa 2004 *Tafsiri ya Ulimwengu Mpya* ilipatikana katika zaidi ya lugha 50! Miaka tisa tu baadaye, katika mwaka wa 2013, *Tafsiri ya Ulimwengu Mpya* ilipatikana katika lugha 121, na idadi hiyo inazidi kuongezeka.

^{*[4]} Programu ya *Bible Translation System* sasa ni sehemu ya programu inayoitwa *Watchtower Translation System* ambayo inatumika na maelfu ya watafsiri ulimwenguni pote.

Version, ambayo hutumia jina la Yehova mara 6,823. Ku-
fikia mwaka wa 1950, tulikuwa tumesambaza zaidi ya
nakala 250,000.

¹⁵ Katika mwaka wa 1950, *Tafsiri ya Ulimwengu Mpya ya Maandiko ya Kigiriki ya Kikristo* ilitolewa. *Biblia Takatifu—Tafsiri ya Ulimwengu Mpya* ikiwa nzima ilitolewa katika buku moja mwaka wa 1961. Tafsiri hiyo humheshimu Yehova kwa kulirudisha jina lake mahali ambapo lilipatikana katika maandishi ya awali ya Kiebrania. Pia, jina la Mungu linapatikana mara 237 katika Maandiko ya Kigiriki ya Kikristo. Ili kuhakikisha kwamba ni sahihi na inasomeka kwa urahisi, *Tafsiri ya Ulimwengu Mpya* imefanyiwa marekebisho mara nyingi, na marekebisho ya karibuni zaidi yalifanywa mwaka wa 2013. Kufikia mwaka wa 2013, zaidi ya nakala milioni 201 za *Tafsiri ya Ulimwengu Mpya* zilikuwa zimechapishwa ikiwa nzima au sehemu katika lugha 121.

¹⁶ Watu wameitikiaje wanapoipata *Tafsiri ya Ulimwengu Mpya* katika lugha yao? Mwanaume fulani anayeishi nchini Nepal alisema hivi: “Watu wengi walisema kwamba ilikuwa vigumu kuielewa tafsiri ya zamani ya Kinepali kwa sababu ilitumia lugha ngumu. Lakini sasa tunaweza kuielewa Biblia vizuri sana kwa sababu inatumia lugha ya kawaida.” Alipoanza kusoma tafsiri ya Kisango, mwanamke mmoja katika Jamhuri ya Afrika ya Kati alianza kulia na

15, 16.(a) Kwa nini unaithamini *Tafsiri ya Ulimwengu Mpya*? (Zungumzia sanduku “Kuharakisha Kazi ya Kutafsiri Biblia.”)
(b) Unawezaje kumruhusu Yehova aguse moyo wako?

kusema, “Hii ndiyo lugha inayogusa moyo wangu.” Kama mwanamke huyo, kila mmoja wetu anaweza kumruhusu Yehova aguse moyo wake kwa kusoma Neno lake kila siku.—Zab. 1:2; Mt. 22:36, 37.

Kuthamini Vifaa na Mazoezi Ambayo Tumepata

¹⁷ Je, unathamini vifaa na mazoezi ambayo Mfalme Yesu Kristo ametupatia hatua kwa hatua? Je, unatega wakati wa kusoma machapisho ambayo yametolewa na tengenezo la Mungu, na je, unayatumia kuwasaidia wengine? Ikiwa unafanya hivyo, utaelewa hisia za Dada Opal Betler, ambaye alibatizwa Oktoba 4, 1914. Opal alisema hivi: “Katika miaka yote, mimi na mume wangu [Edward] tulitumia gramafoni na kadi za ushuhuda. Tulihubiri nyumba kwa nyumba tukitumia vitabu, vijitabu, na magazeti. Tulishiriki katika kampeni za kuhubiri na maandamano ya kutangaza habari, na kusakambaza trakti. Baadaye tulizoezwa kufanya ziara za kurudia na kuongoza mafunzo ya Biblia katika nyumba za watu wanaopendeza. Tumekuwa na maisha yenye shughuli nyingi na yenye furaha.” Yesu aliahidi kwamba raia wake wangekuwa na kazi nyingi ya kupanda, kuvuna, na kushangilia pamoja. Opal na wengine wengi

17. Unaweza kuonyeshaje kwamba unathamini vifaa na mazoezi unayopata, na utapata matokeo gani ukifanya hivyo?

wamethibitisha maneno hayo kuwa kweli.—**Soma Yohana 4:35, 36.**

¹⁸ Huenda watu wengi ambao kwa sasa si watumishi wa Mfalme wakawaona watu wa Mungu kuwa “watu wasio na elimu na wa kawaida tu.” (Mdo. 4:13) Lakini hebu fikiria! Mfalme amewafanya watu wake ambao wanaonekana kuwa wa kawaida wawe na uwezo mkubwa sana wa kuchapisha machapisho mengi sana. Baadhi ya machapisho hayo yametafsiriwa na kusambazwa kwa wingi sana ulimwenguni! Jambo muhimu hata zaidi ni kwamba ametuzoeza na kutuchochea kutumia vifaa hivyo kueneza habari njema kwa watu wa mataifa yote. Ni pendeleo kubwa sana kushirikiana pamoja na Kristo katika kazi ya kupanda mbegu za kweli na kukusanya wanafunzi!

18.Tuna pendeleo gani?

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Kazi yetu ya kutafsiri inathibitishaje kwamba tunaungwa mkono na Mfalme?
- Ni mambo gani kuhusu machapisho yetu yanayokuthibitishia kwamba Ufalme ni halisi?
- Unaweza kufanya nini ili kuonyesha kwamba unathamini vifaa ambavyo Mfalme ametupatia?

9 Matokeo ya Kuhubiri

“Mashamba . . . Ni Meupe kwa Ajili ya Kuvunwa”

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Yehova amekuza mbegu za kweli ya Ufalme

WANAFUNZI wanashangaa. Yesu amewaambia hivi: “Inueni macho yenu myatazame mashamba, kwamba ni meupe kwa ajili ya kuvunwa.” Wanatazama upande ambao Yesu anawaonyesha, lakini hawaoni mashamba meupe, bali ya kijani—rangi ya shayiri zilizoanza tu ku-mea. Labda wanajiuliza, ‘Anazungumzia mavuno gani?’ Kwani ‘itapita miezi kadhaa kabla ya mavuno kuanza.’ —Yoh. 4:35.

² Hata hivyo, Yesu hazungumzi kuhusu mavuno hali-si. Badala yake, anatumia nafasi hiyo kuwafundisha wanafunzi wake mambo mawili muhimu kuhusu mavuno ya kiroho, yaani, kuvuna watu. Ni mambo gani hayo? Ili kupata jibu la swali hilo, acheni tuchunguze simulizi hilo kwa kina zaidi.

1, 2. (a) Kwa nini wanafunzi wanashangaa? (b) Yesu anazungumza kuhusu mavuno gani?

Wachochewa Kutenda na Wanaahidiwa Shangwe

³ Mazungumzo ya Yesu na wanafunzi wake yalifanyika mwishoni mwa mwaka wa 30 W.K., karibu na mji wa Samaria ulioitwa Sikari. Wanafunzi wake walipokuwa katika mji huo, Yesu alibaki nyuma kwenye kisima fulani ambako alimweleza mwanamke mmoja kweli za kiroho, na mwanamke huyo alielewa mara moja umuhimu wa mafundisho ya Yesu. Wanafunzi wa Yesu waliporudi, mwanamke huyo alifanya haraka kwenda Sikari ili akawaambie jirani zake mambo yenye kustaajabisha aliyokuwa amejifunza. Ripoti yake iliamsha upendezi mkubwa, na majirani wake wengi walifanya haraka kwenda katika kisima hicho ili wakamwone Yesu. Huenda ni katika pindi hiyo—Yesu alipotazama mbali kwenye mashamba na kuona umati wa Wasamaria ukija—alisema: “Inueni macho yenu myatazame mashamba, kwamba ni meupe kwa ajili ya kuvunwa.”*^[1] Kisha, ili kufafanua kwamba hakumaanisha mavuno halisi, bali mavuno ya kiroho, Yesu aliongezea hivi: ‘Mvu-

*^[1] Huenda maneno ya Yesu kuhusu ‘mashamba kuwa meupe’ yalirejelea kanzu nyeupe ambazo huenda zilivaliwa na umati wa Wasamaria ambao Yesu aliuona ukiwakaribia.

3. (a) Ni nini ambacho huenda kilimfanya Yesu aseme: “Mashamba . . . ni meupe kwa ajili ya kuvunwa”? (Ona maelezo ya chini.) (b) Yesu alifafanuaaje maneno yake?

naji . . . anakusanya matunda kwa ajili ya uzima wa milele.’—Yoh. 4:5-30, 36.

⁴ Yesu alifundisha mambo gani mawili muhimu kuhusu mavuno ya kiroho? Jambo la kwanza, **kazi hiyo inapaswa kufanywa haraka**. Maneno yake “mashamba . . . *ni* meupe kwa ajili ya kuvunwa” yalikusudiwa kuwachoea wafuasi wake kutenda. Ili kukazia kwamba wanafunzi wake wanapaswa kutenda kwa uharaka, Yesu aliongezea hivi: “Tayari mvunaji anapokea mshahara.” Naam, *tayari* mavuno yalikuwa yameanza na hakukuwa na wakati wa kukawia! Jambo la pili, **wafanyakazi ni wenyewe shangwe**. Yesu alisema wapandaji na wavunaji ‘wata-shangilia pamoja.’ (Yoh. 4:35b, 36) Kama vile Yesu alivyoshangilia alipoona kwamba “wengi wa Wasamaria . . . walimwamini,” ndivyo pia wanafunzi wake wangepata shangwe kubwa wakifanya kazi ya kuvuna kwa nafsi yote. (Yoh. 4:39-42) Kisa hicho kilichotokea katika karne ya kwanza kina umuhimu mkubwa sana kwe-tu kwa sababu kinaonyesha mambo yanayotokea leo wa-kati wa yale mavuno makubwa sana ya kiroho. Mavuno hayo ya siku za kisasa yalianza lini? Ni nani wanaoshi-riki katika mavuno hayo? Kumekuwa na matokeo gani?

4. (a) Yesu alifundisha mambo gani mawili kuhusu mavuno? (b) Tutachunguza maswali gani?

Mfalme Wetu Anaongoza Katika Mavuno Makubwa Sana

⁵ Katika maono ya mtume Yohana, Yehova anafunua kwamba alimpa Yesu mgawo wa kuongoza katika kazi ya kuvuna watu ulimwenguni pote. (**Soma Ufunuo 14: 14-16.**) Katika maono hayo, Yesu anatajwa akiwa na taji na mundu. “Taji la dhahabu juu ya kichwa [cha Yesu]” linaonyesha kwamba yeye ni Mfalme anayetawala. “Mundu mkali mkononi mwake” unaonyesha jukumu lake akiwa Mvunaji. Yehova anakazia kwamba **kazi hiyo inapaswa kufanywa haraka**, anaposema hivi kupitia malaika: “Mavuno ya dunia yameiva kabisa.” Kwa kweli, “*saa imekuja ya kuvuna*” na hakuna wakati wa kukawia! Kwa kutii amri ya Mungu, Yesu ‘anatia ndani mundu wake,’ nayo dunia inavunwa, yaani, watu wa dunia wanavunwa. Maono hayo yenye kulisimua yanatukumbusha tena kwamba “mashamba . . . ni meupe kwa ajili ya kuvunwa.” Je, maono hayo yanatusaidia kutambua mavuno hayo ya ulimwenguni pote yalianza lini? Ndiyo!

⁶ Kwa kuwa maono ya Yohana kwenye Ufunuo sura ya 14 yanamwonyesha Yesu, Mvunaji, akiwa amevaa taji

5. Ni nani anayeongoza katika kazi ya mavuno ya ulimwenguni pote, na maono ya Yohana yanaonyeshaje kwamba kazi hiyo inapaswa kufanywa haraka?

6. (a) “Majira ya mavuno” yalianza lini? (b) “Mavuno ya dunia” yalianza lini? Fafanua.

(mstari wa 14), hivyo basi tayari alikuwa amewekwa rasmi kuwa Mfalme katika mwaka wa 1914. (Dan. 7:13, 14) Muda fulani baada ya hapo, Yesu anaamriwa aanze kuvuna (mstari wa 15). Mfuatano huo wa matukio unaoonekana katika mfano wa Yesu kuhusu mavuno ya ngano, ambapo anasema: “Mavuno ni umalizio wa mfumo wa mambo.” Hivyo, matukio yote mawili, yaani, majira ya mavuno na umalizio wa mfumo huu wa mambo yalianza wakati uleule, mwaka wa 1914. Baadaye “katika majira ya mavuno,” uvunaji wa ngano ulianza. (Mt. 13:30, 39) Leo, kwa kuwa tunajua yaliyotukia huko nyuma, tunaweza kuona kwamba mavuno yalianza miaka kadhaa baada ya Yesu kuanza kutawala akiwa Mfalme. Kwanza, kuanzia mwaka wa 1914 hadi mwanzoni mwa mwaka wa 1919, Yesu alifanya kazi ya kuwasafisha wafuasi wake watiwa-mafuta. (Mal. 3:1-3; 1 Pet. 4:17) Kisha, katika mwaka wa 1919, “mavuno ya dunia” yakaaanza. Bila kukawia, Yesu alimtumia mtumwa mwaminifu aliyewekwa rasmi karibuni ili awasaidie ndugu zetu waone uharaka wa kazi ya kuhubiri. Fikiria yale yaliyotokea.

⁷ Mnamo Julai 1920, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilisema

7. (a) Ni uchunguzi gani uliowasaidia ndugu zetu kuona uharaka wa kazi ya kuhubiri? (b) Ndugu zetu walitiwa moyo wafanye nini?

hivi: “Baada ya kuchunguza Maandiko imeonekana wazi kwamba kanisa limepewa pendeleo kubwa la kutangaza ujumbe kuhusu ufalme.” Kwa mfano, maneno ya kina-bii ya Isaya yaliwasaidia akina ndugu waone kwamba habari za Ufalme zilipaswa kutangazwa ulimwenguni pote. (Isa. 49:6; 52:7; 61:1-3) Hawakujua jinsi ambavyo kazi hiyo ingetimizwa, lakini waliamini kwamba Yehova angewafungulia njia. **(Soma Isaya 59:1.)** Kwa sababu ya uelewaji huo ulio wazi kuhusu uharaka wa kazi ya kuhubiri, ndugu zetu walitiwa moyo waongeze bidii yao ya kuhubiri. Akina ndugu waliitikiaje?

⁸ Mnamo Desemba 1921, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lili-sema hivi: “Umekuwa mwaka wenye matokeo sana ku-liko yote; na idadi kubwa sana ya watu imesikia ujumbe wa kweli katika mwaka wa 1921 kuliko miaka mingine iliyopita.” Gazeti hilo liliongezea: “Bado kuna mengi ya kufanya. . . . Acheni tuyafanye tukiwa na moyo wenye shangwe.” Ona kwamba akina ndugu walielewa mambo mawili muhimu kuhusu kazi ya kuhubiri ambayo Yesu alikuwa ameyakazia kwa mitume wake: Kazi inapaswa kufanywa **haraka**, na wafanyakazi ni wenye **shangwe**.

8. Katika mwaka wa 1921, ndugu zetu walielewa mambo gani mawili kuhusu kazi ya kuhubiri?

⁹ Katika miaka ya 1930, baada ya akina ndugu kuelewa kwamba umati mkubwa wa kondoo wengine ungekubali ujumbe wa Ufalme, kazi ya kuhubiri ikaongezeka zaidi. (Isa. 55:5; Yoh. 10:16; Ufu. 7:9) Kukawa na matokeo gani? Idadi ya wale wanaohubiri ujumbe wa Ufalme ikaongezeka kutoka watu 41,000 katika mwaka wa 1934 hadi 500,000 katika mwaka wa 1953! Gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Desemba 1, 1954, lilikata shauri hili: “Ni roho ya Yehova na nguvu za Neno lake zimetimiza kazi hii kubwa sana ya mavuno inayofanywa ulimwenguni pote.”*^[2]—Zek. 4:6.

Matokeo ya Mavuno —Yalitabiriwa kwa Njia Iliyo Wazi

¹⁰ Katika mifano yake kuhusu Ufalme, Yesu alitabiri kwa njia iliyo wazi kuhusu matokeo ya kazi ya mavuno. Acheni tuchunguze ule mfano wa mbegu ya haradali

*^[2] Ili kujifunza mengi zaidi kuhusu miaka hiyo na makumi ya miaka iliyofuata, tunakutia moyo usome ukurasa wa 425-520 wa kitabu *Mashahidi wa Yehova—Wapiga-Mbiu wa Ufalme wa Mungu* ambacho kinasimulia yale ambayo kazi ya mavuno ilitimiza kutoka mwaka wa 1919 hadi 1992.

9. (a) Katika mwaka wa 1954, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilisema nini kuhusu kazi ya mavuno, na kwa nini? (b) Kumekuwa na ongezeko gani la wahubiri ulimwenguni pote katika kipindi cha miaka 50 iliyo-pita?

10, 11. Katika mfano wa mbegu ya haradali, ni sehemu gani za ukuzi wa mbegu ambazo zinakaziwa?

na ule wa chachu. Tutachunguza hasa jinsi ambavyo mifano hiyo imetimizwa katika wakati wa mwisho.

¹¹ **Mfano wa mbegu ya haradali.** Mtu fulani anapanda mbegu ya haradali. Kisha mbegu hiyo inakua na kuwa mti ambao ndege hupata makao. (**Soma Mathayo 13:31, 32.**) Ni sehemu gani za ukuzi wa mbegu zinazokaziwa katika mfano huo? (1) *Kiwango* cha ukuzi kinastaajabisha. “Mbegu ndogo zaidi kuliko zote” inamea na kuwa mti wenye “matawi makubwa.” (Marko 4:31, 32) (2) Ukuzi ni *hakika*. “Baada ya [mbegu hiyo] kupandwa, humea.” Yesu hasemi, “Huenda ikamea.” Hapana, anasema: “Humea.” Hakuna kitu chochote kinachoweza kuзуia ukuzi wake. (3) Mti huo uliokua unawavutia wageni na unaandaa *makao*. “Ndege wa mbinguni huja” na “kupata makao chini ya kivuli chake.” Sehemu hizo tatu zinahusianaje na mavuno ya kiroho leo?

¹² **(1) Kiwango cha ukuzi:** Mfano huo unakazia ukuzi wa ujumbe wa Ufalme na kutaniko la Kikristo. Tangu mwaka wa 1919, wafanyakazi wa mavuno wenye bidii wamekuwa wakikusanywa katika kutaniko la Kikristo lililopangwa upya. Wakati huo, idadi ya wafanyakazi ilikuwa ndogo, lakini ikaongezeka haraka. Kwa kweli, ta-

12. Mfano wa mbegu ya haradali unahusianaje na kazi ya mavuno leo?

ngu miaka ya 1900 hadi leo, idadi hiyo imeongezeka kwa kasi sana. (Isa. 60:22) **(2) Uhakikisho:** Ukuzi wa kutaniko la Kikristo hauwezi kuzuiwa. Ingawa mbegu hiyo ndogo ilikabili upinzani mwingi, iliendelea kukua. (Isa. 54:17) **(3) Makao:** “Ndege wa mbinguni” ambao wanapata makao katika mti huo wanawakilisha mamilioni ya watu wenye mioyo minyofu kutoka nchi 240 hivi ambao wameukubali ujumbe wa Ufalme na kuwa sehemu ya kutaniko la Kikristo. (Eze. 17:23) Wakiwa katika kutaniko wanapata chakula cha kiroho, wanaburudishwa, na kulindwa.—Isa. 32:1, 2; 54:13.

13 Mfano wa chachu. Baada ya mwanamke kuongeza kiasi fulani cha chachu kwenye tonge la unga, chachu hiyo inachachusha tonge lote. **(Soma Mathayo 13:33.)** Ni sehemu gani za ukuzi zinazokaziwa katika mfano huo? Acheni tuzungumzie sehemu mbili. (1) Ukuzi unasababisha *mabadiliko*. Chachu inaenea ‘mpaka tonge lote linachacha.’ (2) Ukuzi *unaenea kote*. Chachu hiyo inachachusha ‘vipimo vyote vitatu vikubwa vya unga,’ yaani, tonge lote. Sehemu hizo mbili zinahusianaje na mavuno ya kiroho leo?

14 (1) Mabadiliko: Chachu inawakilisha ujumbe wa
13. Mfano wa chachu unakazia sehemu gani za ukuzi?
14. Mfano wa chachu unahusianaje na kazi ya mavuno leo?

Ufalme, na tonge la unga linawakilisha wanadamu. Kama vile chachu inavyosababisha mabadiliko kwenye unga baada ya kuchanganywa pamoja na unga, ndivyo ujumbe wa Ufalme unavyosababisha mabadiliko katika mioyo ya watu wanapokubali ujumbe huo. (Rom. 12:2) **(2) Kuenea kote:** Kuenea kwa chachu kunawakilisha kuenea kwa ujumbe wa Ufalme. Chachu inapochanganywa na unga inaenea kila mahali kwenye tonge lote. Vivyo hivyo, ujumbe wa Ufalme umeenea “mpaka sehemu ya mbali zaidi ya dunia.” (Mdo. 1:8) Kuenea kwa chachu kunaonyesha pia kwamba hata katika maeneo ambayo kazi yetu imepigwa marufuku, ujumbe wa Ufalme utaenea, hata ingawa huenda utendaji wetu wa kuhubiri katika sehemu hizo za dunia usionekane waziwazi.

¹⁵ Miaka 800 hivi kabla Yesu hajatoa mifano hiyo, Yehova, kupitia nabii Isaya, alitabiri kwa lugha rahisi kuhusu kuenea kwa mavuno ya kiroho katika siku zetu, na shangwe ambayo ingesababishwa na kazi hiyo ya kuvu-

15. Maneno yaliyo kwenye Isaya 60:5, 22 yametimizwaje? (Ona pia masanduku “Yehova Alifanya Iwezekane,” kwenye ukurasa wa 164-165, na “Jinsi Ambavyo ‘Mnyonge’ Amekuwa ‘Taifa Lenye Nguvu,’” kwenye ukurasa wa 171-173.)

vuna.*^[3] Yehova anaeleza kwamba watu “kutoka mba-li” wanamiminika katika tengenezo lake. Akizungumza na “mwanamke,” ambaye leo anawakilishwa na watiwama-futa ambao wangali duniani, anasema hivi: “Utaona na hakika ung’ae, na moyo wako kwa kweli utatetemeka na kupanuka, kwa sababu mali za bahari zitajielekeza kwako; mali za mataifa zitakuja kwako.” (Isa. 60:1, 4, 5, 9) Maneno hayo ni kweli kabisa! Leo, watumishi wa Yehova ambao wamemtumikia kwa muda mrefu, kwa kweli wanang’aa kwa shangwe wanapoona jinsi ambavyo idadi ya wahubiri wa Ufalme katika nchi zao imeongezeka kutoka watu wachache tu hadi maelfu ya watu.

Sababu Inayowafanya Watumishi Wote wa Yehova Washangilie

¹⁶ Utakumbuka kwamba Yesu aliwaambia mitume wake: ‘Mvunaji anakusanya matunda kwa ajili ya uzima wa milele, ili mpandaji na mvunaji wapate kushangilia pamoja.’ (Yoh. 4:36) ‘Tunashangiliaje *pamoja*’ katika mavuno ya ulimwenguni pote? Tunafanya hivyo katika njia kadhaa. Acheni tuchunguze njia tatu.

*^[3] Kwa habari zaidi kuhusu unabii huu wenye kupendeza, ona kitabu *Unabii wa Isaya—Nuru kwa Wanadamu Wote II*, ukurasa wa 303-320.

16, 17. Ni sababu gani moja inayofanya ‘mpandaji na mvunaji washangilie pamoja’? (Ona pia sanduku “Jinsi Trakti Mbili Zilivyogusa Mioyo ya Watu Wawili Huko Amazoni.”)

YEHOVA ALIFANYA IWEZEKANE

YESU alisema hivi: “Mambo yasiyowezezana kwa wanadamu yana-wezekana kwa Mungu.” (Luka 18:27) Wengi wetu tumejionea ukwe-li wa maneno hayo. Licha ya jitihada nyingi za wale wanaotaka kui-zuia kazi ya kuhubiri, Yehova ametusaidia tuendelee kuifanya.

Zacharie Elegbe (mwenye umri wa miaka 66, alibatizwa mwaka wa 1963) anaeleza jinsi ambavyo marufuku dhidi ya utendaji wa Mashahidi wa Yehova iliwasaidia akina ndugu nchini **Benin**: “Katika mwaka wa 1976, tulipokuwa na wahubiri 2,300, kazi yetu ilipigwa marufuku na seri-kali iliamuru marufuku hiyo itangazwe katika kila lugha ya asili. Jambo hilo halikuwa limewahi kufanywa. Inga-wa watu wa Benin wanaongea zaidi ya lugha 60, vipindi vya redio siku hizo kwa kawaida vilirusha hewani mata-ngazo yao katika lugha tano tu. Hivyo, marufuku hiyo ili-potangazwa katika lugha *zote* za asili, maelfu ya watu wa-lioishi katika maeneo ya mbali walisikia kutuhusu kwa mara ya kwanza kabisa. Walijiuliza, ‘Mashahidi wa Yeho-va ni akina nani, na kwa nini wamepigwa marufuku?’ Baadaye, tulipofika katika maeneo hayo, watu wengi wa-likubali kweli kwa haraka sana.” Leo, kuna zaidi ya Ma-shahidi 11,500 nchini Benin.

Mariya Zinich (mwenye umri wa miaka 74, alibatizwa mwaka wa 1957): “Nilipokuwa na umri wa miaka 12 hivi, familia yetu yote ilipelekwa uhamishoni kutoka Ukraina hadi Siberia, Urusi. Licha ya jitihada nyingi za serikali za

kutunyamazisha katika maeneo yote yaliyokuwa chini ya Muungano wa Sovieti, idadi yetu ilizidi kuongezeka. Kuona ongezeko hilo lenye kustaajabisha licha ya upinzani mkali kulinisadikisha kwamba hii ni kazi ya Yehova. Hakuna mtu anayeweza kuizuia!” Dada mwingine aitwa ye Mariya (mwenye umri wa miaka 73, alibatizwa mwaka wa 1960) alieleza hivi: “Kwa sababu ya kuwapeleka ndugu zetu Siberia, serikali ilifanya watu wengi walio kwenye eneo hilo la mbali wapate nafasi ya kuisikia kweli.”

Jesús Martín (mwenye umri wa miaka 77, alibatizwa mwaka wa 1955) anakumbuka hivi: “Nilipojifunza kweli, kuli kuwa na Mashahidi 300 nchini **Hispania**. Mwaka wa 1960, tulianza kukandamizwa vikali sana. Serikali iliwaagiza polisi wawafutilie mbali Mashahidi wa Yehova. Wakati huo, ilikuwa vigumu kuwazia jinsi ambavyo tungeweza kuhubiri habari njema nchini kote. Chini ya hali hizo, ilionekana kwamba hatungeweza kufanikiwa. Lakini leo, kuna Mashahidi karibu **111,000** nchini Hispania. Kushuhudia jinsi ambavyo ukuzi huo umetukia licha ya upinzani kunaimarisha imani yangu kwamba Yehova akiwa upande wetu, hakuna kisichowezekana!”

¹⁷ Kwanza, tunashangilia kuona jukumu la Yehova katika kazi ya mavuno. Tunapohubiri ujumbe wa Ufalme, tunapanda mbegu. (Mt. 13:18, 19) Tunapomsaidia mtu awe mwanafunzi wa Kristo, tunavuna matunda. Na sisi sote tunakuwa na shangwe kubwa sana tunapona kwa

JINSI TRAKTI MBILI ZILIVYOGUSA MIOYO YA WATU WAWILI HUKO AMAZONI

MKRISTO mwaminifu na mzee wa kutaniko mwenye umri wa miaka 91 anayeitwa Antônio Simões, anakumbuka kwa furaha jinsi ambavyo baba yake na mjomba wake walipata kweli kupitia trakti mbili zilizochapishwa na Mashahidi wa Yehova. “Je, mngependa niwasimulie kisa hicho?” akawauliza wageni wake. “Tungependa sana,” wakamjibu. Macho ya Antônio yakang’aa, na akiwa anatabasamu anaketi chini ili awasimulie.

“Baba yangu, Zeno, alikuwa mhubiri wa Kibaptisti. Katika mwaka wa 1931, alisafiri hadi eneo la mbali sana katika msitu wa Amazoni ili kumtembelea muumini fulani wa kanisa lake. Akiwa ndani ya nyumba ya mwanamke huyo, aliona trakti mbili za Biblia. Mwanamke huyo alizipata kanisani, lakini hakujua ni nani aliyeziacha. Trakti moja ilizungumza kuhusu moto wa mateso; na ile nyingine kuhusu ufufuo. Baba aliguswa sana na yale aliyosoma. Mara moja akamfikiria shemeji yake, Guilherme, ambaye mara nyingi alikuwa amemwambia baba: ‘Siamini kwamba kuna moto wa mateso. Mungu mwenye upendo hawezi kuumba mahali kama hapo.’ Akiwa na hamu ya kumwonyesha Guilherme trakti hizo, Baba aliingia kwenye mtumbwi wake na kupiga makasia kwa saa nane hadi kijiji cha Manaquiri, karibu na jiji la Manaus, mahali ambapo Guilherme alikuwa akiishi.

“Baada ya Baba na Mjomba Guilherme kuzichunguza trakti hizo, wote wakasema, ‘Hii ndiyo kweli!’ Papo hapo,

ndikia ofisi ya tawi ya Brazili, wakiomba machapisho. Baba akajiuzulu ukasisi, kisha yeye na mjomba wangu wakaanza kuwaambia wengine ujumbe wa Biblia katika eneo hilo la mbali. Watu wa eneo hilo waliitikia vizuri sana hivi kwamba katika kipindi cha mwaka mmoja kutaniko likaanzi-shwa huko Manaquiri. Baada ya muda mfupi, wanavijiji 70 walihudhuria mikutano, na kutaniko hilo likawa ndilo kutaniko kubwa zaidi nchini Brazili wakati huo.” Antônio anatumia kidogo. Kisha anauliza, “Je, haipendezi kusikia jinsi ambavyo ujumbe wa Ufalme ulifika Amazoni?” Bila shaka, inapendeza. Mbegu mbili ndogo zilizotawanywa, yaani, trakti mbili ndogo za Biblia, zilitia mzizi katika msitu mkubwa sana wa Amazoni na kuchipuka na kuwa kutaniko kubwa. Leo, Kutaniko la Manaquiri ambalo lilianzishwa miaka 83 iliyopita si kutaniko pekee tena katika Jimbo la Amazonas nchini Brazili, bali ni mojawapo ya makutaniko 143!

kustaajabu jinsi ambavyo Yehova anasababisha mbegu ya Ufalme ‘kuota na kukua na kuwa ndefu.’ (Marko 4:27, 28) Baadhi ya mbegu tunazotawanya huota na kukua baadaye na zinavunwa na wengine. Huenda umewahi kujionea jambo alilojionea Joan, dada Mkristo kutoka Uingereza ambaye alibatizwa miaka 60 iliyopita. Alisema hivi: “Nimekutana na watu walioniambia kwamba mimi nilipanda mbegu kwenye mioyo yao wakati nilipowahubiria miaka mingi iliyopita. Pasipo mimi kujua, Mashahidi wengine baadaye walijifunza nao Biblia

na kuwasaidia wawe watumishi wa Yehova. Ninashangilia kwamba mbegu niliyoipanda ilikua na ikavunwa.”
—**Soma 1 Wakorintho 3:6, 7.**

¹⁸ Pili, tunaendelea kuwa wafanyakazi wenye shangwe tunapokumbuka kwamba Paulo alisema: “Kila mtu atapokea thawabu yake mwenyewe kulingana na *kazi yake mwenyewe*.” (1 Kor. 3:8) Thawabu inatolewa kulingana na kazi, na si kulingana na matokeo ya kazi hiyo. Uhakika huo ni kitia moyo kwelikweli kwa wale wanaohubiri katika maeneo ambayo ni watu wachache sana hukubali habari njema! Machoni pa Mungu, kila Shahidi ambaye anashiriki kwa moyo wote katika kazi ya kupanda ‘anazaa matunda mengi’ na hivyo ana sababu ya ku-shangilia.—Yoh. 15:8; Mt. 13:23.

¹⁹ Tatu, tunashangilia kwamba kazi yetu inatimiza unabii. Fikiria jibu ambalo Yesu aliwapa mitume wake wali-pomuuliza: “Nini itakayokuwa ishara ya kuwapo kwako na ya umalizio wa mfumo wa mambo?” Yesu aliwaambia kwamba sehemu moja ya ishara hiyo ingekuwa kazi ya kuhubiri ulimwenguni pote. Je, alikuwa akizungumza ku-

18. Ni sababu gani ya kuwa na shangwe inayotajwa kwenye 1 Wakorintho 3:8?

19. (a) Unabii wa Yesu ulio kwenye Mathayo 24:14 unahusianaje na shangwe yetu? (b) Tunapaswa kukumbuka nini hata ikiwa sisi binafsi hatufanikiwi kumfanya mtu kuwa mwanafunzi?

husu kazi ya kufanya wanafunzi? La hash! Alisema hivi: “Hii habari njema ya ufalme *itahubiriwa* katika dunia yote inayokaliwa ili kuwa ushahidi kwa mataifa yote.” (Mt. 24:3, 14) Hivyo, kazi ya kuhubiri Ufalme, yaani, kupanda mbegu, ni sehemu ya ile ishara. Kwa hiyo, tunapohubiri habari njema ya Ufalme, tunakumbuka kwamba hata kama hatufanikiwi kumfanya mtu kuwa mwanafunzi, tunafanikiwa kutoa “ushahidi.”*^[4] Naam, hata iwe watu wanaoitikia au la, tunashiriki kutimiza unabii wa Yesu na tumepewa pendeleo la kutumikia tukiwa “wafanyakazi wenzi wa Mungu.” (1 Kor. 3:9) Hiyo ni sababu nzuri kama nini ya kushangilia!

“Tokea Maawio ya Jua Hata Machweo Yake”

²⁰ Katika karne ya kwanza, Yesu aliwasaidia mitume wake waone kwamba kazi ya kuhubiri ilipaswa kufanywa haraka. Kuanzia mwaka wa 1919 na kuendelea, Yesu amewasaidia wanafunzi wake wa siku hizi kuelewa ukweli huohuo. Kwa sababu hiyo, watu wa Mungu wameongeza utendaji wao. Kwa kweli, kazi ya mavuno imesonga bila

*^[4] Tayari Wanafunzi wa Biblia wa mapema waliielewa kweli hiyo muhimu. Gazeti *Zion's Watch Tower* la Novemba 15, 1895 lilisema hivi: “Ikiwa ngano kidogo tu inaweza kukusanywa, basi *ushahidi kuhusu kweli* unaweza kutolewa kwa kiasi kikubwa. . . . Wote wanaweza kuhubiri injili.”

20, 21. (a) Maneno ya Malaki 1:11 yanatimizwa jinsi gani? (b) Kuhusu kazi ya mavuno, umeazimia kufanya nini, na kwa nini?

kuzuiwa. Kama ilivyotabiriwa na nabii Malaki, leo kazi ya kuhubiri inafanywa “tokea maawio ya jua hata machweo yake.” (Mal. 1:11UV) Naam, tokea maawio hadi machweo, yaani, tokea mashariki hadi magharibi, hata wawe wapi katika pembe zote za dunia, wapandaji na wavunaji wanafanya kazi na kushangilia pamoja. Na tokea maawio hadi machweo, yaani, kutoka asubuhi hadi jioni, au siku nzima, tunafanya kazi tukiwa na hisi ya uharaka.

²¹ Leo, tunapotazama nyuma zaidi ya miaka 100 hivi iliyopita na kuona jinsi ambavyo kikundi kidogo cha watumishi wa Mungu kimekua na kuwa “taifa hodari,” miyo yetu kwa kweli ‘inatetemeka na kupanuka’ kwa shangwe. (Isa. 60:5, 22) Shangwe hiyo na upendo wetu kwa Yehova, “Bwana wa mavuno,” na umchochee kila mmoja wetu aendelee kushiriki katika kuyakamilisha mavuno hayo makubwa sana kuwahi kufanywa!—Luka 10:2.

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Ufalme umetimiza nini kuhusiana na mavuno ya kiroho?
- Mfano wa mbegu ya haradali na ule wa chachu unakutiaje moyo uendelee kutimiza huduma yako?
- Una sababu gani za kushangilia katika huduma?

JINSI AMBAVYO “MNYONGE” AMEKUWA “TAIFA LENYE NGUVU”

“MDOGO atakuwa elfu, na mnyonge atakuwa taifa lenye nguvu. Mimi mwenyewe, Yehova, nitaharakisha jambo hilo kwa wakati wake.” (Isa. 60:22) Unabii huo umetimiaje? Utimizo wake umewaathiri jinsi gani Mashahidi ambao wamemtumikia Mungu kwa muda mrefu ulimweni nguni pote?

Börje Nilsson (mwenye umri wa miaka 84, alibatizwa mwaka wa 1943): “Namkumbuka ndugu mmoja mtiwa-mafuta ambaye alikuwa kolpota katika miaka ya 1920. Alipopewa karibu nusu ya **Sweden** kuwa mgawo wake, alitii na kuanza kuhubiri. Kazi yake na ile ya Mashahidi wengine waaminifu imethawabishwa kwelikweli! Leo tuna zaidi ya wahubiri **22,000**. Ingawa nimezeeka sana, ninataka kuendelea kuwa mtiifu katika utumishi wa Yehova. Ni nani anayejua mambo ambayo Yehova ametutayarishia kwa ajili ya wakati ujao?”

Etienne Esterhuyse (mwenye umri wa miaka 83, alibatizwa mwaka wa 1942): “Leo, ninastaajabu ninapooni jinsi ambavyo idadi ya watu wa Yehova nchini **Afrika Kusini** imeongezeka kutoka watu 1,500 hivi katika mwaka wa 1942 hadi zaidi ya watu **94,000** leo. Kwa kweli, ni jambo lenye kuimarisha imani sana kuwa sehemu ya tengenezo hili kubwa!”

Keith Gaydon (mwenye umri wa miaka 82, alibatizwa mwaka wa 1948): “Kushuhudia jinsi ambavyo idadi ya wahubiri nchini **Uingereza** imeongezeka kutoka wahubiri 13,700 hivi katika mwaka wa 1948 hadi karibu **137,000** leo, kunanionyesha kwamba hii ni kazi ya Yehova. Kwa nguvu za mwanadamu

isingewezekana, lakini Yehova ndiye ‘anayefanya mambo ya ajabu.’”—Kut. 15:11.

Ulrike Krolp (mwenye umri wa miaka 77, alibatizwa mwaka wa 1952): “Baada ya Vita vya Pili vya Ulimwengu, makutaniko nchini **Ujerumani** yalichochewa na bidii ya Mashahidi ambao walikuwa wamevumilia mateso ya Nazi. Watu walihitaji faraja, na tuliwafariji pasipo kusita kwa sababu Mashahidi hawakushiriki katika vita hivyo vibaya. Katika miaka 60 iliyopita, nimeona jinsi ambavyo roho ya Mungu imewaongoza watu wake. Leo tuna Mashahidi zaidi ya **164,000**. Na hayo ni matokeo yenye kupendeza kwelikweli!”

Mariya Brinetskaya (mwenye umri wa miaka 77, alibatizwa mwaka wa 1955): “Ili kuepuka kukamatwa, nilibatizwa usiku. Baadaye mume wangu alipelekwa kwenye kambi ya kazi ngumu iliyokuwa mbali kwa sababu ya kuwa Shahidi. Nikiwa mwenye tahadhari, niliendelea kuhubiri katika kijiji chetu hapa **Urusi**, na majirani kadhaa waliikubali kweli. Siku hizo, tulikuwa ndugu na dada wachache. Ninafurahi sana kwamba leo kuna zaidi ya Mashahidi **168,000** nchini Urusi!”

Kimiko Yamano (mwenye umri wa miaka 79, alibatizwa mwaka wa 1954): “Nilipojua kwamba katika mwaka wa 1970 tulikuwa na wahubiri 10,000 nchini **Japani**, nilitokwa na machozi ya shangwe, na nilichochewa kumwahidi tena Yehova kwamba ‘maadamu niko hai, ninataka kuwa mshikamanifu kwako.’ Hebu wazia jinsi nilivyo na furaha leo, kwa kuwa tuna wahubiri zaidi ya **216,000!**”

Daniel Odogun (mwenye umri wa miaka 83): “Nilipobatizwa mwaka wa 1950, **Nigeria** ilikuwa na wahubiri 8,000. Leo, kuna wahubiri **351,000** hivi! Ninapokuwa kwenye makusanyiko, ninachochea sana ninapoona watu wengi wamehudhuria, na hilo hufanya nifikirie andiko la Hagai 2:7. Kwa kweli Yehova anayatikisa mataifa, na vitu vyenye kutamanika vinaingia. Bado ninajitahidi kufanya yote ninayoweza katika kazi ya kuhubiri kwa sababu kuhubiri ndiyo njia yangu ya kusema, ‘Asante, Yehova!’”

Carlos Silva (mwenye umri wa miaka 79): “Tulikuwa na Mashahidi 5,000 nchini **Brazili** nilipobatizwa mwaka wa 1952. Mwaka huo, tulikuwa na kusanyiko kwenye ukumbi wa mazoezi huko São Paulo. Kulikuwa na magari mawili kwenye maegesho. Ndugu mmoja alinyooshea kidole Uwanja wa Pacaembu uliokuwa karibu na kuniuliza, ‘Je, unafikiri kuna siku tutajaa kwenye uwanja ule?’ Ilionekana kwamba haiwezekani, lakini katika mwaka wa 1973 uwanja huo ulijaa wahudhuriaji 94,586! Leo tuna ndugu na dada wapendwa zaidi ya **767,000** nchini Brazili—inapendeza sana kuona ongezeko hilo!”

Carlos Cázares (mwenye umri wa miaka 73): “Katika mwaka wa 1954, mwaka niliobatizwa, kulikuwa na wahubiri 10,500 nchini **Mexico**. Kulikuwa na uhitaji mkubwa sana wa wafanyakazi hivi kwamba niliwekwa rasmi kuwa mwangalizi wa mzunguko nikiwa na umri wa miaka 21. Nimebarikiwa sana kujionea utimizo wa Isaya 60:22. Sasa tuna zaidi ya wahubiri **806,000**, ambao wanaongoza mafunzo ya Biblia zaidi ya milioni moja! Ninafurahia sana!”

VIWANGO VYA UFALME

Kuutafuta Uadilifu wa Mungu

UNAMSALIMU jirani yako unapopita njiani. Hivi karibuni, umeona kwamba amekuwa akikuchunguza wewe na familia yako. Anakusalimu kisha anasema: “Naomba nikuu-lize swali? Ni nini kinachowafanya ninyi muwe tofauti?” “Unamaanisha nini?” unauliza. Anasema, “Ninyi ni Mashahidi wa Yehova, sivyo? Ninyi si kama watu wengine. Hamchangamani na dini nyingine—hamsherehekei sikukuu, na hamjihusishi katika siasa na vita. Hamvuti sigara. Na familia yako inaonekana kuwa inafuata viwango vya juu vya maadili. Ni nini kinachowafanya muwe tofauti sana na wengine?”

Unajua jibu: Tunaishi chini ya utawala wa Ufalme wa Mungu. Akiwa Mfalme, Yesu anaendelea kutusafisha. Anatusaidia tufuate hatua zake na hivyo tuwe tofauti kabisa na ulimwengu huu mwovu. Katika sehemu hii, tutaona jinsi ambavyo Mfalme wa Kimasihi amekuwa akiwasafisha watu wa Mungu kiroho, kiadili, na kitengenezo—yote hayo yakifanywa kwa utukufu wa Yehova.

10 Mfalme Anawasafisha Watu Wake Kiroho

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Sababu ambazo zilimfanya Yesu awasafishe na kuwatakasa wafuasi wake kiroho na jinsi alivyofanya hivyo

YESU aliliheshimu sana hekalu la Yerusalemu kwa sababu alijua kile kilichowakilishwa na hekalu hilo. Kwa muda mrefu hekalu hilo lilikuwa kitovu cha ibada ya kweli duniani. Lakini ibada hiyo, yaani, ibada ya Mungu mtakatifu, Yehova—lazima iwe safi na takatifu. Hivyo basi, wazia jinsi Yesu alivyohisi alipokuja hekaluni Nisani 10, 33 W.K., na kupata likichafuliwa. Ni nini kilichokuwa kikifanyika hekaluni?—**Soma Mathayo 21:12, 13.**

² Katika Ua wa Mataifa, wafanyabiashara wenye pupa na wale waliokuwa wakibadili pesa walikuwa wakiwapunja waabudu waliokuja kumtolea Yehova **1-3. Yesu alifanya nini alipopata hekalu likichafuliwa?**

dhabihu hekaluni.*^[1] Yesu ‘aliwafukuza wale wote waliokuwa wakiuza na kununua katika hekalu, na kuzipindua meza za wale waliokuwa wakibadili pesa.’ (Linganisha na Nehemia 13:7-9.) Aliwashutumu wanaume hao wenye ubinafsi kwa kuifanya nyumba ya Baba yake kuwa “pango la wanyang’anyi.” Kwa kufanya hivyo, Yesu alionyesha kwamba aliliheshimu hekalu na kile kilichowakilishwa na hekalu hilo. Ibada ya Baba yake ilipaswa kuwa safi!

³ Karne nyingi baadaye, baada ya kuwekwa rasmi kuwa Mfalme wa Kimasihi, Yesu alilitakasa tena hekalu. Hekalu hilo linahusisha wale wote wanaotaka kumwabudu Yehova kwa njia anayoikubali. Hivyo basi, ni hekalu gani alilolitakasa?

Kuwatakasa “Wana wa Lawi”

⁴ Kama tulivyoona katika Sura ya 2 ya kitabu hiki,

*[1] Wayahudi kutoka maeneo mengine waliokuja hekaluni walipaswa kulipia kodi ya hekalu ya kila mwaka kwa kutumia aina fulani ya sarafu, na wale waliobadili pesa waliwatoza malipo fulani ili kuwabadilishia sarafu hizo. Kwa kuongezea, huenda wageni hao walihitaji kununua wanyama kwa ajili ya kutoa dhabihu. Yesu aliwaita wafanyabiashara hao “wanyang’anyi,” labda kwa sababu walitoza malipo ya juu kupita kiasi kwa ajili ya huduma zao.

4, 5. (a) Wafuasi watiwa-mafuta wa Yesu walisafishwa na kutakaswa jinsi gani kuanzia mwaka wa 1914 hadi mapema mwaka wa 1919? (b) Je, huo ndio ulikuwa mwisho wa kusafishwa na kutakaswa kwa watu wa Mungu? Eleza.

baada ya kuwekwa kuwa Mfalme mwaka wa 1914, Yesu alikuja na Baba yake kukagua hekalu la *kiroho*, yaani, mpango wa ibada safi.*^[2] Matokeo ya ukaguzi huo ni kwamba Mfalme aliona kuwa Wakristo watiwamafuta, yaani, “wana wa Lawi,” walihitaji kusafishwa na kutakaswa. (Mal. 3:1-3) Kuanzia mwaka wa 1914 hadi mapema mwaka wa 1919, Yehova akiwa Msafishaji, aliruhusu watu wake wapitie majaribu na hali ngumu ambayo iliwasafisha na kuwatakaswa. Inafurahisha kwamba watiwamafuta hao waliibuka kutoka katika majaribu hayo makali wakiwa wametakaswa, na tayari kumuunga mkono Mfalme wa Kimasihi!

⁵ Je, huo ndio ulikuwa mwisho wa kusafishwa na kutakaswa kwa watu Mungu? Hapana. Katika kipindi chote cha siku za mwisho, Yehova kupitia Mfalme wa Kimasihi ameendelea kuwasaidia wafuasi wake wawe safi ili wabaki katika hekalu la kiroho. Katika sura mbili zinazofuata, tutaona jinsi ambavyo amewasafisha kiadili na kitengenezo. Lakini kwanza, acheni tuzungumzie jinsi ambavyo amewatakaswa watu wake *kiroho*. Inaimarisha imani kuchunguza yale ambayo Yesu amefanya—iwe kupitia njia zinazoonekana waziwazi

*^[2] Watu wa Yehova duniani wanamwabudu katika nyua za kidunia za hekalu lake kuu la kiroho.

au zisizoonekana—ili kuwasaidia wafuasi wake wawe safi kiroho.

“Jiwekeni Safi”

⁶ Usafi wa kiroho unamaanisha nini? Ili kujibu swali hilo, acheni kwanza tuchunguze maneno ambayo Yehova aliwaambia Wayahudi waliokuwa uhamishoni walipokuwa karibu kutoka Babiloni katika karne ya sita K.W.K. (**Soma Isaya 52:11.**) Wayahudi hao walikuwa wakirudi Yerusalemu ili kujenga upya hekalu na kurudisha ibada ya kweli. (Ezra 1:2-4) Yehova alitaka watu wake waache kila kitu kilichohusiana na dini ya Babiloni. Ona kwamba aliwapa amri kadhaa: “Msiguse kitu chochote kilicho najisi,” “tokeni katikati yake,” na “jiwekeni safi.” Ibada safi ya Yehova haiipaswi kamwe kuchafuliwa na ibada ya uwongo. Hivyo, tunapaswa kukata shauri gani? Kuwa safi kiroho kunamaanisha kujitenga na mafundisho na mazoea ya dini ya uwongo.

⁷ Muda mfupi baada ya kuwekwa rasmi kuwa Mfalme, Yesu aliweka rasmi njia inayotambuliwa waziwazi ambayo ameitumia kuwasaidia wafuasi wake wawe

6. Amri za Yehova kwa Wayahudi waliokuwa uhamishoni zinatusaidia-je kuelewa maana ya kuwa safi kiroho?

7. Yesu ametumia njia gani kuwasaidia wafuasi wake kuwa safi kiroho?

safi kiroho. Njia hiyo ni mtumwa mwaminifu na mwenye busara, ambaye Kristo alimweka rasmi mwaka wa 1919. (Mt. 24:45) Kufikia mwaka huo, Wanafunzi wa Biblia tayari walikuwa wameyaacha mafundisho mengi ya dini za uwongo. Lakini bado walihitaji kusafishwa zaidi kiroho. Kupitia mtumwa wake mwaminifu, Kristo aliwafunulia wafuasi wake hatua kwa hatua sherehe na mazoea ambayo walihitaji kuacha. (Met. 4:18) Acheni tuchunguze baadhi ya sherehe na mazoea hayo.

Je, Wakristo Wanapaswa Kusherehekea Krismasi?

⁸ Kwa muda mrefu Wanafunzi wa Biblia walijua kwamba Krismasi ilikuwa na chanzo cha kipagani na kwamba Yesu hakuzaliwa Desemba 25. Gazeti *Zion's Watch Tower* la Desemba 1881 lilisema hivi: “Mamilioni ya wapagani walibadilishwa na kuwa Wakristo. Hata hivyo *badiliko* hilo lilikuwa kwa *jina* tu kwa kuwa makasisi wa kipagani walianza kuitwa makasisi wa Kikristo na sikukuu za kipagani zikaanza kuitwa kwa majina ya kikristo—Krismasi ikiwa mojawapo ya sikukuu hizo.” Katika mwaka wa 1883, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilikuwa na makala yenye kichwa “Yesu Alizaliwa Lini?” ambayo ilifafanua kwamba Yesu alizaliwa

8. Kwa muda mrefu Wanafunzi wa Biblia walijua jambo gani kuhusu Krismasi, lakini hawakuona uhitaji gani?

mwanzoni mwa Oktoba hivi.*^[3] Hata hivyo, wakati huo Wanafunzi wa Biblia hawakuona uhitaji wa kucha kusherehekea Krismasi. Hata washiriki wa familia ya Betheli ya Brooklyn waliendelea kuisherehekea. Hata hivyo, baada ya mwaka wa 1926, mambo yalianza kubadilika. Kwa nini?

9 Baada ya kuchunguza jambo hilo kwa kina na kwa uangalifu, Wanafunzi wa Biblia walikuja kutambua kwamba chanzo na mazoea yanayoambatana na Krismasi yanamvunjia Mungu heshima. Makala yenye kichwa “Chanzo cha Krismasi,” iliyokuwa katika gazeti *The Golden Age* la Desemba 14, 1927, ilieleza kwamba Krismasi ni sikukuu ya kipagani, inayokazia anasa, na inahusisha ibada ya sanamu. Makala hiyo ilionyesha wazi kwamba Kristo hakuamuru watu washerehekee sikukuu hiyo na kisha ikamalizia kwa kusema hivi waziwazi: “Kwa kuwa ulimwengu, mwili wenye dhambi, na Ibilisi anataka watu waiendeleze na kuadhimisha Krismasi . . . hiyo ni sababu ya kutosha kwa wale ambao wamejitoa kabisa kumtumikia Yehova kutoshe-

*[3] Makala hiyo ilionyesha kuwa fundisho la kwamba Yesu alizaliwa wakati wa majira ya baridi kali “halipatani na simulizi la wachungaji wakiwa nje na makundi yao.”—Luka 2:8.

9. Wanafunzi wa Biblia walikuja kutambua nini kuhusu Krismasi?

rehekea sikukuu hiyo.” Haishangazi kwamba familia ya Betheli haikusherehekea Krismasi mwezi huo wa Desemba—na haijasherehekea tena!

¹⁰ Mwaka uliofuata, Wanafunzi wa Biblia walipata ufafanuzi kamili kuhusu Krismasi. Desemba 12, 1928, Ndugu Richard H. Barber, aliyefanya kazi katika makao makuu, alitoa hotuba kupitia redio ambayo ilifunua waziwazi vyanzo vichafu vya sikukuu hiyo. Watu wa Mungu waliitikiaje mwelekezo huo ulio wazi kutokea makao makuu? Akikumbuka wakati ambao familia yake iliacha kusherehekea Krismasi, Ndugu Charles Brandlein alisema hivi: “Je, tulisikitika kuacha mambo hayo ya kipagani? La hash! . . . Ilikuwa kama kuvua nguo chafu sana na kuitupa.” Akiwa na maoni kama hayo, Henry A. Cantwell, ambaye baadaye alitumikia akiwa mwangalizi wa mzunguko alisema hivi: “Tulifurahi kuacha jambo fulani ili kuonyesha kwamba tunampenda Yehova.” Wafuasi washikamanifu wa Kristo walikuwa tayari kufanya mabadiliko yaliyohitajika ili

10. (a) Ni ufafanuzi gani kamili kuhusu Krismasi uliotolewa Desemba 1928? (Ona pia sanduku “Krismasi, Chanzo na Kusudi Lake.”)
(b) Watu wa Mungu walionywa jinsi gani kuhusu sikukuu na sherehe nyingine ambazo walipaswa kuziepuka? (Ona sanduku “Sikukuu na Sherehe Nyingine Zafichuliwa.”)

wasishiriki katika sherehe iliyotokana na ibada cha-fu.*[4]—Yoh. 15:19; 17:14.

11 Wanafunzi hao waaminifu wa Biblia walituwekea mfano mzuri sana! Tunapotafakari mfano wao, inafaa tujiulize: ‘Ninaonaje mwongozo tunaopata kutoka kwa mtumwa mwaminifu? Je, ninakubali na kufuata yale ambayo ninajifunza?’ Tunapotii kwa hiari tunaonyesha kwamba tunamuunga mkono Mfalme wa Kimasihi anayemtumia mtumwa mwaminifu kuandaa chakula cha kiroho kwa wakati unaofaa.—Mdo. 16:4, 5.

Je, Wakristo Watumie Msalaba?

12 Kwa miaka mingi, Wanafunzi wa Biblia waliuona msalaba kuwa alama inayokubalika ya Ukristo. Bila shaka, hawakuona kwamba msalaba unapaswa kuabudiwa kwa sababu walijua ni kosa kuabudu sanamu. (1 Kor. 10:14; 1 Yoh. 5:21) Mapema mwaka

*[4] Katika barua yake ya Novemba 14, 1927, Ndugu Frederick W. Franz aliandika hivi: “Hatutasherehekea Krismasi mwaka huu. Familia ya Betheli imeamua kutosherehekea Krismasi tena.” Miezi michache baadaye katika barua ya Februari 6, 1928, Ndugu Franz aliandika: “Hatua kwa hatua Bwana anatusafisha kutokana na makosa ya tengenezo la Kibabiloni la Ibilisi.”

11. Tunaweza kuonyeshaje kwamba tunamuunga mkono Mfalme wa Kimasihi?

12. Kwa miaka mingi, Wanafunzi wa Biblia walikuwa na maoni gani kuhusu msalaba?

“KRISMASI, CHANZO NA KUSUDI LAKE”

MWEZI Desemba 1928, Ndugu Richard H. Barber alitoa hotuba yenye kisisimua redioni kuhusu Krismasi. Hotuba hiyo ilichapishwa katika gazeti *The Golden Age* la Desemba 12, 1928, chini ya makala yenye kichwa “Krismasi, Chanzo na Kusudi Lake.” Yafuatayo ni baadhi ya mambo yaliyonukuliwa kutoka katika hotuba hiyo:

- “Shetani . . . amewafundisha watu kukazia fikira zaidi *kuza-liwa* kwa *mtoto* Yesu kuliko *kifo* cha *mwanaume* Yesu, ili kuficha umuhimu wa *fidia*.”
- “Kila mtu anajua kuhusu anasa, upotovu, ulevi na karamu za kupindukia zinazopendwa sana katika majira ya Krismasi . . . Kwa hakika mambo hayo hayamheshimu Yehova Mungu wala Mwana Wake.”
- “Sasa Ibilisi amefanikiwa kupandikiza sherehe zake bandia, sikukuu, siku za kufunga na siku takatifu katika kanisa . . . Ibilisi amefanikiwa kuwafanya watu wakubali sherehe zake zote zilizojaa uovu na kuzifanya kuwa za Kikristo, ili amdhihaki Mungu mkuu Yehova.”

wa 1883, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilieleza wazi kwamba “ibada zote za sanamu ni chukizo kwa Mungu.” Hata hivyo, mwanzoni, Wanafunzi wa Biblia hawakuona ubaya wowote kutumia msalaba kwa njia walizofikiri kwamba zinafaa. Kwa mfano, walivaa pini zenye msalaba na taji kama beji za kuwatambulisha. Kwa maoni

kama beji za kuwatambulisha. Kwa maoni yao, pini hizo zilionyesha kwamba ikiwa wangukuwa waaminifu mpaka kifo, wangepokea taji la uzima. Kuanzia mwaka wa 1891, alama ya msalaba na taji ilionekana kwenye ukurasa wa mbele wa gazeti *Mnara wa Mlinzi*.

¹³ Nembo ya msalaba na taji ilipendwa sana na Wanafunzi wa Biblia. Hata hivyo, kuanzia mwishoni mwa miaka ya 1920, wafuasi wa Kristo walifunuliwa hatua kwa hatua uelewaji kuhusu matumizi ya msalaba. Akikumbuka kusanyiko lililofanywa Detroit, Michigan, Marekani mwaka wa 1928, Ndugu Grant Suiter, ambaye baadaye alitumikia katika Baraza Linaloongoza alisema hivi: “Katika kusanyiko hilo ilifafanuliwa kwamba nembo ya msalaba na taji haikuhitajika wala kukubalika.” Kwa miaka michache iliyofuata, uelewaji zaidi ulifunuliwa. Ilikuwa wazi kwamba msalaba hauna nafasi katika ibada safi na iliyotakaswa kiroho.

¹⁴ Watu wa Mungu waliitikiaje walipopata ufafanuzi

13. Wafuasi wa Kristo walipata uelewaji gani kuhusu matumizi ya msalaba? (Ona pia sanduku “Wafunuliwa Hatua kwa Hatua Kuhusu Matumizi ya Msalaba.”)

14. Watu wa Mungu waliitikiaje ufafanuzi uliotolewa hatua kwa hatua kuhusu msalaba?

SIKUKUU NA SHEREHE NYINGINE ZAFICHULIWA

KWA miaka mingi, Kristo amewasaidia wafuasi wake kutokuwa sehemu ya ulimwengu. Yafuatayo ni baadhi ya manukuu kutoka katika machapisho ya zamani ambayo yaliwaonya watu wa Mungu kuhusu sikukuu na sherehe ambazo Wakristo wa kweli wanaepuka.

- **Ista.** “Sherehe ya kipagani ya Ista pia ililetwa na kupandikizwa kwenye lile lililodai kuwa kanisa la Kikristo.”—*The Golden Age*, Desemba 12, 1928, ukurasa wa 168.
- **Siku ya Wapendanao (*Valentine’s Day*).** “Siku ya Mtaakatifu Valentine haina chanzo chochote kitakatifu.”—*The Golden Age*, Desemba 25, 1929, ukurasa wa 208.
- **Sikukuu za Kuzaliwa.** “Kuna sikukuu mbili tu za kuzaliwa ambazo zinatajwa katika Maandiko, ya kwanza ni ile ya mfalme mpagani, Farao wa Misri, katika siku za Yosefu, na nyingine ni ile ya [Herode] ambayo ilifanya Yohana Mbatizaji auawe. Biblia haitaji sherehe zozote za kuzaliwa ambazo watu wa Mungu waliadhimisha.”—*The Golden Age*, Mei 6, 1936, ukurasa wa 499.
- **Sikukuu ya Mwaka Mpya.** “Sikukuu yote ya mwaka mpya pamoja na shamrashamra zake na karamu za ulevi si ya Kikristo, haidhuru inafanywa siku gani. Wakristo wa mapema hawakuisherehekea.”—*Amkeni!* Desemba 22, 1946, ukurasa wa 24.

uliotolewa hatua kwa hatua kuhusu msalaba? Je, waliendelea kutumia nembo ya msalaba na taji ambayo waliipenda sana? “Tuliacha kuitumia tulipotambua kile ilichokuwa ikiwakilisha,” akasema Lela Roberts ambaye amemtumikia Yehova kwa miaka mingi. Dada mwingine mwaminifu, Ursula Serenco, anaeleza hisia za wengi anaposema: “Tulikuja kutambua kwamba kile tulichoona kuwa kinawakilisha kifo cha Bwana wetu na ujitoaji wetu wa Kikristo kilikuwa alama ya kipagani. Kupatana na Methali 4:18, tulishukuru kwamba njia ilikuwa ikiendelea kung’aa.” Wafuasi washikamanifu wa Kristo hawakutaka kushiriki katika mazoea machafu ya dini za uwongo!

¹⁵ Tumeazimia vivyo hivyo leo. Tunatambua kwamba Kristo amekuwa akitumia njia inayotambuliwa waziwazi, yaani, mtumwa wake mwaminifu na mwenye busara, kuwasaidia watu wake kuendelea kuwa safi kiroho. Hivyo, tunapoonywa kupitia chakula cha kiroho tunachopata kuhusu sherehe, mazoea, au desturi ambazo zimechafuliwa na dini za uwongo, tunatii na kuziacha haraka. Kama ilivyokuwa kwa ndugu na **15, 16. Tunaweza kuonyeshaje kwamba tumeazimia kudumisha nyua za kidunia za hekalu la kiroho la Yehova zikiwa safi?**

WAFUNULIWA HATUA KWA HATUA KUHUSU MATUMIZI YA MSALABA

- Pini za msalaba na taji hazihitajiki na hazikubaliki.—Kusanyiko huko Detroit, Michigan, Marekani, mwaka wa 1928.
 - Pini za msalaba na taji ni sanamu.—*Preparation*, 1933, ukurasa wa 239.
 - Chanzo cha msalaba ni upagani.—*The Golden Age*, Februari 28, 1934, ukurasa wa 336.
 - Yesu alikufa juu ya mti, na si juu ya msalaba.—*The Golden Age*, Novemba 4, 1936, ukurasa wa 72; *Riches*, 1936, ukurasa wa 27.
-

Katika tafsiri nyingi za Biblia, neno la Kigiriki *stau-ros'* linatafsiriwa kuwa “msalaba.” Hata hivyo, ona yale ambayo vitabu kadhaa vinasema kuhusu maana ya neno hilo:

“Neno la Kigiriki [*stau-ros'*] kwa kufaa . . . linamaanisha mti.”—*Cyclopedia of Biblical, Theological, and Ecclesiastical Literature*.

“Linamaanisha nguzo katika maana pana. Halina maana sawa na ‘msalaba.’”—*Crucifixion in Antiquity*.

“Mti imara, kama ule unaotumiwa na wakulima kujengea uzio —maana yatosha.”—*History of the Cross*.

“Halimaanishi kamwe vipande viwili vya mbao vilivyokingamana kwa njia yoyote ile, bali kipande kimoja tu.”—*The Companion Bible*.

“*Mti au nguzo iliyonyooka . . . halimaanishi kamwe vipande viwili vya mbao vilivyounganishwa kwa njia yoyote ile.*”—*A Critical Lexicon and Concordance*.

dada zetu ambao waliishi siku za mapema za kuwapo kwa Kristo, tumeazimia kudumisha nyua za kidunia za hekalu la Yehova la kiroho zikiwa safi.

¹⁶ Katika kipindi chote cha siku za mwisho, Kristo pia amekuwa akifanya mambo mengi tusiyoona ili kuyalinda makutaniko ya watu wa Yehova dhidi ya watu ambao wanaweza kuyachafua kiroho. Amefanya hivyo jinsi gani? Acheni tuone.

Kutenganisha “Waovu Kutoka Katikati ya Waadilifu”

¹⁷ Mfalme Yesu Kristo anaendelea kuyalinda makutaniko ya watu wa Mungu duniani kote. Katika njia ambazo hatuwezi kuzielewa kikamili, Kristo na malai-ka wamekuwa wakifanya kazi ya kutenganisha. Yesu aliifafanua kazi hiyo katika mfano wake wa wavu wa kukokota. (**Soma Mathayo 13:47-50.**) Mfano huo una-
maanisha nini?

¹⁸ *Kushusha “wavu wa kukokota . . . ndani ya bahari.”*
Wavu wa kukokota unawakilisha kazi ya kuhubiri kuhusu Ufalme kwa wanadamu wote ambao wanafanani-

17, 18. Katika mfano wa wavu wa kukokota, ni nini kinachomaanishwa na (a) kushusha wavu wa kukokota, (b) “kukusanya samaki wa kila aina,” (c) kukusanya walio wazuri ndani ya vyombo, na (d) kuwa-tupilia mbali samaki wasiofaa?

shwa na bahari. *“Kukusanya samaki wa kila aina.”* Habari njema inawavutia watu wa aina zote—wale wanaochukua hatua na kuwa Wakristo wa kweli, na pia wengi ambao mwanzoni wanaweza kuonyesha kwamba wanapendezwa lakini hawachukui msimamo upande wa ibada safi.*^[5] *Kukusanya “walio wazuri ndani ya vyombo.”* Wanyofu wanakusanywa kwenye makutaniko yanayofananishwa na vyombo, ambamo wanaweza kumtolea Yehova ibada safi. *Kuwatupilia mbali samaki “wasiofaa.”* Katika kipindi chote cha siku za mwisho, Kristo na malaika wamekuwa wakitenganisha “waovu kutoka katikati ya waadilifu.”^{#[6]} Matokeo ni kwamba wote ambao hawana mioyo minyofu, yaani, wale ambao huenda hawataki kuacha mazoea au mafundisho ya uwongo, hawajaruhusiwa kuchafua makutaniko.^{Δ[7]}

*^[5] Kwa mfano, katika mwaka wa 2013, kulikuwa na kilele cha wahubiri 7,965,954 ilhali watu 19,241,252 walihudhuria Ukumbusho wa kila mwaka wa kifo cha Kristo.

[#][6] Kutenganishwa kwa samaki wazuri na samaki wasiofaa ni *tofauti* na kutenganishwa kwa kondoo na mbuzi. (Mt. 25:31-46) Kutenganishwa kwa kondoo na mbuzi au hukumu ya mwisho, kunafanywa wakati wa dhiki kuu inayokuja. Kabla ya wakati huo, wote walio kama samaki wasiofaa wanaweza kumrudia Yehova na kukusanywa katika makutaniko yanayofananishwa vyombo.—Mal. 3:7.

^Δ[7] Mwishowe, kwa njia ya mfano wasiofaa watatupwa katika tanuru ya moto, yaani, wataharibiwa.

¹⁹ Je, haichangamshi moyo kujua kwamba Mfalme wetu Yesu Kristo anawalinda wote ambao wako chini ya utunzaji wake? Na je, haifariji kujua kwamba ana-safisha na kulinda ibada ya kweli na waabudu wa kweli, kwa bidii ileile aliyokuwa nayo aliposafisha hekalu katika karne ya kwanza W.K.? Tunashukuru sana kwamba Kristo amekuwa akilinda usafi wa kiroho wa watu wa Mungu na usafi wa ibada ya kweli! Tunaweza kuonyesha kwamba tunamuunga mkono Mfalme na Ufalme wake kwa kuepuka kabisa dini ya uwongo.

19. Unahisije kuhusu yale ambayo Kristo amekuwa akifanya ili kulinda usafi wa watu wa Mungu na usafi wa ibada ya kweli?

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Usafi wa kiroho ni nini, na Kristo ametumia njia gani kuwasaidia wafuasi wake wawe safi kiroho?
- Kristo alitumiaje mtumwa wake mwaminifu na mwenye busara kuwasaidia wafuasi wake waache kusherehekea Krismasi na kutumia nembo ya msalaba na taji?
- Unahisije kuhusu yale ambayo Kristo amefanya ili kulinda ibada ya kweli?

11 Usafi wa Maadili

Unaonyesha Utakatifu wa Mungu

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Jinsi ambavyo Mfalme amewafundisha watu wake kuheshimu viwango vya Mungu vya maadili

UNGEHISIJE ikiwa ungeona jambo kama lile aliloona nabii Ezeieli karne 25 hivi zilizopita? Hebu wazia: Unakaribia jengo kubwa la hekalu linalong'aa. Malaika mwenye nguvu yuko hapo kukuonyesha eneo hilo tukufu! Unapanda ngazi saba zinazoelekea kwenye moja kati ya malango matatu. Malango hayo yanakustaajabisha sana. Yana kimo cha meta 30 hivi. Katika miingilio yake, unaona vyumba vya walinzi. Kuna nguzo zenye umbo la mitende mirefu.—Eze. 40:1-4, 10, 14, 16, 22; 41:20.

² Hayo ni maono ya hekalu la kiroho. Ezeieli alilifafanua kwa kina sana hivi kwamba maelezo yake yana-jaza sura ya 40 hadi 48 za kitabu chake cha unabii. Hekalu hilo linawakilisha mpango wa Yehova wa ibada

1. Ezeieli aliona jambo gani linalotustaajabisha?

2. (a) Hekalu la kiroho linawakilisha nini? (Ona pia maelezo ya chini.) (b) Vitu vilivyo kwenye miingilio ya hekalu vinatufundisha nini?

safi. Kila sehemu ya hekalu hilo inatufundisha jambo fulani kuhusu ibada yetu katika siku hizi za mwisho.*^[1] Malango marefu yanamaanisha nini? Yanatukumbusha kwamba wote wanaoingia katika mpango wa Yehova wa ibada safi lazima waishi kulingana na viwango vya juu na vinyoofu vya Mungu. Hata ile michongo ya miti ya mitende inaonyesha jambo hilo, kwa sababu nyakati nyingine katika Biblia mitende inawakilisha unyoofu. (Zab. 92:12) Namna gani vyumba vya walinzi? Kwa kweli, wale wanaoshindwa kuheshimu viwango vya Mungu hawaruhusiwi kuingia katika mpango huu mzuri wa ibada safi unaoongoza kwenye uhai.—Eze. 44:9.

³ Maono ya Ezekieli yametimizwaje? Kama tulivyoo-na katika Sura ya 2 ya kitabu hiki, Yehova alimtumia Kristo kuwasafisha watu wake kwa njia ya kipekee kuanzia mwaka wa 1914 hadi mapema mwaka wa 1919.

^[1] Katika mwaka wa 1932, Buku la 2 la kitabu *Vindication* lilionyesha kwanza kwamba unabii wa Biblia unaohusu kurudishwa kwa watu wa Mungu katika nchi yao ulitimizwa katika siku zetu kwa Waisraeli wa *kiroho*, na si Waisraeli wa kimwili. Unabii huo unazungumzia kurudishwa kwa ibada safi. Gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Machi 1, 1999, lilieleza kwamba maono ya Ezekieli kuhusu hekalu ni mojawapo ya unabii unaozungumzia kurudishwa kwa ibada safi na kwa hiyo unatimizwa kwa njia muhimu kiroho katika siku za mwisho.

3. Kwa nini wafuasi wa Kristo wamehitaji kuendelea kusafishwa?

Je, kusafishwa huko kulikoma wakati huo? Hapana! Kwa karne yote iliyopita, Kristo ameendelea kuhakikisha kwamba viwango vitakatifu vya Yehova kuhusu mwenendo vinafuatwa. Hivyo wafuasi wake wamehitaji kuendelea kusafishwa. Kwa nini? Kwa sababu Kristo amekuwa akikusanya wafuasi wake kutoka katika ulimwengu huu uliopotoka kimaadili na Shetani hajaacha kamwe kujaribu kuwarudisha tena kwenye upotovu wa maadili. **(Soma 2 Petro 2:20-22.)** Acheni tuchunguze maeneo matatu ambayo Wakristo wa kweli wamekuwa wakisafishwa hatua kwa hatua. Kwanza, tutazungumzia jinsi tulivyosafishwa kuhusiana na maadili, kisha maandalizi muhimu ya kulifanya kutaniko liendelee kubaki likiwa safi, na mwishowe mpango wa familia.

Kusafishwa Kimaadili Kadiri Miaka Ilivyopita

4 Sikuzote watu wa Yehova wamekuwa makini kuhusiana na mwenendo safi kiadili. Hivyo, wamefuata maagizo yaliyo wazi kuhusu maadili. Fikiria mifano michache.

5 Mwenendo mpotovu kingono. Yehova alikusudia uhusiano wa kingono kati ya wenzi wa ndoa uwe safi na wafurahie. Shetani anatumia zawadi hiyo nzuri

4, 5. Kwa muda mrefu Shetani ametumia mbinu gani, na amepata mafanikio gani?

kuwashawishi watu wa Yehova waitumie kwa njia isiyo-faa na hivyo waharibu uhusiano wao pamoja na Mungu. Shetani alifanikiwa kutumia mbinu hiyo katika siku za Balaamu na kukawa na matokeo mabaya, na amekuwa akiitumia sana katika siku hizi za mwisho kuliko wakati mwingine wowote.—Hes. 25:1-3, 9; Ufu. 2:14.

⁶ Ili kupinga jitihada za Shetani, gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Juni 15, 1908, lilichapisha nadhiri ambayo ilitia ndani ahadi hii: “Nyakati zote na mahali popote, nita-jiendesha kwa njia inayofaa kuelekea watu wa jinsia tofauti iwe ni hadharani au faraghani.”^{*[2]} Wengi waliweka nadhiri hiyo ingawa haikuwa lazima, na wakapeleka majina yao yachapishwe kwenye gazeti *Mnara wa Mlinzi*. Miaka mingi baadaye, ilionekana kwamba ingawa nadhiri hiyo iliwasaidia wengi wakati huo, ilianza kuchukuliwa kidelesturi; kwa hiyo ikaacha kutumiwa. Hata hivyo, viwango vyake vya juu vya maadili vilifuatwa siku-zote.

^{*[2]} Nadhiri hiyo haikuruhusu mwanaume na mwanamke kuwa peke yao ndani ya chumba isipokuwa mlango uwe wazi kabisa—au ikiwa wao ni wenzi wa ndoa au wana uhusiano wa karibu sana wa kifamilia. Kwa miaka kadhaa, nadhiri hiyo ilisomwa kila siku ikiwa sehemu ya programu ya Ibada ya Asubuhi Betheli.

6. Ni nadhiri gani iliyochapishwa katika gazeti *Mnara wa Mlinzi*, nayo ilikuwa na kusudi gani, na kwa nini baadaye iliacha kutumiwa? (Ona pia maelezo ya chini.)

⁷ Shetani alizidisha mashambulizi yake. Toleo la *Mnara wa Mlinzi* la Machi 1, 1935, lilizungumzia waziwazi tatizo lililokuwa likienea miongoni mwa watu wa Mungu. Baadhi ya watu wa Mungu walifikiri kwamba maa-damu wanashiriki katika huduma haidhuru ikiwa hawa-fuati viwango vya Yehova vya maadili katika maisha yao ya kibinafsi. Gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilisema hivi wazi-wazi: “Kila mtu anapaswa kukumbuka kwamba kushi-riki tu katika kazi ya kutoa ushahidi si ndilo takwa pe-kee kwa Mkristo. Mashahidi wa Yehova ni wawakilishi wake, na ni wajibu wao kumwakilisha Yehova na ufal-me wake kwa njia inayofaa.” Kisha makala hiyo ili-toa shauri lililo wazi kuhusu ndoa na maadili, na hi-vyo kuwasaidia watu wa Mungu ‘kuukimbia uasherati.’ —1 Kor. 6:18.

⁸ Katika miaka ya karibuni zaidi, gazeti *Mnara wa Mlinzi* limekazia tena na tena maana sahihi ya neno linalo-tumiwa katika Maandiko ya Kigiriki kuhusu mwenendo mpotovu kingono—*por·nei’a*. Neno hilo halimaanishi tu kufanya ngono. Badala yake, *por·nei’a* inatia ndani

7. Katika mwaka wa 1935, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilizungumzia ta-tizo gani, na lilikazia jambo gani?

8. Kwa nini gazeti *Mnara wa Mlinzi* limekazia tena na tena maana kamili ya neno la Kigiriki linalotafsiriwa kuwa mwenendo mpotovu ki-ngono?

matendo mengi mapotovu kiadili, kwa ujumla inahusi-sha matendo yote machafu yanayofanywa katika nyumba za makahaba. Hivyo wafuasi wa Kristo wameli-ndwa dhidi ya wimbi la upotovu wa maadili kingono ambalo limewafunika watu wengi leo.—**Somo Waefeso 4:17-19.**

⁹ **Kutumia kileo kupita kiasi.** Gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Machi 1, 1935, lilizungumzia suala lingine kuhusu maadili: “Imeonekana kwamba baadhi ya watu wa Mungu wanashiriki katika utumishi wa shambani na kufanya kazi nyingine za tengenezo wakiwa wametumia [pombe]. Maandiko yanaruhusu kutumia pombe chini ya hali gani? Je, ingefaa kutumia pombe hivi kwamba inathiri utumishi wako katika tengenezo la Bwana?”

¹⁰ Jibu lilionyesha maoni yaliyosawazika ya Neno la Mungu kuhusu pombe. Biblia haikatazi kutumia divai na aina nyingine za pombe kwa kiasi, lakini inashutumu vikali ulevi. (Zab. 104:14, 15; 1 Kor. 6:9, 10) Inapohusu kushiriki katika utumishi mtakatifu wakiwa wametumia kileo, kwa muda mrefu watumishi wa Mungu wamekumbushwa tena na tena kuhusu kisa cha wana

9, 10. (a) Gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilizungumzia suala gani kuhusu maadili mwaka wa 1935? (b) Biblia inafundisha nini kuhusu matumizi ya pombe?

wa Haruni, ambao waliuawa na Mungu kwa sababu ya kutoa moto haramu kwenye madhabahu ya Mungu. Muda mfupi baadaye, simulizi hilo linafunua kile ambacho huenda kilisababisha wanaume hao kufanya jambo hilo lisilofaa, kwa kuwa Mungu alitoa sheria iliyowakataza makuhani wote kutumia kileo wanapotoa utumishi wao mtakatifu. (Law. 10:1, 2, 8-11) Wakifuata kanuni hiyo leo, wafuasi wa Kristo wanaepuka kutumia kileo wanaposhiriki katika utumishi mtakatifu.

¹¹ Katika miaka ya karibuni zaidi, wafuasi wa Kristo wamenufaika kwa kupata uelewaji zaidi kuhusu uraibu wa kileo, au kutumia kileo kupita kiasi. Kupitia chakula cha kiroho kinachotolewa kwa wakati unaofaa, watu wengi wamesaidiwa kukabiliana vizuri na hali hiyo na kudhibiti tena maisha yao. Wengine wamesaidiwa kushinda tatizo hilo kabisa. Hatupaswi kuruhusu matumizi mabaya ya kileo yaharibu heshima, familia na, zaidi ya yote, pendeleo letu la kushiriki katika ibada safi ya Yehova.

¹² **Matumizi ya tumbaku.** Watumishi wa Kristo walianza kupinga matumizi ya tumbaku hata kabla ya siku za

11. Watu wa Mungu wamenufaikaje kwa kupata uelewaji zaidi kuhusu uraibu wa kileo?

12. Watumishi wa Kristo walikuwa na maoni gani kuhusu matumizi ya tumbaku hata kabla ya siku za mwisho kuanza?

mwisho kuanza. Miaka mingi iliyopita, Charles Capen, ndugu mzee, anakumbuka kilichotukia alipokutana na Charles Taze Russell kwa mara ya kwanza mwishoni mwa karne ya 19. Capen, ambaye alikuwa na umri wa miaka 13 wakati huo, pamoja na ndugu zake watatu walikuwa kwenye ngazi katika jengo lililoitwa Bible House huko Allegheny, Pennsylvania. Russell alipokuwa akiipita aliwauliza: “Ninyi vijana mnavuta sigara? Kuna harufu ya sigara hapa.” Walimwambia kwamba hawakuwa wakivuta sigara. Kwa hakika jambo hilo lilionyesha wazi maoni yake kuhusu sigara. Katika gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Agosti 1, 1895, Ndugu Russell alielezea andiko la 2 Wakorintho 7:1, akisema: “Kwa maoni yangu, Mkristo anayetumia tumbaku kwa njia yoyote ile, hamletei Mungu utukufu wala kujifaidi yeye mwenyewe. . . . Hatuwezi kuwazia Bwana wetu akinuka moshi wa tumbaku au akiweka kitu chochote kichafu mdomoni mwake.”

¹³ Katika mwaka wa 1935, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilisema kwamba tumbaku ni “jani chafu” na likasema kwamba mtu yeyote ambaye angetafuna au kuvuta tumbaku hangeendelea kuwa mshiriki wa familia ya Bethe-

13. Katika mwaka wa 1973, watu wa Mungu walipata uelewaji gani kuhusu maadili?

li au kutumikia akiwa mwakilishi wa tengenezo la Mungu akiwa painia au mhudumu anayesafiri. Mwaka wa 1973, watu wa Mungu walipata uelewaji zaidi kuhusu maadili. Gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Juni 1 lilieleza kwamba Shahidi wa Yehova hangeendelea kuwa na msi-mamo mzuri katika kutaniko ikiwa angeendelea kuwa na zoea hilo hatari, chafu, na lisilo la upendo. Wale wote ambao walikataa kuacha matumizi mabaya ya tumbaku walipaswa kutengwa na ushirika.*^[3] Kristo alikuwa amechukua hatua nyingine muhimu ili kuwasafisha wafuasi wake.

¹⁴ **Matumizi mabaya ya damu.** Katika siku za Noa, Mungu alisema kwamba ni kosa kula damu. Alirudia jambo hilo katika Sheria yake kwa taifa la Israeli, na pia aliliamuru kutaniko la Kikristo “kujiepusha . . . na damu.” (Mdo. 15:20, 29; Mwa. 9:4; Law. 7:26) Haishangazi kwamba katika siku zetu Shetani ametafuta mbinu ya kuwashawishi watu wengi wasitii sheria hiyo ya Mungu. Katika karne ya 19, madaktari walikuwa waki-fanya majaribio ya kuwatia watu damu mishipani, lakini

*^[3] Matumizi mabaya ya tumbaku yanatia ndani kuivuta, kuitafuna, au kulima kwa ajili ya matumizi kama hayo.

14. Mungu ana maoni gani kuhusu damu, na zoea la kutia damu mishipani lilikujaje kuwa jambo la kawaida?

baada ya wataalamu kugundua aina za damu, zoea hilo lilieniwa sana. Katika mwaka wa 1937, damu ilianza kukusanywa na kuhifadhiwa katika benki za damu, na pia Vita vya Pili vya Ulimwengu vilichangia sana matumizi hayo ya damu. Muda si muda, kutia damu mishipani kukawa jambo la kawaida ulimwenguni pote.

¹⁵ Mapema mwaka wa 1944, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilionyesha kwamba kutiwa damu mishipani ni njia nyingine ya kula damu. Mwaka uliofuata, msimamo huo wa Kimaandiko ulifafanuliwa na kukaziwa zaidi. Kufikia mwaka wa 1951, orodha ya maswali na majibu ilichapishwa ili kuwasaidia watu wa Mungu kujua jinsi ya kushughulika na wataalamu wa tiba. Ulimwenguni pote, wafuasi waaminifu wa Kristo walichukua msimamo thabiti, mara nyingi walikabiliana na dharau, uhasama, na hata mateso. Hata hivyo, Kristo aliendelea kuliongoza tengezo lake liandae msaada uliohitajiwa. Broshua na makala zilizofanyiwa utafiti wa kina zilichapishwa.

¹⁶ Katika mwaka wa 1979, baadhi ya wazee walianza kutembelea hospitali ili kuwasaidia madaktari kuelewa vizuri msimamo wetu kuhusu damu, sababu za Kima-

15, 16. (a) Mashahidi wa Yehova walichukua msimamo gani kuhusu kutiwa damu mishipani? (b) Ni msaada gani ambao wafuasi wa Kristo wamepata kuhusu kutiwa damu mishipani na matibabu yasiyohusisha damu, na kumekuwa na matokeo gani?

ndiko, na matibabu mengine yasiyohusisha damu. Katika mwaka wa 1980, wazee katika majiji 39 nchini Marekani walipata mazoezi maalumu kwa ajili ya kazi hiyo. Baada ya muda, Baraza Linaloongoza lilikubali Halmashauri za Uhusiano na Hospitali zianzishwe ulimwenguni pote. Je, jitihada hizo zimefanikiwa kadiri wakati ulivyopita? Leo, makumi ya maelfu ya wataalamu wa tiba—kutia ndani madaktari wanaofanya upasuaji, madaktari, wataalamu wa unusukaputi—wanashirikiana na Mashahidi ambao ni wagonjwa, waki-heshimu uamuzi wetu wa kutibiwa bila kutiwa damu mishipani. Hospitali nyingi zinatoa matibabu yasiyohusisha damu, baadhi ya hospitali hizo hata zinaona matibabu hayo kuwa bora kabisa. Je, si jambo linalotia moyo kuona jinsi ambavyo Yesu amewalinda wafuasi wake dhidi ya jitihada za Shetani za kuwachafua? —**Soma Waefeso 5:25-27.**

¹⁷ Inafaa tujiulize, ‘Je, tunathamini jinsi ambavyo Kristo amekuwa akiwasafisha wafuasi wake, akitufundisha kufuata viwango vya juu vya maadili vya Yehova?’ Ikiwa ndivyo, acheni basi tukumbuke kwamba siku zote Shetani anatafuta njia ya kututenganisha na Yehova na

17. Tunaweza kuonyeshaje kwamba tunathamini jinsi ambavyo Kristo amekuwa akiwasafisha wafuasi wake?

Yesu kwa kutufanya tusiheshimu viwango vya Mungu vya maadili. Ili kutulinda na ushawishi huo, kwa upe-
ndo tengenezo la Yehova limeendelea kutuonya na ku-
tukumbusha kuhusu upotovu wa maadili wa ulimwengu
huu. Na tuwe macho, tukubali, na tutii mashauri tuna-
yopokea.—Met. 19:20.

Kulilinda Kutaniko Dhidi ya Shutuma za Kimaadili

¹⁸ Sehemu ya pili ya usafishaji wa kimaadili inahusi-
sha hatua zinazochukuliwa ili kulinda usafi wa kutani-
ko. Inasikitisha kwamba si wote ambao wanakubali vi-
wango vya Yehova na kujiweka wakfu kwa Mungu
hushikilia kwa ushikamanifu uamuzi wao. Mwishowe
baadhi yao hubadili uamuzi wao na kuvunja kimakusu-
di viwango hivyo. Watu hao wanapaswa kuchukuliwa
hatua gani? Tunaweza kupata jibu katika maono ya Eze-
kieli ya hekalu la kiroho lililozungumziwa mwanzoni
mwa sura hii. Kumbuka yale malango marefu. Katika
kila mwingilio, kulikuwa na vyumba vya walinzi. Wali-
nzi wangelinda hekalu, huenda ili kumzuia mtu yeyote
ambaye “hajatahiriwa moyoni” asiingie. (Eze. 44:9) Hi-
cho ni kikumbusho kilicho wazi kwamba ibada safi ni
pendeleo wanalopewa wale tu wanaojitahidi kuishi ku-

**18. Maono ya Ezekieli yanatukumbusha jambo gani lililo wazi kuhu-
su wale wanaovunja kimakusudi viwango vya Mungu?**

lingana na viwango safi vya mwenendo vya Yehova. Vi-
vyo hivyo leo, si kila mtu ana pendeleo la kushirikiana
na Wakristo katika ibada safi.

¹⁹ Huko nyuma katika mwaka wa 1892, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilieleza kwamba “ni wajibu wetu *kuwatenga* Wakristo ambao, wanakataa waziwazi au kwa njia isi-
yo wazi kwamba Kristo alijitoa mwenyewe kuwa fidia . . . kwa ajili ya wote.” (**Soma 2 Yohana 10.**) Mwaka wa 1904, kitabu *The New Creation* kilieleza kwamba wote wanaoendelea kujihusisha katika mwenendo mbaya wa-
nalihatarisha kutaniko. Wakati huo, kutaniko zima li-
ngehusika katika kushughulikia visa vya dhambi nzito na kutoa hukumu. Hata hivyo, jambo hilo lilitokea mara chache. Mwaka wa 1944, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilionyesha kwamba ndugu wenye madaraka tu ndio waliopaswa kushughulikia visa hivyo. Katika mwaka wa 1952, utaratibu wa Kimaandiko wa kushughulikia mambo ya kihukumu ulichapishwa katika gazeti *Mnara wa Mlinzi*, ukifafanua kwamba sababu ya msingi ya ku-
watenga na ushirika wale wasiotubu ni kulinda usafi wa kutaniko.

**19, 20. (a) Kristo amewasaidiaje hatua kwa hatua wafuasi wake ku-
rekebisha jinsi ya kushughulikia visa vya dhambi nzito? (b) Ni sababu
gani tatu zinazofanya wakosaji wasiotubu watengwe na ushirika?**

²⁰ Kwa miaka mingi tangu wakati huo, Kristo amewasaidia wafuasi wake kuelewa na kurekebisha njia ya kushughulikia makosa mazito. Wazee Wakristo wanazoezwa kushughulikia mambo ya kihukumu kwa njia ya Yehova, wakionyesha haki na rehema kwa usawaziko. Leo tunaona waziwazi angalau sababu tatu za kuchukua hatua za kumtenga na ushirika wa kutaniko mkosaji asiyetubu: (1) ili jina la Yehova lisishutumiwe, (2) ili kulinda kutaniko lisichafuliwe na matokeo ya dhambi nzito, na (3) ili kumsaidia mkosaji atubu ikiwezekana.

²¹ Je, unaona jinsi ambavyo mpango wa kutenga na ushirika umekuwa wenye manufaa kwa wafuasi wa Kristo leo? Katika Israeli la kale, mara nyingi wakosaji wangekuwa na uvutano mbaya kwa taifa hilo, nyakati fulani hata walikuwa wengi kuliko wale waliompenda Yehova na kutaka kufanya yaliyo sawa. Hivyo, mara nyingi taifa hilo lililetea suto jina la Yehova na kupoteza kibali cha Mungu. (Yer. 7:23-28) Lakini leo, Yehova hashughuliki na taifa fulani hususa, anashughulika na wanaume na wanawake wa kiroho. Kwa kuwa wakosaji wasiotubu wanaondolewa katikati yetu, Shetani hapati nafasi ya kuwatumia kuendelea kuliharibu kutaniko na

21. Mpango wa kutenga na ushirika umekuwa na manufaa gani kwa watu wa Mungu?

viwango vyake safi. Badala yake, uvutano wao unapunguzwa. Hivyo, tukiwa kikundi, tunahakikishiwa kwamba tutaendelea kupata kibali cha Yehova. Kumbuka kwamba Yehova aliahidi hivi: “Hakuna silaha itakayofanywa juu yako itakayofanikiwa.” (Isa. 54:17) Je, tunawaunga mkono kwa ushikamanifu wazee, ambao wana daraka zito la kushughulikia visa vya hukumu?

Kumtukuza Yeye Ambaye Kila Familia Hupata Jina Kutokana Naye

²² Sehemu ya tatu ambayo wafuasi wa Kristo wamefaidika kwa kuendelea kusafishwa inahusiana na ndoa na maisha ya familia. Je, maoni yetu kuhusu familia yamerekebishwa kadiri miaka ilivyopita? Ndiyo. Kwa mfanano, tunaposoma kuhusu watumishi wa Mungu walioishi mapema katika karne ya 20, tunavutiwa sana na jinsi ambavyo walijidhabihu. Tunathamini sana kwamba walitanguliza utumishi mtakatifu katika maisha yao. Pamoja na hayo, tunaweza kuona kwamba usawaziko uli-hitajika. Jinsi gani?

²³ Lilikuwa jambo la kawaida kwa akina ndugu kwenenda kuhubiri au kufanya kazi ya kusafiri mbali na **22, 23. Kwa nini tunawathamini Wakristo wenzetu walioishi mapema katika karne ya 20, lakini ni nini kinachoonyesha kwamba usawaziko kuhusu familia uli-hitajika?**

familia zao kwa miezi mingi mfululizo. Nyakati nyingine, machapisho yetu yalikazia sana useja kuliko hata Maandiko yalivyoukazia, wakati huohuo hakukuwa na habari nyingi kuhusu jinsi ya kuimarisha ndoa za Kikristo. Je, bado wafuasi wa Kristo wana maoni kama hayo leo? Hapana!

²⁴ Leo, migawo ya Kitheokrasi haipaswi kuingilia wajibu wa kifamilia. **(Soma 1 Timotheo 5:8.)** Zaidi ya hilo, Kristo amehakikisha kwamba wafuasi wake waaminifu duniani wanaendelea kupata habari nyingi za Kimaandiko zilizosawazika kuhusu ndoa na maisha ya familia. (Efe. 3:14, 15) Katika mwaka wa 1978, Kitabu *Kufanya Maisha ya Jamaa Yako Yawe Yenye Furaha* kilichapishwa. Miaka 18 hivi baadaye, kitabu *Siri ya Kupata Furaha ya Familia* kikachapishwa. Zaidi ya hayo, gazeti *Mnara wa Mlinzi* limechapisha makala nyingi ambazo zimekusudiwa kuwasaidia wenzi wa ndoa watumie kanuni za Maandiko katika ndoa zao.

²⁵ Vipi kuhusu watoto na vijana? Kwa miaka mingi, mahitaji yao yametoshelezwa. Tangu zamani, tengenezo la Yehova limewaandalia machapisho mazuri watoto

24. Kristo aliwasaidiaje watu wake waaminifu kuwa na maoni yaliyosawazika kuhusu ndoa na familia?

25-27. Kwa miaka mingi, mahitaji ya watoto wa umri tofauti-tofauti yametoshelezwa jinsi gani?

wenye umri tofauti-tofauti. Wakati fulani machapisho hayo yalikuwa machache lakini sasa yanapatikana kwa wingi sana. Kwa mfano, kuanzia mwaka wa 1919 hadi mwaka wa 1921 gazeti *The Golden Age* lilikuwa na makala “Funzo la Biblia kwa Vijana.” Baada ya hapo, broshua *The Golden Age ABC* ilichapishwa mwaka wa 1920 na kitabu *Children* katika mwaka wa 1941. Katika miaka ya 1970, vitabu *Kumsikiliza Mwalimu Mkuu*, *Kupata Faida Zote za Ujana Wako*, na *Kitabu Changu cha Hadithi za Biblia* vilitolewa. Katika mwaka wa 1982, mfululizo wa makala “Vijana Huuliza” ulianza kuchapishwa katika gazeti *Amkeni!*, makala hizo zilitumiwa katika kitabu *Maswali Ambayo Vijana Huuliza—Majibu Yafanyayo Kazi*, kilichochapishwa mwaka wa 1989.

²⁶ Leo, tuna mabuku mawili ya karibuni zaidi ya *Vijana Huuliza*, wakati huohuo mfululizo huo unaendelea kuwekwa katika Tovuti yetu ya jw.org. Pia tuna kitabu *Jifunze Kutoka kwa Mwalimu Mkuu*. Tovuti yetu ina habari nyingi kwa ajili ya vijana, zinazotia ndani kadi za wahusika katika Biblia, mazoezi ya kujifunza Biblia kwa ajili watoto wenye umri mkubwa na mdogo, video, hadithi za Biblia zilizochorwa, na pia masomo ya Biblia kwa ajili ya watoto wasiozidi umri wa miaka mitatu. Ni wazi kwamba maoni ya Kristo kuhusu vijana

hayajabadilika tangu wakati alipowakumbatia watoto wachanga katika karne ya kwanza. (Marko 10:13-16) Anataka vijana miongoni mwetu wahisi wanapendwa na wanalishwa vizuri kiroho.

²⁷ Pia Yesu anataka watoto walindwe dhidi ya madhara. Kadiri ulimwengu huu unavyozidi kupotoka kimaadili, ndivyo visa vya kuwatendea watoto vibaya vinazidi kuenea. Hivyo, habari zilizo wazi na zinazoeleweka zimechapishwa ili kuwasaidia wazazi wawalinde watoto wao dhidi ya matendo hayo mabaya.*[4]

²⁸ Je, si jambo lenye kuisimua kutafakari jinsi ambavyo Kristo ameendelea kuwasafisha wafuasi wake, kuwazoeza kuheshimu viwango vya juu vya maadili vya Yehova, kuishi kupatana navyo, na kufaidika? Fikiria tena kuhusu hekalu ambalo Ezekieli aliona katika maono. Kumbuka malango marefu. Ni kweli kwamba hilo si hekalu halisi, bali la kiroho. Hata hivyo, je, tunaliona kuwa halisi? Tunaingia ndani yake, si tu kwa kwenenda Jumba la Ufalme, kufungua Biblia au kupiga hodi

*[4] Kwa mfano, ona sura ya 32 ya kitabu *Jifunze Kutoka kwa Mwalimu Mkuu*; pia ona ukurasa wa 3-11 wa gazeti *Amkeni!* la Oktoba 2007.

28. (a) Kama ilivyoonyeshwa katika maono ya Ezekieli ya hekalu, ni lazima tufanye nini ikiwa tunataka kushiriki katika ibada safi? (b) Umeazimia kufanya nini?

mlangoni tunapokuwa katika huduma. Hayo ni mambo ambayo tunaweza kuona. Mnafiki anaweza kufanya mambo yote hayo pasipo kuingia kamwe katika hekalu la Yehova. Hata hivyo, tukifanya mambo hayo na wakati huohuo tuishi kulingana na viwango vya Yehova vya juu zaidi vya maadili na kushiriki katika ibada safi tukiwa na mtazamo unaofaa, tutakuwa tumeingia na kutumikia mahali hapo patakatifu zaidi, yaani, mpango wa ibada safi ya Yehova Mungu! Acheni tuendeleo kuthamini pendeleo hilo bora. Acheni siku zote tuendeleo kufanya yote tunayoweza ili tuonyeshe utukufu wa Yehova kwa kushikilia viwango vyake vya uadilifu!

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Ni katika njia gani Kristo amewasafisha wafuasi wake kuhusiana na maadili?
- Raia wa Ufalme wamelindwa jinsi gani dhidi ya uvutano wa watu wanaofanya makosa kimakusudi?
- Tengenezo la Mungu limekaziaje uangalifu ndoa na familia?
- Kwa nini tunapaswa kuazimia kufuata viwango vya juu vya maadili ambavyo ni vya lazima kwa waabudu safi?

12 Tengenezo Linalomtumikia “Mungu wa Amani”

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Yehova anawapanga watu wake kitengenezo hatua kwa hatua

MWANAFUNZI wa Biblia mwenye bidii, John A. Bohnet, alifurahi sana alipopata gazeti *Zion’s Watch Tower* la Januari 1895. Gazeti hilo lilikuwa na jalada jipya kabisa—picha ya mnara mrefu wa taa ukiangaza anga lenye giza kwenye bahari iliyochafuka. Tangazo lililochapishwa katika gazeti hilo kuhusu muundo huo mpya lilikuwa na kichwa “Sura Yetu Mpya.”

² Ndugu Bohnet alivutiwa sana na jalada hilo hivi kwamba alimwandikia barua Ndugu Russell. Aliandika hivi: “Ninafurahi kuona gazeti *Mnara wa Mlinzi* likipendeza sana. Ni maridadi sana.” Mwanafunzi mwingine mwaminifu wa Biblia, John H. Brown aliandika hivi kuhusu jalada hilo: “Linavutia sana. Mnara huo unasimama kwenye msingi imara huku mawimbi na dhoruba zikiupiga.” Jalada hilo jipya lilikuwa ndilo badiliko la kwanza ambalo ndugu zetu waliona mwaka

1, 2. Gazeti *Zion’s Watch Tower* lilifanyiwa marekebisho gani mnamo Januari 1895, na akina ndugu waliitikiaje badiliko hilo?

huo—lakini huo ulikuwa mwanzo tu. Mwezi wa Novemba, walifahamishwa kuhusu badiliko lingine kubwa. Kwa kupendeza, lilihusu tena bahari yenye dhoruba.

³ Makala ndefu iliyochapishwa katika gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Novemba 15, 1895, lilifunua wazi tatizo lililokuwa kama mawimbi yenye dhoruba ambalo lilikuwa likivuruga amani ya shirika, au tengenezo, la Wanafunzi wa Biblia. Akina ndugu walikuwa wakizozana kuhusu ni nani aliyepaswa kuwa kiongozi wa kutaniko. Ili kuwasaidia akina ndugu kujua walichohitaji kufanya ili kutatua roho hiyo ya ushindani inayosababisha migawanyiko, makala hiyo ilifanani-sha tengenezo na meli. Kisha ikakubali waziwazi kwamba ndugu waliokuwa wakiongoza hawakuwa wamelitayarisha tengenezo lililo kama meli kustahimili dhoruba kali. Walipaswa kufanya nini?

⁴ Makala hiyo ilisema kwamba nahodha mzuri huhakikisha kwamba meli ina vitu vinavyoweza kutumiwa kuokoa uhai na mabaharia wako tayari kufunga milango ya kushukia ndani ya meli wanapoona dhoruba ikija. Vivyo hivyo, ndugu waliokuwa wakiongoza

3, 4. Ni tatizo gani lililozungumziwa katika gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Novemba 15, 1895, na ni badiliko gani kubwa lilitangazwa?

katika tengenezo walipaswa kuhakikisha kwamba makutaniko yote yametayarishwa kukabiliana na hali zilizo kama dhoruba kali. Ili kutimiza hilo, makala hiyo ilitangaza badiliko kubwa sana. Iliagiza kwamba “katika kila kutaniko, wazee wachaguliwe” haraka iwezekanavyo ili “‘wasimamie’ kundi.”—Mdo. 20:28.

⁵ Mpango huo wa kwanza wa kuwa na wazee ulikuwa hatua muhimu katika kuanzishwa kwa utaratibu uliopaswa kufuatwa kutanikoni. Uliwasaidia ndugu zetu kukabiliana na misukosuko iliyosababishwa na Vita vya Kwanza vya Ulimwengu. Kwa makumi ya miaka iliyofuata, marekebisho mengine ya kitengenezo yaliwasaidia watu wa Mungu kumtumikia Yehova vizuri zaidi. Ni unabii gani wa Biblia uliotabiri kuhusu marekebisho hayo? Ni mabadiliko gani ya kitengenezo ambayo umejionea? Yamekunufaishaje?

“Nitaweka Amani Kuwa Waangalizi Wako”

⁶ Kama tulivyozungumzia katika Sura ya 9, Isaya alitabiri kwamba Yehova angewabariki watu wake kwa kufanya idadi yao iongezeke. (Isa. 60:22) Hata hi-

5. (a) Kwa nini mpango wa kwanza wa kuwa na wazee ulikuwa hatua muhimu? (b) Tutazungumzia maswali gani?

6, 7. (a) Andiko la Isaya 60:17 linamaanisha nini? (b) Kutajwa kwa “waangalizi” na “wagawa-kazi” kunaonyesha nini?

vyo, Yehova aliahidi kufanya mengi zaidi. Katika unabii huohuo, alisema hivi: “Badala ya shaba nitaingiza dhahabu, na badala ya chuma nitaingiza fedha, na badala ya miti, shaba, na badala ya mawe, chuma; nami nitaweka amani kuwa waangalizi wako na uadilifu kuwa wagawa-kazi wako.” (Isa. 60:17) Unabii huo unamaanisha nini? Unatuhusuje leo?

⁷ Unabii wa Isaya unasema kwamba kitu kimoja kingebadilishwa kwa kingine. Lakini ona kwamba kitu kibaya hakibadilishwi kwa kitu kizuri, bali kitu kizuri kinabadilishwa kwa kitu kizuri zaidi. Kubadilisha fedha kwa dhahabu ni maendeleo, na ndivyo ilivyo na vitu vingine vinavyotajwa katika unabii huo. Hivyo, kupitia unabii huo, Yehova alitabiri kwamba hali ya watu wake ingeboreshwa hatua kwa hatua. Unabii huo unazungumzia maendeleo ya aina gani? Kwa kutaja “waangalizi” na “wagawa-kazi,” Yehova alionyesha maendeleo ya hatua kwa hatua kuhusiana na jinsi ambavyo watu wake wangepangwa kitengenezo na kutunzwa.

⁸ Ni nani anayeleta maendeleo hayo ya kitengenezo? Yehova anasema: “*Nitaingiza dhahabu, . . .*

8. (a) Ni nani anayeleta maendeleo yanayotajwa katika unabii wa Isaya? (b) Tunanufaika na maendeleo hayo? (Ona pia sanduku “Ali-kubali kwa Unyenyekevu Kurekebishwa.”)

ALIKUBALI KWA UNYENYEKEVU KUREKEBISHWA

CHAPA ya Kifini ya gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Aprili 1, 1916, ilikuwa na barua ambayo Ndugu Russell aliwaandikia ndugu wachache huko Skandinavia, kutia ndani Ndugu Kaarlo Harteva. Ndugu Russell aliwaandikia hivi: “Tunawatia moyo ninyi nyote, ndugu zetu wapendwa katika imani, mrudi kwenye kweli na mfanye kazi inayopaswa kufanywa.” Kwa nini Ndugu Russell aliwasihi hivyo?

Ndugu Harteva, ambaye alizaliwa mwaka wa 1882, alikuwa miongoni mwa Wanafunzi wa kwanza wa Biblia nchini Finland. Alibatizwa Aprili 1910, na mnamo Agosti 1912, Ndugu Russell alimwagiza achapishe gazeti *Mnara wa Mlinzi* katika Kifini. Mambo yalienda vizuri hadi Vita vya Kwanza vya Ulimwengu vilipotokea. Ndugu Harteva aliandika hivi katika gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Desemba 1, 1914: “Kwa sababu ya hali ngumu ya kiuchumi, . . . hatuwezi kuahidi kwamba *Mnara wa Mlinzi* litakuwa na kurasazilezile au litachapishwa mara zilezile mwaka huu.” Hata hivyo, katika mwaka wa 1915, ili kuchangisha pesa, Ndugu Harteva na wengine walianzisha shirika lililoitwa Ararat, ambalo lilianza kuchapisha gazeti lililoitwa kwa jina la shirika hilo.

Kwa kuwa Ndugu Harteva alijishughulisha sana na shirika hilo jipya na gazeti lake, ndugu mwingine alianza kuwa mhariri wa gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Kifini. Gazeti *Ararat* lilichapisha makala za Biblia na pia makala nyingi-

ne kama vile kuhusu tiba za asili na kuhusu lugha ya Esperanto iliyokuwa imevumbuliwa karibuni. Muda si muda, gazeti hilo jipya liliwakengeusha akina ndugu kutoka kwenye mafundisho ya kweli yaliyo wazi. Mambo yalipofikia hapo, Ndugu Russell alianza kuhangaikia hali ya kiroho ya ndugu hao na akamsihi Ndugu Harteva na wengine ‘warudi kwenye kweli.’

Ndugu Harteva aliitikiaje? Alichapisha barua ya Ndugu Russell pamoja na jibu alilompa katika gazeti *Ararat*. Ndugu Harteva aliomba msamaha na kusema: “Nitafanya kila niwezalo kurekebisha mambo.” Muda mfupi baadaye, katika toleo la mwisho la gazeti *Ararat*, Ndugu Harteva aliomba tena msamaha kwa kuwachanganya wasomaji, kisha akasema: “Nitajaribu kuwa mwangalifu sana na mambo yote yanayohusiana na kweli tuliyo nayo leo.” Tofauti na baadhi ya wazee wenye kiburi waliochaguliwa kwa njia ya kura siku hizo, kwa unyenyekevu, Kaarlo Harteva alikubali kurekebisha.

Baadaye, Ndugu Harteva aliwekwa tena kuwa mhariri wa gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Kifini na pia kuwa mwangalizi wa tawi. Aliendelea na majukumu hayo hadi mwaka wa 1950. Alimaliza mwendo wake wa kidunia mwaka wa 1957, akiwa mwaminifu kwa Yehova na kwa ile kweli. Kwa kweli, wale wanaokubali kwa unyenyekevu kurekebisha na Mfalme wao, Yesu, wanasafishwa na hupokea baraka za Yehova.

nitaingiza fedha, . . . nami nitaweka amani.” Kwa kweli, maendeleo ya utaratibu unaofuatwa kutanikoni hayaletwi na jitihada za wanadamu, bali na Yehova mwenyewe. Na tangu Yesu awekwe rasmi kuwa Mfalme, Yehova ameleta maendeleo hayo kupitia Mwana wake. Tunanufaika je na mabadiliko hayo? Andiko hilohilo linasema kwamba maendeleo hayo yataleta “amani” na “uadilifu.” Tunapokubali mwongozo wa Mungu na kufanya marekebisho, tunakuwa na amani miongoni mwetu na kupenda uadilifu kunatuchoea kumtumikia Yehova, ambaye mtume Paulo alimtaja kuwa “Mungu wa amani.”—Flp. 4:9.

9 Paulo pia aliandika hivi kumhusu Yehova: “Mungu *si* Mungu wa *machafuko*, bali ni wa *amani*.” (1 Kor. 14:33) Ona kwamba Paulo hakutofautisha machafuko na utaratibu, bali aliyatofautisha na amani. Kwa nini? Fikiria hili: Utaratibu peke yake hauleti hali zenye amani. Kwa mfano, huenda wanajeshi wakawa wamepangwa kwa utaratibu wakielekea vitani, lakini hawaendi kufanya amani bali kupigana vita. Hivyo, tukiwa Wakristo, tunataka kukumbuka jambo hili muhimu: Utaratibu wowote usio na msingi wa

9. Ni msingi gani unaofaa ili kuwe na utaratibu na umoja katika kutaniko, na kwa nini?

amani utavurugika punde si punde. Tofauti na hilo, amani kutoka kwa Mungu hufanya kuwe na utaratibu unaodumu. Kwa hiyo, tunashukuru sana kwamba tengenezo letu linaongozwa na kusafishwa na “Mungu anayetoa amani”! (Rom. 15:33) Amani kutoka kwa Mungu ndio msingi wa utaratibu mzuri na umoja tunaofurahia na kuthamini sana katika makutaniko yetu ulimwenguni pote.—Zab. 29:11.

¹⁰ Sanduku “Jinsi Utaratibu wa Usimamizi Ulivyo-boreshwa” linatueleza kifupi mabadiliko yenye manufaa na yaliyofanywa kwa utaratibu katika tengenezo letu katika miaka ya mapema. Hata hivyo, akimtumia Mfalme wetu Yesu, Yehova amebadilishaje ‘shaba kuwa dhahabu’ katika miaka ya hivi karibuni? Marekebisho hayo katika usimamizi yameimarishaje amani na umoja katika makutaniko ulimwenguni pote? Yanakusaidiaje wewe binafsi kumtumikia “Mungu wa amani”?

Jinsi Kristo Anavyoliongoza Kutaniko

¹¹ Kuanzia mwaka wa 1964 hadi mwaka wa 1971,

10. (a) Ni mabadiliko gani yaliyotokea katika tengenezo letu miaka ya mapema? (Ona sanduku “Jinsi Utaratibu wa Usimamizi Ulivyo-boreshwa.”) (b) Tutachunguza maswali gani sasa?

11. (a) Kuchunguza Maandiko kulileta badiliko gani katika uelewaji wetu? (b) Ndugu wa baraza linaloongoza waliazimia kufanya nini?

JINSI UTARATIBU WA USIMAMIZI ULIVYOBORISHWA

“Tulipiga kura ya kuwachagua wazee kwa kuinua mkono wa kulia. Kisha ndugu angehesabu kura hizo.”—Dada Rose Swingle, Chicago, Illinois, Marekani

1881—Ili Wanafunzi wa Biblia wanaoishi katika eneo moja waweze kuwasiliana, Ndugu Russell anawaomba wale wanaofanya mikutano kwa ukawaida wajulishe ofisi ya Watch Tower mahali wanapokutana.

1895—Makutaniko yote yanaagizwa yachague miongoni mwao wale wanaoweza kutumikia wakiwa wazee.

1919—Mkurugenzi wa utumishi anawekwa rasmi na ofisi ya tawi katika kila kutaniko. Majukumu yake yanatia ndani kupanga kazi ya kuhubiri na kuwatia moyo wahubiri washiriki katika huduma ya shambani. Wazee fulani katika kutaniko hawaungi mkono mpango wa kuwa na mkurugenzi wa utumishi.

1932—Mpango wa kuwachagua wazee kila mwaka kwa kupiga kura unaondolewa. Badala yake, kutaniko linachagua hal-mashauri ya utumishi inayofanyizwa na ndugu ambao huhubiri kwa bidii na wanaishi kupatana na jina jipya, *Mashahidi* wa Yehova. Mzee mmoja kati ya wale waliochaguliwa na kutaniko anawekwa rasmi na Sosaiti au ofisi ya tawi kuwa mkurugenzi wa utumishi.

1937—Ndugu ambao ni sehemu ya ule umati mkubwa wana-

weza kutumikia pamoja na ndugu waliotiwa mafuta katika halmashauri za utumishi.

1938—Makutaniko yanaombwa kuunga mkono azimio la kwamba watumishi wote kutanikoni wawekwe rasmi kwa njia ya kitheokrasi. Huo ndio mwisho wa kuwachagua wazee makutanikoni kwa kupiga kura.

Ili kujifunza mengi kuhusu mabadiliko makubwa yaliyohusiana na utaratibu wa kitengenezo, ona kitabu *Mashahidi wa Yehova—Wapiga-Mbiu wa Ufalme wa Mungu*, ukurasa wa 204-235.

baraza linaloongoza lilisimamia mradi mkubwa wa kujifunza Biblia ambao ulichunguza habari nyingi kutia ndani jinsi ambavyo kutaniko la Kikristo la karne ya kwanza liliendeshwa.*^[1] Kuhusu utaratibu wa tengenezo, uchunguzi huo ulionyesha kwamba makutaniko ya karne ya kwanza yalisimamiwa na mabaraza ya wazee badala ya kusimamiwa na mzee au mwangalizi mmoja tu. **(Soma Wafilipi 1:1; 1 Timotheo 4:14.)** Jambo hilo lilipoeleweka vizuri, baraza linaloongoza lilitambua kwamba Mfalme wao, Yesu, alikuwa akiwaongoza wafanye mabadiliko katika utaratibu wa kitengenezo wa watu wa Mungu—na ndugu wa

*^[1] Matokeo ya uchunguzi huo wa kina yalichapishwa katika kitabu cha marejeo *Aid to Bible Understanding*.

baraza linaloongoza waliazimia kufuata mwongozo wa Mfalme. Walifanya marekebisho mara moja ili tengenezo lifuate kwa ukamili mpango unaotajwa katika Maandiko wa kuwaweka rasmi wazee. Ni marekebisho gani ambayo yalifanywa katika miaka ya mapema ya 1970?

¹² Rekebisho la kwanza lilihusu baraza linaloongoza. Kabla ya wakati huo, kikundi hicho cha ndugu watiwama futa kilifanyizwa na washiriki saba wa baraza la waelekezi la shirika la Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania. Hata hivyo, katika mwaka wa 1971, idadi ya washiriki wa baraza linaloongoza iliongezeka kutoka 7 hadi 11 na hawakuhusianishwa tena na baraza la waelekezi. Kwa kuwa hakuna mshiriki wa baraza linaloongoza aliye na cheo cha juu kuliko mwingine, walianza kupokezana zamu ya kuwa mwenyekiti kila mwaka kwa kufuata majina yao kialfabeti.

¹³ Rekebisho lililofuata liliathiri makutaniko yote. Katika njia gani? Kuanzia mwaka wa 1932 hadi mwa-

12. (a) Ni rekebisho gani lilifanywa kwenye baraza linaloongoza? (b) Fafanua jinsi ambavyo Baraza Linaloongoza limepangwa kitengenezo leo. (Ona sanduku “Jinsi Baraza Linaloongoza Linavyoshughulikia Mambo ya Ufalme,” ukurasa wa 233-235.)

13. (a) Ni mpango gani uliokuwa ukifuatwa kwa miaka 40? (b) Baraza Linaloongoza lilifanya nini katika mwaka wa 1972?

ka wa 1972, kutaniko lilikuwa likisimamiwa na ndugu mmoja tu. Kabla ya mwaka wa 1936, ndugu huyo aliyewekwa rasmi aliitwa mkurugenzi wa utumishi. Kuanzia mwaka huo na kuendelea, jina hilo lilibadilishwa na kuwa mtumishi wa kutaniko, na kisha mwangalizi wa kutaniko. Ndugu hao waliowekwa rasmi walihangaikia sana hali ya kiroho ya kundi. Kwa kawaida mwangalizi wa kutaniko alifanya maamuzi yaliyohusu kutaniko bila kuwasiliana na watumishi wengine wa kutaniko. Hata hivyo, katika mwaka wa 1972, Baraza Linaloongoza lilifanya matayarisho kwa ajili ya badiliko la kihistoria. Badiliko hilo lilihusisha nini?

¹⁴ Badala ya kuwa na ndugu mmoja tu aliyetumikia akiwa mwangalizi katika kutaniko, sasa kutaniko lingesimamiwa na baraza la wazee ambalo lingefanyizwa na ndugu ambao tayari walikuwa wametimiza matakwa ya Kimaandiko na kuwekwa rasmi kitheokrasi kuwa wazee Wakristo. Mpango huo mpya wa wazee ulianza kufuatwa Oktoba 1, 1972. Leo, mratibu wa baraza la wazee hajioni kuwa muhimu kuliko wazee wengine, bali

14. (a) Ni mpango gani mpya ulianza kufuatwa kuanzia Oktoba 1, 1972? (b) Mratibu wa baraza la wazee anafuata jinsi gani shauri linalopatikana kwenye Wafilipi 2:3?

anajiona kuwa “aliye mdogo zaidi.” (Luka 9:48) Ndugu hao wanyenyekevu ni baraka kubwa sana kwa undugu wa ulimwenguni pote!—Flp. 2:3.

¹⁵ Mpango wa baraza la wazee kugawana majukumu ya kutaniko umeleta maendeleo makubwa. Chunguza faida hizi tatu: Kwanza kabisa, mpango huo huwasaidia wazee wote, hata iwe wana majukumu mazito kadiri gani kutanikoni, kutambua kwamba Yesu ndiye Kichwa cha kutaniko. (Efe. 5:23) Pili, kama Methali 15:22 inavyosema: “Katika wingi wa washauri mambo hutimizwa.” Wazee wanaposhauriana kuhusu mambo yanayoathiri hali njema ya kiroho ya kutaniko na kufikiria madokezo ya kila mmoja wao, hilo linawasaidia kufikia uamuzi unaopatana na kanuni za Biblia. (Met. 27:17) Yehova hubariki maamuzi hayo, na hivyo yanafanikiwa. Tatu, kuwa na ndugu wengi ambao wanatumikia wakiwa wazee kumesaidia tengenezo liweze kutosheleza uhitaji unaozidi kuongezeka wa kuwa na ndugu wa kusimamia na kuchunga makutaniko. (Isa. 60:3-5) Hebu wazia—idadi ya makutaniko ulimwenguni pote iliongezeka kuto-

15. (a) Mpango wa kuwa na baraza la wazee kutanikoni umekuwa na faida gani? (b) Ni nini kinachoonyesha kwamba Mfalme wetu alitenda kwa hekima?

“TULISHANGAA”

WENZI fulani wa ndoa ambao ni wamishonari barani Asia walitumwa kwenye kutaniko ambalo halikuwa na ongezeko kwa miaka mingi. Waliona kwamba akina ndugu walikuwa na upendo lakini hawakufuata maagizo ya tengenezo. Baa-da ya kusitawisha urafiki pamoja na wahubiri hao, ndugu huyo mmishonari alianza hatua kwa hatua kusaidia kutaniko hilo lifuate utaratibu uleule wa kitengenezo unaofuatwa na watu wa Yehova ulimwenguni pote. Matokeo yalikuwa nini? Katika kipindi cha miaka miwili, idadi ya wanaohudhuria mikutano iliongezeka mara mbili, wanya wakaanza kuhubiri, na watu zaidi ya 20 wakabatizwa. Wenzi hao wanasema hivi: “Tulishangaa. Yehova alitubariki sana! Kuona matokeo ya kufuata maagizo ya tengenezo la Mungu kumefanya wote katika kutaniko wawe na shangwe.”

ka kutoka zaidi ya makutaniko 27,000 katika mwaka wa 1971 hadi zaidi ya makutaniko 113,000 katika mwaka wa 2013! Ni wazi kwamba kwa hekima Mfalme wetu amewapa wafuasi wake wachungaji wanaohitajika kwa wakati unaofaa.—Mika 5:5.

“Kuwa Vielelezo kwa Kundi”

¹⁶ Katika siku za mapema za Wanafunzi wa Biblia,

**16. (a) Wazee wana jukumu gani? (b) Wanafunzi wa Biblia waliliona-
je himizo la Yesu kwamba ‘wachunge kondoo’?**

tayari wazee walielewa kwamba walikuwa na jukumu la kuwasaidia waamini wenzao kuendelea kuwa watumishi wa Mungu. **(Soma Wagalatia 6:10.)** Katika mwaka wa 1908, makala moja katika gazeti *Mnara wa Mlinzi* ilizungumzia himizo hili la Yesu: “Chunga kondoo wangu wadogo.” (Yoh. 21:15-17) Makala hiyo iliwaambia hivi wazee: “Ni muhimu sana kwamba utume ambao Bwana ametupatia kuhusiana na kondoo uchu-kue mahali muhimu maishani mwetu, ili tuli-heshimu inavyofaa pendeleo kubwa la kulisha na kutunza wafuasi wa Bwana.” Katika mwaka wa 1925, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilikazia tena umuhimu wa wazee kutumikia wakiwa wachungaji kwa kuwakumbusha hivi: “Kanisa la Mungu ni mali yake, . . . na atawatoza hesabu wote walio na pendeleo la kuwatumikia ndugu zao.”

¹⁷ Tengenezo la Yehova limewasaidiaje wazee kubadili ustadi wao wa uchungaji kutoka ‘chuma na kuwa fedha’? Kwa kuandaa programu za kuwazoeza. Katika mwaka wa 1959, Shule ya Huduma ya Ufalme kwa ajili ya waangalizi ilifanywa kwa mara ya kwanza. Somo moja lilikuwa na kichwa, “Kuhangaikia Mahita-

17. Waangalizi wamesaidiwa kuwa wachungaji wenye ustadi?

ji ya Mtu Mmoja-Mmoja.” Ndugu hao wenye majukumu walitiwa moyo “wawe na ratiba ya kuwatembelea wahubiri katika nyumba zao.” Somo hilo lilizungumzia njia mbalimbali ambazo wachungaji wangetumia ili kufanya ziara hizo ziwe zenye kujenga. Katika mwaka wa 1966, Shule ya Huduma ya Ufalme iliyofanywa marekebisho ilianza. Somo moja lilizungumzia “Umuhimu wa Kazi ya Uchungaji.” Somo hilo lilizungumzia jambo gani kuu? Wale wanaoongoza “wanapaswa kuwatunza kwa upendo kondoo wa Mungu, lakini hawapaswi kupuuza familia zao na huduma ya shambani.” Katika miaka ya hivi karibuni, kumekuwana shule nyingi kwa ajili ya wazee. Mazoezi hayo yanayoendelea ambayo yameandaliwa na tengenezo la Yehova yamekuwa na matokeo gani? Leo, kutaniko la Kikristo lina maelfu ya ndugu ambao wanatumikia wakiwa wachungaji wa kiroho.

¹⁸ Mpango wa kuwa na wazee Wakristo umewekwa na Yehova kupitia Mfalme wetu, Yesu, ili watimize mgawo mzito. Mgawo gani? Mgawo wa kuwaongoza kondoo wa Mungu katika kipindi hatari zaidi katika

18. (a) Wazee wamekabidhiwa jukumu gani zito? (b) Kwa nini Yehova na Yesu wanawapenda wazee wanaofanya kazi kwa bidii?

historia. (Efe. 4:11, 12; 2 Tim. 3:1) Yehova na Yesu wanawapenda sana wazee wanaofanya kazi kwa bidii kwa sababu ndugu hao wanatii himizo hili la Kimaan-diko: “Lichungeni kundi la Mungu lililo chini ya uangalizi wenu . . . kwa kupenda . . . kwa hamu . . . , [na] kuwa vielelezo kwa kundi.” (1 Pet. 5:2, 3) Acheni tuchunguze njia mbili kati ya njia nyingi ambazo wachungaji Wakristo wanakuwa vielelezo kwa kundi na kuchangia sana amani na shangwe katika kutaniko.

Jinsi Wazee Wanavyolichunga Kundi la Mungu Leo

¹⁹ Kwanza, wazee hufanya kazi pamoja na washiriki wa kutaniko. Luka, mwandikaji wa Injili alisema hivi kumhusu Yesu: ‘Alisafiri kutoka jiji mpaka jiji na kutoka kijiji mpaka kijiji, akihubiri na kutangaza habari njema ya ufalme wa Mungu. Na wale kumi na wawili walikuwa *pamoja* naye.’ (Luka 8:1) Kama vile Yesu alivyohubiri pamoja na mitume wake, leo wazee ambao ni mfano mzuri hufanya kazi bega kwa bega na waamini wenzao katika kazi ya kuhubiri. Wanatambua kwamba kwa kufanya hivyo, wanachangia roho nzuri katika kutaniko. Washiriki wa kutaniko wanahisije kuhusu wazee hao? Jeannine, dada mwe-

19. Tunahisije wazee wanapoandamana nasi katika huduma?

nye umri unaokaribia miaka 90 anasema: “Kuhubiri pamoja na mzee hunipa fursa ya kuzungumza naye na kumfahamu vizuri.” Steven, ndugu mwenye umri wa miaka 30 na kitu, anasema: “Ninapohubiri mlango kwa mlango pamoja na mzee, ninahisi kwamba anataka kunisaidia. Ninafurahi sana anaponisaidia.”

²⁰ Pili, tengenezo la Yehova limewazoeza wazee wajue jinsi wanavyoweza kuwasaidia wale ambao wameacha kushirikiana na kutaniko. (Ebr. 12:12) Kwa nini wazee wanapaswa kuwasaidia watu hao waliyo dhaifu kiroho, na wanaweza kufanya hivyo jinsi gani? Jibu linapatikana katika mfano wa Yesu wa mchungaji na kondoo aliyepotea. **(Soma Luka 15:4-7.)** Mchungaji huyo anapogundua kwamba kondoo mmoja hayupo, anamtafuta kwa bidii kana kwamba ana kondoo huyo mmoja tu. Wazee Wakristo leo wanaigaje mfano uliowekwa na mchungaji huyo? Kama vile mchungaji anavyomwona kondoo aliyepotea kuwa mwenye thamani, ndivyo wazee wanavyowaona kuwa wenye thamani wale ambao wameacha kushirikiana na watu wa Mungu. Hawapaswi kuona

20, 21. Wazee wanawezaje kumwiga mchungaji anayetajwa katika mfano wa Yesu? Toa mfano. (Ona pia sanduku “Ziara za Kila Juma Zenye Matokeo.”)

ZIARA ZA KILA JUMA ZENYE MATOKEO

WAKIWA wamechochewa na tamaa ya kuwasaidia kondoo waliopotea, wazee wa kutaniko moja nchini Marekani wali-zungumzia hatua ambazo wangeweza kuchukua ili kuwasai-dia wahubiri walioacha kushirikiana na kutaniko. Waligu-ndua kwamba watu 30 hivi ambao walikuwa wameacha kumtumikia Yehova miaka mingi iliyopita walikuwa bado wanaishi katika eneo la kutaniko hilo. Wengi wao walikuwa wamezeeka.

Alfredo, mzee katika kutaniko hilo alipata orodha ya ma-jina ya ndugu hao na akaanza kuwatembelea. Anasema hivi: “Kila Ijumaa asubuhi, mimi hubisha mlango wa mhubiri asiyetenda.” Mhubiri huyo anapofungua mlango, Alfredo huzungumza naye kwa njia yenye kustarehesha na kumwa-mbia jinsi anavyomjali. Yeye humwambia ndugu au dada huyo kwamba kutaniko halijasahau kazi yake nzuri ambayo alifanya kwa ajili ya Ufalme wa Yehova. Alfredo anasema, “Nilipomwambia ndugu fulani mzee asiyetenda saa alizo-hubiri na magazeti aliyowaachia watu katika ripoti yake ya mwisho ya utumishi ya mwaka wa 1976, alilengwalengwa na machozi.” Alfredo pia huwasomea wale anaowatembelea andiko la Luka 15:4-7, 10, kisha anawauliza, “Inakuwaje ko-ndoo aliyepotea anaporudi kwenye kutaniko? Yehova, Yesu, na malaika hushangilia—hebu wazia hilo!”

Kwa miaka miwili sasa, Alfredo amekuwa akiwasaidia wale wasiotenda. Jitihada zake zenye subira zimekuwa na matokeo gani? Amapata shangwe ya kuwasaidia ndugu wa-

wili waanze tena kushirikiana na kutaniko. Sasa wanahudhuria kwa ukawaida mikutano ya Jumapili. Anasema hivi huku akitabasamu: “Walipoingia Jumba la Ufalme, nilitokwa na machozi.” Anaongezea hivi: “Ingawa ndugu hao wasiotenda wameanza kuhudhuria mikutano, bado ninawatembelea kila Ijumaa kwa sababu wao huniambia kwamba wao hutazamia kwa hamu sana ziara hizo za kila juma. Nami nahisi vivyo hivyo!”

jitihada zao za kumtafuta kondoo aliyepotea na kumsaidia kuwa ni kupoteza wakati. Isitoshe, kama vile mchungaji ‘anavyoenda kumtafuta aliyepotea mpaka ampate,’ wazee huchukua hatua ya kuwatafuta na kumsaidia wale walio dhaifu.

²¹ Mchungaji anayetajwa katika mfano wa Yesu anafanya nini anapompata kondoo? Anamwinua kwa wororo na “kumweka juu ya mabega yake,” na kumrudisha kwenye kundi. Vivyo hivyo, maneno ya mzee yenye kutia moyo yanaweza kumwinua kwa wororo ndugu aliye dhaifu kiroho na kumsaidia arudi kutanikoni. Ilikuwa hivyo kwa Victor, ndugu anayeishi barani Afrika ambaye aliacha kushirikiana na kutaniko. Anasema: “Katika kipindi cha miaka minane nilipokuwa sishirikiani na kutaniko, wazee walijaribu tena

na tena kunisaidia.” Ni nini hasa kilichomgusa moyo? Anaeleza hivi: “Siku moja, John, mzee ambaye tulihudhuria pamoja Shule ya Utumishi wa Painia, alikuja kunitembelea na akanionyesha picha tulizopigwa katika shule hiyo. Zilinifanya nikumbuke mambo mengi yenye kupendeza hivi kwamba nilianza kutamani shangwe niliyokuwa nayo nilipokuwa nikimtumikia Yehova.” Muda mfupi baada ya John kumtembelea, Victor alirudi kutanikoni. Leo anatumikia tena akiwa painia. Kwa kweli, wazee Wakristo wanaotujali huchangia sana shangwe yetu.—2 Kor. 1:24.*[2]

Usimamizi Ulioboreshwa Unaimarisha Umoja Miongoni mwa Watu wa Mungu

²² Kama ilivyotajwa awali, Yehova alitabiri kwamba uadilifu na amani zitaendelea kuongezeka miongoni mwa watu wa Mungu. (Isa. 60:17) Sifa hizo mbili huimarisha umoja katika makutaniko. Katika njia zipi? Kuhusiana na uadilifu, “Mungu . . . ni Yehova *mmoja*.” (Kum. 6:4) Viwango vyake vya uadilifu havitofautiani kati ya makutaniko ya nchi moja na nyingine.

*[2] Ona makala “Wazee Wakristo Ni ‘Wafanyakazi Wenzi kwa Shangwe Yetu’” katika gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Januari 15, 2013, ukurasa wa 27-31.

22. Sifa ya uadilifu na amani huimarishaje umoja wa kutaniko la Kikristo? (Ona pia sanduku “Tulishangaa.”)

Ana viwango *vilevile* vya mema na mabaya, na “makutaniko yote ya watakatifu” yanafuata viwango hivyo. (1 Kor. 14:33) Kwa hiyo, kutaniko litasitawi ikiwa tu viwango vya Mungu vinafuatwa. Kuhusu amani, Mfalme wetu anataka tufurahie amani katika kutaniko na pia tuwe watu “wanaofanya amani.” (Mt. 5:9) Kwa hiyo, ‘tunafuatilia mambo yanayofanya kuwe na amani.’ Tunachukua hatua ya kwanza kusuluhisha hali ya kutoelewana ambayo huenda ikatokea miongoni mwetu. (Rom. 14:19) Kwa kufanya hivyo, tunachangia amani na pia umoja katika kutaniko letu.—Isa. 60:18.

²³ Huko nyuma mnamo Novemba 1895, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilipotangaza kwa mara ya kwanza mpango wa kuwa na wazee, ndugu wenye madaraka waliieleza tamaa yao ya kutoka moyoni. Ni tamaa gani hiyo? Walitamani na kusali kwamba mpango huo mpya wa kitengenezo ungewasaidia watu wa Mungu “wafikie haraka *umoja* wa imani.” Tunapotafakari mambo ambayo yametokea makumi ya miaka iliyopita, tunashukuru kwamba marekebisho ya hatua kwa hatua kuhusu usimamizi ambayo Yehova amefanya kupitia Mfalme wetu yameimarisha umoja wetu katika

23. Tukiwa watumishi wa Yehova, tunafurahia nini leo?

ibada. (Zab. 99:4) Matokeo ni kwamba leo watu wote wa Yehova ulimwenguni pote wanashangilia ‘tunapotembea katika roho ileile,’ tunapofuata “hatua zilezile,” na kumtumikia “Mungu wa amani” “bega kwa bega.”—2 Kor. 12:18; **soma Sefania 3:9.**

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Ufalme umeleta maendeleo gani ya kitengenezo?
- Marekebisho ya usimamizi katika kutaniko yamekusaidiaje kumtumikia “Mungu wa amani”?
- Ni maneno na matendo gani ya mzee ambayo yameongeza shangwe yako?
- Wewe binafsi unaweza kuchangiaje amani na umoja wa kutaniko?

JINSI BARAZA LINALOONGOZA LINAVYOSHUGHULIKIA MAMBO YA UFALME

BARAZA LINALOONGOZA la Mashahidi wa Yehova linafanyizwa na ndugu watiwa-mafuta ambao ni watumishi wa Yehova Mungu. Wakiwa kikundi, wanafanyiza “mtumwa mwaminifu na mwenye busara.” Wana jukumu la kuandaa chakula cha kiroho, kutoa mwongozo, na kuwahimiza Mashahidi wa Yehova washiriki kwa bidii katika kazi ya kuhubiri kuhusu Ufalme duniani pote.—Mt. 24:14, 45-47.

Mikutano ya Baraza Linaloongoza inafanywa kila juma, kwa kawaida siku ya Jumatano. Mikutano hiyo inawawezesha ndugu hao kufanya kazi pamoja kwa umoja. (Zab. 133:1) Washiriki wa Baraza Linaloongoza wanatumikia pia katika halmashauri mbalimbali. Ili kushughulikia mambo ya Ufalme, kila halmashauri inasimamia utendaji fulani. Yafuatayo ni majukumu yao kwa ufupi.

Halmashauri ya Waratibu

Ndugu wanaotumikia katika halmashauri hii wanasisimamia mambo ya kisheria na pia vyombo vya habari inapohitajika kutoa habari sahihi kuhusu imani yetu. Pia wanashughulikia misiba, mateso, na mambo mengine ya dharura yanayowakumba ndugu zetu ulimwenguni pote.

Halmashauri ya Wafanyakazi

Halmashauri hii imepewa daraka la kusimamia mipango ya kushughulikia hali ya kimwili na ya kiroho ya washiriki wa familia ya Betheli duniani pote na kuwasaidia. Inasimamia kazi ya kuwachagua na kuwaalika washiriki wapya wa familia za Betheli na kushughulikia masuala yanayohusu utumishi wao wa Betheli.

Halmashauri ya Utangazaji

Ndugu wanaotumikia katika halmashauri hii wanasimamia uchapishaji na usafirishaji wa machapisho ya Biblia ulimwenguni pote. Wanasimamia mashine za kuchapisha na majengo yanayomilikiwa na kuendeshwa na mashirika mbalimbali yanayotumiwa na Mashahidi wa Yehova, na pia ujenzi unaofanywa ulimwenguni pote, kutia ndani ujenzi wa Majumba ya Ufalme. Wanapanga jinsi michango inayotolewa kwa ajili ya kazi ya Ufalme inavyoweza kutumiwa kwa njia nzuri zaidi.

Halmashauri ya Utumishi

Washiriki wa halmashauri hii wanasimamia kazi yote ya kuhubiri na masuala yanayohusu makutaniko, wahubiri, mapainia, wazee, waangalizi wanaosafiri, na wamishonari. Mbali na mambo mengine mengi, wanasimamia pia utendaji wa Halmashauri za Uhusiano na Hospitali.

Halmashauri ya Ufundishaji

Halmashauri hii inasimamia programu za ufundishaji katika makusanyiko yote na mikutano ya kutaniko. Inasimamia pia Shule ya Gileadi, Shule ya Waeneza-Injili wa Ufalme, Shule ya Utumishi wa Painia, na shule nyingine. Kwa kuongezea, halmashauri hii inasimamia utayarishaji wa *Daftari la Mkutano wa Huduma na Maisha Yetu ya Kikristo* na rekodi za sauti na video.

Halmashauri ya Uandikaji

Ndugu wanaotumikia katika halmashauri hii wanasimamia utayarishaji wa chakula cha kiroho kupitia machapisho na kupitia njia za kielektroniki kwa ajili ya waamini wenzao na watu wote. Halmashauri hii pia husimamia Tovuti ya tengenezo na pia kazi ya kutafsiri duniani kote. Isitoshe, halmashauri hii hujibu maswali yanayoulizwa kuhusu maana ya maandiko fulani na mambo ambayo yametajwa katika machapisho yetu.

USHINDI WA UFALME

Kutetea na Kuithibitisha Kisheria Habari Njema

MNAPOHUBIRI nyumba kwa nyumba, mnasikia king'ora kwa mbali. Sauti ya king'ora inazidi kuongezeka. Unapoanza kuzungumza na mwenye nyumba anayefuata, shahidi mwenzako anakengeushwa gari la polisi linaposimama karibu nanyi. Polisi anatoka kwenye gari na kuwauliza, “Ninyi ndio mmekuwa mkienda mlango kwa mlango mkizungumzia habari za Biblia? Tumepata malalamiko!” Mnajibu kwa heshima, mkijitambulisha kwamba ninyi ni Mashahidi wa Yehova. Ni nini kitakachotokea?

Kwa kiasi kikubwa, hilo limategemea matukio ya zamani. Kwa miaka mingi, serikali ya nchi unamoishi imewatendeaje Mashahidi wa Yehova? Je, kuna kiasi fulani cha uhuru wa kidi-ni? Ikiwa ndiyo, huenda ni kwa sababu kwa miaka mingi ndugu na dada zako wa kiroho wamejitahidi sana “kutetea na kuithibitisha kisheria habari njema.” (Flp. 1:7) Hata uwe unaishi wapi, kutafakari masimulizi ya ushindi wa kisheria wa Mashahidi wa Yehova kunaweza kuimarisha sana imani yako. Katika sehemu hii, tutachunguza baadhi ya ushindi huo wenyewe kutokeza. Ushindi ambao tumepata unathibitisha kwamba Ufalme ni halisi, kwani hatungepata ushindi mkubwa hivyo kwa uwezo wetu wenyewe!

13 Wahubiri wa Ufalme

Wanapeleka Kesi Mahakamani

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Kama Yesu alivyotabiri, watu wake wanakabili upinzani kutoka kwa watu wanaotumia sheria kuzuia kazi yao ya kuhubiri

NI MUDA mfupi tu baada ya Pentekoste ya mwaka wa 33 W.K. Kutaniko la Kikristo limeanzishwa majuma machache tu huko Yerusalemu. Shetani anaona huo ndio wakati mwafaka wa kulishambulia kutaniko hilo. Anataka kuliangamiza kabla halijawa imara. Haraka, Shetani apanga njama hivi kwamba viongozi wa kidini wanapiga marufuku kazi ya kuhubiri Ufalme. Hata hivyo, mitume wanaendelea kuhubiri kwa ujasi-ri, na wanaume na wanawake wengi ‘wanamwamini bwana.’—Mdo. 4:18, 33; 5:14.

² Kwa ghadhabu, wapinzani wanawashambulia tena—wakati huu wanawatupa mitume wote gerezani. Hata hivyo, wakati wa usiku, malaika wa Yehova anafungua milango ya gereza, na kufikia mapambazuko mitume

1, 2. (a) Viongozi wa kidini walifanikiwa kufanya jambo gani kuhusu kazi ya kuhubiri, hata hivyo mitume walitendaje? (b) Kwa nini mitume walikataa kutii amri ya kuacha kuhubiri?

walikuwa nje wakihubiri! Wanakamatwa tena na kupelekwa mbele ya watawala, ambao wanawashutumu mitume kwa kuvunja sheria ya kuacha kuhubiri. Mitume wanajibu hivi kwa ujasiri: “Lazima tumtii Mungu kuwa mtawala kuliko wanadamu.” Watawala wanakasirika sana hivi kwamba wanataka “kuwaangamiza” mitume. Lakini kwa wakati huo unaofaa, Gamalieli, mwalimu wa sheria aliyeheshimika sana anawaonya hivi watawala hao: “Jiangalieni . . . Msijiingize katika mambo ya watu hawa, bali waacheni.” Kwa kushangaza, watawala hao wanakubali ushauri huo na kuwaacha mitume waende zao. Wanaume hao waaminifu wanafanya nini? Bila woga, wanaendelea “bila kuacha kufundisha na kutangaza habari njema juu ya Kristo, Yesu.”—Mdo. 5:17-21, 27-42; Met. 21:1, 30.

³ Kesi hiyo ya mahakamani iliyofanywa mwaka wa 33 W.K. ilikuwa ya kwanza kuwasilishwa na wenye mamlaka waliopinga kutaniko la Kikristo, hata hivyo haikuwa ya mwisho. (Mdo. 4:5-8; 16:20; 17:6, 7) Katika nyakati zetu, bado Shetani anawaongoza wapinzani wa ibada safi kuwachochea wenye mamlaka kupiga maru-
3, 4. (a) Shetani amefanikiwa kutumia mbinu gani kwa muda mrefu ili kuwashambulia watu wa Mungu? (b) Tutazungumzia nini katika sura hii na zile mbili zinazofuata?

fuku kazi yetu ya kuhubiri. Wapinzani wametoa mashtaka mbalimbali dhidi ya watu wa Mungu. Kwanza wanasema tunavuruga amani, yaani, tunafanya fujo. Pili wanasema sisi ni wachochezi; pia, kwamba sisi ni wafanyabiashara, yaani, wachuuzi. Inapofaa, ndugu zetu wameenda mahakamani kuthibitisha mashtaka hayo kuwa ya uwongo. Kesi hizo zimekuwa na matokeo gani? Kesi zilizoamuliwa makumi ya miaka iliyopita zimekuathirije wewe binafsi? Acheni tuchunguze kesi kadhaa ili kuona jinsi ambavyo zimesaidia “katika kutetea na kuithibitisha kisheria habari njema.”—Flp. 1:7.

⁴ Katika sura hii tutachunguza jinsi ambavyo tumetetea haki yetu ya kuwa na uhuru wa kuhubiri. Sura mbili zinazofuata zitazungumzia baadhi ya hatua za kisheria tulizochukua katika jitihada zetu za kuendelea kutokuwa sehemu ya ulimwengu na kuishi kulingana na viwango vya Ufalme.

Wafanya Fujo—Au Wateteaji Washikamanifu wa Ufalme wa Mungu?

⁵ Mwishoni mwa miaka ya 1930, majiji na majimbo nchini **Marekani** yalitaka kuwalazimisha Mashahidi wa Yehova kuwa na vibali au leseni ili kushiriki katika

5. Kwa nini wahubiri wa Ufalme walikamatwa mwishoni wa miaka ya 1930, na wale waliokuwa wakiongoza waliamua kuchukua hatua gani?

huduma. Lakini ndugu zetu hawakuomba leseni hizo. Leseni inaweza kufutwa, na waliamini kwamba haku-na serikali iliyokuwa na mamlaka ya kuwazuia Wakristo kutii amri ya Yesu ya kuhubiri ujumbe wa Ufalme. (Marko 13:10) Kwa sababu hiyo, mamia ya wahubiri wa Ufalme walikamatwa. Kwa hiyo, ndugu waliokuwa wakiongoza katika tengenezo waliamua kwenda mahakamani. Walitaka kuonyesha kwamba serikali ilikuwa imezuia kinyume cha sheria haki ya Mashahidi ya kuabudu kwa uhuru. Katika mwaka wa 1938, kulitukia kisa fulani ambacho kilisababisha kufunguliwa kwa kesi muhimu. Ni nini kilichotukia?

⁶ Asubuhi ya Jumanne Aprili 26, 1938, Newton Cantwell, mwenye umri wa miaka 60, mke wake, Esther, na watoto wao Henry, Russell, na Jesse—wote watano walikuwa mapainia wa pekee—walienda kuhubiri katika jiji la New Haven, Connecticut. Kwa kweli, walitarajia kukaa huko kwa zaidi ya siku moja. Kwa nini? Walikuwa wamekamatwa mara kadhaa, hivyo walitambua kwamba huenda wangekamatwa tena. Hata hivyo, jambo hilo halikuivunja moyo familia ya Cantwell kuhubiri ujumbe wa Ufalme. Walitumia magari mawili kufika New Haven. Newton aliendesha gari la familia

6, 7. Familia ya Cantwell ilikabili jambo gani?

lililobeba machapisho ya Biblia na gramafoni, na Henry mwenye umri wa miaka 22 aliendesha gari lenye vipaaza-sauti. Kwa kweli, kama walivyotarajia, baada ya saa kadhaa walikamatwa na polisi.

⁷ Kwanza, Russell, mwenye umri wa miaka 18, alikamatwa, kisha Newton na Esther. Akiwa mbali kidogo, Jesse, mwenye umri wa miaka 16, aliwaona wazazi na ndugu yake wakikamatwa na polisi. Henry alikuwa akihubiri upande mwingine wa mji, hivyo, Jesse aliachwa peke yake. Hata hivyo, alichukua gramafoni yake na kuendelea kuhubiri. Wanaume wawili Wakatoliki walikubali Jesse awachezee hotuba ya Ndugu Rutherford iliyokuwa na kichwa “Maadui.” Lakini walipokuwa wakisikiliza hotuba hiyo, wanaume hao walikasirika sana na wakataka kumpiga Jesse. Kwa upole, aliondoka, lakini baada ya muda mfupi polisi akamkamata. Kwa hivyo, yeye pia alipelekwa rumande. Polisi hawakumfungulia Dada Cantwell mashtaka, lakini walimshtaki Ndugu Cantwell na vijana wake. Hata hivyo, waliachiliwa huru kwa dhamana siku hiyohiyo.

⁸ Miezi michache baadaye, mnamo Septemba 1938,

8. Kwa nini mahakama ilimpata Jesse Cantwell na hatia ya kusababisha fujo?

familia ya Cantwell ilifikishwa mahakamani huko New Haven. Newton, Russell, na Jesse walishtakiwa kwa kosa la kuomba michango bila kuwa na leseni. Licha ya kukata rufaa mara kadhaa katika Mahakama Kuu ya Connecticut, Jesse alipatikana na hatia ya kuwachochea watu wavuruge amani, yaani, alisababisha fujo. Kwa nini? Kwa sababu wale Wakatoliki wawili waliosikiliza hotuba ya Ndugu Rutherford walitoa ushahidi mahakamani kwamba hotuba hiyo ilitukana dini yao na kuwakasirisha. Ili kupinga uamuzi huo usiofaa wa mahakama, ndugu wenye madaraka katika tengenezo walikata rufaa katika Mahakama Kuu ya Marekani, ambayo ndiyo mahakama kuu zaidi katika nchi hiyo.

9 Kuanzia Machi 29, 1940, Jaji Mkuu Charles E. Hughes na majaji wenzake nane walisikiliza hoja zilizowasilishwa na Ndugu Hayden Covington, wakili wa Mashahidi wa Yehova.*^[1] Wakili wa jimbo la Connecticut

*[1] Kesi hiyo ya *Cantwell v. State of Connecticut* (Cantwell Dhidi ya Jimbo la Connecticut) ilikuwa ya kwanza kati ya kesi 43 zilizowasilishwa katika Mahakama Kuu ya Marekani ambazo Ndugu Hayden Covington angekuwa wakili wa akina ndugu. Alikufa mwaka wa 1978. Mjane wake, Dorothy, alibaki mwaminifu hadi kifo mwaka wa 2015 akiwa na umri wa miaka 92.

9, 10. (a) Mahakama Kuu Zaidi ya Marekani ilitoa uamuzi gani katika kesi ya familia ya Cantwell? (b) Tunafaidikaje na uamuzi huo mpaka sasa?

alipowasilisha hoja zake ili kuthibitisha kwamba Mashahidi walikuwa wanafanya fujo, jaji mmoja aliuliza hivi: “Je, si kweli kwamba ujumbe ambao Kristo Yesu alitangaza haukupendwa na watu wengi?” Wakili wa jimbo alijibu: “Ni kweli haukupendwa, na, ikiwa naku mbuka vizuri, Biblia yangu inataja pia kilichompata Yesu kwa kutangaza ujumbe huo.” Jibu lake lilifunua mambo mengi sana! Bila kujua, wakili huyo aliwahusianisha Mashahidi na Yesu, na serikali na wale waliomhukumu Yesu. Mei 20, 1940, kwa kauli moja Mahakama hiyo ilitoa uamuzi uliowaunga mkono Mashahidi.

¹⁰ Uamuzi huo wa Mahakama ulikuwa na faida gani? Haki ya uhuru wa kuabudu ililindwa nchini kote hivi kwamba bunge, serikali za majimbo, au serikali za mitaa hazingeweza kuzuia uhuru wa kidini. Zaidi ya hayo, Mahakama hiyo haikumpata Jesse na ‘hatia ya kuvuruga amani na utulivu.’ Kwa hiyo, uamuzi wa mahakama ulionyesha wazi kwamba Mashahidi wa Yehova hawavurugi amani ya umma. Huo ulikuwa ushindi muhimu sana wa kisheria kwa watumishi wa Mungu! Tunafaidikaje na uamuzi huo mpaka sasa? Mwanasheria ambaye ni Shahidi anasema: “Haki ya uhuru wa kuabudu bila hofu ya kuwekewa vizuizi

inatupa nafasi ya kuwaambia watu ujumbe wa tumaini mahali popote tunapoishi.”

Wachochezi—Au Watangazaji wa Kweli?

¹¹ Katika miaka ya 1940, Mashahidi wa Yehova nchini **Kanada** walikabili upinzani mkali. Hivyo, katika mwaka wa 1946, ili kuwajulisha watu kwamba serikali ilikuwa ikizuia haki ya kuabudu kwa uhuru, ndugu zetu walifanya kampeni ya siku 16 ya kugawa trakti yenye kichwa *Quebec's Burning Hate for God and Christ and Freedom Is the Shame of All Canada* (Chuki Kali ya Quebec Kuelekea Mungu, Kristo, na Uhuru, Ni Aibu kwa Kanada Yote). Trakti hiyo yenye kurasa nne ilifunua ghasia zilizochochewa na viongozi wa kidini, ukatili wa polisi, na jeuri za wafanya-ghasia dhidi ya ndugu zetu katika jimbo la Quebec. Trakti hiyo ilisema, “Mashahidi wa Yehova wanaendelea kutiwa mbaroni kinyume cha sheria. Mashtaka karibu 800 yamefunguliwa dhidi ya mashahidi wa Yehova huko Greater Montreal.”

¹² Waziri Mkuu wa Quebec, Maurice Duplessis, aki-

11. Ndugu zetu nchini Kanada walifanya kampeni gani, na kwa nini?

12. (a) Wapinzani walitendaje kampeni ya kusambaza trakti ilipoanza? (b) Ndugu zetu walishtakiwa kwa kosa gani? (Ona pia maelezo ya chini.)

shirikiana na Kadinali Villeneuve wa Kanisa Katoliki, waliipinga kampeni hiyo kwa kutangaza “vita visivyo na huruma” dhidi ya Mashahidi. Idadi ya walioshtakiwa iliongezeka haraka kutoka 800 hadi 1,600. Dada mmoja painia alisema, “Polisi walitukamata mara nyi-
ngi sana.” Mashahidi ambao walikamatwa wakigawa trakti walishtakiwa kwa kosa la kuchapisha “maandi-
shi yenye uchochezi.”*[2]

¹³ Katika mwaka wa 1947, Ndugu Aimé Boucher na binti zake Gisèle, mwenye umri wa miaka 18, na Lucille, mwenye umri wa miaka 11, walikuwa wa kwanza kufikishwa mahakamani kwa mashtaka ya uchochezi. Walikuwa wamegawa trakti ya *Quebec’s Burning Hate* karibu na shamba lao lililokuwa kwenye milima iliyo kusini ya jiji la Quebec City, lakini ilikuwa vigumu sana kuwazia familia hiyo ikifanya fujo. Ndugu Boucher alikuwa mwanaume mnyenyekevu na mpole aliyelima shamba lake dogo na mara kwa mara

*[2] Mashtaka hayo yalitegemea sheria iliyotungwa mwaka wa 1606. Iliruhusu wasaidizi wa mahakama kumtia mtu hatiani ikiwa walihisi kwamba maneno yake yalichochea uhasama—hata kama yalikuwa ya kweli.

13. Ni nani waliokuwa wa kwanza kushtakiwa kwa kosa la uchochezi, na mahakama ilitoa uamuzi gani?

alienda mjini kwa gari lake la kukokotwa na farasi. Hata hivyo, familia yake ilikuwa imevumilia baadhi ya mateso ambayo yalitajwa katika trakti hiyo. Hakim wa mahakama hiyo aliyewachukia Mashahidi, alikataa kukubali ushahidi uliohibitisha kwamba familia ya Boucher haikuwa na hatia. Badala yake, alikubali ushahidi uliotolewa na upande wa mashtaka kwamba trakti hiyo ilichochea uhasama na hivyo familia ya Boucher ilipaswa kupatikana na hatia. Hivyo, kulingana na hakim huyo, ni hatia kusema ukweli! Aimé na Gisèle walipatikana na hatia ya kusambaza maandishi ya uchochezi, na hata Lucille mwenye umri wa miaka 11, alitupwa gerezani kwa siku mbili. Akina ndugu walikata rufaa katika Mahakama Kuu ya Kanada, ambayo ndiyo mahakama kuu zaidi nchini humo, nayo ikakubali kusikiliza kesi hiyo.

¹⁴ Hata hivyo, ndugu na dada zetu huko Quebec waliendelea kuhubiri ujumbe wa Ufalme kwa ujasiri licha ya mashambulizi yasiyokoma na yenye jeuri—na mara nyingi walipata matokeo mazuri sana. Katika kipindi cha miaka minne baada ya kuanza kwa ile kampeni ya kugawa trakti mwaka wa 1946, idadi ya Ma-

14. Ndugu zetu huko Quebec walitendaje wakati wa miaka ya mateso?

shahidi huko Quebec iliongezeka kutoka 300 hadi 1,000!*[3]

¹⁵ Mnamo Juni 1950, jopo kamili la Mahakama Kuu ya Kanada, lililokuwa na mahakimu tisa, lilisikiliza kesi ya Aimé Boucher. Miezi sita baadaye, Desemba 18, 1950, Mahakama hiyo ilitoa uamuzi uliotuunga mkono. Kwa nini? Ndugu Glen How, wakili wa Mashahidi, alieleza kwamba mahakama ilikubali hoja iliyotolewa na akina ndugu kwamba “uchochezi” unahusisha kuchochea jeuri au uasi dhidi ya serikali. Lakini, trakti hiyo “haikuwa na uchochezi wa aina hiyo na kwa hiyo ilikuwa njia halali ya kujieleza kwa uhuru.” Ndugu How aliongezea hivi: “Nilijionea jinsi ambavyo Yehova alitupatia ushindi.”#[4]

¹⁶ Uamuzi huo wa Mahakama Kuu ulikuwa ushindi mkubwa kwa Ufalme wa Mungu. Uliondoa msingi wa

*[3] Mwaka wa 1950, kulikuwa na watumishi wa wakati wote 164 huko Quebec—kutia ndani wahitimu wa Gileadi 63 waliokubali kwa hiari mgawo wa kwenda huko licha ya kujua kwamba wangepata upinzani mkali.

#[4] Ndugu W. Glen How alikuwa wakili jasiri, ambaye kuanzia mwaka wa 1943 hadi mwaka wa 2003, alitumia ustadi mkubwa kuwasaidia Mashahidi wa Yehova kushinda kesi nyingi sana nchini Kanada na katika nchi nyingine.

15, 16. (a) Mahakama Kuu ya Kanada ilitoa uamuzi gani katika kesi ya familia ya Boucher? (b) Ushindi huo ulikuwa na matokeo gani kwa ndugu zetu na kwa watu wengine?

kesi nyingine 122 zilizokuwa zinasubiri kusikilizwa ambazo Mashahidi walikuwa wameshtakiwa kwa kosa la kusambaza maandishi ya uchochezi huko Quebec. Zaidi ya hilo, uamuzi huo wa Mahakama ulimaanisha kwamba raia wote wa Kanada na nchi zote za Jumuiya ya Madola sasa walikuwa na uhuru wa kulalamika ikiwa serikali ingetumia vibaya mamlaka yake. Pia ushindi huo wa Quebec ulikomesha mashambulizi ya makanisa na serikali dhidi ya uhuru wa Mashahidi wa Yehova.*[5]

Wachuuzi—Au Watangazaji Wenye Bidii wa Ufalme wa Mungu?

¹⁷ Kama ilivyokuwa kwa Wakristo wa karne ya kwanza, watumishi wa Yehova leo “si wachuuzi wa neno la Mungu.” (**Soma 2 Wakorintho 2:17.**) Hata hivyo, baadhi ya serikali zinajaribu kuzuia huduma yetu kwa kutumia sheria zinazodhibiti biashara. Acheni tuchunguze kesi mbili ambazo zilishughulikia suala la ikiwa Mashahidi wa Yehova ni wachuuzi au wahubiri.

^{*[5]} Kwa habari zaidi kuhusu kesi hiyo, ona makala “Vita Si Yenu Bali Ni ya Mungu” katika gazeti *Amkeni!* la Aprili 22, 2000, ukurasa wa 18-24.

17. Baadhi ya serikali zinajaribu kuzuia kazi yetu ya kuhubiri jinsi gani?

¹⁸ **Denmark.** Oktoba 1, 1932, serikali ilipitisha sheria iliyosema kwamba ni kinyume cha sheria kuuza machapisho bila leseni ya uchuuzi. Hata hivyo, ndugu zetu hawakuomba leseni hizo. Siku iliyofuata, wahubiri watano walienda kuhubiri katika mji wa Roskilde, ulio umbali wa zaidi ya kilomita 30 magharibi ya jiji la Copenhagen. Ilipofika jioni, mhubiri mmoja anayeitwa August Lehmann, hakuwepo. Alikuwa amekamatwa kwa sababu ya kuuza bidhaa bila leseni.

¹⁹ Desemba 19, 1932, August Lehmann alifikishwa mahakamani. Alikubali kwamba alikuwa akiwapa watu machapisho yanayotegemea Biblia, lakini akakataa kwamba alikuwa mchuuzi. Mahakama ilikubaliana naye. Ilieleza hivi: “Mshtakiwa . . . ana uwezo wa kujitegemeza kifedha, na hajapata faida yoyote ya kifedha wala hana nia ya kupata faida hiyo, badala yake utendaji wake umemfanya apoteze pesa.” Ikiwauunga mkono Mashahidi, mahakama hiyo iliamua kwamba kazi ya Lehmann haipaswi “kuhusianishwa na biashara.” Hata hivyo, wapinzani wa watu wa Mungu walikuwa wameazimia kuzuia kazi ya kuhubiri nchini

18, 19. Wenye mamlaka nchini Denmark walijaribu jinsi gani kuzuia kazi ya kuhubiri?

kote. (Zab. 94:20) Mwendesha-mashtaka wa serikali alikata rufaa katika Mahakama Kuu ya nchi hiyo. Ndugu zetu walifanya nini?

²⁰ Juma lililotangulia kusikilizwa kwa kesi hiyo katika Mahakama Kuu, Mashahidi nchini Denmark waliongeza bidii yao katika kazi ya kuhubiri. Jumanne ya Oktoba 3, 1933, Mahakama Kuu ilitangaza uamuzi wake. Ilikubaliana na uamuzi wa mahakama ya chini kwamba August Lehmann hakuwa amevunja sheria. Uamuzi huo ulimaanisha kwamba Mashahidi wangeendelea kuhubiri kwa uhuru. Ili kumshukuru Yehova kwa ushindi huo wa kisheria, ndugu na dada waliongeza hata zaidi bidii yao ya kuhubiri. Tangu uamuzi huo utolewe, ndugu zetu nchini Denmark wamekuwa wakihubiri bila kizuizi chochote kutoka serikalini.

²¹ **Marekani.** Jumapili Februari 25, 1940, painia anayeitwa Robert Murdock, Jr., na Mashahidi wengine saba walikamatwa walipokuwa wakihubiri katika jiji la Jeannette lililo karibu na Pittsburgh, katika jimbo la Pennsylvania. Walishtakiwa kwa kosa la kutokuwa

20. Mahakama Kuu ya Denmark ilitoa uamuzi gani, na ndugu zetu walitendaje?

21, 22. Mahakama Kuu ya Marekani ilitoa uamuzi gani katika kesi ya Ndugu Murdock?

na leseni ya kugawa machapisho. Alipokata rufaa, Mahakama Kuu ya Marekani ilikubali kusikiliza kesi hiyo.

²² Mei 3, 1943, Mahakama Kuu ilitangaza uamuzi wake, ambao uliwatetea Mashahidi. Mahakama hiyo ilipinga sheria ya kuwa na leseni kwa sababu kufanya hivyo kulikuwa sawa na “kuwatoza watu pesa ili wafurahie haki inayotolewa na Katiba ya serikali.” Mahakama ilibatilisha sheria hiyo ya jiji kwa sababu “ilizuia uhuru wa kusambaza habari na uhuru wa kua-budu.” Alipokuwa akizungumzia maoni ya mahakimu wengi, Jaji William O. Douglas alisema kwamba kazi ya Mashahidi wa Yehova “inahusisha mengi zaidi ya kuhubiri; inahusisha mengi zaidi ya kugawanya machapisho ya kidini. Inahusisha mambo yote mawili.” Aliongezea hivi: “Kazi hiyo ya kidini ina umuhimu sawa . . . na ibada inayofanywa makanisani na mahubiri yanayofanywa jukwaani.”

²³ Uamuzi huo wa Mahakama Kuu ulikuwa ushindi muhimu sana wa kisheria kwa watu Mungu. Ulithibitisha wazi kwamba sisi ni wahudumu wa Kikristo, na

23. Kwa nini ushindi wa mahakamani wa mwaka wa 1943 ni muhimu sana kwetu leo?

si wafanyabiashara. Katika siku hiyo ya kukumbukwa mwaka wa 1943, Mashahidi wa Yehova walishinda kesi 12 kati ya kesi 13 katika Mahakama Kuu, kutia ndani kesi ya *Murdock*. Uamuzi huo wa mahakama umekuwa kielelezo cha kufuatwa katika kesi za karibuni ambazo wapinzani wamepinga tena haki yetu ya kuhubiri ujumbe wa Ufalme hadharani na nyumba kwa nyumba.

**“Lazima Tumtii Mungu Kuwa
Mtawala Kuliko Wanadamu”**

²⁴ Tukiwa watumishi wa Yehova, tunathamini sana serikali zinapotupatia haki ya kisheria ya kuhubiri ujumbe wa Ufalme kwa uhuru. Hata hivyo, serikali inapopiga marufuku kazi yetu ya kuhubiri, tunabadi-li mbinu zetu na kuendelea kuhubiri kwa njia yoyote ile. Kama mitume walivyofanya, “lazima tumtii Mungu kuwa mtawala kuliko wanadamu.” (Mdo. 5:29; Mt. 28:19, 20) Wakati huohuo, tunakata rufaa mahakamani ili marufuku dhidi ya kazi yetu iondolewe. Fikiria mifano miwili.

²⁵ **Nikaragua.** Novemba 19, 1952, Donovan Munste-

24. Tunatendaje serikali zinapopiga marufuku kazi yetu ya kuhubiri?
25, 26. Ni matukio gani yaliyofanya kesi iwasilishwe katika Mahakama Kuu nchini Nikaragua, na kulikuwa na matokeo gani?

rman mmishonari na mtumishi wa tawi alienda kati-
ka Ofisi ya Uhamiaji iliyo Managua, mji mkuu wa Ni-
karagua. Alikuwa ameagizwa aende kumwona Kapte-
ni Arnoldo García, msimamizi wa ofisi hiyo. Kapteni
huyo alimwambia Donovan kwamba Mashahidi wa
Yehova nchini Nikaragua walikuwa “wamekatazwa
kuendelea kuhubiri mafundisho yao na kuendeleza
shughuli zao za kidini.” Alipoulizwa sababu, Kapteni
García alieleza kwamba Mashahidi hawakuwa na ki-
bali cha kuhubiri kutoka serikalini na ilidaiwa kwa-
mba walikuwa wakomunisti. Ni nani waliotoa madai
hayo? Viongozi wa Kanisa Katoliki.

²⁶ Mara moja, Ndugu Munsterman alikata rufaa ka-
tika Wizara ya Dini na pia kwa Rais Anastasio Somo-
za García, lakini rufaa hiyo haikukubaliwa. Kwa hiyo,
akina ndugu walibadili mbinu yao. Walifunga Jumba
la Ufalme, wakaanza kukutanika kwenye vikundi vi-
dogo, na wakaacha mahubiri ya barabarani, lakini
bado walihubiri ujumbe wa Ufalme. Wakati huohuo,
walituma ombi katika Mahakama Kuu ya Nikaragua
wakitaka Mahakama hiyo itoe amri ya kuondolewa
kwa marufuku hiyo. Magazeti ya habari yaliripoti
marufuku hiyo na ombi hilo, na Mahakama Kuu

ilikubali kusikiliza kesi hiyo. Kukawa na matokeo gani? Juni 19, 1953, Mahakama Kuu ilichapisha uamuzi uliokubaliwa kwa kauli moja uliowaunga mkono Mashahidi. Mahakama iligundua kwamba marufuku hiyo ilikuwa ikivunja haki ya kikatiba ya uhuru wa kusema, dhamiri, na uhuru wa kufuata imani ya kidini. Pia iliamuru kwamba uhusiano kati ya serikali ya Nikaragua na Mashahidi urudishwe kama ulivyokuwa awali.

²⁷ Wananchi wa Nikaragua walishangaa kwamba Mahakama Kuu iliwatetea Mashahidi. Kabla ya kesi hiyo, viongozi wa kidini walikuwa na uvutano mkubwa sana hivi kwamba Mahakama iliogopa kuzozana nao. Pia, maofisa wa serikali walikuwa na mamlaka kubwa hivi kwamba ilikuwa nadra sana kwa Mahakama kupinga maamuzi yao. Ndugu zetu walikuwa na uhakika kwamba walishinda kesi hiyo kwa sababu walipata ulinzi kutoka kwa Mfalme wao na pia kwa sababu waliendelea kuhubiri.—Mdo. 1:8.

²⁸ **Zaire.** Katikati ya miaka ya 1980, kulikuwa na

27. Kwa nini watu wa Nikaragua walishangazwa na uamuzi wa Mahakama, na ndugu walikuwa na maoni gani kuhusu ushindi huo?
28, 29. Ni badiliko gani lililotukia nchini Zaire katikati ya miaka ya 1980?

Mashahidi 35,000 hivi katika nchi ya Zaire, ambayo sasa ni Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo. Ili kushughulikia kazi ya Ufalme iliyokuwa ikiongezeka kwa kasi, ofisi ya tawi ilikuwa ikijenga majengo mapya. Mnamo Desemba 1985, kusanyiko la kimataifa lilifanywa katika mji mkuu, Kinshasa, na wajumbe 32,000 kutoka sehemu mbalimbali za ulimwengu walijaa kwenye uwanja wa jiji hilo. Lakini hali ya watumishi wa Yehova ilianza kubadilika. Ni nini kilichotukia?

²⁹ Ndugu Marcel Filteau, mmishonari kutoka Quebec, Kanada, ambaye aliteswa wakati wa utawala wa Duplessis, alikuwa akitumikia Zaire wakati huo. Ali-simulia yaliyotukia: “Machi 12, 1986, ndugu waliokuwa wakiongoza walipokea barua iliyosema kwamba shirika la Mashahidi wa Yehova la Zaire halikuwa halali.” Marufuku hiyo ilitiwa sahihi na aliyekuwa rais wa nchi hiyo, Mobutu Sese Seko.

³⁰ Siku iliyofuata redio ya taifa ilitangaza hivi: “Huu ndio mwisho wa Mashahidi wa Yehova nchini [Zaire].” Mara moja wakaanza kuteswa. Majumba ya

30. Halmashauri ya Tawi ilihitaji kufanya uamuzi gani mzito, na ilia-mua kufanya nini?

Ufalme yaliharibiwa, na ndugu zetu walinyang'anywa mali zao, wakakamatwa, wakafungwa na kupigwa. Hata watoto wa Mashahidi waliwekwa gereza. Oktoba 12, 1988, serikali ilitaifisha mali za tengenezo letu, na kikosi cha jeshi kiliishi kwenye majengo ya ofisi ya tawi. Ndugu waliokuwa wakiongoza walikata rufaa kwa Rais Mobutu, lakini hawakujibiwa. Wakati huo Halmashauri ya Tawi ilihitaji kufanya uamuzi mzito, “Je, tukate rufaa katika Mahakama Kuu au tusubiri?” Timothy Holmes, ambaye alikuwa mmishonari na mratibu wa Halmashauri ya Tawi wakati huo, anasema hivi, “Tulimwomba Yehova atupe hekima na mwingozo.” Baada ya kusali na kujadiliana, Halmashauri ya Tawi iliona kwamba huo haukuwa wakati unaofaa wa kuchukua hatua za kisheria. Badala yake, walikazia fikira kuwaimarisha akina ndugu na kutafuta mbinu za kuendeleza kazi ya kuhubiri.

³¹ Miaka kadhaa ilipita. Mateso dhidi ya Mashahidi yakapungua, na watu wakaanza kuheshimu haki za binadamu nchini humo. Halmashauri ya Tawi iliona kwamba huo ulikuwa wakati unaofaa wa kukata rufaa

31, 32. Mahakama Kuu ya Zaire ilifanya uamuzi gani wenye kushangaza, na ulikuwa na matokeo gani kwa ndugu zetu?

katika Mahakama Kuu ya Sheria ya Zaire ili kupinga marufuku hiyo. Jambo la kushangaza ni kwamba Mahakama Kuu ilikubali kusikiliza kesi hiyo. Kisha, Januari 8, 1993, karibu miaka saba baada ya rais kuamuru marufuku hiyo, Mahakama iliamua kwamba uamuzi wa serikali dhidi ya Mashahidi ulikuwa kinyume cha sheria na marufuku hiyo ikaondolewa. Hebu wazia jambo hilo! Mahakimu hao walihatarisha maisha yao kwa kufutilia mbali amri ya rais wa nchi! Ndugu Holmes anasema hivi: “Wakati wa kesi hiyo, tuliona jinsi ambavyo Yehova anaweza kubadili mambo.” (Dan. 2:21) Ushindi huo uliimarisha imani ya ndugu zetu. Walihisi kwamba Mfalme, Yesu, alikuwa amewaongoza watu wake kujua wakati na jinsi ya kuchukua hatua.

³² Marufuku ilipoondolewa, ofisi ya tawi iliruhusiwa kuleta wamishonari, kujenga majengo mapya ya ofisi ya tawi, na kuingiza nchini machapisho yanayotegemea Biblia.*^[6] Ni shangwe iliyoje kwa watumishi wa Mungu ulimwenguni pote kuona jinsi ambavyo Yehova analinda hali ya kiroho ya watu wake! —Isa.52:10.

*^[6] Mwishowe kikosi cha jeshi kiliyahama majengo ya ofisi ya tawi; hata hivyo majengo mapya yalijengwa katika eneo lingine.

“Yehova Ni Msaidizi Wangu”

³³ Kujikumbusha baadhi ya kesi za kisheria kuna-thibitisha kwamba Yesu ametimiza ahadi yake: “Nita-wapa ninyi kinywa na hekima, ambayo wapinzani wenu wote wakiwa pamoja hawataweza kushindana nayo wala kubisha.” (**Soma Luka 21:12-15.**) Nyakati nyingine, Yehova amewatumia akina Gamalieli wa siku hizi kuwalinda watu wake au amewaongoza ma-hakimu na wanasheria wenye ujasiri watetee haki. Ye-hova amezifanya silaha za wapinzani wetu kuwa butu. (**Soma Isaya 54:17.**) Upinzani hauwezi kuzuia kazi ya Mungu.

³⁴ Kwa nini ushindi mbalimbali wa kesi tuliopata ni wa pekee sana? Fikiria jambo hili: Mashahidi wa Ye-hova si watu mashuhuri wala hawana uvutano mku-bwa. Hatupigi kura, hatuungi mkono kampeni za ki-siasa, au kuwashawishi viongozi wa kisiasa. Isitoshe, Mashahidi ambao wamepeleka kesi katika mahakama kuu wanaonekana kuwa “watu wasio na elimu na wa kawaida tu.” (Mdo. 4:13) Hivyo, kwa maoni ya kibi-

33. Tunajifunza nini kwa kuchunguza kifupi kesi kadhaa?

34. Kwa nini ushindi tuliopata ni wa pekee sana, na hilo linathibitisha nini? (Ona pia sanduku “Ushindi Muhimu Katika Mahakama Kuu Ambao Ulisaidia Kuhubiriwa kwa Ufalme.”)

nadamu, mahakama hazina sababu ya kutusaidia kwa kutoa uamuzi unaowapinga wapinzani wetu wenye nguvu kidini na kisiasa. Hata hivyo, mara nyingi mahakama zimetoa uamuzi unaotuunga mkono! Ushindi wetu unathibitisha kwamba tunatembea “machoni pa Mungu, kwa kushirikiana na Kristo.” (2 Kor. 2:17) Hivyo basi, kama mtume Paulo, tunatangaza hivi: “Yehova ni msaidizi wangu; sitaogopa.”—Ebr. 13:6.

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Mahakama zilionyeshaje kwamba sisi ni wahudumu, na si wafanya fujo, wachochezi, au wachuuzi?
- Tunafaidikaje kutokana na ushindi wa kisheria tuliopata miaka iliyopita?
- Kazi yetu ya kuhubiri inapopigwa marufuku, tunachukua hatua gani?
- Kwa maoni ya kibinadamu, kwa nini inastaajibisha kwamba watu wa Yehova wameshinda kesi nyingi muhimu?
- Kujikumbusha kesi hizo kumeimarishaje imani yako?

USHINDI MUHIMU KATIKA MAHAKAMA KUU AMBAO ULISAIDIA KUHUBIRIWA KWA UFALME

UAMUZI Novemba 11, 1927

NCHI Uswisi

SUALA Uhuru wa imani.

MAELEZO MAFUPI Ofisa wa polisi anamkamata Ndugu Adolf Huber anapohubiri, akidai kwamba ndugu yetu anavuruga amani ya kidini, na anamnyang'anya trakti zake zinazozungumzia Biblia.

HUKUMU Ndugu Huber anapinga kitendo alichofanyiwa na polisi huyo mbele ya Mahakama Kuu ya nchi.

Mahakama inaona kwamba kuchukua trakti hizo za kidini ni ukiukaji wa haki ya “uhuru wa imani.”

MATOKEO Uamuzi huo unawazuia polisi kuingilia huduma ya Wanafunzi wa Biblia.

UAMUZI Julai 9, 1935

NCHI Rumania

SUALA Uhuru wa kusema.

MAELEZO MAFUPI Mashahidi sita wanakamatwa kwa sababu wanagawa vitabu ambavyo “*vinahatarisha amani na usalama wa nchi.*” Ndugu hao wanafungwa jela kwa siku 15.

HUKUMU Mahakama Kuu Zaidi inaona kwamba Mashahidi hufanya kazi yao kwa amani, na kwamba machapisho yao hayavurugi amani, na kwamba wana haki ya kuwaambia wengine maoni yao.

MATOKEO Uamuzi huo, pamoja na kesi nyingine za Mashahidi 530 zilizosikilizwa kuanzia mwaka wa 1933 hadi mwaka wa 1939, ulitetea haki za kikatiba ambazo ziliwaruhusu akina ndugu kuendelea kuhubiri. Leo, kazi yetu ya kuhubiri inafanywa kwa uhuru.

UAMUZI Machi 17, 1953

NCHI Uholanzi

SUALA Uhuru wa kusema na uhuru wa kusambaza habari.

MAELEZO MAFUPI Ndugu Pieter Havenaar anakamatwa kwa kukiuka amri inayoruhusu kugawa machapisho siku ya Jumanne na Jumatano tu kuanzia saa 3:00 asubuhi hadi saa 5:00 asubuhi.

HUKUMU Mahakama Kuu inaona kwamba masharti hayo yangewaathiri watu wengi.

MATOKEO Uamuzi huo unafutilia mbali amri yoyote ambayo inazuia haki ya kugawa machapisho hivi kwamba inafanya iwe vigumu sana kushiriki katika kazi hiyo.

UAMUZI Oktoba 6, 1953

NCHI Kanada

SUALA Uhuru wa kuabudu na kusema.

MAELEZO MAFUPI Sheria ya jiji la Quebec City inakataza kugawa machapisho bila kibali cha polisi. Ndugu Laurier Saumur, mwangalizi anayesafiri anafungwa gereza miezi mitatu kwa kuvunja sheria hiyo.

HUKUMU Mahakama Kuu inaona kwamba sheria hiyo ilitumiwa isivyo haki dhidi Mashahidi. Mahakama inatambua kwamba kugawa machapisho yenye ujumbe wa Biblia ni sehemu ya ibada ya Kikristo ya Mashahidi wa Yehova, ambayo inalindwa kikatiba dhidi ya ukaguzi.

MATOKEO Uamuzi huo unafutilia mbali mashtaka zaidi 1,600 yaliyofunguliwa kwa sababu ya kuvunjwa kwa sheria hiyo katika jimbo la Quebec.

UAMUZI Julai 13, 1983

NCHI Serbia

SUALA Uhuru wa kusema na kusambaza habari.

MAELEZO MAFUPI Dada wawili wanakamatwa kwa sababu ya kugawa machapisho yanayotegemea Biblia. Wanashtakiwa kwa “kosa la kuvuruga amani na utulivu” na wanafungwa kwa siku tano.

HUKUMU Mahakama Kuu inaona kwamba hakuna uvunjaji wowote wa sheria na hakuna msingi wowote wa madai ya kwamba wanavuruga amani.

MATOKEO Baada ya ushindi wa kesi hiyo, visa vya kukamatwa na kunyang'anywa machapisho vinapungua.

UAMUZI Mei 26, 1986

NCHI Uturuki

SUALA Uhuru wa imani.

MAELEZO MAFUPI Baada ya familia tatu za Mashahidi kuomba waandikishwe kwa jina Mashahidi wa Yehova, ndugu na dada 23 wanafungwa kwa kosa la kujaribu kubadili mfumo wa kijamii au wa kisiasa.

HUKUMU Mahakama Kuu inafutilia mbali kifungo hicho, inawaondolea mashtaka Mashahidi hao, na kutetea haki ya uhuru wa imani ya Mashahidi wa Yehova.

MATOKEO Uamuzi huo unakataza kukamata watu wanapofanya shughuli zao za Kikristo na unaongeza uhuru wa kuabudu kwa raia wote nchini Uturuki.

UAMUZI Mei 25, 1993

NCHI Ugiriki

SUALA Uhuru wa mtu kufuata dini anayotaka.

MAELEZO MAFUPI Katika mwaka wa 1986, Ndugu Minos Kokkinakis anafungwa kwa mara ya 18, kwa madai ya kwamba anawageuza watu dini. Kuanzia mwaka wa 1938 hadi mwaka wa 1992, sheria ya Ugiriki ya kukataza kuwabadili watu dini ndiyo iliyokuwa msingi wa kuwakamata Mashahidi wa Yehova zaidi ya 19,000.

HUKUMU Mahakama ya Ulaya ya Haki za Kibinadamu inasema kwamba haki ya uhuru wa mawazo, dhamiri, na kuabudu zimekiukwa; pia inaona kwamba haki ya mtu kufuata dini anayotaka iliingiliwa isivyo haki; na inawatetea Mashahidi wa Yehova kuwa “dini inayojulikana.”

MATOKEO Serikali ya Ugiriki inaziamuru mahakama zote zisikiuke uamuzi wa *Kokkinakis*, na kufutilia mbali kesi za kuwashtaki watu kwa sababu ya kuwabadili wengine dini.

UAMUZI Juni 17, 2002

NCHI Marekani

SUALA Uhuru wa kusema.

MAELEZO MAFUPI Kijiji cha Stratton katika jimbo la Ohio kinatoa amri ambayo inamlazimu kila mtu anayeshiriki katika kazi ya kwenda mlango kwa mlango apate kibali. Mahakama ya wilaya na mahakama za rufaa zilisema kwamba amri hiyo inafuata katiba.

HUKUMU Mahakama Kuu inafutilia mbali amri hiyo na kusema kwamba haipatani na katiba na ikakazia kwamba watu wana haki ya kuabudu kwa uhuru na kusema kwa uhuru. Mahakama ilieleza kwamba Mashahidi walisema kuwa “mamlaka yao ya kuhubiri inatoka katika Maandiko.”

MATOKEO Manispaa nyingi zinaacha kutumia amri kama hizo kuzuia huduma ya Mashahidi wa Yehova.

14 Kuunga Mkono kwa Ushikamanifu Serikali ya Mungu Pekee

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Kwa sababu ya kuwa washikamanifu kwa Ufalme, watu wa Mungu wanadumisha msimamo wa kutokuwa sehemu ya ulimwengu

YESU alisimama mbele ya Pilato, hakimu mwenye nguvu zaidi wa taifa la Wayahudi, na kutaja kanuni ambayo imewaongoza wafuasi Wake wa kweli hadi leo. Ali sema hivi: “Ufalme wangu si sehemu ya ulimwengu huu. Kama ufalme wangu ungekuwa sehemu ya ulimwengu huu, watumishi wangu wangepigana ili nisitiwe mikononi mwa Wayahudi. Lakini, kama ilivyo, ufalme wangu hautoki katika chanzo hiki.” (Yoh. 18:36) Pilato aliamuru Yesu auawe, lakini ushindi huo ulikuwa wa muda mfupi tu. Yesu alifufuliwa. Maliki wa Milki ya Roma yenye nguvu walijaribu kuwaangamiza wafuasi wa Kristo, lakini jitihada zao hazikufaulu. Wakristo walieneza ujumbe wa Ufalme kote kote katika ulimwengu siku hizo.—Kol. 1:23.

1, 2. (a) Ni kanuni gani ambayo imewaongoza wafuasi wa Yesu hadi leo? (b) Maadui wamejaribu kufanya nini, lakini kumekuwa na matokeo gani?

² Baada ya Ufalme kusimamishwa katika mwaka wa 1914, baadhi ya serikali zenye nguvu sana kijeshi zilijaribu kuwafutilia mbali watu wa Mungu. Lakini hakuna serikali yoyote ambayo imefanikiwa kutushinda. Serikali nyingi na vikundi mbalimbali vya kisiasa vilijaribu kutulazimisha tuunge mkono vita vyao. Lakini hazikufanikiwa kutuletea migawanyiko. Leo, raia wa Ufalme wanaishi karibu katika kila taifa duniani. Hata hivyo, tumeunganishwa katika undugu wa kweli ulimwenguni pote, na hatuungi mkono kamwe upande wowote katika masuala ya kisiasa ya ulimwengu huu. Umoja wetu ni uthibitisho ulio wazi kwamba Ufalme wa Mungu unatawala na kwamba Mfalme Yesu Kristo anaendelea kuwaongoza, kuwasafisha, na kuwalinda raia wake. Chunguza jinsi ambavyo amefanya hivyo, na ona baadhi ya ushindi wa kisheria wenye kuimarisha imani ambao ametupatia tunapoendelea kutokuwa “sehemu ya ulimwengu.”—Yoh. 17:14.

Suala Muhimu Latokea

³ Baada ya Ufalme kuzaliwa, kulitokea vita mbinguni, na kisha Shetani akatupwa duniani. **(Soma Ufunuo 3, 4. (a) Ni mambo gani yaliyotukia wakati wa kuzaliwa kwa Ufalme? (b) Je, sikuzote watu wa Mungu wameelewa suala la kutounga mkono upande wowote? Eleza.**

12:7-10, 12.) Vita pia vilitokea duniani, na vita hivyo vilijaribu azimio la watu wa Mungu. Walikuwa wameazimia kufuata mfano wa Yesu wa kutokuwa sehemu ya ulimwengu. Lakini mwanzoni hawakuelewa kikamili kwamba wangehitaji kujitahidi sana ili wasijihusishe kabisa katika siasa.

⁴ Kwa mfano, Buku la 6 la mfululizo wa vitabu *Millennial Dawn*,^{*[1]} lililochapishwa katika mwaka wa 1904, liliwatia moyo Wakristo waepuke kushiriki katika vita. Hata hivyo, lilisema kwamba ikiwa Mkristo angeandikishwa jeshini, alipaswa kujitahidi kufanya kazi isiyo-husisha kupigana. Ikiwa hangefaulu na atumwe vitani, basi alipaswa kuhakikisha kwamba haui mtu yeyote. Akizungumzia jinsi hali ilivyokuwa wakati huo, Herbert Senior, aliyeishi Uingereza na ambaye alibatizwa mwaka wa 1905, alisema hivi: “Akina ndugu walikuwa wamechanganyikiwa na hakukuwa na ushauri ulio wazi ikiwa ingefaa kujiunga na jeshi lakini ufanye tu kazi isiyohusisha kupigana.”

⁵ Hata hivyo, gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Septemba 1, 1915, lilianza kurekebisha uelewaji wetu

^{*[1]} Buku hili linajulikana pia kama *The New Creation*. Baadaye, mabuku ya *Millennial Dawn* yalikuja kuitwa *Studies in the Scriptures*.

5. Gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Septemba 1, 1915 lilianzaje kurekebisha uelewaji wetu?

kuhusu suala hilo. Lilisema hivi kuhusu mapendekezo ya-liyotolewa katika kitabu *Studies in the Scriptures*: “Hatu-na uhakika ikiwa kujiunga na jeshi ili kufanya kazi isi-yohusisha kupigana kutamaanisha kwamba tunalegeza msimamo wetu.” Lakini namna gani ikiwa Mkristo ana-tishwa kupigwa risasi kwa sababu ya kukataa kuvaa sare za jeshi na kufanya utumishi wa kijeshi? Makala hiyo ili-toa hoja hizi: “Je, ingefaa kupigwa risasi kwa sababu ya kuwa mshikamanifu kwa Mkuu wa Amani na kwa kuka-taa kukiuka amri Yake? Au ingefaa kupigwa risasi tuna-powatumikia wafalme wa dunia na hivyo kuwaunga mko-no na kwa kiasi fulani, tulegeze msimamo wetu wa kutii mafundisho ya Mfalme wetu wa Kimbingu? Kati ya ma-mbo hayo mawili, tungechagua lile la kwanza, yaani, kufa kwa sababu ya kuwa mwaminifu kwa Mfalme wetu wa Kimbingu.” Licha ya maneno hayo yenye nguvu, maka-la hiyo ilimalizia kwa kusema: “Hatuwalazimishi kufua-ta njia hiyo. Tunawapa tu pendekezo.”

⁶ Baadhi ya akina ndugu walielewa vizuri suala hilo na walikuwa tayari kukabiliana nalo uso kwa uso. Herbert Senior, aliyenukuliwa hapo awali alisema hivi: “Kwa maoni yangu, kanuni ileile ilitumika iwe mtu ana-pakua risasi kutoka kwenye meli [utumishi usiohusisha

6. Umejifunza nini kutokana na mfano wa Ndugu Herbert Senior?

kupigana] au anaweka risasi hizo kwenye bunduki ili zifyatuliwe.” (Luka 16:10) Kwa kuwa alikataa kujiunga na jeshi kwa sababu ya dhamiri, Ndugu Senior alifungwa gerezani. Yeye pamoja na ndugu wengine 4 walikuwa miongoni mwa kikundi cha watu 16 waliotia ndani wanaume kutoka makanisa mengine, ambao walikataa kujiunga na jeshi kwa sababu ya dhamiri. Wanaume hao walitumikia kifungo chao kwa muda fulani katika gereza la Richmond, Uingereza. Pindi moja, Herbert na wenzake walisafirishwa kisiri kwa meli hadi kwenye eneo la mapigano nchini Ufaransa. Wakiwa huko, walihukumikiwa kifo kwa kupigwa risasi. Yeye na wengine kadhaa walisimamishwa mbele ya kikundi cha wanajeshi ili wapigwe risasi, lakini hawakuuawa. Bada la yake, hukumu yao ilibadilishwa na kuwa kifungo cha miaka kumi gerezani.

⁷ Kufikia wakati ambapo Vita vya Pili vya Ulimwengu vilianza, watu wa Yehova wakiwa kikundi walikuwa wameelewa wazi maana ya kutounga mkono upande wowote na walichopaswa kufanya ili wafuate mfano wa Yesu. (Mt. 26:51-53; Yoh. 17:14-16; 1 Pet. 2:21) Kwa mfano, gazeti *Mnara wa Mlinzi* la

7. Kufikia wakati ambapo Vita vya Pili vya Ulimwengu vilianza, watu wa Mungu walikuwa wameelewa nini?

Novemba 1, 1939, lilikuwa na makala muhimu sana yenye kichwa “Kutounga Mkono Upande Wowote,” ambayo ilisema hivi: “Watu ambao wamefanya agano na Yehova sasa wanapaswa kuongozwa na kanuni ya kutounga mkono kabisa upande wowote katika vita vya mataifa.” Simon Kraker ambaye baadaye alitumikia katika makao makuu huko Brooklyn, New York, alisema hivi kuhusu makala hiyo: “Nilijifunza kwamba watu wa Mungu walipaswa kuishi kwa amani na kila mtu, hata kunapokuwa na tisho la vita.” Chakula hicho cha kiroho kilitolewa kwa wakati unaofaa na kiliwatayari sha watu wa Mungu kwa ajili ya shambulizi kubwa la kuvunja ushikamanifu wao kwa Ufalme.

Wanatishiwa Kuangamizwa na “Mto” wa Upinzani

⁸ Mtume Yohana alitabiri kwamba baada ya kuzaliwa kwa Ufalme mwaka wa 1914, yule joka, Shetani Ibilisi, angejaribu kuwafutilia mbali wale wanaounga mkono Ufalme wa Mungu kwa kutapika mto wa mfano kutoka katika kinywa chake.^{*[2]} **(Soma Ufunuo 12:9, 15.)** Unabii huo wa Yohana ulitimizwaje? Kuanzia miaka ya 1920 na kuendelea, kulikuwa na wimbi la upinzani dhidi ya watu

^{*[2]} Kwa mazungumzo zaidi kuhusu unabii huo, ona kitabu *Ufunuo —Upeo Wao Mtukufu U Karibu!*, sura ya 27, ukurasa wa 184-186.

8, 9. Unabii wa mtume Yohana ulitimizwaje?

“ALIKUFA KWA SABABU YA KUMHESHIMU MUNGU”

WAKATI wa Vita vya Pili vya Ulimwengu, Mashahidi wa Yehova walikuwa wachache sana katika Ujerumani iliyotawaliwa na Wanazi. Mwanahistoria Detlef Garbe anaandika kwamba licha ya hilo, “wengi wa watu walioshtakiwa na mahakama za kijeshi kwa kukataa kujiunga na jeshi kwa sababu ya dhamiri . . . wakati wa Utawala wa Nazi walikuwa Mashahidi wa Yehova.” **Gerhard Steinacher**, aliyekuwa na umri wa miaka 19, na ambaye aliishi Austria, alikuwa mmoja wao. Siku chache baada ya kuanza kwa Vita vya Pili vya Ulimwengu, askari wa Nazi walimkamata kwa sababu ya kukataa kujiunga na jeshi la Ujerumani.

Mnamo Novemba 1939, Gerhard alihukumiwa kifo. Mwezi huo aliandika hivi alipokuwa gerezani: “Sitaki kufanya jambo lolote ila kumheshimu Mungu, kushika amri zake, na kumwomba atupokee katika Ufalme wake, ambapo kutakuwa na uziama wa milele na amani.”

Machi 29, 1940, siku moja kabla ya Gerhard kuuawa, aliwaandikia wazazi wake barua hii ya kuwaaga: “Ningali mtoto. Nitasimama imara ikiwa tu Bwana atanipa nguvu, na ninasali anipe nguvu.” Gerhard aliuawa karibu saa kumi na mbili asubuhi siku iliyofuata, huenda kwa kukatwa kichwa. Maneno yaliyoandikwa kwenye kaburi lake yalisema hivi: “Alikufa kwa sababu ya kumheshimu Mungu.”

wa Mungu. Kama ndugu wengine wengi walioishi Amerika ya Kaskazini wakati wa Vita vya Pili vya Ulimwengu, Ndugu Kraker alitupwa gerezani kwa sababu ya ushikamanifu wake kwa Ufalme wa Mungu. Kwa kweli, wakati

wa vita hivyo, zaidi ya asilimia 66 ya wafungwa wote nchini Marekani ambao walifungwa kwa kupinga vita hivyo kwa sababu za kidini, walikuwa Mashahidi wa Yehova.

⁹ Ibilisi na wawakilishi wake walitaka kuvunja utimilifu wa raia wa Ufalme mahali popote walipoishi. Kote kote barani Afrika, Ulaya, na Marekani, waliletwa mbele za mahakama na mabaraza ya msamaha. Kwa sababu ya azimio lao thabiti la kutounga mkono upande wowote, walifungwa gerezani, walipigwa, na kulemawza. Nchini Ujerumani, watu wa Mungu walipata mkazo mkubwa kwa kukataa kumpigia saluti Hitler au kujiunga na vita. Mashahidi 6,000 hivi walifungwa katika kambi za magereza wakati wa utawala wa Nazi, na Mashahidi Wajerumani na wasio Wajerumani zaidi ya 1,600 walikufa mikononi mwa watesaji wao. Hata hivyo, Ibilisi hakuwaletea watu wa Mungu madhara ya kudumu.—Marko 8:34, 35.

“Dunia” Inaumeza “Mto”

¹⁰ Unabii ulioandikwa na mtume Yohana ulifunua kwamba “dunia,” yaani, watu wenye mamlaka ambao wana usawaziko katika ulimwengu huu, wangeumeza “mto” wa mateso na hivyo kuwasaidia watu wa Mungu.

10. “Dunia” inafananisha nini, na ni katika njia gani imeingilia kati kwa niaba ya watu wa Mungu?

Sehemu hiyo ya unabii huo imetimizwaje? Makumi ya miaka baada ya Vita vya Pili vya Ulimwengu, mara nyi-
ngi “dunia” imeingilia kati kwa niaba ya watu waaminifu wanaounga mkono Ufalme wa Kimasihi. (**Soma Ufunuo 12:16.**) Kwa mfano, mahakama kadhaa zenye uvutano mkubwa zimelinda haki ya Mashahidi wa Yehova ya kukataa utumishi wa jeshi na kukataa kujihusisha katika sherehe za kizalendo. Kwanza, fikiria baadhi ya ushindi mkubwa ambao Yehova amewapa watu wake kuhusiana na suala la utumishi wa kijeshi.—Zab. 68:20.

¹¹ Marekani. Anthony Sicurella alilelewa na wazazi Mashahidi. Alibatizwa alipokuwa na umri wa miaka 15. Alipofikisha umri wa miaka 21, alijiandikisha kama mhudumu wa dini kwenye baraza la kuwaandikisha watu jeshini. Miaka miwili baadaye, katika mwaka wa 1950, alituma ombi la kujiandikisha upya kama mtu aliyekataa kujiunga na jeshi kwa sababu ya dhamiri. Ingawa Shirika la Upelelezi la Marekani (FBI) halikuona kosa lolote katika ombi hilo, Wizara ya Haki ilikataa ombi lake. Baada ya kesi hiyo kuendelea kwa muda, Mahakama Kuu Zaidi ya Marekani ilisikiliza kesi ya Ndugu Sicurella na kufuta uamuzi wa **11, 12. Ndugu Sicurella na Thlimmenos walikabili suala gani, na matokeo yalikuwa nini?**

mahakama ya chini kwa kutoa uamuzi uliomuunga mkono Ndugu Sicurella. Uamuzi huo uliweka kielelezo cha kufuatwa na raia wengine wa Marekani ambao walikataa kujiunga na jeshi kwa sababu ya dhamiri.

¹² **Ugiriki.** Katika mwaka wa 1983, Iakovos Thlimmenos alishtakiwa kwa kukaidi amri kwa kuwa alikataa kuvaa sare za kijeshi na hivyo akafungwa gerezeni. Alipoachiliwa, aliomba kibali cha kufanya kazi ya uhasibu, lakini ombi lake lilikataliwa kwa sababu rekodi zilionyesha kwamba aliwahi kufungwa kwa kosa la uhalifu. Alipeleka jambo hilo mahakamani, lakini baada ya kesi yake kushindwa katika mahakama za Ugiriki, aliwasilisha katika Mahakama ya Ulaya ya Haki za Kibinadamu (ECHR). Katika mwaka wa 2000, Baraza Kuu la ECHR, ambalo lilikuwa na majaji 17, lilitoa uamuzi uliomuunga mkono, na hivyo kuweka kielelezo cha kesi zilizohusu ubaguzi. Kabla ya uamuzi huo, zaidi ya ndugu 3,500 nchini Ugiriki walikuwa na rekodi ya uhalifu kwa kuwa walifungwa kwa sababu ya msimamo wao wa kutounga mkono upande wowote. Baada ya uamuzi huo mzuri, serikali ya Ugiriki ilipitisha sheria iliyowaondolea ndugu hao mashtaka ya uhalifu. Pia, sheria iliyowapa raia wote wa Ugiriki haki ya kufanya utumishi wa kiraia badala ya utumishi wa kijeshi, ambayo ilikuwa imepitishwa miaka michache

tu iliyopita, ilirudiwa wakati Katiba ya Ugiriki iliporekebi-shwa.

¹³ **Bulgaria.** Katika mwaka wa 1994, Ivailo Stefanov alia-ndikishwa jeshini akiwa na umri wa miaka 19. Alikataa kujiunga na jeshi au kufanya kazi yoyote isiyohusi-

sha kupigana ambayo ilikuwa ikisimamiwa na jeshi. Alihukumiwa kifungo cha miezi 18 gerezani lakini akakata rufaa dhidi ya uamuzi huo, akitumia haki yake akiwa raia aliyekataa kujiunga na jeshi kwa sababu ya dhamiri. Mwishowe kesi yake ilipelekwa ECHR. Katika mwaka wa 2001, kabla ya kesi hiyo kusikilizwa, serikali ya Bulgaria ilifanya mapatano na Ndugu Stefanov. Serikali ya Bulgaria ilimsamehe Ndugu Stefanov na pia raia wote wa Bulgaria ambao walikuwa tayari kufanya utumishi wa kiraia badala ya utumishi wa kijeshi.*^[3]

¹⁴ **Armenia.** Katika mwaka wa 2001, Vahan Bayatyan alifikisha umri wa kufanya utumishi wa kijeshi wa

*[3] Kulingana na mapatano hayo, serikali ya Bulgaria ilipaswa kutoa utumishi wa kiraia unaosimamiwa na serikali kwa watu wote wanaokataa kujiunga na jeshi kwa sababu ya dhamiri.

13, 14. Unafikiri tunaweza kujifunza nini kutokana na kesi ya Ivailo Stefanov na Vahan Bayatyan?

“Kabla ya kuingia mahakamani, nilisali kwa bidii kwa Yehova, na kisha nikaona jinsi alivyonipa utulivu.”

—Ivailo Stefanov
(Ona fungu la 13)

lazima.*^[4] Alikataa kujiunga na jeshi kwa sababu ya dhamiri lakini rufaa zote alizokata katika mahakama za Armenia zilikataliwa. Mnamo Septemba 2002, alianza kutumikia kifungo cha miaka miwili na nusu, lakini aliachiliwa baada ya kutumikia miezi kumi na nusu. Katika kipindi hicho, alikata rufaa katika mahakama ya ECHR, ambayo ilisikiliza kesi yake. Hata hivyo, Oktoba 27, 2009, Mahakama hiyo ilitoa uamuzi dhidi yake. Ilionekana kwamba uamuzi huo ulikuwa pigo kubwa kwa akina ndugu nchini Armenia ambao walikabili suala hilo. Hata hivyo, Baraza Kuu la ECHR lilichunguza upya uamuzi huo. Julai 7, 2011, Mahakama hiyo ilitoa uamuzi uliomtetea Vahan Bayatyan. Hiyo ilikuwa mara ya kwanza kwa ECHR kukubali kwamba uamuzi wa mtu wa kutojiunga na jeshi kwa sababu ya imani yake ya kidini unapaswa kulindwa chini ya haki ya kuwa na uhuru wa kufikiri, dhamiri, na wa dini. Uamuzi huo haulindi tu haki za Mashahidi wa Yehova bali pia haki za mamia ya mamilioni ya watu wanaoishi katika nchi ambazo ni wanachama wa Baraza la Ulaya.^{#[5]}

*^[4] Ili upate simulizi kamili, ona gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Novemba 1, 2012, ukurasa wa 29-31.

^{#[5]} Kwa kipindi cha miaka 20, serikali ya Armenia ilikuwa imewafunga gerezani vijana Mashahidi zaidi ya 450. Mnamo Novemba 2013, Shahidi wa mwisho aliachiliwa huru.

Suala la Sherehe za Kizalendo

¹⁵ Watu wa Yehova huendelea kuwa washikamanifu kwa Ufalme wa Kimasihi si kwa kukataa utumishi wa kijeshi tu bali pia kwa kukataa kwa heshima kushiriki katika sherehe za kizalendo. Uzalendo umeenea sana ulimwenguni pote hasa baada ya Vita vya Pili vya Ulimwengu. Raia wa nchi nyingi wanapaswa kuonyesha ushikamanifu wao kwa nchi yao kwa kukariri kiapo cha uaminifu, kuimba wimbo wa taifa, au kusalimu bendera ya taifa. Hata hivyo, sisi hujitoa kikamili kwa Yehova. (Kut. 20:4, 5) Kwa sababu hiyo, tumeteswa sana. Ingawa hivyo, Yehova ametumia tena “dunia” kumeza baadhi ya upinzani huo. Ona baadhi ya ushindi mku-bwa ambao Yehova kupitia Kristo ametupatia kuhusiana na jambo hilo.—Zab. 3:8.

¹⁶ **Marekani.** Katika mwaka wa 1940, Mahakama Kuu Zaidi ya Marekani iliamua kwa kura 8 kwa 1 dhidi ya Mashahidi wa Yehova katika kesi inayojulikana kama *Minersville School District v. Gobitis* (Kesi ya Shule ya Minersville

15. Kwa nini watu wa Yehova hukataa kushiriki katika sherehe za kizalendo?

16, 17. Lillian na William Gobitas walikabili suala gani, na umejifunza nini kutokana na kesi yao?

Dhidi ya Gobitis). Lillian Gobitas,^{*[6]} mwenye umri wa miaka 12, na ndugu yake William, mwenye umri wa miaka 10, walitaka kubaki wakiwa washikamanifu kwa Yehova, kwa hiyo walikataa kuisalimu bendera au kukariri kipo cha uaminifu. Kwa sababu hiyo, walifukuzwa shuleni. Kesi yao ilipelekwa kwenye Mahakama Kuu Zaidi, na Mahakama hiyo ilikata shauri kwamba wasimamizi wa shule hiyo walitenda kupatana na Katiba ya Marekani kwa sababu walikuwa wakilinda “umoja wa taifa.” Uamuzi huo ulianzisha kipindi cha mateso makali. Watoto wengi wa Mashahidi walifukuzwa shuleni, Mashahidi waka poteza kazi zao, na Mashahidi kadhaa wakashambuliwa vikali na umati wenye ghasia. Kitabu kimoja (*The Lustre of Our Country*) kinasema kwamba “mateso ya Mashahidi yaliyoanza mwaka wa 1941 hadi mwaka wa 1943, yalikuwa ndiyo chuki kubwa ya kidini kuwahi kutokea nchini Marekani katika karne ya ishirini.”

¹⁷ Ushindi wa maadui wa Mungu ulidumu kwa muda mfupi tu. Katika mwaka wa 1943, Mahakama Kuu Zaidi ilishughulikia kesi nyingine inayofanana na ile ya *Gobitis*. Kesi hiyo inajulikana kama *West Virginia State Board of Education v. Barnette* (Kesi ya Baraza la Elimu la Jimbo la West Virginia Dhidi ya Barnette). Wakati

^{*[6]} Jina la familia liliandikwa vibaya katika rekodi za mahakama.

huu, Mahakama Kuu Zaidi iliwapa ushindi Mashahidi wa Yehova. Ilikuwa mara ya kwanza katika historia ya Marekani kwa Mahakama hiyo kubadili uamuzi wake katika kipindi cha muda mfupi sana. Baada ya uamuzi huo, mashambulizi ya hadharani dhidi ya watu wa Yehova nchini Marekani yalipungua sana. Wakati huohuo, haki za raia wote wa Marekani ziliimarishwa.

¹⁸ **Argentina.** Pablo Barros, mwenye umri wa miaka minane na Hugo Barros, mwenye umri wa miaka saba, walifukuzwa shuleni katika mwaka wa 1976 kwa saba-bu ya kukataa kushiriki katika sherehe ya kupandisha bendera. Pindi moja, mwalimu mkuu alimsukuma Pablo na kumpiga kichwani. Kwa saa moja baada ya shule, alijaribu kuwalazimisha vijana hao washiriki katika sherehe za kizalendo. Akikumbuka hali ngumu waliyopitia, Pablo alisema hivi: “Bila msaada wa Yehova, nisingeweza kustahimili mkazo huo wa kuvunja utimilifu wangu.”

¹⁹ Kesi hiyo ilipopelekwa mahakamani, hakim aliunga mkono uamuzi wa shule wa kuwafukuza Pablo na Hugo. Hata hivyo, rufaa ilikatwa katika Mahakama Kuu ya Argentina. Katika mwaka wa 1979, Mahakama **18, 19. Pablo Barros alisema ni nini kilichomsaidia kubaki imara, na watumishi wengine wa Yehova wanaweza kuigaje mfano wake?**

hiyo ilitangua uamuzi wa mahakama ya chini, na kusema hivi: “Adhabu iliyotolewa [ya kuwafukuza shuleni] inapingana na haki ya kikatiba ya kujifunza (Kifungu cha 14) na wajibu wa Serikali wa kuhakikisha elimu ya msingi (Kifungu cha 5).” Uamuzi huo uliwanufaisha watoto wa Mashahidi 1,000 hivi. Wengine ambao walikuwa wafukuzwe shuleni waliachwa waendeleo na masomo, na wengine kama Pablo na Hugo walirudishwa tena katika shule za umma.

²⁰ **Filipino.** Katika mwaka wa 1990, Roel Embralinag,^{*[7]} mwenye umri wa miaka 9, na dada yake Emily, mwenye umri wa miaka 10, pamoja na wanafunzi wengine Mashahidi 66 hivi, walifukuzwa shuleni kwa sababu ya kukataa kusalimu bendera. Leonardo, baba ya Roel na Emily, alijaribu kuzungumza na wasimamizi wa shule hiyo, lakini hakufanikiwa. Hali ilipozidi kuwa mbaya, Leonardo alituma ombi kwa Mahakama Kuu. Leonardo hakuwa na pesa wala wakili wa kumwakilisha. Familia hiyo ilisali kwa bidii ili Yehova awape mwongozo. Wakati huo wote, watoto hao walikuwa wa-

^{*[7]} Jina la familia lilikosewa na kuandikwa Ebralinag katika rekodi za mahakama.

20, 21. Kesi iliyowahusu Roel na Emily Embralinag inaimarishaje imani yako?

kidhihakiwa na kutukanwa. Leonardo alihisi kwamba hangeweza kushinda kesi hiyo kwa sababu hakuwa na ujuzi wowote wa mambo ya sheria.

²¹ Kama ilivyotukia, familia hiyo iliwakilishwa na Felino Ganal, wakili ambaye hapo awali alikuwa ameajiriwa na kampuni moja ya kisheria mashuhuri sana nchini humo. Wakati wa kesi hiyo, Ndugu Ganal alikuwa ameacha kazi yake ya kuajiriwa na akawa Shahidi wa Yehova. Kesi hiyo ilipopelekwa mbele ya Mahakama Kuu, Mahakama hiyo ilitoa uamuzi kwa kauli moja uliowaunga mkono Mashahidi na kufuta ile amri ya kuwafukuza shuleni. Kwa mara nyingine tena, wale waliojaribu kuvunja utimilifu wa watu wa Mungu hawakufanikiwa.

Kutounga Mkono Upande Wowote Huleta Umoja

²² Kwa nini watu wa Yehova wameshinda kesi nyingi muhimu? Hatuna uvutano wowote wa kisiasa. Hata hivyo, katika nchi na mahakama mbalimbali, mahakimu wasio na ubaguzi wametulinda dhidi ya mashambulizi ya wapinzani wasiochoka na, kwa kufanya hivyo wameweka vielelezo ambavyo vimetumiwa katika sheria ya katiba. Bila shaka, Kristo ameunga mkono jitihada zetu za kupata ushindi huo. **(Soma Ufunuo 6:2.)** Kwa nini sisi **22, 23. (a) Kwa nini tumeshinda kesi nyingi sana muhimu? (b) Undugu wetu wa ulimwenguni pote wenye amani unathibitisha nini?**

hupigana vita hivyo vya kisheria? Lengo letu si kubadili mfumo wa kisheria. Badala yake, lengo letu ni kuhakikisha kwamba tunaendelea kumtumikia Mfalme wetu, Yesu Kristo, bila kizuizi chochote.—Mdo. 4:29.

²³ Katika ulimwengu huu uliogawanywa na mizozo ya kisiasa na kupotoshwa na chuki iliyokita mizizi, Mfalme wetu anayetawala, Yesu Kristo, amebariki jitihada za wafuasi wake ulimwenguni pote za kudumisha msimamo wao wa kutounga mkono upande wowote. Jitihada za Shetani za kutugawanya ili atushinde hazijafanikiwa. Ufalme umewakusanya mamilioni ya watu ambao wamekataa ‘kujifunza vita tena.’ Undugu wetu wa ulimwenguni pote wenye amani ni muujiza—unathibitisha kwa njia isiyoweza kupingwa kwamba Ufalme wa Mungu unatawala!—Isa. 2:4.

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Kwa nini watu wa Yehova hawaungi mkono upande wowote katika siasa?
- Ushindi wa kesi nyingi unakufundisha nini kuhusu Ufalme wa Mungu?
- Unaweza kuonyeshaje kwamba unauunga mkono Ufalme wa Mungu peke yake?

15 Kupigania Uhuru wa Kuabudu

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Jinsi ambavyo Kristo amewasaidia wafuasi wake wapigania kutambuliwa kisheria na haki ya kutii sheria za Mungu

JE, WEWE ni raia wa Ufalme wa Mungu? Ukiwa Shahidi wa Yehova, bila shaka wewe ni raia! Na ni nini kinachothibitisha uraia wako? Si pasipoti, wala hati nyingine ya serikali. Badala yake, uraia wako unathibitishwa na jinsi unavyomwabudu Yehova Mungu. Ibada ya kweli inahusisha mengi zaidi ya yale unayoamini. Inahusisha yale unayofanya, yaani, utii wako kwa sheria za Ufalme wa Mungu. Kwetu sote, ibada yetu inagusa kila sehemu ya maisha yetu, kutia ndani namna tunavyolea watoto wetu na tunavyotenda tunapokabili masuala fulani ya afya.

² Hata hivyo, si kila mara ulimwengu tunamoishi huheshimu uraia wetu wenye thamani au matakwa yake. Baadhi ya serikali zimejaribu kuzuia ibada yetu au hata kuifutilia mbali. Nyakati fulani, raia wa Kristo

1, 2. (a) Ni nini kinachothibitisha uraia wako wa Ufalme wa Mungu? (b) Kwa nini nyakati fulani Mashahidi wa Yehova wamelazimika kupigania uhuru wa ibada?

wamelazimika kupigania uhuru wao ili waishi kupatana na sheria za Mfalme wa Kimasihi. Je, hilo linashangaza? Hapana. Katika nyakati za Biblia, mara nyingi watu wa Yehova walilazimika kupigania uhuru wao wa kumwabudu Yehova.

³ Kwa mfano, katika siku za Malkia Esta, watu wa Mungu walilazimika kupigana ili waendeleo kuishi. Kwa nini? Hamani, Waziri Mkuu aliyekuwa mwovu alipendekeza kwa Mfalme Ahasuero wa Uajemi kwamba Wayahudi wote wanaoishi chini ya utawala wa mfalme wauawe kwa sababu “sheria zao ni tofauti na zile za watu wengine wote.” (Esta 3:8, 9, 13) Je, Yehova aliwaacha watumishi wake? Hapana. Alibariki jitihada za Esta na Mordekai walipomsihi mfalme wa Uajemi awalinde watu wa Mungu.—Esta 9:20-22.

⁴ Namna gani leo? Kama tulivyoona katika sura iliyotangulia, nyakati nyingine, serikali zimewapinga Mashahidi wa Yehova. Katika sura hii, tutazungumzia baadhi ya njia ambazo serikali hizo zimejaribu kutumia ili kuzuia ibada yetu. Tutakazia sehemu tatu: (1) haki yetu ya kutambuliwa tukiwa tengenezo na haki yetu ya ku-

3. Watu wa Mungu walipigania jambo gani katika siku za Malkia Esta?

4. Tutachunguza nini katika sura hii?

chagua jinsi tutakavyoabudu, (2) uhuru wetu wa kuchagua matibabu yanayopatana na kanuni za Biblia, na (3) haki ya wazazi ya kulea watoto kulingana na viwango vya Yehova. Katika kila sehemu, tutaona jinsi ambavyo raia washikamanifu wa Ufalme wa Kimasihi wamepambana kishujaa ili kulinda uraia wao wenye thamani na jinsi ambavyo jitihada zao zimebarikiwa.

Kupigania Kutambuliwa Kisheria na Kupewa Uhuru wa Msingi

⁵ Je, tunahitaji kutambuliwa kisheria na serikali za wanadamu ili tumwabudu Yehova? Hapana. Hata hivyo, kutambuliwa kisheria kunafanya iwe rahisi kundezeza ibada yetu—kwa mfano, kukutana kwa uhuru kwenye Majumba yetu ya Ufalme na Majumba yetu ya Kusanyiko, kuchapisha na kuingiza nchini machapisho yanayotegemea Biblia, na kuwahubiria jirani zetu habari njema waziwazi, pasipo kizuizi chochote. Katika nchi nyingi, Mashahidi wa Yehova wamesajiliwa kisheria na wanafurahia uhuru uleule wa kuabudu ambao wafuasi wa dini nyingine zinazotambuliwa kisheria wanafurahia. Hata hivyo, ni nini ambacho kimetokea wakati ambapo serikali zimekataa kututambua kisheria au kujaribu kuzuia uhuru wetu wa msingi?

5. Kutambuliwa kisheria kuna manufaa gani kwa Wakristo wa kweli?

⁶ Australia. Mapema katika miaka ya 1940, gavana mkuu wa Australia aliona mafundisho yetu kuwa yana “ubaguzi” kuelekea vita. Hivyo tukapigwa marufuku. Mashahidi hawakuweza kukutana na kuhubiri waziwazi, Betheli ilifungwa, na Majumba ya Ufalme yakatwaliwa. Ilikuwa kosa kuwa na machapisho yetu yanayotegemea Biblia. Baada ya kuendeleza utendaji wao kwa siri kwa miaka kadhaa, mwishowe Mashahidi wa Australia walipata kitulizo. Juni 14, 1943, Mahakama Kuu ya Australia iliondoa marufuku hiyo.

⁷ Urusi. Mashahidi wa Yehova walikuwa chini ya marufuku ya Kikomunisti kwa makumi ya miaka lakini hatimaye walisajiliwa mwaka wa 1991. Baada ya kuvunjika kwa ule uliokuwa Muungano wa Sovieti, tulitambuliwa kisheria katika Shirikisho la Urusi mwaka wa 1992. Hata hivyo, baada ya muda mfupi, baadhi ya wapinzani—hasa wale walioshirikiana na Kanisa Othodoksi la Urusi—walianza kuingiwa na wasiwasi kwa sababu ya idadi yetu iliyokuwa ikiongezeka kwa kasi sana. Wapinzani walifungua mashtaka matano ya jinai dhidi ya Mashahidi wa Yehova kati ya mwaka wa 1995

6. Mashahidi wa Yehova nchini Australia walikabili hali gani ngumu katika miaka ya 1940?

7, 8. Eleza jitihada za kupigania uhuru wa kuabudu ambazo ndugu zetu nchini Urusi wamefanya kwa miaka mingi.

Kila wakati, mwendesha-mashtaka hakupata uthibitisho wowote wa kosa. Watu hao walioazimia kutupinga walifungua kesi ya madai katika mwaka wa 1998. Mwanzoni, Mashahidi walishinda kesi hiyo, lakini wapinzani walikata rufaa dhidi ya uamuzi huo na Mashahidi wakashindwa katika rufaa hiyo Mei 2001. Kesi ilianza kusikilizwa upya mwezi Oktoba mwaka huohuo, na katika mwaka wa 2004, uamuzi ulifikiwa wa kufutilia mballi shirika lililosajiliwa kisheria ambalo Mashahidi wanatumia jijini Moscow na kupiga marufuku utendaji wake.

⁸ Wimbi la mateso lilifuata. (**Soma 2 Timotheo 3:12.**) Mashahidi walinyanyaswa na kushambuliwa. Mashahidi walinyang'anywa machapisho yao ya kidini; na wakazuiliwa kujenga au kukodi mahali pa ibada. Hebu wazia jinsi ndugu na dada zetu walivyohisi walipokabili hali hiyo ngumu! Mashahidi walikuwa wamepeleka kesi yao katika Mahakama ya Ulaya ya Haki za Kibinadamu (ECHR) mwaka wa 2001, na wakawasilisha habari zaidi katika Mahakama hiyo mwaka wa 2004. Mnamo mwaka wa 2010, ECHR ilifikia uamuzi wake. Mahakama hiyo iliona waziwazi kwamba chuki ya kidini ndiyo iliyosababisha Urusi iwapige marufuku Mashahidi na iliamua kwamba hakukuwa na sababu ya

kuunga mkono maamuzi ya mahakama za chini, kwani hakukuwa na uthibitisho wowote kwamba Mashahidi wamefanya makosa. Mahakama hiyo ilisema kwamba marufuku hiyo ilikusudiwa kuwanyang'anya Mashahidi haki zao za kisheria. Uamuzi wa Mahakama ulitea haki ya Mashahidi ya kuwa na uhuru wa kidi-ni. Ingawa serikali ya Urusi haijatekeleza uamuzi wa ECHR, watu wa Mungu katika nchi hiyo wamepata ujasiri mkubwa kutokana na ushindi huo.

⁹ **Ugiriki.** Katika mwaka wa 1983, Titos Manoussakis alikodi chumba kimoja katika jiji la Heraklion, Krete, ili kikundi kidogo cha Mashahidi wa Yehova kikutane hapo kwa ajili ya ibada. (Ebr. 10:24, 25) Hata hivyo, baada ya muda mfupi, kasisi mmoja wa Othodoksi ali-peleka malalamiko yake polisi, akipinga chumba hicho kutumiwa na Mashahidi kwa ajili ya ibada. Kwa nini? Kwa sababu tu imani ya Mashahidi ni tofauti na ile ya Kanisa Othodoksi! Polisi walimfungulia mashtaka Titos Manoussakis na Mashahidi wengine watatu wa eneo hilo. Walitozwa faini na kuhukumiwa kifungo cha miezi miwili gerezani. Wakiwa raia washikamanifu wa Ufalme wa Mungu, Mashahidi waliona uamuzi huo

9-11. Nchini Ugiriki, watu wa Yehova wamejitahidi jinsi gani kupata uhuru wa kuabudu pamoja, na kumekuwa na matokeo gani?

wa mahakama kuwa ulikiuka uhuru wao wa kuabudu, hivyo wakapeleka kesi yao katika mahakama nyingine nchini humo na hatimaye wakaipoleka ECHR.

¹⁰ Mwishowe, mwaka wa 1996, Mahakama hiyo ilitoa uamuzi ambao wapinzani wa ibada safi hawakutazamia. Mahakama hiyo ilieleza kwamba “kulingana na sheria ya Ugiriki, Mashahidi wa Yehova wanafafanuliwa kuwa ‘dini inayojulikana’” na kwamba uamuzi wa mahakama za chini “ulikiuka moja kwa moja uhuru wao wa ibada.” Mahakama hiyo iliendelea kusema kwamba haukuwa wajibu wa serikali ya Ugiriki “kuamua ikiwa mafundisho ya dini au njia ambayo dini inatumia kueleza imani hiyo ni halali.” Hukumu dhidi ya Mashahidi ikabatilishwa, na uhuru wao wa ibada ukatetewa!

¹¹ Je, ushindi huo ulisuluhisha mambo nchini Ugiriki? Inasikitisha kwamba haikuwa hivyo. Katika mwaka wa 2012, kesi kama hiyo ambayo ilichukua karibu miaka 12, mwishowe ilisuluhishwa katika mji wa Kassandreia, Ugiriki. Katika kesi hiyo upinzani ulianzishwa na askofu wa Othodoksi. Baraza la Serikali, ambalo ndilo mahakama ya juu zaidi ya Ugiriki, ilisuluhisha jambo hilo kwa kuwapa ushindi watu wa Mungu. Uamuzi huo ulitaja kwamba katiba ya Ugiriki inawapa watu uhuru wa kidini na kupinga dai linalotolewa

mara kwa mara kwamba Mashahidi wa Yehova ni dini isiyojulikana. Mahakama hiyo ilisema hivi: “Mafundi-sho ya ‘Mashahidi wa Yehova’ hayajafichwa na, kwa hiyo, yanaonyesha wazi kwamba wao ni dini inayojulikana.” Washiriki wa kutaniko dogo katika mji wa Kassandreia wanashangilia kwamba sasa wanaweza kukutana kwa ajili ya ibada katika Jumba lao la Ufalme.

¹² **Ufaransa.** Baadhi ya wapinzani wa watu wa Mungu wametumia mbinu ya ‘kutunga matatizo kwa njia ya amri.’ (**Soma Zaburi 94:20.**) Kwa mfano, katika miaka ya 1990, idara ya utozaji kodi nchini Ufaransa ilianza kukagua mapato ya *Association Les Témoins de Jéhovah* (ATJ), mojawapo ya mashirika ya kisheria ambayo Mashahidi wa Yehova wanatumia nchini Ufaransa. Waziri wa bajeti alifunua kusudi halisi la ukaguzi huo: “Ukaguzi huo unaweza kusababisha tuombe agizo la mahakama ili kuuza mali zote za shirika hilo na kuli-pa deni, au lifunguliwe mashtaka ya uhalifu . . . , ambayo huenda yakadhoofisha utendaji wa shirika au kukomesha utendaji wake katika eneo letu.” Ingawa matokeo ya ukaguzi huo yalionyesha kwamba hakuna kosa lolote lililofanywa, idara ya utozaji kodi ilitoza **12, 13.** Nchini Ufaransa, wapinzani wamejaribu jinsi gani kutunga “matatizo kwa njia ya amri,” na kukawa na matokeo gani?

shirika la ATJ kodi kubwa sana. Ikiwa mbinu hiyo ingefanikiwa, basi ingebidi ndugu zetu wafunge ofisi ya tawi na kuuza majengo ili kulipa kodi hiyo kubwa sana. Lilikuwa pigo kubwa sana, lakini watu wa Mungu hawakukata tamaa. Mashahidi hao walipinga kwa nguvu zote uamuzi huo usio wa haki, mwishowe mwaka wa 2005, walipeleka kesi hiyo ECHR.

¹³ Mahakama hiyo ilitoa uamuzi wake Juni 30, 2011. Ilieleza kwamba haki ya kuwa na uhuru wa kidini inapaswa kuizuia serikali, isipokuwa katika visa vigumu zaidi, kuchunguza kwa undani uhalali wa imani za kidini au jinsi imani hizo zinavyoonyeshwa. Zaidi ya hilo, Mahakama hiyo ilieleza hivi: “Kodi hiyo . . . ingekomesha mapato muhimu ya shirika hilo na hivyo kuwazuia wafuasi wake kufanya ibada yao kwa uhuru na njia inayofaa.” Mahakama hiyo ilifikia uamuzi kwa kauli moja ambao uliwaunga mkono Mashahidi wa Yehova! Mashahidi wa Yehova walifurahi sana serikali ya Ufaransa ili porudisha kodi iliyolitoza shirika la ATJ pamoja na riba na, kutekeleza agizo la Mahakama kwa kurudisha mali ya ofisi ya tawi ambayo serikali ilikuwa inamiliki.

¹⁴ Kama Esta na Mordekai wa zamani, watu wa Yehova leo wanapigania uhuru wa kumwabudu Yehova

14. Unaweza kushiriki jinsi gani katika kupigania uhuru wa ibada?

kwa njia ambayo ameamuru. (Esta 4:13-16) Je, unaweza kushiriki katika mapambano hayo? Ndiyo. Unaweza kusali kwa ukawaida kwa ajili ya ndugu na dada zako wa kiroho ambao wanateseka kwa sababu ya uko-sefu wa haki za kisheria. Sala hizo zinaweza kuwa msaada wenye nguvu sana kwa ndugu na dada zetu walio chini ya hali ngumu na mateso. **(Soma Yakobo 5:16.)** Je, Yehova anajibu sala hizo? Ushindi tunaopata mahakamani unaonyesha kwamba kwa kweli anafanya hivyo!—Ebr. 13:18, 19.

Uhuru wa Kuchagua Matibabu Yanayopatana na Imani Yetu

¹⁵ Kama tulivyoona katika Sura ya 11, raia wa Ufalme wa Mungu wamepokea mwongozo wa Maandiko ulio wazi kuhusu kuepuka matumizi mabaya ya damu, ambayo yamekuwa jambo la kawaida sana leo. (Mwa. 9:5, 6; Law. 17:11; **soma Matendo 15:28, 29.**) Ingawa hatukubali kutiwa damu mishipani, kadiri inavyowezekana tunataka matibabu bora zaidi kwa ajili yetu na wpendwa wetu maadamu matibabu hayo hayapingani na sheria za Mungu. Mahakama za juu za mataifa mengi zimetambua kwamba watu wana haki ya kuchagua **15. Ni mambo gani ambayo watu wa Mungu huzingatia kuhusiana na matumizi ya damu?**

au kukataa matibabu wakiongozwa na dhamiri na imani yao ya kidini. Hata hivyo, katika baadhi ya nchi, watu wa Mungu wamekabili hali ngumu kuhusiana na jambo hilo. Fikiria mifano kadhaa.

¹⁶ **Japani.** Misae Takeda, mwanamke mwenye umri wa miaka 63 nchini Japani, alihitaji kufanyiwa upasuaji mkubwa. Akiwa raia mshikamanifu wa Ufalme wa Mungu, alimweleza waziwazi daktari wake kwamba alitaka matibabu yasiyohusisha damu. Hata hivyo, miezi mingi baadaye, alishtuka alipojua kwamba alikuwa ametiwa damu mishipani wakati wa upasuaji. Akihisi kwamba alidanganywa na haki zake kukiukwa, Dada Takeda alifungua kesi dhidi ya madaktari na hospitali hiyo Juni 1993. Mwanamke huyo mpole na mnyenyekevu alikuwa na imani thabiti. Alitoa ushahidi kwa ujasiri mbele ya mahakama iliyokuwa imejaa watu, na akasimama kizimbani kwa zaidi ya saa moja licha ya kwamba alikuwa dhaifu kiafya. Alifika mahakamani kwa mara ya mwisho mwezi mmoja tu kabla ya kifo chake. Je, hatuvutiwi na ujasiri na imani yake? Dada Takeda alisema kwamba siku zote alimwomba Yehova

16, 17. Dada mmoja nchini Japani alipata matibabu gani ambayo yalimshtua sana, na sala zake zilijibiwa jinsi gani?

abariki pambano lake. Alikuwa na uhakika kwamba sala zake zingejibiwa. Je, zilijibiwa?

¹⁷ Miaka mitatu baada ya kifo cha Dada Takeda, Mahakama Kuu ya Japani ilifikia uamuzi ambao ulimuu-nga mkono—ilikubali kwamba lilikuwa kosa kumtia damu mishipani kinyume na maagizo yake hususa. Uamuzi uliofanywa Februari 29, 2000, ulieleza kwamba “haki ya kuamua” katika visa kama hivyo “lazima ihe-shimiwe kama haki za kibinafsi.” Kwa sababu ya jitihada za Dada Takeda za kupigania uhuru wa kuchagua matibabu yanayopatana na dhamiri yake iliyo zoezwa na Biblia, sasa Mashahidi nchini Japani wanaweza kutibiwa bila woga wa kutiwa damu mishipani kwa lazima.

¹⁸ **Argentina.** Raia wa Ufalme wanaweza kujitayarisha jinsi gani iwapo uamuzi kuhusu matibabu unahitaji kufanywa wakiwa katika hali ya kupoteza fahamu? Kama Pablo Albarracini alivyofanya, tunaweza kubeba hati yetu ya kisheria ambayo itazungumza kwa niaba yetu. Mnamo Mei 2012, Pablo alipigwa risasi mara kadhaa na watu waliokuwa wakijaribu kuiba eneo fulani. Alilazwa hospitalini akiwa amepoteza fahamu kwa hiyo

**18-20. (a) Mahakama moja ya rufaa nchini Argentina iliungaje mko-
no haki mtu ya kukataa kutiwa damu mishipani kupitia mwelekezo wa
kitiba? (b) Kuhusu matumizi mabaya ya damu, tunaweza kuonyesha ji-
nsi gani ujitiisho kwa uongozi wa Kristo?**

hangeweza kueleza msimamo wake kuhusiana na suala la kutiwa damu mishipani. Hata hivyo, alikuwa na kadi yake ya mwelekezo wa kitiba ambayo alikuwa amejaza kikamili na kutia sahihi miaka minne mapema. Ingawa hali yake ilikuwa mbaya na baadhi ya madaktari walihisi kwamba ili kuokoa uhai wake, lazima atiwe damu mishipani, madaktari hao walikuwa tayari kuheshimu maagizo yake. Hata hivyo, baba ya Pablo, ambaye hakuwa Shahidi wa Yehova, alitafuta agizo la mahakama ili kubatilisha maagizo ya mwana wake.

¹⁹ Wakili aliyemwakilisha mke wa Pablo alikata rufaa mara moja. Baada ya saa chache, mahakama ya rufaa ilibatilisha agizo la mahakama hiyo ya chini na kuamuru kwamba maagizo ya mgonjwa, kama yalivyoelezwa kwenye kadi ya mwelekezo wa kitiba, yanapaswa kuheshimiwa. Baba ya Pablo alikata rufaa katika Mahakama Kuu ya Argentina. Hata hivyo, Mahakama Kuu haikuona “sababu ya kutilia shaka kwamba [maelezo ya Pablo yaliyo kwenye kadi ya mwelekezo wa kitiba ambayo aliagiza kwamba asitiwe damu mishipani] yaliandikwa akiwa na ufahamu, kusudi na uhuru.” Mahakama hiyo ilieleza hivi: “Kila mtu mzima ana uwezo wa kutoa maelekezo mapema kuhusu afya [yake], na anaweza kukubali au kukataa aina fulani ya matibabu

. . . Daktari anayemtibu anapaswa kufuata maelekezo hayo.”

²⁰ Sasa Ndugu Albarracini amepona kabisa. Yeye na mke wake wanafurahi kwamba alikuwa amejaza kadi hiyo ya mwelekezo wa kitiba. Kwa kuchukua hatua hiyo rahisi—lakini muhimu—alionyesha kwamba ana-jitiisha chini ya Kristo, Mfalme wa Ufalme wa Mungu. Je, wewe na familia yako mmejaza kadi hiyo?

²¹ **Kanada.** Kwa ujumla, mahakama zinatambua kwamba wazazi wana haki ya kuamua matibabu bora kwa ajili ya watoto wao. Nyakati nyingine, mahakama zimeamua kwamba uamuzi wa vijana waliokomaa kuhusiana na matibabu unapaswa kuheshimiwa. Ndivyo ilivyokuwa kwa April Cadoreth. Akiwa na umri wa miaka 14, April alilazwa hospitali kwa sababu alikuwa anavuja sana damu ndani ya mwili. Miezi michache mapema, alikuwa amejaza kadi ya Mwelekezo wa Mapema Kuhusu Tiba iliyokuwa na maagizo hususa kwamba asitiwe damu mishipani hata katika hali ya dharura. Daktari aliyekuwa akimtibu aliamua kupuuza maagizo yaliyo wazi ya April na akatafuta agizo la **21-24. (a) Mahakama Kuu ya Kanada ilitoa uamuzi gani usio wa kawaida kuhusu vijana na matumizi ya damu? (b) Kesi hiyo inaweza kuwatiaje moyo vijana wanaomtumikia Yehova?**

mahakama ili amtie damu mishipani. Alitiwa mishipani pakiti tatu za damu bila hiari yake. Baadaye April alililinganisha tukio hilo na kubakwa.

²² April na wazazi wake walifungua kesi mahakamani ili kupata haki. Baada ya miaka miwili, kesi hiyo ili pelekwa katika Mahakama Kuu ya Kanada. Ingawa April alishindwa kesi hiyo ya kutetea haki zake za kikatiba, Mahakama hiyo iliamuru hospitali ilipe gharama za kesi hiyo na kufikia uamuzi uliomuunga mkono yeye na vijana wengine ambao wanataka kutumia haki yao ya kujiamulia matibabu watakayopewa. Mahakama hiyo ilieleza hivi: “Inapohusu matibabu, vijana wenye umri usiozidi miaka 16 wanapaswa kuruhusiwa kutoa maoni yao kuhusu uamuzi wa matibabu fulani hususa ili kuonyesha kwamba wana kiasi fulani cha uhuru wa kufikiri na wamekomaa.”

²³ Kesi hiyo ni muhimu katika maana ya kwamba Mahakama ya Juu ilizungumzia haki za kikatiba za vijana. Kabla ya uamuzi huo, mahakama yoyote nchini Kanada ilikuwa na uwezo wa kuidhinisha matibabu ya mtoto mwenye umri usiozidi miaka 16, maadamu mahakama iliona kwamba matibabu hayo yalikuwa kwa manufaa ya mtoto huyo. Lakini baada ya uamuzi huo, mahakama haiwezi kuidhinisha matibabu ya aina

yoyote kwa ajili ya vijana wenye umri usiozidi miaka 16 pasipo kwanza kuwapa nafasi ya kuonyesha kwamba wamekomaa vya kutosha kujifanyia maamuzi.

²⁴ Je, kesi hiyo iliyochukua miaka mitatu ilikuwa na manufaa yoyote? Kulingana na maoni ya April, “Ndiyo!” Sasa akiwa painia wa kawaida na mwenye afya nzuri, anasema hivi: “Kujua kwamba nilishiriki kwa kiasi fulani kulitukuza jina la Mungu na kumthibitisha Shetani kuwa mwongo kumenifanya niwe na furaha sana.” Kisa cha April kinaonyesha kwamba vijana wetu wanaweza kuwa na msimamo thabiti, wakijithibitisha wenyewe kuwa raia wa kweli wa Ufalme wa Mungu.—Mt. 21:16.

Uhuru wa Kulea Watoto Kulingana na Viwango vya Yehova

²⁵ Yehova amewapa wazazi wajibu wa kulea watoto wao kulingana na viwango vyake. (Kum. 6:6-8; Efe. 6:4) Mgawo huo ni mgumu, lakini huenda ukawa mgumu zaidi wazazi wanapotalikiana. Maoni kuhusu namna ya kuwalea watoto yanaweza kutofautiana kabisa. Kwa mfano, mzazi ambaye ni Shahidi anaona kwamba mtoto anapaswa kulelewa kulingana na viwango vya Kikri-
25, 26. Ni hali gani ambayo nyakati fulani inatokea wazazi wanapotalikiana?

sto, lakini mzazi asiye Shahidi huenda asikubaliane na maoni hayo. Bila shaka, mzazi ambaye ni Shahidi anapaswa kutambua kwa heshima kwamba ingawa huenda talaka ikavunja uhusiano wa wenzi wa ndoa, uhusiano wa mzazi na mtoto unabaki.

²⁶ Huenda mzazi ambaye si Shahidi akaiomba mahakama impe haki ya kulea mtoto au watoto ili adhibiti malezi yao ya kidini. Baadhi ya watu wanadai kwamba kulelewa kama Shahidi wa Yehova kuna madhara. Huenda wakasema kwamba watoto hao hawatasherehekea siku ya kuzaliwa na sikukuu nyingine, na wanapohitaji matibabu ya dharura, hawatatiwa damu mishipani ili “kuokoa uhai.” Jambo la kupendeza ni kwamba mahakama nyingi zinazingatia masilahi ya mtoto badala ya kuamua kwa kutegemea ikiwa dini ya mzazi ina madhara. Acheni tuchunguze mifano kadhaa.

²⁷ **Marekani.** Katika mwaka wa 1992, Mahakama Kuu ya Ohio iliendesha kesi ambayo baba mmoja ambaye si Shahidi wa Yehova alidai kwamba kulelewa kama Shahidi wa Yehova kungemdhuru mvulana wake. Mahakama ya chini ilikubaliana naye, hivyo ikampa baba huyo haki ya kumlea. Mama wa mvulana huyo, Jennifer

27, 28. Mahakama Kuu ya Ohio ilishughulikiaje dai lililotolewa kwamba kumlea mtoto kama Shahidi wa Yehova kunamdhuru?

Pater, alipewa haki ya kumtembelea, lakini aliagizwa kwamba “asimfundishe mtoto huyo imani za Mashahidi wa Yehova kwa njia yoyote ile.” Agizo hilo la mahakama ya chini lilihusisha mambo mengi sana kwani lingeweza kumaanisha kwamba Dada Pater hangeweza hata kuzungumza na mwanaye, Bobby, kuhusu Biblia au viwango vyake vya maadili! Je, unaweza kuwazia jinsi alivyohisi? Jennifer alifadhaika sana, lakini anasema kwamba alijifunza kuwa na subira na kumngojea Yehova atende. Anasema hivi, “Siku zote Yehova alikuwa pamoja nami.” Wakili wake, akisaidiwa na tengenezo la Yehova, alikata rufaa katika Mahakama Kuu ya Ohio.

²⁸ Mahakama hiyo ilipinga uamuzi wa mahakama ya chini, na kusema kwamba “wazazi wana haki ya msingi ya kuwaelimisha watoto wao, kutia ndani haki ya kuwafundisha maadili na viwango vya dini.” Mahakama hiyo ilieleza kwamba mahakama ya chini haikuwa na haki ya kumnyima mzazi haki ya kulea kwa sababu ya dini isipokuwa kuwe na uthibitisho kwamba viwango vya maadili vya Mashahidi wa Yehova vingemdhuru mtoto huyo kimwili na kiakili. Mahakama hiyo haikupata ushahidi wowote unaothibitisha kwamba imani ya dini ya Mashahidi inaweza kuathiri vibaya afya ya kiakili na ya kimwili ya mtoto huyo.

²⁹ **Denmark.** Anita Hansen alikabiliana na tatizo kama hilo wakati mume wake wa zamani alipoomba mahakama impe haki ya kumlea Amanda, mtoto wao mwenye umri wa miaka saba. Ingawa katika mwaka wa 2000 mahakama ya wilaya ilimpa Dada Hansen haki ya kumlea, baba ya Amanda alikata rufaa katika mahakama ya juu, ambayo ilibatilisha uamuzi wa mahakama ya wilaya na akapewa haki ya kumlea mtoto huyo. Mahakama hiyo ilieleza kwamba kwa kuwa wazazi hao walikuwa na maoni yanayopingana kuhusu maisha kwa sababu ya mafundisho yao ya kidini, baba angefaa zaidi kuamua dini atakayolelewa binti yao. Hivyo, Dada Hansen alipoteza haki ya kumlea Amanda kwa sababu ya kuwa Shahidi wa Yehova!

³⁰ Alipokuwa akipitia hali hiyo ngumu, nyakati fulani Dada Hansen alifadhaika sana hivi kwamba hakujua asali kuhusu nini. Anasema hivi: “Lakini, maneno yaliyo kwenye Waroma 8:26 na 27 yalinifariji sana. Siku zote niliona kwamba Yehova alielewa kile nilichomaa-nisha. Siku zote alinitazama na hajawahi kuniacha.”

—**Soma Zaburi 32:8; Isaya 41:10.**

29-31. Kwa nini dada mmoja nchini Denmark alinyang’anywa haki ya kumlea binti yake, na Mahakama Kuu Zaidi ya Denmark iliamua nini kuhusu jambo hilo?

³¹ Dada Hansen alikata rufaa katika Mahakama Kuu Zaidi ya Denmark. Katika uamuzi wake, Mahakama hiyo ilieleza hivi: “Suala kuhusu malezi linapaswa kuamuliwa hasa baada ya kuchanganua masilahi ya mtoto.” Isitoshe, Mahakama hiyo ilisema kwamba uamuzi kuhusu haki ya kumlea mtoto unapaswa kuamuliwa kwa kutegemea jinsi ambavyo mzazi anashughulikia matatizo, na si kwa msingi wa “mafundisho na msimamo” wa Mashahidi wa Yehova. Dada Hansen alifurahi sana Mahakama hiyo ilipotambua kwamba yeye ni mzazi mzuri na kumrudishia haki ya kumlea Amanda.

³² **Nchi mbalimbali barani Ulaya.** Katika visa fulani, kesi kuhusu masuala ya kulea watoto zimepelekwa katika mahakama za kimataifa baada ya mahakama kuu za nchi kutoa uamuzi usiofaa. Mahakama ya Ulaya ya Haki za Kibinadamu (ECHR) imeshughulikia suala hilo pia. Katika visa viwili, Mahakama ya ECHR ilikubali kwamba mahakama za chini katika nchi mbalimbali zilikuwa zimewatendea kwa njia tofauti wazazi Mashahidi na wasio Mashahidi kwa msingi wa dini. Mahakama hiyo ilisema kwamba huo ulikuwa ubaguzi, na ikaamua kwamba “uamuzi unaotolewa ukitege-

32. Mahakama ya Ulaya ya Haki za Kibinadamu imewalinda jinsi gani wazazi Mashahidi dhidi ya ubaguzi?

mea tofauti za kidini tu haukubaliki.” Mama mmoja Shahidi ambaye alinufaishwa na uamuzi huo wa Mahakama ya ECHR alieleza hivi, “Niliumia sana niliposhtakiwa kwa kuwadhuru watoto wangu, kwani mimi niliona kwamba nilikuwa nikiwapa mafunzo bora zaidi, yaani, kuwalea wawe Wakristo.”

³³ Bila shaka, wazazi Mashahidi wanajitahidi kuwa na usawaziko wanapokabili matatizo ya kisheria yanayohusu haki zao za kukazia viwango vya Biblia katika mioyo ya watoto wao. **(Soma Wafilipi 4:5.)** Kama vile wanavyoathamini kupewa haki ya kuwazoeza watoto wao katika njia ya Mungu, wao pia wanatambua kwamba mzazi asiye Shahidi, ana haki ya kutimiza wajibu wake akiwa mzazi kama angependa kufanya hivyo. Mzazi ambaye ni Shahidi anaonaje jukumu lake la kumzoeza mtoto?

³⁴ Tunajifunza jambo fulani kutokana na mfano mmoja katika siku za Nehemia. Wayahudi walifanya kazi kwa bidii ili kurekebisha na kujenga kuta za Yerusalemu. Walijua kwamba kufanya hivyo kungewalinda wao na familia zao dhidi ya maadui waliowazunguka. Kwa sababu hiyo, Nehemia aliwahimiza hivi: “Mpigane kwa ajili ya

33. Wazazi Mashahidi wanaweza kutumiaje kanuni ya Wafilipi 4:5?
34. Wazazi Wakristo leo wanaweza kunufaika jinsi gani kutokana na mfano wa Wayahudi wa siku za Nehemia?

ndugu zenu, wana wenu na binti zenu, wake zenu na nyumba zenu.” (Neh. 4:14) Wayahudi hao walikuwa na sababu nzuri ya kupigana. Vivyo hivyo leo, wazazi ambao ni Mashahidi wa Yehova wanajitahidi sana kuwalea watoto wao katika njia ya kweli. Wanajua kwamba watoto wao wanakabiliwa na uvutano mwingi sana usiofaa shuleni na katika ujirani. Huenda uvutano huo ukapenya nyumbani kupitia vyombo vya habari. Wazazi, msisahau kamwe kwamba mna kila sababu ya kupigana kwa ajili ya wana na binti zenu ili kuwaandalia mazingira salama ambayo yatawasaidia wasitawi kiroho.

Uwe na Hakika Kwamba Yehova Atategemeza Ibada ya Kweli

³⁵ Bila shaka, Yehova amebariki jitihada za tengenezo lake leo za kupigania haki ya kuabudu kwa uhuru. Kwa kupigania haki zao za kisheria, mara nyingi watu wa Mungu wametoa ushahidi mkubwa mahakamani na ushahidi mkubwa hata zaidi kwa watu wote. (Rom. 1:8) Faida nyingine ya ushindi huo mwingi wa kisheria ni kwamba umelinda haki za raia wengi ambao si Mashahidi. Hata hivyo, tukiwa watu wa Mungu, hatubadili mfumo wa kijamii; wala kujitetea kana kwamba tume-

35, 36. Mashahidi wa Yehova wamepata manufaa gani kwa sababu ya kupigania haki zetu za kisheria, na wewe umeazimia kufanya nini?

fanya makosa. Zaidi ya yote, Mashahidi wa Yehova wamepigania haki zao za kisheria mahakamani ili kuthibitisha na kuendeleza ibada safi.—**Soma Wafilipi 1:7.**

³⁶ Na tusipuuze kamwe yale tunayojifunza kutokana na imani ya wale ambao wamepigania uhuru wa kumwabudu Yehova! Acheni sisi pia tubaki waaminifu, tukiwa na hakika kwamba Yehova anaitegemeza kazi yetu na anaendelea kutupa nguvu ya kufanya mapenzi yake.—Isa. 54:17.

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Baadhi ya serikali zimejaribu jinsi gani kuzuia uhuru wa msingi wa Wakristo, na kumekuwa na matokeo gani?
- Ni katika njia gani Mashahidi wa Yehova wamepigania haki ya kukataa kutiwa damu mishipani, na Mungu amebariki jinsi gani jitihada zao?
- Nyakati nyingine wapinzani wamejaribu kufanya nini mzazi Shahidi na asiye Shahidi wanapotalikiana?
- Kwa nini unaamini kwamba Ufalme wa Mungu ndio uliotusaidia tushinde kesi nyingi sana?

ELIMU YA UFALME

Kuwazoeza Watumishi wa Mfalme

UNATABASAMU unapomtazama msemaji jukwaani. Yeye ni ndugu kijana katika kutaniko lenu, na anatoa hotuba yake ya kwanza katika programu ya kusanyiko. Unapomsikiliza, unataajabishwa na jinsi ambavyo watu wa Mungu wamezoezwa. Unakumbuka hotuba ya kwanza ya kijana huyo na unaona jinsi ambavyo amefanya maendeleo. Alifanya maendeleo baada ya kuhudhuria Shule ya Utumishi wa Painia. Hivi karibuni, yeye na mke wake walifurahia kuhudhuria Shule ya Waeneza-Injili wa Ufalme. Unapopiga makofi kwa sababu ya hotuba nzuri ya ndugu huyo, unatazama huku na huku na kutafakari jinsi ambavyo watu wa Mungu wamefundishwa.

Biblia ilitabiri wakati ambapo watu wa Mungu ‘wangepundishwa na Yehova.’ (Isa. 54:13) Tunaishi wakati huo. Tunaelimishwa kupitia machapisho yetu, mikutano, makusanyiko, na shule mbalimbali ambazo zimekusudiwa kututayarisha kwa ajili ya migawo hususa katika tengenezo la Yehova. Katika sehemu hii, tutazungumzia jinsi ambavyo elimu hiyo inatoa uthibitisho hakika kwamba Ufalme wa Mungu unatawala leo.

16 Kukusanyika Pamoja kwa Ajili ya Ibada

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Kuchunguza historia na umuhimu wa mikutano yetu

MUDA mfupi baada ya Yesu kufufuliwa, wanafunzi wake walikusanyika pamoja ili kutiana moyo. Hata hivyo, walifunga milango kwa sababu ya kuogopa maadui wao. Woga wao ulitoweka Yesu alipotokea katikati yao na kuwaambia: “Pokeeni roho takatifu”! **(Soma Yohana 20:19-22.)** Baadaye, mitume walikusanyika tena pamoja, na Yehova akawamiminia roho takatifu. Walipata nguvu za kufanya kazi ya kuhubiri iliyokuwa mbele yao!—Mdo. 2:1-7.

² Tunakabiliana na hali ileile ambayo ndugu zetu wa karne ya kwanza walikabili. (1 Pet. 5:9) Nyakati nyingine, huenda baadhi yetu tukaogopa wanadamu. Na tunahitaji nguvu ambazo Yehova hutoa ili tuvumilie katika kazi ya kuhubiri. (Efe. 6:10) Yehova

1. Wanafunzi walipokusanyika pamoja walipata msaada gani, na kwa nini walihitaji msaada huo?

2. (a) Yehova anatupatia nguvu jinsi gani, na kwa nini tunahitaji nguvu hizo? (b) Kwa nini mpango wa Ibada ya Familia ni muhimu sana? (Ona maelezo ya chini na sanduku “Ibada ya Familia,” ukurasa wa 317-318.)

hutoa kiasi kikubwa cha nguvu hizo kupitia mikutano yetu. Leo tuna fursa ya kuhudhuria mikutano miwili kwa juma—Mkutano wa Watu Wote na Funzo la *Mnara wa Mlinzi*, na Mkutano wa katikati ya juma unaoitwa Huduma na Maisha Yetu ya Kikristo.*^[1] Pia, tunafurahia matukio manne kila mwaka—kusananyiko la eneo, makusanyiko mawili ya mzunguko, na Ukumbusho wa kifo cha Kristo. Kwa nini ni muhimu tuhudhurie mikutano hiyo yote? Mikutano ya siku za kisasa ilianzaje? Na mtazamo wetu kuhusu mikutano unafunua nini kutuhusu?

Kwa Nini Tukusanyike Pamoja?

³ Tangu zamani Yehova amewataka watu wake wakusanyike pamoja ili kumwabudu. Kwa mfano, katika mwaka wa 1513 K.W.K. Yehova alilipa taifa la Israeli Sheria yake, na Sheria hiyo ilitia ndani Sabato ya kila juma ili kwamba kila familia iweze kumwabudu na kufundishwa Sheria hiyo. (Kum. 5:12; 6:4-9) Waisraeli walipofuata amri hiyo, familia ziliimarishwa na taifa lote kwa ujumla lilibaki likiwa safi na

*^[1] Mbali na mikutano yetu ya kila juma, kila familia au mtu mmoja-mmoja wanatiwa moyo kutenga wakati wa kuwa na funzo la kibinafsi au ibada ya familia.

3, 4. Yehova anataka watu wake wafanye nini? Toa mifano.

imara kiroho. Taifa hilo lilipokataa kufuata Sheria, na kupuuza matakwa kama vile kukusanyika kwa ukawaida ili kumwabudu Yehova, walipoteza kibali cha Mungu.—Law. 10:11; 26:31-35; 2 Nya. 36:20, 21.

⁴ Fikiria pia mfano ambao Yesu aliweka. Alikuwa na desturi ya kwenda katika sinagogi kila juma siku ya Sabato. (Luka 4:16) Baada ya Yesu kufa na kufufuliwa, wanafunzi wake waliendelea na desturi ya kukusanyika pamoja kwa ukawaida licha ya kwamba hawakuwa tena chini ya sheria ya Sabato. (Mdo. 1:6, 12-14; 2:1-4; Rom. 14:5; Kol. 2:13, 14) Kwenye mikutano hiyo, Wakristo wa karne ya kwanza walifundishwa na kutiwa moyo, na pia walimtolea Mungu dhabihu za sifa kupitia sala, maelezo yao, na nyimbo.—Kol. 3:16; Ebr. 13:15.

⁵ Sisi pia, tunapohudhuria mikutano yetu ya kila juma, makusanyiko ya kila mwaka, tunaonyesha kwamba tunaunga mkono Ufalme wa Mungu, tunatiwa nguvu na roho takatifu, na kuwatia moyo wengine kwa maelezo yanayoonyesha imani yetu. Jambo muhimu zaidi ni kwamba tuna fursa ya kumwabudu

5. Kwa nini tunahudhuria mikutano ya kila juma na makusanyiko ya kila mwaka? (Ona pia sanduku “Makusanyiko ya Kila Mwaka Ambayo Huwaunganisha Watu wa Mungu,” ukurasa wa 320-322.)

Yehova kupitia sala zetu, maelezo, na nyimbo. Utaribu wa mikutano yetu huenda ukawa tofauti na ule ambao Waisraeli na Wakristo wa karne ya kwanza walifuata, lakini mikutano yetu ina umuhimu uleule. Mikutano yetu ya siku za kisasa ilianzaje?

**Mikutano ya Kila Juma Ambayo Huchocha
“Upendo na Matendo Mazuri”**

⁶ Ndugu Charles Taze Russell alipoanza kuitafuta kweli katika Neno la Mungu, aliona umuhimu wa kukusanyika pamoja na wale waliokuwa na lengo kama lake. Mwaka wa 1879, Russell aliandika hivi: “Mimi, pamoja na wale nilioshirikiana nao huko Pittsburgh, tulipanga na kuendeleza darasa la biblia kwa ajili ya kuchunguza Maandiko, tukikusanyika kila Jumapili.” Wasomaji wa *Zion’s Watch Tower* walitiwa moyo waku-sanyike pamoja, na kufikia mwaka wa 1881, mikutano ilikuwa ikifanywa huko Pittsburgh, Pennsylvania, kila Jumapili na Jumatano. Toleo la Novemba 1895 la *Mnara wa Mlinzi* lilisema kwamba kusudi la mikutano hiyo ilikuwa kusitawisha “ushirika wa Kikristo, upendo na ushirikiano” na wale waliohudhuria wali-

6, 7. (a) Mikutano yetu ina kusudi gani? (b) Mikutano ilitofautianaje kati ya kikundi kimoja na kingine?

walipata fursa ya kutiana moyo.—**Soma Waebrania 10:24, 25.**

⁷ Kwa miaka mingi, utaratibu na mara ambazo mikutano hiyo ilifanywa zilitofautiana kati ya kikundi kimoja cha Wanafunzi wa Biblia na kingine. Kwa mfano, barua iliyoandikwa na kikundi kimoja nchini Marekani ambayo ilichapishwa mwaka wa 1911 ilisema hivi: “Tunafanya angalau mikutano mitano kila juma.” Walifanya mikutano hiyo siku za Jumatatu, Jumatano, Ijumaa, na mara mbili siku ya Jumapili. Barua nyingine kutoka kikundi kimoja barani Afrika iliyochapishwa mwaka wa 1914 ilisema hivi: “Tunafanya mikutano mara mbili kwa mwezi, tunaanza Ijumaa na kumaliza Jumapili.” Hata hivyo, baadaye, utaratibu tunaofuata leo katika mikutano yetu ulianzishwa. Chunguza kwa ufupi historia ya kila mikutano.

⁸ **Mkutano wa Watu Wote.** Katika mwaka wa 1880, mwaka mmoja baada ya Ndugu Russell kuanza kuchapisha gazeti *Zion’s Watch Tower*, alifuata mfano uliowekwa na Yesu na akaanza safari ya kuhubiri. (Luka 4:43) Kwa kufanya hivyo, Ndugu Russell

8. Baadhi ya hotuba za mapema zilizungumzia habari gani?

aliweka kielelezo cha mkutano ambao leo unaitwa Mkutano wa Watu Wote. Likitangaza safari hiyo, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilisema kwamba Russell “angependa kuhutubia mikutano ya hadhara kuhusu ‘*Mambo yanayohusiana na ufalme wa Mungu.*’” Katika mwaka wa 1911, baada ya madarasa au makutaniko, kuanzishwa katika nchi nyingi, kila darasa lilitiwa moyo kumchagua msemaji anayestahili kwenda katika maeneo ya karibu na kutoa mfululizo wa hotuba sita zilizozungumzia habari kama vile hukumu na fidia. Mwishoni mwa kila hotuba, jina la msemaji na kichwa cha hotuba ya juma lililofuata kilitangazwa.

⁹ Katika mwaka wa 1945, gazeti *Mnara wa Mlinzi* lititangaza kuanzishwa kwa kampeni ya ulimwenguni pote ya Mkutano wa Watu Wote uliotia ndani mifululizo ya hotuba nane za Biblia zilizozungumzia “mata-tizo yaliyopaswa kushughulikiwa haraka wakati huo.” Kwa miaka mingi, wasemaji walitumia habari walizopewa na mtumwa mwaminifu na pia walijitayarishia mihtasari yao wenyewe. Hata hivyo, mwaka wa 1981, wasemaji wote walielekezwa watoe hotuba zinazote-

9. Mkutano wa Watu Wote umebadilikaje kadiri miaka ilivyopita, na unawezaje kuunga mkono mkutano huo?

gemea mihtasari ambayo makutaniko yalitumiwa.*^[2] Kabla ya mwaka wa 1990, baadhi ya mihtasari ya hotuba za watu wote ilihusisha mazungumzo pamoja na wasikilizaji au maonyesho; lakini katika mwaka huo maagizo yalibadilishwa, na kuanzia wakati huo na kundelea, mihtasari hiyo ilitolewa kwa njia ya hotuba tu. Badiliko lingine lilifanywa Januari 2008, muda wa hotuba za watu wote ulipopunguzwa kutoka dakika 45 hadi dakika 30. Hata ingawa hotuba za watu wote zimefanyiwa mabadiliko, hotuba zilizotayarishwa vizuri zinaendelea kujenga imani katika Neno la Mungu na kutufundisha mambo mbalimbali yanayohusu Ufalme wa Mungu. (1 Tim. 4:13, 16) Je, unawaalika kwa shauku wale wote unaowafanyia ziara za kurudia na watu wengine ambao si Mashahidi kuja kusikiliza hotuba hizo muhimu zinazotegemea Biblia?

¹⁰ **Funzo la *Mnara wa Mlinzi*.** Katika mwaka wa 1922, ndugu waliojulikana kama mapilgrimu—wahudumu waliotumwa na shirika la Watch Tower Society ili kutoa hotuba makutanikoni na kuongoza

*[2] Kufikia mwaka wa 2013, mihtasari zaidi ya 180 ya hotuba za watu wote ilikuwa imetolewa.

10-12. (a) Funzo la *Mnara wa Mlinzi* limefanyiwa mabadiliko gani? (b) Ingefaa ujiulize maswali gani?

kazi ya kuhubiri—walipendekeza kwamba kuwe na mkutano wa kawaida wa kujifunza gazeti *Mnara wa Mlinzi*. Pendekezo hilo lilikubaliwa, na mwanzoni mafunzo ya *Mnara wa Mlinzi* yalifanywa katikati ya juma au Jumapili.

¹¹ Gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Juni 15, 1932, lilitoa mwongozo zaidi jinsi ambavyo mkutano huo ulipaswa kufanywa. Ikitumia funzo lililofanywa Betheli kama kielelezo, makala hiyo ilieleza kwamba ndugu alipaswa kuongoza mkutano huo. Ndugu watatu wangekaa mbele na kusoma mafungu kwa zamu. Wakati huo makala hazikuwa na maswali, hivyo kiongozi wa funzo aliambiwa awaombe wasikilizaji waulize maswali kuhusu habari iliyokuwa ikizungumziwa. Kisha angewaalika wasikilizaji kujibu maswali hayo. Ikiwa ufafanuzi zaidi ulihitajika, aliyekuwa anaongoza aliambiwa atoe maelezo “mafupi na yaliyo wazi.”

¹² Mwanzoni, kila kutaniko liliruhusiwa kuchagua toleo la gazeti ambalo wengi walitaka kujifunza. Hata hivyo, gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Aprili 15, 1933 lilipendekeza kwamba makutaniko yote yatumie toleo la karibuni. Katika mwaka wa 1937, mwongozo ulitolewa kwamba funzo hilo linapaswa kufanywa siku ya

Jumapili. Marekebisho zaidi yaliyotokeza utaratibu wa mkutano tunaofuata leo, yalichapishwa katika gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Oktoba 1, 1942. Kwanza, gazeti hilo lilitangaza kwamba sehemu ya chini ya kila ukurasa katika makala ya funzo itakuwa na maswali, na maswali hayo ndiyo yanayopaswa kutumiwa. Ki-sha, likasema kwamba mkutano huo ulipaswa kufanywa kwa saa moja. Na pia liliwatia moyo wale waliokuwa wakitoa majibu kujieleza “kwa maneno yao wenyewe” badala ya kusoma sehemu fulani ya fungu. Funzo la *Mnara wa Mlinzi* linaendelea kuwa njia kuu ambayo mtumwa mwaminifu anatumia kutoa chakula cha kiroho kwa wakati unaofaa. (Mt. 24:45) Inafaa kila mmoja wetu ajiulize: ‘Je, ninatayarisha funzo la *Mnara wa Mlinzi* kila juma? Na je, ninajitahidi kutoa maelezo inapowezekana?’

¹³ **Funzo la Biblia la Kutaniko.** Mwanzoni mwa miaka ya 1890, baada ya mabuku kadhaa ya *Millennial Dawn* kutolewa, Ndugu H. N. Rahn, Mwanafunzi wa Biblia aliyeishi katika jiji la Baltimore, Maryland, Marekani, alipendekeza kuwe na “Vikundi vya 13, 14. Eleza historia ya Funzo la Biblia la Kutaniko, na jambo unalofurahia kuhusu mkutano huo.

Mapambazuko” kwa ajili ya kujifunza Biblia. Mwanzoni, mikutano hiyo ambayo mara nyingi ilifanywa katika nyumba za watu, ilikuwa ya majaribio. Hata hivyo, kufikia Septemba 1895, kulikuwa na Vikundi vya Mapambazuko katika majiji mengi ya Marekani. Hivyo, gazeti *Mnara wa Mlinzi* la mwezi huo lilipendekeza kwamba wanafunzi wote wa ile kweli wafanye mikutano hiyo. Lilielekeza kwamba yule aliyekuwa akiongoza alipaswa kuwa msomaji mzuri. Alipaswa kusoma sentensi na kisha asubiri waliohudhuria watoe maelezo. Baada ya kusoma kila sentensi katika fungu na kuzizungumzia, alipaswa kusoma maandiko yalionyeshwa. Mwishoni mwa sura, kila mtu aliyehudhuria alieleza kwa ufupi mambo yaliyozungumziwa.

¹⁴ Jina la mkutano huo lilibadilishwa mara kadhaa. Lilibadilishwa na kuitwa Vikundi vya Kiberoya kwa Ajili ya Funzo la Biblia, likirejelea Waberoya wa karne ya kwanza ambao walichunguza Maandiko kwa uangalifu. (Mdo. 17:11) Baada ya muda, jina hilo lilibadilishwa na kuwa Funzo la Kitabu la Kutaniko. Sasa mkutano huo unaitwa Funzo la Biblia la Kutaniko, na kutaniko zima hukutanika pamoja katika Jumba la

IBADA YA FAMILIA

KADIRI siku za mwisho zinavyosonga, tengenezo la Yehova limekazia fikira zaidi uhitaji wa kila familia kuwa na ratiba ya kujifunza Biblia. (2 Tim. 3:1) Kwa mfano, kijitabu *Home and Happiness* kilichochapishwa mwaka wa 1932 kilisema hivi waziwazi: “Kila familia na ianze haraka iwezekanavyo kuwa na funzo la Biblia nyumbani.” Na gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Mei 15, 1956, lilihimiza familia zote za Kikristo “zijifunze Biblia kwa ukawaida katika nyumba zao kwa manufaa ya familia nzima.” Kisha likauliza: “Je, familia yako imetenga jioni fulani ili kujifunza pamoja gazeti *Mnara wa Mlinzi* kabla ya mkutano?”

Katika mwaka wa 2009, tengenezo lilikazia umuhimu wa funzo la familia kwa kurekebisha ratiba ya mikutano ya katikati ya juma; kuanzia wakati huo na kuendelea, Funzo la Biblia la Kutaniko lilipaswa kufanywa pamoja na Shule ya Huduma ya Kitheokrasi na Mkutano wa Utumishi. *Huduma Yetu ya Ufalme* ya Januari 2011 ilisema hivi: “Sababu moja ya badiliko hilo ilikuwa kuzisaidia familia kupata nafasi ya kuimarisha uhusiano wao pamoja na Yehova kwa kupanga jioni hususa kila juma kwa ajili ya ibada ya familia.” Kisha ikaendelea kusema hivi: “Tumieni wakati huo kuwa na mazungumzo ya Biblia yasiyo ya haraka na funzo linalokusudiwa kushughulikia mahitaji ya familia.”*[1]

*[1] Baadhi ya mapendekezo ya habari ambazo zinaweza kutumiwa wakati wa ibada ya familia yanapatikana katika *Huduma Yetu ya Ufalme* ya Januari 2011.

Kwa nini mpango wa Ibada ya Familia ni muhimu sana —jambo ambalo hatupaswi kukosa? Kwa sababu inaimarisha hali ya kiroho ya familia na ya kutaniko pia. Kwa mfano: Kutaniko linaweza kufananishwa na nyumba iliyojengwa kwa matofali. **(Soma Waebrania 3:4-6.)**^{*[2]} Uimara wa ukuta wa nyumba hiyo unategemea vitu viwili—ubora wa msingi wa nyumba hiyo na ugumu wa tofali moja-moja. Ikiwa msingi ni dhaifu, nyumba itabomoka. Lakini hata nyumba yenye msingi imara itabomoka kwa urahisi ikiwa matofali yanavunjika-vunjika. Kutaniko la Kikristo limejengwa kwenye msingi imara, yaani mafundisho ya Kristo. **(Soma 1 Wakorintho 3:10-15.)**^{#[3]} Watu mmoja-mmoja na familia katika kutaniko ni kama matofali. Vipindi vya Ibada ya Familia vinatoa fursa ya pekee kwa kila mtu na familia kujenga na kudumisha imani isiyoweza kushika moto. Watu mmoja-mmoja wenye imani imara, na familia zenye imani thabiti hufanyiza makutaniko imara. Je, ibada ya familia ni sehemu ya ratiba yako ya kila juma?

^{*[2]} Maneno ya Paulo yanaelekezwa kwa wale ambao wana “mwito wa mbinguni.” (Ebr. 3:1) Hata hivyo, kanuni iliyo kwenye shauri hilo inawahusu Wakristo wote.

^{#[3]} Kwa maelezo zaidi kuhusu Andiko hilo, ona gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Julai 15, 1999, ukurasa wa 12-14, fungu la 15-20. Kwa nini usisome habari hiyo na utafakari jinsi unavyoweza kuitumia katika Ibada yenu ya Familia?

Ufalme badala ya kukutana kwenye vikundi katika nyumba za watu. Kwa miaka mingi, vitabu, broshua, na hata makala za gazeti *Mnara wa Mlinzi* zimetumiwa kwa ajili ya funzo hilo. Tangu mwanzoni, wote waliohudhuria walitiwa moyo kushiriki katika mkutano huo. Mkutano huo umechangia sana kuongeza ujuzi wetu wa Biblia. Je, unajitayarisha kwa ukawaida na kushiriki katika mkutano huo kadiri uwezavyo?

¹⁵ **Shule ya Huduma ya Kitheokrasi.** Carey Barber, ambaye wakati huo alikuwa akitumikia katika makao makuu huko Brooklyn, New York, alisema hivi: “Jumatatu usiku, Februari 16, 1942, ndugu wote katika familia ya Betheli ya Brooklyn walialikwa wajiandikishe katika shule ambayo baadaye ilikuja kuitwa Shule ya Huduma ya Kitheokrasi.” Ndugu Barber, ambaye miaka mingi baadaye alikuja kuwa mshiriki wa Baraza Linaloongoza, aliifafanua shule hiyo kuwa “mojawapo ya njia muhimu sana ambazo Yehova ametumia kuwafundisha watu wake katika siku za kisasa.” Shule hiyo ilifanikiwa sana kuwasaidia akina ndugu kuboresha ustadi wao wa kufundisha na kuhubiri, hivi kwamba kuanzia mwaka wa 1943, kijitabu *Course in*

15. Shule ya Huduma ya Kitheokrasi ilikuwa na kusudi gani?

MAKUSANYIKO YA KILA MWAKA AMBAYO HUWAUNGANISHA WATU WA MUNGU

YEHOVA aliwaamuru wanaume wote Waisraeli wakusanyike pamoja mara tatu kwa mwaka huko Yerusalemu. (Kut. 23:14-17; Law. 23:34-36) Yosefu, baba mlezi wa Yesu, aliipeleka familia yake yote Yerusalemu kwa ajili ya makusanyiko hayo. Huenda wanaume wengine Waisraeli walifanya vivyo hivyo. Watu wa Mungu leo pia wanakusanyika mara tatu kila mwaka kwa ajili ya makusanyiko. Baadhi ya makusanyiko hayo yalikuwa na matukio muhimu ambayo yalichangia ukuzi wa sehemu ya kidunia ya tengenezo la Mungu wakati wa siku za mwisho. Ona baadhi ya makusanyiko hayo na mambo yanayofanya yakumbukwe sana.

1919: Cedar Point, Ohio, Marekani

Lilikuwa kusanyiko la kwanza kubwa baada ya Vita vya Kwanza vya Ulimwengu.

Kazi ya kuhubiri ilianzishwa tena.

Tangazo kuhusu kutolewa kwa gazeti *The Golden Age* (sasa *Amkeni!*) lilitolewa.

1922: Cedar Point, Ohio

Kazi ya kuhubiri ilikaziwa katika hotuba yenye kichwa “Ufalme.” Hotuba hiyo ilikuwa na mwito wenye kuchochea “Mtangazeni, mtangazeni, mtangazeni, Mfalme na Ufalme wake”!

1931: Columbus, Ohio

Tulikubali kuitwa kwa jina Mashahidi wa Yehova.

1935: Washington, D.C.

Kwa mara ya kwanza, tulielewa kwamba “mkutano mkubwa,” unaotajwa kwenye Ufunuo 7:9 katika tafsiri ya *Union Version*, utaishi milele duniani.

1942: Kusanyiko la Kitheokrasi la Ulimwengu Mpya, lilifanywa katika majiji 85 ulimwenguni pote

Hotuba yenye kichwa “Amani—Je, Inaweza Kudumu?” ilisaidia kuelewa unabii unaotajwa katika Ufunuo sura ya 17, kwa kuonyesha kwamba baada ya Vita vya Pili vya Ulimwengu, kungekuwa na fursa ya kukusanya raia wengi zaidi wa Ufalme wa Mungu.

1950: Kusanyiko la Ongezeko la Kitheokrasi

Tafsiri ya Ulimwengu Mpya ya Maandiko ya Kigiriki ya Kikristo ilitolewa.

1958: Kusanyiko la Kimataifa la Mapenzi ya Mungu

Hilo lilikuwa kusanyiko kubwa kufanywa katika jiji moja; wajumbe zaidi ya 250,000 kutoka nchi 123 walikusanyika katika jiji la New York.

1961: Kusanyiko la Waabudu Wenye Umoja

Tafsiri nzima ya *Biblia Takatifu—Tafsiri ya Ulimwengu Mpya* ilitolewa katika buku moja.

1992: Kusanyiko la “Wachukuaji Nuru”

Lilikuwa Kusanyiko la kwanza la kimataifa la Mashahidi wa Yehova kufanywa katika ule uliokuwa Muungano wa Sovieti, jijini St. Petersburg, Urusi.

**1993: Kusanyiko la “Ufundishaji wa Kimungu,”
Kyiv, Ukraina**

Watu wengi sana walibatizwa katika kusanyiko hilo
—wahudumu wapya 7,402 walibatizwa.

2011: Kusanyiko la “Ufalme wa Mungu na Uje!”

Uelewaji wetu kuhusu sanamu ya kiunabii inayotajwa katika Danieli sura ya 2 ulirekebishwa. Sasa tunaelewa kwamba nyayo za chuma na udongo zinawakilisha Serikali ya Ulimwengu ya Uingereza na Marekani, ambayo itakuwa ikitawala Ufalme wa Mungu utakapoivunja-vunja sanamu hiyo ya mfano.

**2014: Kusanyiko la “Endeleeni Kuutafuta Kwanza
Ufalme wa Mungu!”**

Kutimia kwa miaka 100 tangu Ufalme wa Kristo uanze kutawala mbinguni.

Theocratic Ministry kilitolewa hatua kwa hatua katika makutaniko ulimwenguni pote. Gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Juni 1, 1943, lilisema kwamba Shule ya Huduma ya Kitheokrasi ilikusudiwa kuwasaidia watu wa Mungu “kujizoeza wenyewe ili wawe mashahidi wazuri katika kuutangaza Ufalme.”—2 Tim. 2:15.

¹⁶ Mwanzoni, wengi waliona ilikuwa vigumu kutoa hotuba mbele ya watu wengi. Clayton Woodworth, Jr., ambaye baba yake alifungwa isivyo haki pamoja

16, 17. Je, Shule ya Huduma ya Kitheokrasi ilifundisha ustadi wa kufundisha tu? Eleza.

na Ndugu Rutherford na wengine mwaka wa 1918, alikumbuka jinsi alivyohisi alipojiunga na shule hiyo mwaka wa 1943. Ndugu Woodworth alisema hivi: “Ilikuwa vigumu kwangu kutoa hotuba, ulimi wangu ulionekana kana kwamba umekuwa mrefu, mdomo wangu ulikauka, na sauti yangu ikabadilika.” Hata hivyo, uwezo wa Clayton ulipoendelea kuboreshwa, alipata mapendeleo mengi ya kutoa hotuba mbele za watu. Shule hiyo ilimfundisha mambo mengi zaidi ya ustadi wa kufundisha. Ilimfundisha umuhimu wa unyenyekevu na kumtegemea Yehova. Alisema hivi: “Nilikuja kutambua kwamba haitoshi tu kuwa mse-maji. Bali ikiwa msemajaji atajitayarisha vizuri na kumtegemea Yehova, wasikilizaji watafurahia kumsikiliza na watajifunza jambo fulani.”

¹⁷ Katika mwaka wa 1959, akina dada walialikwa kujiandikisha katika shule hiyo. Dada Edna Bauer anakumbuka akisikia tangazo hilo likitolewa kwenye kusanyiko alilohudhuria. Alisema hivi: “Nakumbuka jinsi akina dada walivyosisimka. Sasa walikuwa na fursa nyingi.” Kwa Miaka mingi, ndugu na dada wengi walitumia fursa hiyo kujiandikisha katika shule ya Huduma ya Kitheokrasi ili wafundihsa na

“KUIMBA KUHUSU KWELI”

WATU wa Yehova wanapenda kuonyesha ujitoaji wao kwake kwa *kumwimbia* na kuimba *kumhusu*. Kwa mfano, Yehova alipowakomboa Waisraeli kutoka kwa Wamisri kwenye Bahari Nyekundu, walimheshimu na kumshukuru kwa wimbo wenye hisia. (Kut. 15:1-21) Baadaye, nyimbo zikawa sehemu muhimu ya ibada ya Yehova hekaluni. (1 Nya. 23:4, 5; 25:7) Katika karne ya kwanza, Yesu na wanafunzi wake walionyesha hisia zao kumwelekea Yehova katika nyimbo za sifa.—Mt. 26:30; Efe. 5:19.

Vivyo hivyo, tangu Ndugu Russell na wenzake walipoanza kuitafuta kweli, tumetumia vitabu kadhaa vya nyimbo katika ibada yetu kwa Yehova. Likizungumzia umuhimu wa nyimbo, gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Februari 15, 1896 lilisema: “Kuimba kuhusu kweli ni njia nzuri ya kuifanya itie mizizi katika akili na mioyo ya watu wa Mungu.”

Yehova. Leo, tunaendelea kupata mazoezi hayo katika mkutano wa katikati ya juma.—**Soma Isaya 54:13.**

¹⁸ **Mkutano wa Utumishi.** Hata kabla ya mwaka wa 1919, mikutano ilikuwa ikifanywa ili kupanga utumishi wa shambani. Wakati huo, si wote katika kutaniko waliohudhuria mikutano hiyo—ni wale tu walio-

18, 19. (a) Leo sisi hupata mwongozo unaofaa wa kuhubiri jinsi gani? (b) Kwa nini sisi huimba kwenye mikutano yetu? (Ona sanduku “Kuimba Kuhusu Kweli.”)

husika moja kwa moja kugawa machapisho. Karibu muda wote wa mwaka wa 1923, Mkutano wa Utumishi ulifanywa mara moja kwa mwezi, na wote katika darasa, au kutaniko walipaswa kuhudhuria. Kufikia mwaka wa 1928, makutaniko yalihimizwa kufanya Mkutano wa Utumishi kila juma, na katika mwaka wa 1935, gazeti *Mnara wa Mlinzi* liliyatia moyo makutaniko yote yatumie habari zilizochapishwa katika kijitabu *Director* (baadaye kiliitwa *Informant* na kisha, *Huduma Yetu ya Ufalme*) katika Mkutano wa Utumishi. Punde si punde, mkutano huo ukaanza kufanywa kwa ukawaida katika kila kutaniko.

¹⁹ Leo, sisi hupata mwongozo wa jinsi ya kuhubiri katika Mkutano wa katikati ya juma. (Mt. 10:5-13) Ikiwa unastahili kupata nakala ya *Daftari la Mkutano wa Huduma na Maisha Yetu ya Kikristo*, je, unaisoma na kutumia mapendekezo yanayotolewa unaposhiriki katika huduma?

Mkutano Muhimu Zaidi Katika Mwaka

²⁰ Wafuasi wa Yesu waliambiwa wakumbuke kifo

20-22. (a) Kwa nini sisi hukumbuka kifo cha Yesu? (b) Unapata faida gani kwa kuhudhuria Ukumbusho wa kila mwaka?

chake hadi atakapowasili. Kama ilivyokuwa kwa she-rehe ya Pasaka, Ukumbusho wa kifo cha Kristo ni tukio linalofanywa mara moja kwa mwaka. (1 Kor. 11:23-26) Kila mwaka mamilioni ya watu huhudhuria mkutano huo. Unawakumbusha watiwa-mafuta ku-husu pendeleo lao la kuwa warithi wa Ufalme. (Rom. 8:17) Na unawachochea kondoo wengine kumheshi-mu sana Mfalme wa Ufalme wa Mungu na kuwa wa-shikamanifu kwake.—Yoh. 10:16.

²¹ Ndugu Russell na wenzake walitambua umuhi-mu wa kuadhimisha Mlo wa Jioni wa Bwana na wa-lijua kwamba ulipaswa kufanywa mara moja kwa mwaka. Gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Aprili 1880 lilise-ma hivi: “Kwa miaka kadhaa imekuwa desturi ya we-ngi wetu hapa Pittsburgh . . . kukumbuka Pasaka [Ukumbusho] na kula mifano ya mwili na damu ya Bwana wetu.” Punde si punde, makusanyiko yalianza kufanywa baada ya Ukumbusho. Rekodi ya kwa-nza kuchukuliwa kwa ajili ya tukio kama hilo iliku-wa mwaka wa 1889, ambapo watu 225 walihudhuria na 22 wakabatizwa.

²² Leo, hatufanyi tena Ukumbusho kuwa sehemu ya programu ya kusanyiko, badala yake tunawaalika

watu wote katika jamii tunayoishi waungane nasi katika Jumba la Ufalme au kumbi tulizokodi. Katika mwaka wa 2013, watu zaidi za milioni 19 walihudhuria Ukumbusho wa kifo cha Yesu. Ni pendeleo kama nini kuhudhuria Ukumbusho na pia kuwaalika wengine kuungana nasi katika usiku huo mtakatifu! Je, unawaalika kwa shauku watu wengi kadiri unavyoweza kwenye Ukumbusho wa kila mwaka?

Mtazamo Wetu Unafunua Nini?

²³ Watumishi washikamanifu wa Yehova hawaoni maagizo ya kukusanyika pamoja kuwa mzigo. (Ebr. 10:24, 25; 1 Yoh. 5:3) Kwa mfano, Mfalme Daudi alipenda kwenda kwenye nyumba ya Yehova ili kuabudu. (Zab. 27:4) Alifurahia hasa kufanya hivyo akiwa na watu wengine waliompenda Mungu. (Zab. 35:18) Fikiria pia mfano wa Yesu. Hata alipokuwa mtoto, alitamani sana kuwa katika nyumba ya ibada ya Baba yake.—Luka 2:41-49.

²⁴ Tunapohudhuria mikutano, tunaonyesha kwamba tunampenda Yehova na tunatamani kuwajenga waamini wenzetu. Pia tunaonyesha hamu yetu ya

23. Una maoni gani kuhusu mikutano yetu?

24. Tunapata fursa gani tunapohudhuria mikutano?

kujifunza jinsi ya kuishi tukiwa raia wa Ufalme wa Mungu, kwa sababu tunapata mazoezi hayo kwenye mikutano na makusanyiko. Kwa kuongezea, mikutano yetu inatupatia ustadi na nguvu tunazohitaji ili tuendeleo kuvumilia katika kazi muhimu inayofanywa na Ufalme wa Mungu leo, yaani, kuwafanya watu kuwa wanafunzi wa Mfalme Yesu Kristo na kuwazoeza. (**Soma Mathayo 28:19, 20.**) Bila shaka, tamaa yetu ya kukusanyika pamoja inafunua kwamba Ufalme wa Mungu ni halisi kwetu. Acheni sikuzote tuthamini mikutano yetu!

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Kwa nini sisi hukusanyika pamoja?
- Unahisije kuhusu mikutano mbalimbali?
- Mtazamo wako unafunua nini kuhusu mikutano? Eleza.

17 Kuwazoeza Wahudumu wa Ufalme

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Jinsi ambavyo shule za kitheokrasi zinawatayarisha wahudumu wa Ufalme kutimiza migawo yao

KWA miaka miwili, Yesu alihubiri kotekote Galilaya. **(Soma Mathayo 9:35-38.)** Alitembelea majiji na vijiji vingi, akifundisha katika masinagogi na kuhubiri habari njema ya Ufalme. Mahali popote alipohubiri, umati ulimiminika kwake. “Mavuno ni mengi” Yesu akasema, na wafanyakazi zaidi walihitajika.

² Yesu alipanga kuipanua kazi ya kuhubiri. Jinsi gani? Kwa kuwatuma mitume wake 12 “kuhubiri ufalme wa Mungu.” (Luka 9:1, 2) Huenda mitume hao walijuliza jinsi ambavyo wangeifanya kazi hiyo. Kabla ya kuwatuma, kwa upendo Yesu aliwapa kitu ambacho Baba yake wa mbinguni alikuwa amempa—mazoezi.

³ Maswali mengi sasa yanakuja akilini: Yesu alipata **1-3. Yesu aliipanuaje kazi ya kuhubiri, na hilo linatokeza maswali gani?**

mazoezi gani kutoka kwa Baba yake? Yesu aliwapa mitume wake mazoezi gani? Namna gani leo—je, Mfalme wa Kimasihi amewazoeza wafuasi wake kutimiza huduma yao? Ikiwa ndivyo, amefanya hivyo jinsi gani?

**“Kama Vile Baba Alivyonifundisha,
Ndivyo Ninavyosema”**

⁴ Yesu alikubali waziwazi kwamba alifundishwa na Baba yake. Wakati wa huduma yake, Yesu alisema: “Kama vile Baba alivyonifundisha, ndivyo ninavyosema mambo haya.” (Yoh. 8:28) Yesu alifundishwa lini na wapi? Kwa wazi, mazoezi yake yalianza mara tu Yesu—akiwa Mwana mzaliwa wa kwanza wa Mungu—alipoumbwa. (Kol. 1:15) Akiwa kando ya Baba yake mbinguni, Mwana alimsikiliza na kumtazama “Mfundishaji Mkuu” kwa miaka mingi sana. (Isa. 30:20) Matokeo yakawa kwamba Mwana alipata elimu isiyo na kifani kuhusu sifa, kazi, na makusudi ya Baba yake.

⁵ Wakati ulipofika, Yehova alimfundisha Mwana wake kuhusu huduma ambayo angefanya duniani. Ona unabii ambao ulieleza uhusiano kati ya Mfundishaji

4. Yesu alifundishwa na Baba yake lini na wapi?

5. Baba alimpa Mwana maagizo gani kuhusu huduma ambayo angefanya duniani?

Mkuu na Mwana wake mzaliwa wa kwanza. (**Soma Isa-ya 50:4, 5.**) Unabii huo unasema kwamba Yehova alimwamsha Mwana wake “asubuhi baada ya asubuhi.” Maneno hayo yanatoa wazo la mwalimu anayemwamsha mwanafunzi wake asubuhi na mapema ili amfundishe. Kitabu kimoja cha marejeo ya Biblia kinasema hivi: “Ni kana kwamba Yehova . . . anampeleka shuleni kama mwanafunzi na kumfundisha mambo atakayohubiri na jinsi atakavyohubiri.” Katika “shule” hiyo iliyokuwa mbinguni, Yehova alimfundisha Mwana wake “jambo la kutangaza na la kusema.” (Yoh. 12:49) Baba alimpa pia Mwana wake maagizo ya jinsi ya kufundisha.*^[1] Alipokuwa duniani, Yesu alitumia vizuri mazoezi hayo katika huduma *yake* na pia aliya-tumia kuwazoeza wafuasi wake kutimiza huduma *yao*.

6 Kama ilivyotajwa mwanzoni mwa sura hii, Yesu aliwapa mitume wake mazoezi gani? Katika Mathayo

***[1]** Tunajuaje kwamba Baba alimfundisha Mwana *jinsi* ya kufundisha? Fikiria hili: Mifano mingi ambayo Yesu alitumia alipokuwa akifundisha ilitimiza unabii uliotolewa karne nyingi kabla ya kuza-liwa kwake. (Zab. 78:2; Mt. 13:34, 35) Ni wazi kwamba Yehova, Mtungaji wa unabii huo, aliamua tangu zamani kwamba Mwana wake angetumia mifano kufundisha.—2 Tim. 3:16, 17.

6, 7. (a) Yesu aliwapa mitume wake mazoezi gani, na mazoezi hayo yaliwatayarisha kwa ajili ya kazi gani? **(b)** Yesu amehakikisha kwamba wafuasi wake leo wamepata mazoezi gani?

sura ya 10, aliwapa maagizo hususa kwa ajili ya huduma ya shambani, kutia ndani mambo yafuatayo: eneo ambalo wangehubiri (mstari wa 5, 6), ujumbe ambao wangehubiri (mstari wa 7), uhitaji wa kumtumaini Yehova (mstari wa 9, 10), jinsi ya kuwafikia wenye nyumba (mstari wa 11-13), jinsi ya kutenda watu wanapokataa ujumbe (mstari wa 14, 15), na jinsi ya kukabiliana na mateso (mstari wa 16-23).^{*[2]} Mazoezi ambayo Yesu aliwapa mitume wake yaliwatayarisha ili waongoze kazi ya kuhubiri habari njema katika karne ya kwanza W.K.

⁷ Namna gani leo? Yesu, Mfalme wa Ufalme wa Mungu, amewapa wafuasi wake mgawo muhimu zaidi, yaani, kuhubiri “hii habari njema ya ufalme . . . katika dunia yote inayokaliwa ili kuwa ushahidi kwa mataifa yote.” (Mt. 24:14) Je, Mfalme ametuzoeza jinsi ya kufanya kazi hiyo muhimu sana? Ndiyo! Akiwa mbinguni, Mfalme amehakikisha kwamba wafuasi wake wamezoezwa jinsi ya kuhubiri nje ya kutaniko na jinsi ya kutimiza majukumu ya pekee ndani ya kutaniko.

^{*[2]} Miezi kadhaa baadaye, Yesu ‘aliwachagua wengine 70 na kuwatuma wawili-wawili’ wakahubiri. Pia aliwapa mazoezi.—Luka 10:1-16.

Kuwazoeza Wahudumu Kuwa Waeneza-Injili

⁸ Tangu zamani, tengenezo la Yehova limetumia makusanyiko na mikutano ya kutaniko kama vile Mkutano wa Utumishi, ili kuwazoeza watu wa Mungu kwa ajili ya huduma. Hata hivyo, kuanzia miaka ya 1940, ndugu waliokuwa wakiongoza katika makao makuu walianza kuandaa mazoezi kupitia shule mbalimbali.

⁹ **Shule ya Huduma ya Kitheokrasi.** Kama tulivyoona katika sura iliyotangulia, shule hiyo ilianza mwaka wa 1943. Je, kusudi la shule hiyo lilikuwa kuwazoeza tu wanafunzi ili waweze kutoa hotuba nzuri katika mikutano ya kutaniko? Hapana. Tangu zamani, kusudi kuu la shule hiyo lilikuwa kuwazoeza watu wa Mungu kutumia zawadi yao ya kusema ili kumsifu Yehova katika huduma. (Zab. 150:6) Shule hiyo iliwasaidia ndugu na dada wote ambao walijiandikisha wawe wahudumu wa Ufalme wenye matokeo mazuri. Sasa wanapata mazoezi kama hayo kwenye mkutano wa katikati ya juma.

¹⁰ **Shule ya Gileadi.** Shule ya Gileadi ilianza Jumatatu,

8, 9. (a) Kusudi kuu la Shule ya Huduma ya Kitheokrasi ilikuwa nini? (b) Mkutano wa katikati ya juma umekusaidiaje kuwa na matokeo zaidi katika huduma yako?

10, 11. Ni nani sasa wanaoweza kuandikishwa katika Shule ya Gileadi, na shule hiyo ina kusudi gani?

Februari 1, 1943. Mwanzoni, shule hiyo ilikusudiwa iwazoeze mapainia na watumishi wengine wa wakati wote kwa ajili ya utumishi wa umishonari mahali popote ulimwenguni. Lakini kuanzia Oktoba 2011, wanaoandikishwa katika shule hiyo ni wale ambao tayari wako katika utumishi wa pekee wa wakati wote, kama vile mapainia wa pekee, waangalizi wanaosafiri na wake zao, Wanabetheli, na wamishonari walio shambani ambao hawajahudhuria shule hiyo.

¹¹ Kusudi la masomo ya Shule ya Gileadi ni nini? Ndugu mmoja ambaye amefundisha shule hiyo kwa miaka mingi anajibu: “Ni kuimarisha imani ya wanafunzi kupitia kujifunza kwa kina Neno la Mungu na kuwasaidia wasitawishe sifa za kiroho ambazo zitawasaidia kukabiliana na magumu katika migawo yao. Pia, kusudi kuu la masomo hayo ni kuwachochea wanafunzi washiriki zaidi katika kazi ya kueneza injili.” —Efe. 4:11.

¹² Shule ya Gileadi imekuwa na matokeo gani katika kazi ya kuhubiri ulimwenguni pote? Tangu mwaka wa 1943, zaidi ya ndugu na dada 8,500 wamezoezwa **12, 13. Shule ya Gileadi imekuwa na matokeo gani katika kazi ya kuhubiri ulimwenguni pote? Toa mfano.**

katika shule hiyo,*^[3] na wamishonari waliozoezwa katika Shule ya Gileadi wametumikia katika nchi zaidi ya 170 ulimwenguni. Wamishonari hao hutumia vizuri mazoezi waliyopata, na hivyo wanaweka mfano mzuri kwa kuwa na bidii katika huduma na wanawazoeza wengine kufanya vivyo hivyo. Katika visa vingi, wamishonari waliongoza kazi ya kuhubiri katika maeneo yaliyokuwa na wahubiri wachache wa Ufalme.

¹³ Fikiria kilichotokea nchini Japani kazi ya kuhubiri hadharani ilipokoma wakati wa Vita vya Pili vya Ulimwengu. Kufikia Agosti 1949, kulikuwa na wahubiri wasiozidi kumi nchini Japani. Hata hivyo, kufikia mwishoni mwa mwaka huo, wamishonari 13 waliozoezwa Gileadi walikuwa wakihubiri kwa bidii nchini humo. Wamishonari wengine wengi walitumwa baadaye. Mwanzoni, wamishonari walihubiri tu katika majiji makubwa, lakini baadaye walihamia majiji mengine. Wamishonari hao waliwatia moyo wanafunzi wao na wengine wawe mapainia. Bidii hiyo ya wamishonari ilikuwa na matokeo mazuri sana. Sasa, kuna watangazaji wa Ufalme zaidi ya 216,000 nchini

*^[3] Baadhi ya wanafunzi wamehudhuria Shule ya Gileadi zaidi ya mara moja.

Japani, na karibu asilimia 40 wanatumikia wakiwa mapainia!*[4]

14 Shule nyingine za kitheokrasi. Shule ya Utumishi wa Painia, Shule ya Biblia ya Wenzi wa Ndoa Wakristo, na Shule ya Biblia ya Ndugu Waseja zimewasaidia wanafunzi kukua kiroho na kuongoza kwa bidii katika kazi ya kueneza injili.^{#[5]} Shule hizo zote za kitheokrasi ni uthibitisho wenye nguvu kwamba Mfalme wetu amewapa wafuasi wake vifaa kamili ili watiimize huduma yao.—2 Tim. 4:5.

Kuwazoeza Akina Ndugu Kushughulikia Majukumu ya Pekee

15 Kumbuka unabii wa Isaya ulisema kwamba Yesu alifundishwa na Mungu. Katika “shule” hiyo iliyokuwa mbinguni, Mwana alijifunza “jinsi ya kumjibu

^{*}[4] Kwa habari zaidi kuhusu jinsi ambavyo wamishonari waliozoezwa Gileadi wamekuwa na matokeo mazuri katika kazi ya kuhubiri ulimwenguni pote, ona sura ya 23 ya kitabu *Mashahidi wa Yehova—Wapiga-Mbiu wa Ufalme wa Mungu*.

[#][5] Shule ya Biblia ya Wenzi wa Ndoa Wakristo na Shule ya Biblia ya Ndugu Waseja zimeunganishwa na kuwa shule moja inayoitwa Shule ya Waeneza-Injili wa Ufalme.

14. Shule za kitheokrasi ni uthibitisho wenye nguvu wa nini? (Ona pia sanduku “Shule Zinazowazoeza Wahudumu wa Ufalme,” ukurasa wa 341-347.)

15. Wanaume walio na majukumu kutanikoni wanataka kumwiga Yesu katika njia gani?

neni yeye aliyechoka.” (Isa. 50:4) Yesu alitumia mafunzo hayo; alipokuwa duniani aliwaburudisha wale ‘waliotaabika na kulemewa na mizigo.’ (Mt. 11:28-30) Wakimwiga Yesu, wanaume walio na majukumu kutanikoni wanataka kuwaburudisha ndugu na dada zao. Ili kutimiza hilo, shule kadhaa zimeanzishwa ili kuwasaidia ndugu wanaostahili waweze kuwatumikia waamini wenzao kwa njia nzuri zaidi.

16 Shule ya Huduma ya Ufalme. Darasa la kwanza la shule hiyo lilianza Machi 9, 1959, huko South Lansing, New York. Waangalizi wanaosafiri na pia watumishi wa kutaniko walialikwa wahudhurie masomo hayo ya mwezi mmoja. Baadaye, masomo hayo yaliyokuwa katika Kiingereza, yalitafsiriwa katika lugha nyengine, na hatua kwa hatua shule hiyo ilianza kuwazoeza akina ndugu ulimwenguni pote.*^[6]

17 Kitabu cha Mwaka cha Mashahidi wa Yehova cha 1962, kilisema hivi kuhusu kusudi la Shule ya Huduma ya Ufalme: “Katika ulimwengu huu wenye

*^[6] Sasa wazee wote hunufaika na Shule ya Huduma ya Ufalme ambayo huwa na vipindi vyenye urefu mbalimbali na hufanywa kila baada ya miaka michache. Tangu mwaka wa 1984, watumishi wa huduma pia wamezoezwa katika shule hiyo.

16, 17. Shule ya Huduma ya Ufalme ina kusudi gani? (Ona pia maelezo ya chini.)

nyingi, mwangalizi katika kutaniko la mashahidi wa Yehova anapaswa kuwa mtu anayeweza kupanga maisha yake vizuri ili aweze kuwapa wote kutanikoni uangalifu unaofaa na kuwa baraka kwao. Wakati huohuo hapaswi kuipuuza familia yake kwa sababu ya kutaniko, bali anapaswa kuwa na utimamu wa akili. Watumishi wa kutaniko ulimwenguni pote wamepewa fursa nzuri ya kukutanika pamoja katika Shule ya Huduma ya Ufalme ili wapate mazoezi ambayo yatawasaidia kufanya yale ambayo Biblia inasema mwangalizi anapaswa kutimiza!”—1 Tim. 3:1-7; Tito 1:5-9.

¹⁸ Watu wote wa Mungu wamenufaika na Shule ya Huduma ya Ufalme. Kwa njia gani? Wazee na watumishi wa huduma wanapofuata yale waliyojifunza katika shule hiyo, wanamwiga Yesu na kuwaburudisha waamini wenzao. Bila shaka, sisi huthamini sana mzee au mtumishi wa huduma anayejali anapotuambia neno lenye fadhili, anapotusikiliza, au anapotutembelea ili kututia moyo! (1 The. 5:11) Kwa kweli, wanaume hao ni baraka kwa makutaniko yao!

18. Watu wote wa Mungu wananufaikaje na Shule ya Huduma ya Ufalme?

19 Shule nyingine za kitheokrasi. Halmashauri ya Ufundishaji ya Baraza Linaloongoza inasimamia shule nyingine ambazo huwazoeza ndugu wenye majukumu katika tengenezo. Kusudi la shule hizo ni kuwasaidia ndugu wenye majukumu—wazee wa kutaniko, waangalizi wanaosafiri, na washiriki wa Halmashauri za Tawi—kutimiza majukumu yao mengi kwa njia yenye matokeo zaidi. Masomo hayo yanayotegemea Biblia huwatia moyo akina ndugu wadumishe hali yao ya kiroho na kufuata kanuni za Kimaandiko wanaposhughulika na kondoo wenye thamani ambao Yehova amewakabidhi wawatunze.—1 Pet. 5:1-3.

20 Ni wazi kwamba Mfalme wa Kimasihi amehakikisha kwamba wafuasi wake wanazoezwa vizuri. Mazoezi hayo yote yalianzia kwa Yehova ambaye alimzoeza Mwana wake, kisha Mwana wake amewazoeza wafuasi wake. Kwa sababu hiyo, Yesu angeweza ku-sema kwamba sisi sote ‘tunafundishwa na Yehova.’ (Yoh. 6:45; Isa. 54:13) Acheni tuazimie kutumia kikamilu mazoezi ambayo Mfalme wetu ametuandalia.

19. Halmashauri ya Ufundishaji inasimamia shule gani nyingine, na ni nini kusudi la shule hizo?

20. Kwa nini Yesu angeweza kusema kwamba sisi sote ‘tunafundishwa na Yehova,’ nawe umeazimia kufanya nini?

Na tukumbuke kwamba kusudi kuu la mazoezi hayo yote ni kutusaidia tuwe imara kiroho ili tutimize kwa ukamili huduma yetu.

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Yesu alipata mazoezi gani kutoka kwa Baba yake?
- Mfalme amewazoeza jinsi gani wafuasi wake kuwa waeneza-injili?
- Ndugu wanaostahili wamezoezwa jinsi gani kutimiza majukumu yao?
- Unaweza kuonyeshaje kwamba unathamini mazoezi ambayo Mfalme ameandaa?

SHULE ZINAZOWAZOEZA WAHUDUMU WA UFALME

MKUTANO WA HUDUMA NA MAISHA YETU YA KIKRISTO

Kusudi: Kuwazoeza wahubiri watoe ushahidi na kufundisha habari njema kwa njia yenye matokeo.

Muda: Mkutano huu ni wa kuendelea.

Mahali: Jumba la Ufalme.

Kujiandikisha: Wote wanaoshirikiana kwa ukawaida na kutaniko, wanaokubali mafundisho ya Biblia, na kuishi kupatana na kanuni za Kikristo wanaweza kujiandikisha. Ikiwa unataka kujiunga, zungumza na mwangalizi wa Mkutano wa Huduma na Maisha Yetu ya Kikristo.

Faida: Mkutano wa katikati ya juma hutufundisha kufanya utafiti na kutoa habari kwa njia inayoeleweka. Tunajifunza pia kuwasikiliza wengine na kukazia fikira mahitaji yao ya kiroho, na si yetu tu.

Arnie, ambaye amekuwa mwangalizi anayesafiri kwa muda mrefu, anasema: *“Nilizaliwa nikiwa na tatizo la kigugumizi na ilikuwa vigumu kwangu kuwatazama wengine usoni. Mkutano huu umenisaidia kujiamini. Kwa msaada wa Yehova kupitia mazoezi hayo, nimejifunza mbinu zinazonisaidia kukaza fikira na kupumua vizuri. Ninashukuru sana kwa kuwa na uwezo wa kumsifu Mungu katika kutaniko na katika huduma yangu.”*

SHULE KWA AJILI YA WAZEE WA KUTANIKO ^{*[1]}

Kusudi: Kuwasaidia wazee waboreshe hali yao ya kiroho na kushughulikia majukumu yao kutanikoni.

Muda: Siku tano.

Mahali: Ofisi ya tawi huamua; kwa kawaida katika Jumba la Ufalme au Jumba la Kusanyiko.

Kujiandikisha: Ofisi ya tawi huwaalika wazee.

Faida: Ona baadhi ya maelezo ya akina ndugu wa darasa la 92 la shule hiyo huko Patterson, New York, Marekani:

“Nimefaidika sana na shule hiyo, imenisaidia kujichunguza mwenyewe na kuona jinsi ninavyoweza kuwatunza kondoo wa Yehova.”

“Nitayatumia mazoezi hayo maishani mwangu.”

SHULE YA UTUMISHI WA PAINIA

Kusudi: Kuwasaidia mapainia ‘kutimiza kwa ukamili’ huduma yao. —2 Tim. 4:5.

Muda: Siku sita.

Mahali: Ofisi ya tawi huamua; kwa kawaida katika Jumba la Ufalme.

Kujiandikisha: Wale ambao wamekuwa mapainia wa kawaida kwa angalau mwaka moja hivi hawahitaji kujiandikisha, wanapata mwaliko kutoka kwa mwangalizi wa mzunguko. Baadhi ya mapainia wa zamani ambao hawajahudhuria shule hii katika kipindi cha miaka mitano iliyopita, wanaweza kualikwa wahudhurie tena.

^{*[1]} Shule hii haifanywi katika kila nchi.

Faida: *“Shule hii imenisaidia kukabiliana na magumu ninayopata katika huduma na maishani mwangu,”* anasema Lily. *“Njia yangu ya kujifunza, kufundisha, na kuitumia Biblia imekuwa bora zaidi. Niko tayari zaidi kuwasaidia wengine, kuwaunga mkono wazee, na kuchangia ukuzi wa kutaniko.”*

Brenda, ambaye amehudhuria shule hii mara mbili, anasema: *“Shule hii ilinizoeza kuzama kabisa katika mambo ya kiroho, kuimarisha dhamiri yangu, na kukazia fikira kuwasaidia wengine. Kwa kweli, Yehova ni mkarimu!”*

SHULE YA WANABETHELI WAPYA

Kusudi: Shule hii imekusudiwa iwasaidie Wanabetheli wapya wafanikiwe katika utumishi wao wa Betheli.

Muda: Saa nne kila siku kwa siku nne.

Mahali: Betheli.

Kujiandikisha: Washiriki wa kudumu wa familia ya Betheli na wajitoleaji wa muda ambao wametumikia Betheli kwa muda mrefu (kwa mwaka mmoja au zaidi) wanaandikishwa moja kwa moja.

Faida: Demetrius, aliyehudhuria shule hiyo katika miaka ya 1980, anasema: *“Shule hiyo iliboresha mazoea yangu ya kujifunza na ilinisaidia kuwa tayari kutumikia Betheli kwa muda mrefu. Walimu, masomo, na mashauri yenye kufaa yalinisaidia kusadiki kwamba Yehova ananihangaikia kwa upendo na anatamani kuona nikifanikiwa katika utumishi wangu wa Betheli.”*

SHULE YA WAENEZA-INJILI WA UFALME *^[1]

Kusudi: Wale ambao wako katika utumishi wa wakati wote (wenzi wa ndoa, ndugu waseja, na dada waseja) hupewa mazoezi ya pekee ili waweze kutumiwa kikamili na Yehova na tengenezo lake.

Wahitimu wengi watapewa mgawo wa kutumikia katika maeneo yenye uhitaji mkubwa zaidi katika nchi yao. Wahitimu walio na umri usiozidi miaka 50 wanaweza kutumikia wakiwa mapainia wa pekee wa muda ili kuanzisha na kupanua kazi ya kuhubiri habari njema katika maeneo ya mbali.

Muda: Miezi miwili.

Mahali: Ofisi ya tawi huamua; kwa kawaida katika Jumba la Ufalme au Jumba la Kusanyiko.

Kujiandikisha: Watumishi wa wakati wote ambao wana umri wa miaka 23 hadi 65, ambao wana afya nzuri, na hali zao zinawaruhusu watumikie popote penye uhitaji mkubwa zaidi, na wenye mtazamo huu: “Mimi hapa! Nitume mimi,” wanaweza kujiandikisha. (Isa. 6:8) Wote wanaohudhuria shule hiyo, iwe ni ndugu au dada waseja na pia wenzi wa ndoa, wanapaswa wawe wamekuwa katika utumishi wa wakati wote kwa angalau miaka miwili mfululizo. Wenzi wa ndoa wanapaswa kuwa wamefunga ndoa kwa angalau miaka miwili. Ni lazima akina ndugu wawe wametumikia wakiwa wazee au watumishi wa huduma kwa angalau miaka miwili mfululizo. Iwapo shule hiyo inafanywa katika maeneo yaliyo chini ya tawi lenu, mkutano utafanywa katika kusanyiko la eneo ili kuwapa habari wale ambao wangependa kuhudhuria shule hiyo.

Faida: Wengi wametaja faida za kuhudhuria Shule ya Biblia ya Ndugu Waseja na Shule ya Biblia ya Wenzi wa Ndoa Wakristo. Katika mwaka wa 2013, Baraza Linaloongoza lilikubali shule hizo mbili ziunganishwe na kuwa shule moja inayoitwa Shule ya Waeneza-Injili wa Ufalme. Sasa mapainia wengi waaminifu, kutia ndani dada waseja watafaidika na masomo hayo.

SHULE YA GILEADI

Kusudi: Wahitimu wanaweza kupewa mgawo wa kuwa waangalizi wanaosafiri, wamishonari shambani, au Wanabetheli. Wanapotumia mazoezi yao vizuri, wahitimu wanasaidia kuimarisha na kuitegemeza kazi ya kuhubiri na kupanga mambo katika ofisi za tawi.

Muda: Miezi mitano.

Mahali: Kituo cha Elimu cha Watchtower huko Patterson, New York, Marekani.

Kujiandikisha: Wenzi wa ndoa, ndugu waseja, na dada waseja, ambao tayari wanatumika katika utumishi wa pekee wa wakati wote. Wamishonari walio shambani ambao hawajahudhuria shule hiyo, mapainia wa pekee, Wanabetheli, au waangalizi wanaosafiri na wake zao, wanaweza kuombwa na Halmashauri ya Tawi wajaze fomu. Wanapaswa kujua kuongea na kuandika Kiingereza.

Faida: Lade na Monique, wenzi wa ndoa kutoka Marekani ambao wamekuwa katika mgawo wao kwa miaka mingi, wanasema hivi:

“Shule ya Gileadi ilitutayarisha kwenda mahali popote ulimwenguni, tukiwa tayari kabisa kufanya kazi na ndugu zetu wapendwa,” anasema Lade.

Monique anaongeza hivi: *“Ninapotumia yale niliyojifunza kutoka katika Neno la Mungu, ninapata shangwe nyingi katika mgawo wangu. Ninaona shangwe hiyo kuwa uthibitisho zaidi wa upendo wa Yehova.”*

SHULE YA HUDUMA YA UFALME

Kusudi: Kuwazoeza waangalizi wanaosafiri, wazee, na watumishi wa huduma kushughulikia majukumu yao ya uangalizi na ya kite-ngenezo. (Mdo. 20:28) Hali zilizopo, mielekeo, na mahitaji ya

makutaniko huzungumziwa. Shule hii hufanywa baada ya miaka michache ikitegemea uamuzi wa Baraza Linaloongoza.

Muda: Katika miaka ya hivi karibuni, shule hii imefanywa kwa vipindi vyenye urefu mbalimbali.

Mahali: Kwa kawaida, katika Jumba la Ufalme au Jumba la Kusanyiko.

Kujiandikisha: Mwangalizi wa mzunguko huwajulisha wazee na watumishi wa huduma. Ofisi ya tawi huwaalika waangalizi wanaosafiri.

Faida: *“Ingawa shule hii inazungumzia mambo mengi kwa muda mfupi, inawachochea wazee kudumisha shangwe yao na kuendelea kuwa kama wanaume katika utumishi wa Yehova. Wazee wa zamani na wapya wanajifunza kufanya uchungaji kwa njia yenye matokeo ili kuunganishwa vyema katika njia ileile ya kufikiri.”*—Quinn.

“Mazoezi haya yalikuwa yenye usawaziko—yalitusaidia kusitawisha uthamini wetu kuelekea mambo ya kiroho, yalituonya kuhusu hatari, na kutuandalia mapendekezo yanayofaa kuhusu kulitunza kundi.”
—Michael.

SHULE YA WAANGALIZI WA MZUNGUKO NA WAKE ZAO *^[1]

Kusudi: Kuwasaidia waangalizi wa mzunguko wayatumikie makutaniko kwa njia bora zaidi ‘wanapofanya kazi kwa bidii katika kusema na kufundisha,’ na kuwachunga wale walio chini ya uangalizi wao.—1 Tim. 5:17; 1 Pet. 5:2, 3.

Muda: Mwezi mmoja.

Mahali: Ofisi ya tawi huamua.

Kujiandikisha: Ofisi ya tawi huwaalika waangalizi wa mzunguko na wake zao.

Faida: *“Tulithamini zaidi ukichwa wa Yesu juu ya tengenezo. Tuliona uhitaji wa kuwatia moyo ndugu na dada tunaowatumikia na kuimari-sha umoja katika kila kutaniko. Shule hiyo ilitusaidia kuelewa kuwa ingawa mwangalizi anayesafiri hutoa mashauri na kuwarekebisha ndugu pindi fulani, lengo lake kuu ni kuwasaidia waone kwamba Yehova anawapenda.”*—Joel na Connie, darasa la 1, mwaka wa 1999.

SHULE YA WASHIRIKI WA HALMASHAURI YA TAWI NA WAKE ZAO

Kusudi: Kuwasaidia wale wanaotumikia kwenye Halmashauri za Tawi ili waweze kusimamia makao ya Betheli, kushughulikia masuala ya utumishi yanayohusu makutaniko, na kusimamia mizunguko katika eneo lao.—Luka 12:48b.

Muda: Miezi miwili.

Mahali: Kituo cha Elimu cha Watchtower huko Patterson, New York, Marekani.

Kujiandikisha: Halmashauri ya Utumishi ya Baraza Linaloongoza huwaalika washiriki wa Halmashauri za Tawi au Halmashauri za Nchi pamoja na wake zao.

Faida: Lowell na Cara walihudhuria darasa la 25. Sasa wanatumikia Nigeria.

“Nilikumbushwa kwamba hata niwe na shughuli nyingi kadiri gani au iwe nimepewa kazi gani, siri ya kumpendeza Yehova ni kuwa na hali nzuri ya kiroho,” anasema Lowell.

Cara anakumbuka jambo moja alilojifunza katika shule hiyo: *“Ikiwa siwezi kueleza jambo kwa njia rahisi, ninahitaji kujifunza jambo hilo kwa undani kabla ya kujaribu kuwafundisha wengine.”*

KUTEGEMEZA UFALME

Ujenzi wa Majengo ya Ibada na Kazi ya Kutoa Misaada

UNAINGIA ndani ya Jumba lenu la Ufalme na unaona kila kitu kimebadilika. Siku zote umekuwa ukijivunia jengo hilo. Huenda hata unakumbuka kwamba ulisaidia kulijenga miaka kadhaa iliyopita. Lakini kwa njia fulani unajivunia hata zaidi sasa, kwa kuwa Jumba hilo la Ufalme linatumiwa kama kituo cha muda cha kutoa msaada. Baada ya dhoruba iliyotokea hivi karibuni na kusababisha mafuriko na uharibifu katika eneo lenu, Halmashauri ya Tawi ilifanya mipango haraka ili waathiriwa wapate chakula, mavazi, maji safi, na misaada mingine. Misaada iliyotumwa imepangwa vizuri. Ndugu na dada wanaiingia ndani kwa utaratibu na kuchukua vitu wanavyohitaji na, katika visa vingi, wakipangusa machozi ya shangwe.

Yesu alisema kwamba watu wake wangetambuliwa kwa kuwa na upendo miongoni mwao. (Yoh. 13:34, 35) Katika sehemu hii, tutachunguza jinsi ambavyo upendo wa Kikristo unaonyeshwa katika miradi ya ujenzi na kazi ya kutoa misaada inayofanywa na Mashahidi wa Yehova. Upendo huo ni uthibitisho wenye nguvu kwamba tunaishi chini ya utawala wa Ufalme wa Yesu.

18 Jinsi Kazi za Ufalme Zinavyogharimiwa

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Sababu zinazofanya watu wa Yehova wategemeze kazi ya Ufalme, na jinsi wanavyofanya hivyo

PINDI fulani, Ndugu Charles T. Russell alikaribiwa na mhudumu fulani wa Kanisa la Reformed ambaye alitaka kujua jinsi kazi za Wanafunzi wa Biblia zili-vyogharimiwa.

“Hatuombi kamwe michango,” akaeleza Ndu-gu Russell.

“Mnapataje pesa?” mhudumu huyo akauliza.

“Hutaamini endapo nitakwambia ukweli wa ma-mbo,” akajibu Russell. “Watu wanapokuja kwenye mi-kutano yetu, hawaoni kikapu [cha mchango] kikipiti-shwa kwa kila mtu. Lakini wanaona kwamba kuna matumizi ya pesa. Wanajiambia hivi, ‘Jumba hili lina-hitaji kugharimiwa . . . Ninaweza kuchangia jinsi gani?’”

1, 2. (a) Ndugu Russell alimjibu jinsi gani mhudumu ambaye alitaka kujua jinsi ambavyo kazi za Wanafunzi wa Biblia ziliendeshwa? (b) Tu-tachunguza nini katika sura hii?

Mhudumu huyo alimwangalia Ndugu Russell akiwa haamini aliyosikia.

Russell akaendelea kusema, “Ninakuambia ukweli mtupu. Huwa wananiuliza swali hili, ‘Ninaweza kuchangia jinsi gani?’ Mtu anapobarikiwa na ana pesa kiasi fulani, anataka kuitumia kwa ajili ya Bwana. Ikiwa hana pesa yoyote, kwa nini tumsukume kutoa?”*[1]

² Bila shaka, Ndugu Russell alikuwa akisema “ukweli mtupu.” Tangu zamani, watu wa Mungu wamekuwa wakitoa michango ya hiari ili kuitegemeza ibada ya kweli. Katika sura hii, tutachunguza baadhi ya mifano ya Kimaandiko kuhusu jambo hilo na pia jinsi tunavyofanya leo. Tunapochunguza jinsi ambavyo kazi za Ufalme zinagharimiwa leo, itafaa kila mmoja wetu ajiulize, ‘Ninaweza kuutegemeza Ufalme jinsi gani?’

‘Kila Mtu Mwenye Moyo Wenye Nia na Aulete Mchango’

³ Yehova anawaamini waabudu wake wa kweli. Anajua kwamba wakipewa nafasi, watafurahi kuonyesha ujitoaji wao wa moyo wote kwa Mungu kwa ku-

*[1] *Gazeti Mnara wa Mlinzi*, Julai 15, 1915, ukurasa wa 218-219.

3, 4. (a) Yehova anawaamini jinsi gani waabudu wake? (b) Waisraeli waliutegemezaje ujenzi wa maskani?

toa kwa hiari. Fikiria mifano miwili kutoka katika historia ya Waisraeli.

⁴ Baada ya kuwakomboa Waisraeli kutoka Misri, Yehova aliwaambia wajenge hema, au maskani inayo-weza kuhamishwa, kwa ajili ya ibada. Ujenzi na vyombo vyake vingehitaji pesa nyingi. Yehova alimwamuru Musa awape watu nafasi ya kuunga mkono mradi huo, aliposema: “Kila mtu mwenye moyo wenye nia na aulete ukiwa mchango wa Yehova.” (Kut. 35:5) Watu hao, ambao muda mfupi tu uliopita walikuwa “watumwa chini ya uonevu,” waliitikiaje? (Kut. 1:14) Waliutegemeza kwa kiwango kikubwa sana, walitoa kwa hiari dhahabu, fedha, na vitu vingine vyenye thamani—huenda vitu vingi kati ya hivyo walipata kutoka kwa mabwana wao wa zamani, Wamisri. (Kut. 12:35, 36) Waisraeli walitoa mchango mwingi zaidi kuliko ulivyohitajika hivi kwamba ililazimika ‘wazuiwe wasilete.’—Kut. 36:4-7.

⁵ Miaka 475 hivi baadaye, Daudi alitoa mchango kutoka kwenye ‘mali yake ya pekee’ ili kugharimia ujenzi wa hekalu, kituo cha kwanza cha kudumu

5. Waisraeli waliitikiaje Daudi alipowapa nafasi ya kuchanga kwa ajili ya ujenzi wa hekalu?

cha ibada ya kweli duniani. Kisha akawapa Waisraeli wenzake nafasi ya kutoa, aliwauliza hivi: “Ni nani anayejitolea kuujaza mkono wake leo kwa zawadi kwa ajili ya Yehova?” Matokeo yakawa kwamba watu “walimtolea Yehova matoleo ya hiari kwa moyo kamili.” (1 Nya. 29:3-9) Akitambua chanzo halisi cha michango hiyo, Daudi alimwambia hivi Yehova katika sala: “Kila kitu hutoka kwako, nasi tumekupa kutoka katika mkono wako mwenyewe.”—1 Nya. 29:14.

⁶ Musa na Daudi hawakuwalazimisha watu wa Mungu kutoa michango. Badala yake, watu walitoa kwa hiari kutoka moyoni. Namna gani leo? Tunajua vizuri kwamba kazi ambayo Ufalme wa Mungu unafanya inahitaji pesa. Inagharimu pesa nyingi kuchapisha na kugawanya Biblia na machapisho yanayotegemea Biblia, kujenga na kudumisha mahali pa mikutano na majengo ya ofisi za tawi, na kutoa misaada ya dharura kwa waamini wenzetu katika nyakati za msiba. Kwa hiyo, maswali muhimu yanatokea: Pesa za kugharimia mambo hayo zinapatikanaje? Je, wafuasi wa Mfalme wanahitaji kusukumwa ili watoe?

6. Kwa nini pesa zinahitajika ili kutimiza kazi ya Ufalme leo, na ni maswali gani yanatokea?

“Halitawaomba Watu Wala Kuwasihi Kamwe Walitegemeze”

⁷ Ndugu Russell na washiriki wake hawakutaka kuingia mbinu za kuchangisha pesa ambazo zinatumiwa sana katika makanisa yanayodai kuwa ya Kikristo. Katika toleo la pili la gazeti *Mnara wa Mlinzi*, chini ya kichwa “Je, Unalitaka ‘Zion’s Watch Tower?’” Russell alieleza hivi, “Tunaamini kwamba gazeti ‘Zion’s Watch Tower’ linategemezwa na YEHOVA, na maadamu hivyo ndivyo ilivyo *halitawaomba* watu wala *kuwasihi* kamwe walitegemeze. Yule anayesema: ‘Dhahabu na fedha yote ya milimani ni yangu,’ atakapoacha kutoa pesa zinazohitajiwa, tutajua kwamba huo ndio wakati wa kusimamisha uchapishaji wa gazeti hili.” (Hag. 2:7-9) Zaidi ya miaka 130 baadaye, gazeti *Mnara wa Mlinzi* na shirika linalochapisha gazeti hilo bado linaendelea kufanikiwa!

⁸ Watu wa Yehova hawaombi-ombi pesa. Hawapitishi vikapu vya michango au kutuma barua za kuomba pesa. Wala hawatumii minada au kupokea pesa kwa njia za simu ili kuchangisha pesa. Wanafuata yale yaliyosemwa kwenye *Mnara wa Mlinzi* miaka mingi **7, 8. Kwa nini watu wa Yehova hawaombi wala kuwasihi watu watoe pesa?**

iliyopita: “Hatujawahi kufikiria kamwe kuomba pesa kwa ajili ya Bwana, kama makanisa mengine yanavyofanya . . . Maoni yetu ni kwamba pesa zinazopatikana kwa kutumia mbinu mbalimbali za kuombaomba kwa jina la Bwana wetu zinamchukiza, hazikubaliki kwa ke, nazo hazileti baraka yake juu ya watoaji au kazi inayotimizwa.”*[2]

“Kila Mmoja na Afanye Kama Alivyoazimia Moyoni Mwake”

⁹ Tukiwa raia wa Ufalme leo, hatupaswi kulazimishwa kutoa michango. Kinyume na hilo, tunatumia kwa shangwe pesa na mali zetu kutegemeza kazi ya Ufalme. Kwa nini tuko tayari kufanya hivyo kwa hiari? Fikiria sababu tatu.

¹⁰ Kwanza, tunatoa michango ya hiari kwa sababu tunampenda Yehova na tunataka kufanya “mambo yanayopendeza machoni pake.” (1 Yoh. 3:22) Kwa kweli, Yehova anapendezwa na waabudu wanaotoa kwa hiari kutoka moyoni. Acheni tuchunguze maneno ya mtume Paulo kuhusu utoaji wa Kikristo. (**Soma 2 Wakorintho 9:7.**) Mkristo wa kweli hatoi kwa kusitasita au

*[2] Gazeti *Mnara wa Mlinzi*, Agosti 1, 1899, ukurasa wa 201.

9, 10. Ni sababu gani moja inayotufanya tutoe michango ya hiari?

kulazimishwa. Badala yake, anatoa kwa sababu ‘ameazimia moyoni mwake’ kufanya hivyo.*^[3] Hilo linamaanisha kwamba anatoa baada ya kufikiria uhitaji fulani na jinsi anavyoweza kutosheleza uhitaji huo. Yehova anampenda sana mtoaji wa namna hiyo, kwa maana “Mungu humpenda mtoaji mchangamfu.” Tafsiri nyingine inasema hivi: “Mungu huwapenda watu wanaopenda kutoa.”

¹¹ Pili, tunatoa michango yetu kama njia ya kumshukuru Yehova kwa sababu ya baraka nyingi anazotupa. Fikiria kanuni inayopatikana katika Sheria ya Musa ambayo inatusaidia kujichunguza. (**Soma Kumbukumbu la Torati 16:16, 17.**) Walipokuwa wakihudhuria sherehe tatu za kila mwaka, kila mwanaume Mwisraeli alipaswa kutoa zawadi “kulingana na baraka za Yehova” ambazo alikuwa amempa. Hivyo, kabla ya kuhudhuria sherehe, kila mwanaume alipaswa kufikiria baraka ambazo amepata na kujichunguza, kisha aamue zawadi bora kabisa ya kutoa. Vivyo hivyo,

^{*[3]} Msomi mmoja anasema kwamba neno la Kigiriki linalotafsiriwa “azimia” “lina wazo la kuamua mapema.” Anaongezea kusema hivi, “Ingawa kuna shangwe unapotoa kwa hiari, bado utoaji unapaswa kufikiriwa mapema na kutolewa kwa mpango.”—1 Kor. 16:2.

11. Ni nini kinachotuchochea tumpe Yehova zawadi bora kabisa?

tunapotafakari kuhusu baraka nyingi ambazo Yehova ametupa, tunachochewa kumpa zawadi bora kabisa. Zawadi yetu tunayotoa kwa moyo wote, ambayo inatia ndani michango yetu, inaonyesha jinsi ambavyo tunathamini sana baraka ambazo Yehova ametumwagia. —2 Kor. 8:12-15.

¹² Tatu, tunapotoa michango yetu ya hiari, tunaonyesha kwamba tunampenda Mfalme Yesu Kristo. Jinsi gani? Ona yale ambayo Yesu aliwaambia wanafunzi wake katika usiku wa mwisho wa maisha yake duniani. (**Soma Yohana 14:23.**) Yesu alisema hivi, “Ikiwa yeyote ananipenda, atalishika neno langu.” “Neno” la Yesu linatia ndani amri ya kuhubiri habari njema ya Ufalme katika dunia yote. (Mt. 24:14; 28:19, 20) Tunashika “neno” hilo kwa kufanya yote tuwezayo, yaa-ni, kutumia wakati wetu, nguvu, na mali zetu, ili kuen-deleza kazi ya kuhubiri Ufalme. Kwa kufanya hivyo, tunaonyesha kwamba tunampenda Mfalme wa Kima-sihi.

¹³ Naam, tukiwa raia washikamanifu wa Ufalme, tunataka kutegemeza kwa moyo wetu wote Ufalme **12, 13. Michango yetu ya hiari inaonyeshaje kwamba tunampenda Mfalme, na kila mtu anatoa kiasi gani?**

kwa kutoa michango yetu ya pesa. Tunatoa kiasi gani? Huo ni uamuzi wa kibinafsi. Kila mtu anatoa kulingana na uwezo wake. Hata hivyo, wengi wa waamini wenzetu, hawana mali nyingi. (Mt. 19:23, 24; Yak. 2:5) Lakini waamini hao wanaweza kufarijika kujua kwamba Yehova na Mwana wake wanathamini sana hata michango kidogo inayotolewa kutoka moyoni.—Marko 12:41-44.

Pesa Hutolewaje?

¹⁴ Kwa miaka mingi, Mashahidi wa Yehova walitoa machapisho ya Biblia kwa kiasi fulani hususa cha mchango. Kiasi cha mchango kilichopendekezwa kili kuwa cha chini sana hivi kwamba hata watu ambao hawakuwa na pesa nyingi wangeweza kupata machapisho. Bila shaka, ikiwa mwenye nyumba alionekana kwamba anapendezwa lakini hana uwezo wa kuchangia, wahubiri wa Ufalme walikuwa tayari kabisa kumwachia machapisho. Tamaa yao kubwa ilikuwa kuwapatia machapisho watu wanyofu ambao wangeyasoma na kunufaishwa nayo.

14. Kwa miaka mingi, Mashahidi wa Yehova walitoaje machapisho yao?

¹⁵ Katika mwaka wa 1990, Baraza Linaloongoza lilianza kurekebisha njia yetu ya kutoa machapisho. Kuanzia mwaka huo nchini Marekani, machapisho yalianza kutolewa kwa msingi wa mchango wa hiari. Barua iliyotumwa kwa makutaniko yote nchini humo ilieleza hivi: “Wahubiri na watu wote wanaopendeza watapewa magazeti na machapisho bila kuombwa au hata kutaja kwamba mchango fulani hususa utolewe ili kupata chapisho. . . . Mtu yeyote ambaye anapenda kuchanga ili kulipia gharama za kazi yetu ya kuwaelimisha watu anaweza kufanya hivyo, lakini wanaweza kupata machapisho iwe wametoa mchango au la.” Mpango huo ulikusudiwa kuonyesha wazi kwamba kazi yetu ni ya kidini na inafanywa kwa kujitolea na kwamba “sisi si wachuuzi wa neno la Mungu.” (2 Kor. 2:17) Baada ya muda, mpango wa mchango ya hiari ulianza kufuatwa katika ofisi za tawi ulimwenguni pote.

¹⁶ Michango ya hiari hutolewaje? Katika Majumba ya Ufalme ya Mashahidi wa Yehova, kuna masanduku 15, 16. (a) Katika mwaka wa 1990, Baraza Linaloongoza lilifanya rekebisho gani kuhusu jinsi ya kutoa machapisho yetu? (b) Michango ya hiari inatolewaje? (Ona pia sanduku “Michango Yetu Hutumiwaje?”)

ku ya michango. Mtu yeyote anaweza kuweka mchango wake humo au anaweza kutuma moja kwa moja kwa mojawapo ya mashirika ya kisheria yanayotumiwa na Mashahidi wa Yehova. Kila mwaka makala moja katika gazeti *Mnara wa Mlinzi* inaelezea jinsi ambavyo michango hiyo ya hiari inaweza kutolewa.

Pesa Hizo Hutumiwaje?

¹⁷ Kazi ya ulimwenguni pote. Pesa hizo zinatumiwa kulipia gharama zinazohusika katika kazi ya kuhubiri ulimwenguni pote. Gharama hizo zinatia ndani pesa zinazotumiwa kuchapisha na kusambaza machapisho hayo ulimwenguni pote, kujenga na kudumisha ofisi za tawi, na kuendesha shule mbalimbali za kitheokrasi. Zaidi ya yote, pesa hizo zinatumiwa kuwatunza wamishonari, waangalizi wanaosafiri, na mapainia wa pekee. Pia, michango yetu inatumiwa kuwapatia msaada wa dharura waamini wenzetu wakati wa msiba.*^[4]

¹⁸ Ujenzi wa Majumba ya Ufalme ulimwenguni pote. Pesa hizo zinatumiwa kusaidia makutaniko kujenga

*^[4] Ona Sura ya 20 kwa habari zaidi kuhusu huduma ya msaada.

17-19. Eleza jinsi ambavyo michango hutumiwa kwa ajili ya (a) kazi ya ulimwenguni pote, (b) ujenzi wa Majumba ya Ufalme ulimwenguni pote, na (c) gharama za kutaniko.

au kurekebisha Jumba la Ufalme. Michango zaidi inapopokewa, makutaniko mengine yanaweza kusaidiwa.*[5]

19 Gharama za kutaniko. Pesa hizo zinatumiwa kuli pia uendeshaji na udumishaji wa Jumba la Ufalme na kurudisha pesa zozote ambazo ofisi ya tawi ililipatia kutaniko ili lijenge au kukarabati mahali pake pa ibada. Huenda wazee wakapendekeza kwamba kiasi fulani cha pesa kitumwe ofisi ya tawi ili kuendeleza kazi ya ulimwenguni pote. Katika visa kama hivyo, wazee watapendekeza kutaniko lifanye azimio. Azimio hilo likipitishwa, pesa zilizopendekezwa zitatumwa ofisi ya tawi. Kila mwezi, ndugu anayeshughulikia hesabu za kutaniko anatayarisha ripoti ya hesabu, ambayo inasomwa kutanikoni.

20 Tunapotafakari mambo yote yanayohusika katika kutimiza kazi ya kuhubiri kuhusu Ufalme na kuwafanya watu kuwa wanafunzi duniani kote, tunachochea sana ‘kumheshimu Yehova kwa vitu vyetu vyenye thamani.’ (Met. 3:9, 10) Vitu vyetu vyenye thamani vi-

*[5] Ona Sura ya 19 kwa habari zaidi kuhusu ujenzi wa Majumba ya Ufalme.

20. Unawezaje kumheshimu Yehova kwa “vitu vyako vyenye thamani”?

natia ndani nguvu zetu za kimwili, kiakili, na vipawa vyetu vya kiroho. Bila shaka, tunataka kutumia vitu hivyo kwa ukamili katika kazi ya Ufalme. Hata hivyo, kumbuka kwamba vitu vyetu vyenye thamani pia vinatia ndani mali zetu. Acheni tuazimie kutoa kile tunachoweza, na wakati tunapoweza kufanya hivyo. Michango yetu ya hiari inamletea Yehova heshima na inaonyesha kwamba tunamuunga mkono Mfalme wa Kimasihi.

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Unajifunza nini kutokana na mfano wa wale waliochangia ujenzi wa maskani na hekalu?
- Kwa nini raia wa Ufalme leo wanatumia kwa shangwe pesa zao na mali nyingine kutegemeza kazi za Ufalme?
- Unaweza kuonyeshaje kwamba unaunga mkono yale yote ambayo Ufalme unatimiza leo?

MICHANGO YETU HUTUMIWAJE?

MICHANGO YOTE INATUMIWA KUTEGEMEZA
MAMBO YA UFALME

1

UCHAPISHAJI

Kuchapisha na kusambaza machapisho ya kawaida na yale ya kielektroniki

2

KUTANIKO

Gharama za uendeshaji, udumishaji wa Jumba la Ufalme, na maazimio ya kutaniko^{*[6]}

3

UJENZI WA MAJUMBA YA UFALME

Kati ya mwaka wa 1999 na 2013, Majumba ya Ufalme 26,849 yalijengwa katika nchi zisizo na uwezo mkubwa kifedha

4

KUTOA MISAADA WAKATI WA MSIBA

^{*[6]} Mahali popote wanapokutana kwa ajili ya ibada, Mashahidi wa Yehova wanafanya mipango kwa ajili ya kutoa michango, lakini huenda mipango hiyo ikatofautiana kati ya nchi moja na nyingine.

5

WATUMISHI WA PEKEE WA WAKATI WOTE

Zinatia ndani gharama za msingi za maisha kama vile, nyumba, chakula, na afya

Waangalizi Wanaosafiri

Mapainia wa Pekee

Wamishonari

Watumishi wa Kimataifa na Wajenzi wa Majumba ya Ufalme

Wanabetheli

6

OFISI ZA TAWI NA ZA UTAFSIRI

7

MAKUSANYIKO

8

SHULE ZA KITHEOKRASI

NJIA ZA KUCHANGA

MASANDUKU YA MICHANGO

KUTOA MCHANGO MOJA KWA MOJA

(unaweza kutoa pesa taslimu, hundi, au kwa njia ya kielektroniki, kwa mfano katika baadhi ya nchi kupitia Tovuti ya jw.org)

MALI/MICHANGO ISIYOHUSISHA PESA

AMANA NA MALIPO YA KILA MWAKA

19 Kazi ya Ujenzi Inayomletea Yehova Sifa

WAZO KUU KATIKA SURA HII

**Kazi ya ujenzi inayofanywa ulimwenguni pote
inaendeleza kazi ya Ufalme**

TANGU zamani watumishi washikamanifu wa Yehova wamefurahia kujenga majengo yanayoliletea sifa jina lake. Kwa mfano, Waisraeli walishiriki kwa bidii kujenga maskani na kuchangia vifaa vya ujenzi.—Kut. 35:30-35; 36:1, 4-7.

² Yehova haoni kwamba vifaa vya ujenzi ndivyo vitu pekee vinavyomletea sifa, wala havioni kuwa ndivyo muhimu zaidi. (Mt. 23:16, 17) Jambo ambalo Yehova anathamini sana, zawadi ambayo inamletea sifa zaidi kuliko jambo lingine lolote, ni ibada ya watumishi wake, kutia ndani roho yao ya kujitoa na bidii yao. (Kut. 35:21; Marko 12:41-44; 1 Tim. 6:17-19) Jambo hilo ni muhimu sana. Kwa nini? Kwa sababu majengo hayadumu milele. Kwa mfano, leo hakuna maskani

1, 2. (a) Tangu zamani watumishi wa Yehova wamefurahia kufanya nini? (b) Yehova anathamini nini?

wala hekalu. Ingawa majengo hayo hayapo leo, bado Yehova anakumbuka ukarimu na bidii ya watumishi wake washikamanifu ambao walisaidia katika ujenzi huo.—**Soma 1 Wakorintho 15:58; Waebrania 6:10.**

³ Leo pia watumishi wa Yehova wamejitahidi sana kujenga majengo ya ibada. Yale ambayo tumetimiza chini ya mwelekezo wa Mfalme wetu Yesu Kristo ni yenye kustaajabisha sana! Kwa kweli, Yehova amebariki jitihada zetu. (Zab. 127:1) Katika sura hii, tutapitia baadhi ya kazi za ujenzi ambazo tumefanya na jinsi ambavyo zimemletea Yehova sifa. Pia tutao-na maelezo ya baadhi ya wale ambao wameshiriki katika kazi hiyo.

Ujenzi wa Majumba ya Ufalme

⁴ Kama tulivyoona katika Sura ya 16, Yehova anataka tukusanyike pamoja kwa ajili ya ibada. (Ebr. 10:25) Mikutano yetu haiimarishi tu imani yetu bali pia inachochea bidii yetu katika kazi ya kuhubiri. Kadiri siku za mwisho zinavyosonga, ndivyo Yehova anavyoendelea kuharakisha kazi hiyo. Matokeo ni

3. Tutapitia mambo gani katika sura hii?

4. (a) Kwa nini tunahitaji majengo zaidi ya ibada? (b) Kwa nini ofisi kadhaa za tawi zimeunganishwa? (Ona sanduku “Kujenga Ofisi za Tawi Kulingana na Mahitaji.”)

KANISA LA NURU MPYA

MWISHONI mwa miaka ya 1880, washiriki wengi wa kutaniko la Kibaptisti katika eneo la Mlima Lookout, West Virginia, walikuja kuwa Wanafunzi wa Biblia. Kwa muda fulani waliendelea kutumia kanisa moja na Wabaptisti. Wakati huo, kikundi kilichokuwa cha kwanza kufika kwenye jengo hilo ndicho kilicholitumia kwanza. Hata hivyo, kufikia mwaka wa 1890, ndugu zetu walikuwa wameacha kukutanika kwenye kanisa la Baptisti na walikuwa wamejenga jumba lao.

Inaonekana kwamba jumba hilo ni mojawapo ya majengo ya kwanza ya ibada ambayo yalijengwa na watu wa Yehova katika siku za kisasa. Lilikuja kujulikana kwa jina kanisa la Nuru Mpya kwa sababu kweli ambazo Wanafunzi wa Biblia walifundisha zilionwa kama nuru mpya ya Maandiko. Jumba hilo lilitumiwa hadi miaka ya 1920. Ndugu A. H. Macmillan na wasemaji wengine waliokuwa wakisafiri ambao walijulikana kama mapilgrimu walitoa hotuba katika jumba hilo, na pia lilitumiwa kuonyesha sinema ya *“Photo-Drama of Creation.”*

kwamba mamia ya maelfu ya watu wanamiminika katika tengenezo lake kila mwaka. (Isa. 60:22) Kwa sababu ya ongezeko kubwa la raia wa Ufalme, kumekuwana uhitaji mkubwa wa viwanda vya kuchapisha machapisho ya Biblia. Pia tunahitaji majengo zaidi ya ibada.

⁵ Mwanzoni mwa historia ya watu wa Yehova wa siku za kisasa, Wanafunzi wa Biblia walianza kuona uhitaji wa kuwa na mahali pao pa kufanyia mikutano. Inaonekana kwamba mojawapo ya majengo ya kwanza kujengwa kwa ajili ya ibada lilijengwa huko West Virginia, Marekani, mwaka wa 1890. Kufikia miaka ya 1930, watu wa Yehova walikuwa wamejenga au kukarabati majumba kadhaa, lakini majengo hayo ya ibada hayakuwa yamepewa jina hususa. Hata hivyo, katika mwaka wa 1935, Ndugu Rutherford alitembelea nchi ya Hawaii ambako jumba lilikuwa likijengwa pamoja na ofisi mpya ya tawi. Alipoulizwa jengo hilo linapaswa kuitwaje, Ndugu Rutherford alijibu hivi: “Unaonaje tukiliita ‘Jumba la Ufalme,’ kwa kuwa hiyo ndiyo kazi yetu, tunahubiri habari njema ya Ufalme?” (Mt. 24:14) Baada ya muda mfupi jina hilo linalofaa lingetumiwa katika jumba hilo na katika majengo mengi yanayotumiwa na makutaniko ya watu wa Yehova ulimwenguni pote.

⁶ Kufikia miaka ya 1970, uhitaji wa Majumba

5. Kwa nini jina Jumba la Ufalme linafaa? (Ona pia sanduku “Kaniisa la Nuru Mpya.”)

6, 7. Ujenzi wa haraka wa Majumba ya Ufalme umekuwa na matokeo gani?

KUJENGA OFISI ZA TAWI KULINGANA NA MAHITAJI

KAZI ya kuhubiri Ufalme ilipoanza kupanuka ulimwengu ni pote, ofisi za tawi zilianzishwa katika nchi moja baada ya nyingine. Ofisi ya kwanza ya tawi ilianzishwa nchini Uingereza mwaka wa 1900; ya pili nchini Ujerumani mwaka wa 1903; na ya tatu Australia mwaka wa 1904. Uhitaji wa machapisho pia uliongezeka haraka sana, hivi kwamba kukawa na uhitaji wa kujenga viwanda vya uchapishaji. Kiwanda cha kwanza kilikuwa jengo lenye ghorofa nane huko Brooklyn, New York, kilichojengwa mwaka wa 1927. Kufikia mwaka wa 2013, Biblia, vitabu, au magazeti yalikuwa yachapishwa katika ofisi za tawi 15.

Kuanzia katikati ya miaka ya 1970 na mwanzoni mwa miaka ya 1990, majengo mapya ya ofisi za tawi yalikuwa yamejengwa katika nchi 60 hivi. Ofisi za tawi zikapanuliwa katika maeneo 30 zaidi. Hata hivyo, katika miaka ya karibuni, ofisi kadhaa za tawi zimeunganishwa. Kikieleza baadhi ya sababu, *Kitabu cha Mwaka cha Mashahidi wa Yehova cha 2013* kinasema hivi: “Maendeleo ya teknolojia ya mawasiliano na uchapaji yamepunguza idadi ya wafanyakazi wanaohitajika kwenye ofisi kubwa za tawi. Kwa kuwa ni watu wachache zaidi wanaofanya kazi katika ofisi kubwa za tawi, nafasi ilipatikana kwa ajili ya wale waliokuwa wakitumikia kwenye ofisi ndogo za tawi katika nchi nyingine. Sasa, kutoka kwenye ofisi hizo kubwa za tawi, kikundi cha Mashahidi wenye uzoefu wanashughulikia kazi ya elimu ya Biblia.”

ya Ufalme ulikuwa ukiongezeka haraka sana. Ili kutosheleza uhitaji huo, akina ndugu nchini Marekani walibuni mbinu ya kujenga Majumba ya Ufalme mazuri kwa siku chache. Kufikia mwaka wa 1983, Majumba ya Ufalme 200 hivi yalikuwa yamejengwa nchini Marekani na Kanada. Ili kutimiza kazi hiyo akina ndugu walianzisha halmashauri za ujenzi za mkoa. Mbinu hiyo ilikuwa na matokeo mazuri hivi kwamba mwaka wa 1986, Baraza Linaloongoza liliuweka rasmi mpango huo, na kufikia mwaka wa 1987, kulikuwa na Halmashauri za Ujenzi za Mkoa (RBC) 60 nchini Marekani.*^[1] Kufikia mwaka wa 1992, kulikuwa pia na Halmashauri za Ujenzi za Mkoa katika nchi za Afrika Kusini, Argentina, Australia, Hispania, Japani, Mexico, Ufaransa, na Ujerumani. Kwa kweli, ndugu zetu wenye bidii wanaojenga Majumba ya Ufalme na Majumba ya Kusanyiko wanahitaji utege-mezo wetu, kwa kuwa kazi wanayofanya ni sehemu ya utumishi mtakatifu.

*^[1] Katika mwaka wa 2013, wajitoleaji zaidi ya 230,000 walikubaliwa kufanya kazi katika Halmashauri za Ujenzi za Mkoa 132 nchini Marekani. Katika nchi hiyo, halmashauri hizo zilisimamia ujenzi wa Majumba mapya ya Ufalme 75 hivi kwa mwaka na kusaidia kukarabati majumba 900 hivi.

⁷ Majumba hayo ya Ufalme yaliyojengwa haraka ya-litoa ushahidi mzuri katika maeneo ambayo yali-
jengwa. Kwa mfano, nchini Hispania, gazeti moja la
habari lilikuwa na kichwa hiki: “Imani Yahamisha
Milima.” Likizungumzia ujenzi wa Jumba la Ufalme
katika mji wa Martos, gazeti hilo lilisema hivi: “Ina-
wezekanaje katika ulimwengu huu wenye ubinafsi,
wajitoleaji wasio na ubinafsi kutoka maeneo mbali-
mbali [ya Hispania] wasafiri hadi Martos ili kujenga
jengo ambalo limevunja rekodi zote kwa kujengwa
kwa kasi, kwa ustadi, na kwa utaratibu mzuri?” Ma-
kala hiyo ilijibu swali hilo kwa kunukuu maneno
haya ya Shahidi aliyejitolea: “Hilo linawezekana tu
kwa sababu sisi ni watu wanaofundishwa na Yehova.”

Ujenzi Katika Nchi Zisizo na Uwezo Mkubwa wa Kifedha

⁸ Mwishoni mwa karne ya 20, watu wengi wali-
miminika kwenye tengenezo la Yehova katika nchi
ambazo ndugu zetu wasio na uwezo mkubwa wa kife-
dha. Ndugu wenyeji walifanya yote waliyoweza ili ku-
jenga mahali pa kufanyia mikutano. Hata hivyo, ka-
tika baadhi ya nchi walihitaji kuvumilia dhihaka na

**8. Katika mwaka wa 1999, programu gani mpya ambayo Baraza Li-
naloongoza liliikubali, na kwa nini?**

ubaguzi kwa sababu Majumba yao ya Ufalme yalikuwa ya hali ya chini yakilinganishwa na majengo mengine ya ibada. Hata hivyo, kuanzia mwaka wa 1999, Baraza Linaloongoza lilikubali programu ya kuharakisha ujenzi wa Majumba ya Ufalme katika nchi zinazoendelea. Ili kuwe na ‘usawaziko’ pesa kutoka katika nchi tajiri zilitumiwa. **(Soma 2 Wakorintho 8:13-15.)** Ndugu na dada kutoka nchi nyingine walijitolea ku-saidia katika ujenzi.

⁹ Mwanzoni, kazi hiyo ilionekana kuwa kubwa sana. Ripoti moja ya mwaka wa 2001 ilifunua kwamba Majumba ya Ufalme zaidi ya 18,300 yalikuwa yanahitajika katika nchi 88 zinazoendelea. Hata hivyo, kwa msaada wa roho ya Mungu na Mfalme wetu Yesu Kristo hakuna jambo lisilowezezana. (Mt. 19:26) Katika kipindi cha miaka 15 hivi, kuanzia mwaka wa 1999 hadi 2013, watu wa Mungu walikuwa wamejenga Majumba ya Ufalme 26,849 yakiwa sehemu ya programu hiyo.*^[2] Yehova anaendelea kubariki kazi ya kuhubiri, hivi kwamba kufikia mwaka wa 2013,

^{*[2]} Idadi hiyo haihusishi Majumba mengi ya Ufalme yaliyojengwa katika nchi ambazo haziko katika mpango huo.

9. Ni kazi gani ambayo ilionekana kuwa kubwa sana, lakini ilitimizwa jinsi gani?

kulikuwa na uhitaji wa Majumba ya Ufalme 6,500 hivi katika nchi hizo, na sasa, mamia ya Majumba ya Ufalme yanahitajika kila mwaka.

¹⁰ Ujenzi huo wa Majumba mapya ya Ufalme umelileteaje sifa jina la Yehova? Ripoti moja kutoka ofisi ya tawi ya Zimbabwe ilisema hivi: “Katika kipindi cha mwezi mmoja baada ya Jumba jipya la Ufalme kujengwa, kwa kawaida hudhurio la mikutano huoongezeka mara mbili.” Katika nchi nyingi, inaonekana kwamba watu wanasita kuhudhuria mikutano yetu hadi tujenge mahali pazuri pa ibada. Hata hivyo, mara tu Jumba la Ufalme linapojengwa, hudhurio linaongezeka haraka na jumba lingine linahitajika. Hata hivyo, si jumba tu linalowavuta watu kwa Yehova. Upendo wa kweli wa Kikristo unaoonyeshwa na wajenzi hubadili pia maoni ya watu kuhusu tengenezo lake. Fikiria mifano michache.

¹¹ **Indonesia.** Mwanaume mmoja ambaye alikuwa akitazama ujenzi wa Jumba fulani la Ufalme alipotambua kwamba wafanyakazi wote walikuwa wamejitolea, alisema hivi: “Mnastaajabisha sana! Nimeona kila 10-12. Ujenzi wa Majumba ya Ufalme umelileteaje sifa jina la Yehova?”

mmoja wenu akifanya kazi kwa moyo wote na kwa shangwe, hata ingawa hampati mshahara. Nafikiri hakuna dini nyingine kama yenu!”

¹² **Ukrainia.** Mwanamke aliyekuwa akipita kila siku mahali ambapo Jumba la Ufalme lilikuwa likijengwa, alikata shauri kwamba wafanyakazi walikuwa Mashahidi wa Yehova na jengo lingekuwa Jumba la Ufalme. Alisema: “Dada yangu ambaye alikuja kuwa Shahidi alinieleza kuhusu Mashahidi wa Yehova. Baada ya kujionea kazi hiyo ya ujenzi, nilitaka kuwa sehemu ya familia hiyo ya kiroho. Nimeona jinsi wanavyopendana.” Mwanamke huyo alikubali kufundishwa Biblia na alibatizwa mwaka wa 2010.

¹³ **Argentina.** Wenzi fulani wa ndoa walimfikia ndugu aliyekuwa akisimamia ujenzi wa Jumba la Ufalme. Mume alisema: “Tumekuwa tukiwatazama mkijenga Jumba hili la Ufalme, na . . . tumeamua kwamba tungependa kujifunza kuhusu Mungu mahali hapa.” Kisha akauliza: “Tunapaswa kufanya nini ili tustahili kuhudhuria mikutano hapa?” Wenzi hao walikubali

13, 14. (a) Umejifunza nini kutokana na jinsi wenzi fulani wa ndoa walivyoitikia baada ya kuona ujenzi wa Jumba la Ufalme? (b) Unaweza kufanya nini ili kuhakikisha kwamba mahali penu pa ibada panaliletea sifa jina la Yehova?

kujifunza Biblia, ikiwa tu familia nzima ingeshiriki. Akina ndugu walikubali sharti hilo kwa furaha.

¹⁴ Hata kama hukupata pendeleo la kusaidia ujenzi wa Jumba la Ufalme ambalo mnatumia, bado unaweza kufanya mengi ili mahali penu pa ibada paliletee sifa jina la Yehova. Kwa mfano, unaweza kuwaalika kwa uchangamfu wanafunzi wako wa Biblia, watu ambao unawafanyia ziara za kurudia, na watu wengine wahudhurie mikutano pamoja nawe kwenye Jumba la Ufalme. Una fursa pia za kusaidia kusafisha na kutunza mahali penu pa ibada. Pia unaweza kuteunga kiasi fulani cha pesa ili kuchangia utunzaji wa Jumba la Ufalme au kuchangia ujenzi wa majengo ya ibada katika nchi nyingine. **(Soma 1 Wakorintho 16:2.)** Kazi zote hizo zinachangia kuliletea sifa jina la Yehova.

Wafanyakazi ‘Wanaojitoa Wenyewe kwa Hiari’

¹⁵ Kazi nyingi zinazofanywa katika ujenzi wa Majumba ya Ufalme, Majumba ya Kusanyiko, na majengo ya ofisi za tawi zinafanywa na ndugu na dada wenyeji. Hata hivyo, mara nyingi wanasaidiwa na ndugu na 15-17. **(a) Sehemu kubwa ya kazi ya ujenzi inafanywa na nani? (b) Umejifunza nini kutokana na masimulizi ya wenzi wa ndoa ambao wameshiriki katika miradi ya ujenzi ya kimataifa?**

dada kutoka nchi nyingine ambao wana uzoefu katika ujenzi. Baadhi ya wajitoleaji hao wanapanga mambo yao vizuri ili waweze kufanya kazi ya ujenzi katika nchi nyingine kwa majuma kadhaa. Wengine wamekuwa tayari kutumikia kwa miaka mingi, wakihama kutoka sehemu moja ya ujenzi hadi nyingine.

¹⁶ Ujenzi wa Kimataifa una matatizo ya kipekee, lakini pia una thawabu nyingi. Kwa mfano, Timo na Lina wamefanya kazi ya ujenzi wa Majumba ya Ufalme, Majumba ya Kusanyiko, na ofisi za tawi katika nchi mbalimbali barani Amerika Kusini, Asia, na Ulaya. Timo anasema: “Kwa kipindi cha miaka 30 iliopita mgawo wangu umebadilishwa kila baada ya miaka miwili hivi.” Lina, ambaye aliolewa na Timo miaka 25 iliyopita anasema hivi: “Nimetumikia na Timo katika nchi kumi tofauti. Inahitaji wakati na jitihada nyingi kuzoea chakula cha kigeni, hali ya hewa, eneo jipya la kuhubiri, na kuanzisha marafiki wapya.”^[3] Je, jitihada zao ni za bure? Lina anasema hivi: “Tumepata baraka nyingi licha ya hali ngumu. Ndugu zetu wametuonyesha upendo na ukarimu wa

^[3] Watumishi na wajitoleaji wa kimataifa wanatumia muda wao mwingi kwenye maeneo ya ujenzi, lakini pia wanayaunga mkono makutaniko katika kazi ya kuhubiri mwishoni mwa juma au jioni.

Kikristo na tumeona jinsi ambavyo Yehova ametutunza kwa upendo. Tumejionea pia utimizo wa ahadi ambayo Yesu aliwapa wanafunzi wake kwenye Marko 10:29, 30. Tumepata mara mia zaidi ndugu, dada, na mama wa kiroho.” Timo anasema hivi: “Tunaridhika sana kwa kutumia ustadi wetu kwa ajili ya kusudi bora zaidi, yaani, kushiriki katika kupanua mali za Mfalme.”

¹⁷ Darren na Sarah ambao wamesaidia katika miradi ya ujenzi barani Afrika, Amerika ya Kati, Amerika ya Kusini, Asia, Pasifiki ya Kusini, na Ulaya wanahisi kwamba wamepokea zaidi ya kile walichotoa. Licha ya hali ngumu walizokabili, Darren anasema hivi: “Limekuwa pendeleo kubwa sana kufanya kazi pamoja na ndugu kutoka sehemu mbalimbali za ulimwengu. Nimeona kwamba upendo wetu kwa Yehova ni kama kamba inayotuunganisha ulimwengu pote.” Sarah anasema: “Nimejifunza mambo mengi kutoka kwa ndugu na dada wenye tamaduni tofauti-tofauti! Kuona jinsi wanavyojidhabihu ili kumtumikia Yehova kunanichochea niendeleo kutoa kilicho bora.”

¹⁸ Mfalme Daudi alitabiri kwamba hata ingawa raia

18. Unabii wa andiko la Zaburi 110:1-3 unatimizwaje?

wa Ufalme wa Mungu wangekabili hali ngumu, ‘wangejitoa kwa hiari’ ili kuendeleza kazi ya Ufalme. **(Soma Zaburi 110:1-3.)** Wale wote wanaofanya kazi inayotegemeza Ufalme wanashiriki kutimiza unabii huo. (1 Kor. 3:9) Majengo mengi ya ofisi za tawi, mamia ya Majumba ya Kusanyiko, na makumi ya maelfu ya Majumba ya Ufalme ulimwenguni pote ni uthibitisho unaoonekana wazi kwamba Ufalme wa Mungu ni halisi na unatawala sasa. Ni pendeleo kubwa sana kumtumikia Mfalme Yesu Kristo katika kazi inayomletea Yehova sifa anayostahili kabisa.

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Kwa nini tunajenga mahali pa kufanyia mikutano na ofisi za tawi?
- Kazi yetu ya ujenzi inaliletea sifa jina la Yehova?
- Unaweza kufanya nini ili kutegemeza ujenzi na udumishaji wa majengo yetu ya ibada?

20 Kazi ya Kutoa Msaada Humtukuza Yehova

WAZO KUU KATIKA SURU HII

Upendo wa Kikristo unaonyeshwa nyakati za misiba

NI KARIBU mwaka wa 46 W.K., eneo la Yudea limeathiriwa na njaa kali. Wayahudi ambao ni wanafunzi wa Kristo wanaoishi katika eneo hilo hawana pesa za kununua chakula kinachouzwa ghali kwa sababu ya uhaba wa nafaka. Wanakaribia kufa njaa. Hata hivyo, muda si muda, wataona jinsi ambavyo Yehova atawalinda kwa njia ambayo hajawahi kuwalinda wanafunzi wa Kristo. Ni nini kitakachotokea?

² Kwa sababu ya kuwahurumia Wakristo Wayahudi wanaoteseka huko Yerusalemu na Yudea, Wakristo Wayahudi na wasio Wayahudi huko Antiokia ya Siria wanakusanya michango ya kuwasaidia waamini wenzao. Kisha wanachagua ndugu wawili wanaotegemeka, Barnaba na Sauli, na kuwatuma wapeleke michango hiyo kwa wazee wa kutaniko huko Yerusalemu. (**Soma Matendo 11:27-30; 12:25.**) Hebu wazia jinsi ambavyo ndugu wenye uhitaji huko Yudea waliguswa moyo na upendo huo walioonyeshwa na ndugu zao wa Antiokia!

1, 2. (a) Wakristo huko Yudea walikabili hali gani ngumu? (b) Wakristo walioishi Yudea walionyesha upendo?

³ Tukio hilo lililotukia katika karne ya kwanza W.K., ndilo tukio la kwanza kuandikwa ambalo linataja Wakristo wanaoishi katika sehemu moja ya ulimwengu wakituma msaada kwa Wakristo wanaoishi sehemu nyingine ya ulimwengu. Leo, tunafuata kielelezo kilichowekwa na ndugu zetu wa Antiokia. Tunapojulishwa kwamba waamini wenzetu katika sehemu nyingine wamekumbwa na msiba au hali ngumu, sisi huwasaidia.*^[1] Ili kuelewa jinsi kazi ya kutoa msaada inavyohusiana na huduma zetu nyingine, acheni tuchunguze maswali matatu kuhusu huduma ya kutoa msaada: Kwa nini tunaiona kazi ya kutoa msaada kuwa huduma? Kazi yetu ya kutoa msaada inatimiza makusudi gani? Sisi hunufaikaje na huduma ya kutoa msaada?

Kwa Nini Kazi ya Kutoa Msaada Ni “Utumishi Mtakatifu”?

⁴ Katika barua yake ya pili kwa Wakorintho, Paulo alieleza kwamba huduma yetu ya Kikristo ina sehemu mbili. Ingawa Paulo alikuwa akiwaandikia Wakristo watiwa-mafuta, maneno yake yanawahusu pia “kondoo

*^[1] Sura hii inazungumzia msaada ambao hutolewa kwa waamini wenzetu. Hata hivyo, katika visa vingi, kazi yetu ya kutoa msaada huwanufaisha pia watu ambao si Mashahidi.—Gal. 6:10.

3. (a) Watu wa Mungu leo wanafuataje kielelezo kilichowekwa na Wakristo wa karne ya kwanza huko Antiokia? Toa mfano. (Ona pia sanduku “Kazi ya Kwanza Kubwa ya Kutoa Msaada Katika Nyakati za Kisasa.”) (b) Tutazungumzia maswali gani katika sura hii?

4. Paulo aliwaambia nini Wakorintho kuhusu huduma ya Kikristo?

wengine” wa Kristo leo. (Yoh. 10:16) Sehemu moja ya huduma yetu ni “huduma ya upatanisho,” yaani, kazi yetu ya kuhubiri na kufundisha. (2 Kor. 5:18-20; 1 Tim. 2:3-6) Sehemu ile nyingine inahusu huduma tunayotoa kwa niaba ya waamini wenzetu. Paulo alitaja kihususa “huduma [ya kutoa msaada].” (2 Kor. 8:4) Katika maneno “*huduma* ya upatanisho” na ‘*huduma* ya kutoa msaada,’ neno “huduma” linatafsiriwa kutokana na neno la Kigiriki *di-a-ko-ni’a*. Kwa nini hilo ni muhimu?

⁵ Kwa kutumia neno lilelile la Kigiriki kurejelea huduma hizo mbili, Paulo alihusianisha kazi ya kutoa msaada na huduma nyingine zilizofanywa katika kutaniko la Kristo. Alikuwa amesema hivi awali: “Kuna huduma za namna mbalimbali, na bado kuna Bwana *yuleyule*; na kuna utendaji wa namna mbalimbali, . . . Lakini ni roho *ileile* moja inayofanya utendaji huu wote.” (1 Kor. 12:4-6, 11) Kwa kweli, Paulo alihusianisha huduma mbalimbali zinazofanywa kutanikoni na “utumishi mtakatifu.”*^[2] (Rom. 12:1, 6-8) Haishangazi kwamba aliona kuwa jambo linalofaa kutumia wakati wake “ili kuwahudumia watakatifu”! —Rom. 15:25, 26.

*^[2] Paulo alitumia neno *di-a’ko-nos* (mhudumu) katika hali ya wingi alipokuwa akizungumza kuhusu “watumishi wa huduma.” —1 Tim. 3:12.

5. Kwa nini ni muhimu Paulo aliita kazi ya kutoa msaada kuwa huduma?

⁶ Paulo aliwasaidia Wakorintho kuelewa ni kwa nini kazi ya kutoa msaada ilikuwa sehemu ya huduma na ibada yao kwa Yehova. Ona hoja alizotoa: Wakristo wanaotoa msaada hufanya hivyo kwa sababu ‘wanajitiisha kwenye habari njema juu ya Kristo.’ (2 Kor. 9:13) Hivyo, wakichochewa na tamaa yao ya kufuata mafundisho ya Kristo, Wakristo huwasaidia waamini wenzao. Matendo hayo ya fadhili wanayofanya kwa ajili ya ndugu zao, kwa kweli ni wonyesho wa “fadhili nyingi zaidi zisizostahiliwa za Mungu.” (2 Kor. 9:14; 1 Pet. 4:10) Kwa hiyo, likizungumzia kuhusu kuwatumikia ndugu zetu wenye uhitaji, kutia ndani kazi ya kutoa msaada, gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Desemba 1, 1975, lilisema hivi kwa kufaa: “Hatupaswi kutilia shaka kamwe kwamba Yehova Mungu na Mwana wake Yesu Kristo wanauona utumishi huo kuwa muhimu sana.” Naam, kazi ya kutoa msaada ni sehemu muhimu ya utumishi mtakatifu.—Rom. 12:1, 7; 2 Kor. 8:7; Ebr. 13:16.

Kazi ya Kutoa Msaada Iliyo na Makusudi Hususa

⁷ Kazi yetu ya kutoa msaada inatimiza makusudi gani? Paulo alijibu swali hilo katika barua yake ya pili kwa

6. (a) Kama Paulo alivyoeleza, kwa nini kazi ya kutoa msaada ni sehemu ya ibada yetu? (b) Eleza jinsi ambavyo kazi yetu ya kutoa msaada inafanywa ulimwenguni pote. (Ona sanduku “Msiba Unapotokea!” ukurasa wa 388.)

7, 8. Huduma yetu ya kutoa msaada inatimiza kusudi gani la kwanza? Eleza.

KAZI YA KWANZA KUBWA YA KUTOA MSAADA KATIKA NYAKATI ZA KISASA

MNAMEO Septemba 1945, miezi michache tu baada ya Vita vya Pili vya Ulimwengu kumalizika barani Ulaya, Ndugu Knorr alitangaza kuanzishwa kwa kampeni kubwa sana ya kutuma “msaada kwa ndugu wenye uhitaji Ulaya ya kati.”

Majuma machache tu baada ya tangazo hilo, Mashahidi nchini Kanada, Marekani, na nchi nyingine walianza kuchagua na kupakia nguo na kukusanya chakula. Kuanzia Januari 1946 na kuendelea, msaada ulitumwa kwa waamini wenzetu nchini Austria, Bulgaria, Chekoslovakia, China, Denmark, Filipino, Finland, Hungaria, Italia, Norway, Poland, Rumania, Ubelgiji, Ufaransa, Ugiriki, Uholanzi, Uingereza, na Ujerumani.

Programu hiyo ya kutoa msaada haikuwa kazi ya pindi moja tu. Msaada uliendelea kutumwa kwa miaka miwili na nusu! Katika kipindi hicho, ndugu na dada 85,000 hivi walituma kilogramu 300,000 hivi za chakula, kilogramu 450,000 hivi za nguo, na zaidi ya jozi 124,000 za via-tu kwa ndugu na dada zao katika maeneo yaliyoharibiwa na vita. Kufikia Agosti 1948, kazi hiyo kubwa ya kutoa msaada ilikamilishwa. Gazeti *Mnara wa Mlinzi* la mwaka wa 1949 lilisema hivi: “Kwa hakika msaada huo ulionyesha kwamba tunapendana. Tunajua ndugu wote walifanya hivyo ili kumletea sifa Bwana, wakikumbuka kwa-

mba msaada huo wa kimwili ungewasaidia baadhi yao kuendelea na ibada ya kweli; na kwa hiyo waliliona kuwa pendeleo kubwa kuwasaidia ndugu zao kwa njia hiyo.” Kazi hiyo ya kutoa msaada ilimletea Yehova sifa, iliwapa waamini wenzetu kitulizo, na kuimarisha kifungo cha umoja miongoni mwa ndugu ulimwenguni pote.

Wakorintho. (**Soma 2 Wakorintho 9:11-15.**) Katika mistari hiyo, Paulo anakazia makusudi au malengo matatu ambayo tunatimiza kwa kushiriki katika “huduma ya utumishi huu wa watu wote,” yaani, kazi ya kutoa msaada. Acheni tuchunguze makusudi hayo, moja baada ya lingine.

⁸ **Kwanza, huduma yetu ya kutoa msaada humletea Yehova utukufu.** Ona kwamba katika mistari mitano iliyotajwa hapo juu, Paulo anaelekeza fikira za ndugu zake kwa Yehova Mungu. Mtume huyo anawakumbusha kuhusu “wonyesho wa shukrani kwa Mungu” na kuhusu “maonyesho mengi ya shukrani kwa Mungu.” (Mstari wa 11, 12) Anataja jinsi ambavyo kazi ya kutoa msaada hufanya Wakristo ‘wamtukuze Mungu’ na wasifu “fadhili nyingi zaidi zisizostahiliwa za Mungu.” (Mstari wa 13, 14) Na Paulo anamalizia mazungumzo yake kuhusu huduma ya kutoa msaada kwa kusema hivi: “Mungu apewe shukrani.” —Mstari wa 15; 1 Pet. 4:11.

⁹ Kama Paulo, watumishi wa Mungu leo huona kazi za kutoa misaada kuwa fursa za kumletea Yehova utukufu na kupamba mafundisho yake. (1 Kor. 10:31; Tito 2:10) Kwa kweli, kazi ya kutoa msaada huchangia kwa kiasi kikubwa kuondoa maoni mabaya ambayo watu fulani wamekuwa nayo kumhusu Yehova na Mashahidi wake. Kwa mfano: Mwanamke mmoja aliyeishi katika eneo fulani lililokumbwa na kimbunga alikuwa na ishara hii mlangoni pake: “Mashahidi wa Yehova—Msipige Hodi Mlangoni Kwangu.” Kisha siku moja aliona wajitoleaji wakirekebisha nyumba ya jirani yake. Kwa siku nyingi, aliwatazama wafanyakazi hao wenye urafiki, kisha akaamua kwenda kujua walikuwa akina nani. Alipogundua kwamba wajitoleaji hao walikuwa Mashahidi wa Yehova, alivutiwa sana na kusema, “Niliwaelewa vibaya.” Matokeo yakawa nini? Aliondoa ile ishara iliyokuwa mlangoni kwake.

¹⁰ **Pili, tunatoa msaada ili “kukidhi mahitaji” ya waamini wenzetu.** (2 Kor. 9:12a, *Neno—Biblia Takatifu*) Tuna hamu ya kutosheleza mahitaji ya lazima ya ndugu na dada zetu na kusaidia kupunguza mateso yao. Kwa nini? Kwa sababu

9. Kazi ya kutoa msaada inaweza kubadilije maoni ya watu? Toa mfano.

10, 11. (a) Ni mifano gani inayoonyesha kwamba tunatimiza kusudi letu la pili la kutoa msaada? (b) Ni chapisho gani huwasaidia wale wanaotoa msaada? (Ona sanduku “Kifaa kwa Ajili ya Wafanyakazi wa Kutoa Msaada.”)

washiriki wa kutaniko la Kikristo ni “mwili mmoja,” na “kiungo kimoja kikiumia, vile viungo vingine vyote huumia pamoja nacho.” (1 Kor. 12:20, 26) Kwa hiyo, upendo wa kindugu na huruma huwachochea ndugu na dada wengi leo wabadili ratiba zao mara moja, wachukue vifaa vyao na kwenda kuwasaidia waamini wenzao katika maeneo yaliyokumbwa na msiba. (Yak. 2:15, 16) Kwa mfano, baada ya *tsunami* kutokea nchini Japani katika mwaka wa 2011, ofisi ya tawi ya Marekani ilituma barua kwa Hal-mashauri za Ujenzi za Mkoa nchini humo kuomba ikiwa “ndugu wachache wenye ustadi” wanaweza kujitolea kuje-nga upya Majumba ya Ufalme nchini Japani. Watu walii-tikiaje? Baada ya majuma machache tu, karibu wajitole-aji 600 waliomba kwenda kusaidia, na wakakubali kujilipia nauli ya ndege hadi Japani! “Watu wengi sana wamejitolea,” ikasema ofisi ya tawi ya Marekani. Ndugu mmoja nchini Japani alipomuuliza mmoja wa wajitoleaji kwa nini alikuja kuwasaidia, alijibu hivi: “Ndugu zetu nchini Japa-ni ni sehemu ya ‘mwili wetu.’ Tunaumia na kuteseka pa-moja nao.” Wakichochewa na upendo wa kujidhabihu, nyakati nyingine wafanyakazi hao wa kutoa msaada wa-mehatarisha maisha yao ili kuwasaidia waamini wenzao.*^[3] —1 Yoh. 3:16.

*[3] Ona makala “Kusaidia Familia Yetu ya Waamini Katika Bos-nia,” kwenye gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Novemba 1, 1994, ukurasa wa 23-27.

¹¹ Watu ambao si Mashahidi pia huthamini kazi yetu ya kutoa msaada. Kwa mfano, baada ya msiba kutokea katika jimbo la Arkansas, Marekani, mwaka wa 2013, gazeti moja liliripoti hivi kuhusu jinsi ambavyo wajitoleaji Mashahidi walivyoitikia haraka: “Mashahidi wa Yehova wana utaratibu mzuri wa kutoa msaada hivi kwamba kunapokuwa na msiba, wajitoleaji wao hutoa msaada haraka na kwa ustadi.” Kwa kweli, kama mtume Paulo alivyosema, sisi ‘*hukidhi* mahitaji’ ya ndugu zetu.

¹² **Tatu, tunawasaidia walioathiriwa warudie utendaji wao wa kiroho.** Kwa nini hilo ni muhimu? Paulo alisema kwamba wale wanaopokea msaada watachochewa kufanya “maonyesho mengi ya shukrani kwa Mungu.” (2 Kor. 9:12b) Kurudia utendaji wao wa kiroho haraka iwezekanavyo ndiyo njia bora kabisa kwa wale walioathiriwa kuonyesha shukrani zao kwa Yehova. (Flp. 1:10) Gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilisema hivi mwaka wa 1945: “Paulo alikubali . . . michango ikusanywe kwa sababu michango hiyo ilikuwa ikiwasaidia . . . ndugu Wakristo wenye uhitaji kupata msaada wa kimwili ili waweze kushiriki kwa bidii na bila kizuizi chochote katika kazi ya kutoa ushahidi ambayo Yehova amewapa.” Tuna kusudi hilohilo leo. Wanaporudia kazi **12-14. (a) Kwa nini kutimiza kusudi letu la tatu la kazi yetu ya kutoa msaada ni muhimu sana? (b) Baadhi ya waathiriwa wamesema nini kuhusu umuhimu wa kuendelea na utendaji wa kiroho?**

yao ya kuhubiri, hilo huwaimarisha ndugu zetu walioathiriwa na pia jirani zao waliofadhaika.—**Soma 2 Wakorintho 1:3, 4.**

¹³ Ona baadhi ya maelezo ya wale waliopokea msaada waliohitaji sana, wakaanza kuhubiri tena, na kuimarishwa kwa kufanya hivyo. Ndugu mmoja alisema hivi: “Ilikuwa baraka kwa familia yetu kwenda utumishi wa shambani. Kuwafariji wengine kulitusaidia tusihangaikie sana hali yetu.” Dada mmoja alisema: “Kukazia fikira utendaji wa kiroho kulifanya niache kufikiria kuhusu uharibifu uliotokea. Nilijihisi nikiwa salama.” Dada mwingine alisema: “Ingawa mambo mengi yalipita uwezo wetu, huduma ilisaidia familia yetu. Kuzungumza na wengine kuhusu tumaini letu la ulimwengu mpya kuliimarisha uhakika wetu kwamba vitu vyote vitafanywa kuwa vipya.”

¹⁴ Kuhudhuria mikutano ni utendaji mwingine ambao waamini wenzetu walioathiriwa na msiba wanahitaji kurudia haraka iwezekanavyo. Fikiria kisa cha Kiyoko, dada aliyekuwa na umri wa miaka 50 na kitu msiba ulipotokea. Dada huyo hakujua la kufanya kwa kuwa alipoteza kila kitu wakati wa *tsunami* isipokuwa nguo na viatu alivyokuwa amevaa. Kisha mzee fulani akamwambia kwamba wangefanya mkutano wa Kikristo katika gari lake. Kiyoko anasema hivi: “Mzee huyo, mke wake, mimi, na dada

KUJITAYARISHA KWA AJILI YA MSIBA

Baraza Linaloongoza limeelekeza kwamba ofisi za tawi ulimwenguni pote zitoe mwongozo kwa wazee wa kutaniko na waangalizi wanaosafiri kuhusu jinsi ya kujitayarisha na jinsi ya kushughulika na misiba. Kwa mfano, hata kabla msiba haujatokea wazee wanahitaji kuhakikisha kwamba wanajua mahali ambapo kila mshiriki wa kutaniko anaishi na namba zao za simu za karibuni zaidi.

MSIBA UNAPOTOKEA!

1

Wazee wawasiliane na wahubiri wote

2

Wazee wamjulishe mratibu wa baraza la wazee

3

Waratibu wamjulishe mwangalizi anayesafiri na ndugu wengine ambao wanawasiliana na ofisi ya tawi

4

Chakula, maji, malazi, matibabu, na faraja ya kihisia na kiroho inatolewa haraka iwezekanavyo

5

Ofisi ya tawi inatuma taarifa kuhusu hali na mahitaji ya waathiriwa kwa Halmashauri ya Waratibu ya Baraza Linaloongoza

6

Halmashauri ya Kutoa Misaada hupanga kazi ya kutoa msaada na kuwasaidia akina ndugu na dada mpaka wanaporudia hali yao ya kawaida

7

Halmashauri ya Waratibu inachunguza hali, na ikihitajika, inaidhinisha wajitoleaji kutoka nchi nyingine ili wakasaidie

KIFAA KWA AJILI YA WAFANYAKAZI WA KUTOA MISAADA

MNAMO Juni 2013, broshua *Jehovah's Witnesses and Disaster Relief* ilitolewa. Ilitayarishwa hasa kwa ajili ya maofisa wa serikali nchini Marekani ambao wanasimamia shughuli za kukabiliana na hali ya dharura. Broshua hiyo inaelezea kazi ya kutoa misaada ambayo tumefanya tangu katikati ya miaka ya 1940. Pia ina ramani ambayo inaoonyesha nchi mbalimbali ambako tumetoa msaada. Mzee mmoja anayefanya kazi ya kutoa msaada anasema hivi: “Akina ndugu wanaotumikia katika Halmashauri za Kutoa Misaada wanatumia broshua hiyo kusitawisha mawasiliano mazuri na maofisa muhimu katika maeneo yanayokumbwa na misiba mara kwa mara kabla ya msiba kutokea. Maofisa hao wanapoifahamu vizuri kazi yetu ya kutoa misaada, inakuwa rahisi kwetu kupata kibali cha kuingia katika maeneo yaliyokumbwa na misiba.”

mwingine tuliketi ndani ya gari hilo. Mkutano huo haukuwa na mambo mengi, lakini kama muujiza, nilisahau kabisa kuhusu *tsunami*. Nilihisi nikiwa na amani ya akili. Mkutano huo ulinionesha kwamba ushirika wa Kikristo una nguvu.” Akieleza kuhusu mikutano aliyohudhuria baada ya msiba, dada mwingine alisema hivi: “Mikutano hiyo ilinisaidia kuvumilia!”—Rom. 1:11, 12; 12:12.

Huduma ya Kutoa Msaada Huleta Faida za Kudumu

¹⁵ Alipokuwa akizungumza kuhusu huduma ya kutoa msaada, Paulo pia aliwaeleza Wakorintho kuhusu faida ambazo wao na Wakristo wengine wangepata kwa kushiriki katika kazi hiyo. Alisema hivi: “Nao [Wakristo Wayahudi huko Yerusalemu ambao walipokea msaada] kupitia *dua kwa ajili yenu* wanatamani kuwaona ninyi kwa sababu ya fadhili nyingi zaidi zisizostahiliwa za Mungu juu yenu.” (2 Kor. 9:14) Naam, ukarimu wa Wakorintho ungewachochea Wakristo Wayahudi wasali kwa niaba ya ndugu zao huko Korintho, kutia ndani Watu wa Mataifa, na hilo lingeongeza upendo wao kuwaelekea.

¹⁶ Likionyesha kwamba maneno ya Paulo kuhusu manufaa ya kazi ya kutoa msaada yanatuhusu leo, gazeti *Mnara wa Mlinzi* la Desemba 1, 1945, lilisema hivi: “Sehemu moja ya watu wa Mungu waliojiweka wakfu inapochangia mahitaji ya kikundi kingine, hebu wazia jinsi ambavyo jambo hilo huwaunganisha!” Wafanyakazi wa kutoa msaada hujiokea jambo hilo leo. Mzee mmoja aliyesaidia kutoa msaada wakati wa mafuriko alisema hivi: “Kufanya kazi ya kutoa msaada kulinifanya nihisi nikiwa na uhusiano wa karibu zaidi na ndugu zangu.” Dada mmoja aliyethamini sana msaada

15, 16. (a) Wakristo huko Korintho na kwingineko wangu nufaikaje kwa kuunga mkono kazi ya kutoa msaada? (b) Sisi leo tunanufaikaje na kazi ya kutoa msaada?

KULIBADILI MAISHA YAKE

KUSHIRIKI katika kazi ya kutoa msaada kuna matokeo gani kwa vijana? Fikiria kisa cha **Peter Johnson**, ambaye alishiriki kwa mara ya kwanza kazi hiyo alipokuwa na umri wa miaka 18. Anakumbuka hivi: “Kuona jinsi ambavyo ndugu walithamini sana, na shangwe niliyopata kwa sababu ya kutoa kulinigusa sana moyo. Kulizidisha tamaa yangu ya kumtumikia Yehova kikamili katika maisha yangu yote.” Baadaye, Peter alianza upainia. Pia alifanya kazi Betheli, na baadaye akatumikia akiwa mshiriki wa Halma-shauri ya Ujenzi ya Mkoa. Leo Peter anasema hivi: “Kushiriki katika kazi ya kutoa msaada kwa mara ya kwanza mwaka wa 1974 kulibadili maisha yangu.” Je, wewe ni kijana? Je, unaweza kufuata mfano wa Peter? Huenda kufanya hivyo kukabadili maisha *yako* katika utumishi wa Yehova!

aliopata alisema, “Undugu wetu ndilo jambo linalolingana sana na Paradiso hapa duniani.”—**Soma Methali 17:17.**

¹⁷ Watoaji msaada wanapofika katika eneo lililokumbwa na msiba, ndugu zetu walioathiriwa wanaona kwa njia ya pekee utimizo wa ahadi hii ya Mungu: “Mimi, Yehova

17. (a) Maneno yanayopatikana kwenye Isaya 41:13 yanahusianaje na kazi ya kutoa msaada? (b) Taja mifano inayoonyesha kwamba kazi ya kutoa msaada inamletea Yehova sifa na kuimarisha kifungo chetu cha umoja. (Ona pia sanduku “Wajitoleaji Ulimwenguni Pote Wanaleta Kitulizo.”)

Mungu wako, ninaushika mkono wako wa kuume, Mwenye kukuambia, ‘Usiogope. Mimi mwenyewe nitakusaidia.’” (Isa. 41:13) Baada ya kuokoka msiba fulani, dada mmoja alisema hivi: “Nilijihisi sina tumaini lolote nilipoonaharibifu mkubwa, lakini Yehova alinishika mkono. Akina ndugu walinisaidia kwa njia kubwa sana.” Baada ya msiba kuharibu eneo lao, wazee wawili waliandika hivi kwa niaba ya kutaniko lao: “Tetemeko la nchi lilisababisha maumivu mengi, lakini tuliona jinsi Yehova alivyotusaidia kupitia ndugu zetu. Tulikuwa tumesoma kuhusu kazi ya kutoa msaada, lakini sasa tulijionea wenyewe msaada ukitolewa.”

Je, Unaweza Kushiriki?

¹⁸ Je, ungependa kuonja shangwe inayotokana na kazi ya kutoa msaada? Ikiwa ndivyo, kumbuka kwamba mara nyingi wale wanaofanya kazi ya kutoa msaada huchaguliwa miongoni mwa wale ambao wamejitolea katika miradi ya ujenzi wa Majumba ya Ufalme. Kwa hiyo, wajulishe wazee wa kutaniko lako kwamba ungependa kujaza fomu ya kujitolea katika ujenzi. Mzee ambaye amefanya kazi ya kutoa msaada kwa miaka mingi anatoa kikumbusho hiki: “Usiende kwenye eneo lililokumbwa na msiba hadi upokee mwaliko rasmi kutoka kwa Halmashauri ya Kutoa Mi-

18. Unaweza kufanya nini ikiwa unataka kushiriki katika kazi ya kutoa msaada? (Ona pia sanduku “Kulibadili Maisha Yake.”)

saada.” Kwa kutii kikumbusho hicho, kazi ya kutoa msaada itaendeshwa kwa utaratibu.

¹⁹ Kwa kweli, kazi ya kutoa msaada ni njia ya pekee ya kuonyesha kwamba tunatii amri ambayo Kristo alitoa kwamba ‘tupendane.’ Kuonyeshana upendo kwa njia hiyo kunathibitisha kwamba kwa kweli sisi ni wanafunzi wa Kristo. (Yoh. 13:34, 35) Ni baraka kubwa sana leo kuwa na wafanyakazi wengi wanaojitoa kwa hiari ambao humletea Yehova utukufu wanapotoa msaada unaohitajiwa kwa wale ambao wanaunga mkono kwa ushikamanifu Ufalme wa Mungu!

19. Wafanyakazi wa kutoa msaada wanaonyeshaje kwamba kwa kweli sisi ni wanafunzi wa Kristo?

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Tunajuaje kwamba kazi ya kutoa msaada ni sehemu ya utumishi wetu mtakatifu kwa Yehova?
- Kazi ya kutoa msaada inatimiza makusudi gani matatu?
- Kazi ya kutoa msaada huleta manufaa gani ya kudumu?
- Kazi ya kutoa msaada inahusianaje na amri ambayo Yesu alitoa kwenye Yohana 13:34?

WAJITOLEAJI ULIMWENGUNI POTE WANALETA KITULIZO

AFRIKA YA KATI NA YA MAGHARIBI

Katika mwaka wa 1994, watu 800,000 hivi au zaidi waliuawa wakati wa mauaji ya jamii nzima-nzima nchini Rwanda. Baada ya mauaji hayo ya halaiki, ghasia zilienea katika nchi nyingine katika Afrika ya Kati, na kusababisha kuwe na kambi za wakimbizi zilizofurika watu. Ili kuwasaidia waamini wenzao walioathiriwa, Mashahidi wa Yehova nchini Ubelgiji, Ufaransa, na Uswisi walituma kupitia ndege tani 300 hivi za nguo, dawa, mahema, chakula, na vitu vingine. Baada ya majuma machache tu, misaada hiyo iliwafikia ndugu zetu waliokuwa na uhitaji.

Pia barani Afrika, kikundi cha madaktari na wauguzi kumi ambao ni Mashahidi kutoka Ufaransa wamekuwa wakiwasaidia ndugu zetu ambao wanateseka kwa sababu ya vita vya wenyewe kwa wenyewe, njaa, na magonjwa. Katika kipindi cha miaka miwili tu iliyopita, wataalamu hao wa tiba walitoa ushauri wa kitiba kwa watu zaidi ya 10,000. Kazi yao inamletea sifa Yehova na tengenezo lake. Mmoja wa wauguzi hao anasema: “Tunapowasili katika eneo fulani ili kuwasaidia ndugu na dada zetu, watu husema hivi kwa heshima: ‘Hawa ni Mashahidi wa Yehova. Wamekuja kuwasaidia ndugu zao.’” Baada ya kusaidiwa na muuguzi mmoja, dada mmoja alisema hivi kwa furaha: “Asante sana dada yangu. Asante sana, Yehova!”

Nyakati nyingine, msaada unahitajiwa kunapotokea aksidenti mbaya. Katika mwaka wa 2012, aksidenti ya barabara ni nchini Nigeria iliwaua Mashahidi 13 wa kutaniko moja dogo, na wengine 54 wakajeruhiwa vibaya. Halmashauri ya kutoa misaada ilifanya mipango ya kuwasaidia waathiriwa wote mchana na usiku. Alipoona utegemezo mkubwa ambao ndugu na dada waliojeruhiwa walipata, mgonjwa mmoja aliyelazwa hospitalini alimpigia simu kasisi wake na kumwambia hivi: “Hakuna mtu yeyote kutoka katika kanisa letu amenitembelea. Njoo hospitalini na uone jinsi ambavyo Mashahidi wa Yehova wanaonyesha upendo kwa matendo!”

Ingawa ndugu zetu wapendwa katika kutaniko hilo walihuzunika sana kuwapoteza wapendwa wao, walifarijika sana kuona upendo ambao waamini wenzao waliwaonyesha. Isitoshe, walipoona jinsi ambavyo ndugu waliokuja kuwasaidia waliwajali kwa upendo ndugu walioathiriwa, watu wengi katika kutaniko hilo walichochoewa kuongeza bidii yao katika huduma. Kabla ya aksidenti hiyo, kutaniko hilo lilikuwa na wahubiri 35. Lakini katika kipindi cha mwaka moja, idadi hiyo iliongezeka hadi 60.

AUSTRALIA

Katika mwaka wa 2013, sehemu fulani za pwani ya Queensland zilikumbwa na mafuriko yaliyowaacha Mashahidi 70 bila makao. Mark na Rhonda pamoja na binti yao waliacha nyumba yao iliyofurika na kukimbilia kwenye kituo cha kuwahamisha watu. Kituo hicho kilikuwa na watu

wengi sana. Rhonda anasema, “Hakukuwa na mahali pa kuketi.” Kelele nyingi za helikopta zilizokuwa zikitua na kupaa katika eneo la karibu zilifanya watu wawe na mkazo zaidi. Akiwa na wasiwasi, dada huyo alimuuliza mume wake, “Sasa tutafanya nini?” Mark alisali kwa bidii ili Yehova awasaidie. Rhonda anasema: “Baada ya dakika 30 hivi, gari fulani liliwasili katika kituo hicho, na ndugu watatu wakashuka. Tulipokutana nao, walituambia hivi: ‘Tumekuja kuwachukua. Mtakaa kwenye nyumba ya ndugu fulani.’” Rhonda anaongezea hivi: “Tuliguswa sana moyo na jinsi ambavyo tengenezo la Yehova lilitujali kwa upendo katika pindi hiyo.”

Zaidi ya wajitoleaji 250 walienda haraka kuwasaidia ndugu zetu katika eneo hilo lililokumbwa na msiba. Ndugu mmoja mzee anasema hivi: “Ghafla tuliona kikundi cha Mashahidi ambao walianza kufanya kazi kwa bidii kama siafu ili kuondoa takataka katika nyumba yetu. Mimi na mke wangu hatutasahau kamwe jinsi walivyotusaidia.”

BRAZILI

Katika mwaka wa 2008, kulitokea maporomoko ya matope na mafuriko katika jimbo la Santa Catarina, na watu 80,000 hivi walilazimika kuhama nyumba zao. Mkaa-ji mmoja alisema kwamba eneo hilo lilikuwa ni kana kwamba limekumbwa na “*tsunami* ya udongo, matope na miti.” Baadhi ya akina ndugu walipata makao katika Jumba la Kusanyiko. Márcio, mtunzaji wa jumba hilo anasema: “Hawakubeba chochote isipokuwa nguo walizokuwa wamevaa

ambazo zilikuwa zimejaa matope.” Dada mmoja anasema: “Nyumba yetu iliporomoka. Iliumiza sana kuona nyumba hiyo ikitokomea ghafla, lakini sitasahau kamwe jinsi ambavyo ndugu na dada zetu walitufariji. Walituonyesha upendo katika njia nyingi! Tukio hilo lilinifundisha kwamba ni jambo la hekima sana kujiwekea hazina ya vitu vya kiroho.”

Maporomoko ya matope yameharibu maeneo yote yaliyokuwa kwenye miteremko ya milima karibu na jiji la Rio de Janeiro. Ili kukabiliana inavyofaa na misiba kama hiyo ambayo hutokea mara kwa mara, akina ndugu walianzisha Halmashauri ya kudumu ya Kutoa Misaada. Kunapotokea tisho la maporomoko ya matope, ndugu walioteuliwa ambao huishi katika eneo lililoathiriwa huitaarifu halmashauri hiyo. Mara moja, wajitoleaji hufika katika eneo hilo wakiwa na magari yaliyoandikwa, “Mashahidi wa Yehova —Msaada wa Kibinadamu.” Kila mshiriki wa kikundi hicho kilichojiandaa vizuri hupewa mgawo hususa mapema. Wafanyakazi hao huvaa fulana zinazowatambulisha wazi kuwa Mashahidi wa Yehova. Wakishirikiana na ndugu wa Halmashauri za Uhusiano na Hospitali, wao huwasaidia ndugu na dada waliojeruhiwa. Wafanyakazi wa kutoa msaa-da huleta chakula, maji, dawa, na vitu vingine vya kitiba, mavazi, na sabuni. Kuondoa matope kutoka ndani ya nyumba ni kazi ngumu. Baada ya maporomoko yaliyotokea hivi karibuni, iliwachukua wajitoleaji 60 kuondoa kwenye nyumba moja tu matope ambayo yangetoshea katika malori manne!

AHADI ZA UFALME

Kufanya Vitu Vyote Kuwa Vipya

UNACHUMA tofaa kubwa lililoiva. Unanusa harufu yake nzuri kabla ya kuweka kwenye kikapu chako kilichojaa matunda. Ume-kuwa ukifanya kazi kwa saa nyingi, lakini hujachoka na uko tayari kufanya kazi nyingine zaidi. Mama yako yuko karibu na mti fulani, akifurahia kazi na mazungumzo pamoja watu wengine wa familia na marafiki ambao wanasaidia kuvuna. Anaonekana akiwa kijana sana—kama alivyokuwa wakati wa miaka yako yote ya uto-toni. Uliumia sana ulipomwona mama yako akizeeka katika uli-mwengu ambao sasa umepitilia mbali miaka mingi iliyopita. Uli-mwona akiwa amedhoofishwa na ugonjwa, uliushika mkono wake alipokuwa akikata pumzi, na ukalia kwa uchungu sana juu ya kaburi lake. Hata hivyo, mama yako pamoja na watu wengine wengi sana wako hai tena na wenye afya bora.

Tunajua kwamba siku hizo zitakuja. Tunajua hivyo kwa sababu ahadi za Mungu sikuzote hutimia. Katika sehemu hii, tutachunguza jinsi ambavyo baadhi ya ahadi za Ufalme zitatimizwa hivi karibuni, katika kipindi kinachoongoza kwenye vita vya Har-Magedoni. Pia tutachunguza ahadi zenye kosisimua za Ufalme ambazo zitatimizwa baadaye. Tutafurahia kwelikweli kuona wakati ambapo Ufalme wa Mungu unatawala dunia hii nzima na kufanya vitu vyote kuwa vipya!

21 Ufalme wa Mungu Unaondoa Maadui Wake

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Matukio yanayoongoza kwenye vita vya Har-Magedoni

LIMEKUWA jambo lenye kuimarisha sana imani kuchunguza mambo ambayo Ufalme wa Mungu umetimi-za katikati ya adui zake. (Zab. 110:2) Mfalme wetu amekusanya jeshi la wahubiri wa hiari. Amewatakasa na kuwasafisha wafuasi wake kiroho na kiadili. Na licha ya jitihada zote za maadui wa Ufalme kujaribu kutuletea migawanyiko, tunafurahia umoja wa uli-mwenguni pote leo. Mambo hayo na mengine mengi yaliyotimizwa na Ufalme ambayo tumechunguza kati-ka kitabu hiki yanatupa uhakika thabiti kwamba tangu mwaka wa 1914, Mfalme wetu amekuwa akitawala katikati ya maadui wa Ufalme.

² Ufalme huo utafanya mambo yenye kustaajabisha hata zaidi hivi karibuni. ‘Utakuja’ ili ‘kuvunja na kukomesha’ maadui wake. (Mt. 6:10; Dan. 2:44) Hata **1, 2. (a) Ni mambo gani yanayothibitisha kwamba Mfalme wetu amekuwa akitawala tangu mwaka wa 1914? (b) Tutazungumzia nini kati-ka sura hii?**

hivyo, kabla ya wakati huo kufika, matukio mengine muhimu yatatukia. Ni matukio gani hayo? Unabii mwingi wa Biblia unazungumzia swali hilo. Acheni tu-chunguze baadhi ya unabii huo ili tuone ni matukio gani ambayo bado yako mbele yetu.

Kitakachotokea Kabla tu ya “Uharibifu wa Ghafula”

³ **Tangazo la amani.** Katika barua yake kwa Wathesalonike, mtume Paulo alielezea tukio la kwanza ambalo tunasubiri. (**Soma 1 Wathesalonike 5:2, 3.**) Katika barua hiyo Paulo anaitaja “siku ya Yehova,” ambayo itaanza kwa kushambuliwa kwa “Babiloni Mkubwa.” (Ufu. 17:5) Hata hivyo, kabla tu ya siku ya Yehova kuanza, mataifa yatakuwa yakisema, “Amani na usalama!” Huenda maneno hayo yakarejelea tangazo moja au mfululizo wa matangazo ya pekee. Je, viongozi wa dini watahusika? Kwa kuwa wao ni sehemu ya ulimwengu huu, huenda wakaungana na mataifa kusema, “Kuna amani!” (Yer. 6:14; 23:16, 17; Ufu. 17:1, 2) Tangazo hilo la amani na usalama litakuwa ishara ya kwamba siku ya Yehova iko karibu kuanza. Maadui wa Ufalme wa Mungu “hawataponyoka hata kidogo.”

3. Tunasubiri tukio gani la kwanza?

⁴ Tunanufaika jinsi gani kwa kuelewa maana ya unabii huo? Paulo anasema hivi: “Hamko gizani, hivi kwamba siku hiyo iwafikie ninyi kama vile ambavyo ingewafikia wezi.” (1 The. 5:3, 4) Tofauti na watu wengi, sisi tunajua mambo yanayotukia leo yanaelekea wapi. Ni katika njia gani hususa unabii huo kuhusu amani na usalama utatimizwa? Tunapaswa kusubiri na kuona kile kitakachotukia. Kwa hiyo basi, acheni “tukae macho na kutunza akili zetu.”—1 The. 5:6; Sef. 3:8.

Dhiki Kuu Inaanza

⁵ **Dini inashambuliwa.** Kumbuka kwamba Paulo aliandika: “Wakati watakapokuwa wakisema: ‘Amani na usalama!’ *ndipo* uharibifu wa ghafula utakapokuwa juu yao *mara moja*.” Kama vile ambavyo radi hufuatwa na mngurumo mkubwa, ndivyo tu tangazo la “Amani na usalama!” litafuatwa mara moja na “uharibifu wa ghafula.” Ni nini kitakachoharibiwa? Kwanza, “Babiloni Mku-bwa,” miliki ya ulimwenguni pote ya dini ya uwongo, pia anajulikana kama “yule kahaba.” (Ufu. 17:5, 6, 15) Uharibifu huo wa dini zinazodai kuwa za Kikristo na mashirika yote ya dini za uwongo ndio utakaokuwa

4. Tunanufaikaje kwa kuelewa maana ya unabii wa Paulo kuhusu tangazo la amani na usalama?

5. Ni nini itakayokuwa sehemu ya kwanza ya ile “dhiki kuu”?

mwanzo wa “dhiki kuu.” (Mt. 24:21; 2 The. 2:8) Kwa watu wengi, tukio hilo litakuja bila kutarajiwa. Kwa nini? Kwa sababu hadi wakati huo, yule kahaba atajiona kuwa “malkia” ambaye ‘hataona maombolezo kamwe.’ Lakini atagundua ghafla kwamba alijiamini isivyofaa. Ataondolewa haraka sana, kana kwamba “katika siku moja.”—Ufu. 18:7, 8.

6 Ni nini au ni nani atakayemshambulia “Babiloni Mkubwa”? Ni “mnyama-mwitu” mwenye “pembe kumi.” Kitabu cha Ufunuo kinaonyesha kwamba mnyama-mwitu huyo anafananisha Umoja wa Mataifa (UM). Pembe hizo kumi zinawakilisha serikali zote za kisiasa zinazotawala sasa ambazo zinamuunga mkono yule “mnyama-mwitu mwenye rangi nyekundu.” (Ufu. 17:3, 5, 11, 12) Shambulizi hilo litakuwa kubwa kadiri gani? Mataifa ya UM yatapora utajiri wa yule kahaba, yatamrarua, na “kumteketeza kabisa kwa moto.”—**Soma Ufunuo 17:16.**^{*[1]}

^{*[1]} Ni jambo linalopatana na akili kwamba uharibifu wa “Babiloni Mkubwa” unarejelea hasa uharibifu wa mashirika ya kidini, si mauaji ya watu wote wanaofuata dini. Kwa hiyo, watu wengi ambao zamani walikuwa wafuasi wa Babiloni hawataharibiwa wakati huo, na huenda wakajaribu, hata hadharani, kujitenga na dini, kama inavyoonyeshwa kwenye Zekaria 13:4-6.

6. Ni nini au ni nani atakayemshambulia “Babiloni Mkubwa”?

⁷ **Kufupishwa kwa siku.** Mfalme wetu alifunua mambo yatakayotukia katika kipindi hicho wakati wa dhiki kuu. Yesu alisema: “Kwa sababu ya wale waliochaguliwa siku hizo zitafupishwa.” (**Soma Mathayo 24:21, 22.**) Maneno ya Yesu yalitimia kwa kiwango kidogo katika mwaka wa 66 W.K., Yehova ‘alipofupisha’ shambulizi la jeshi la Roma dhidi ya Yerusalemu. (Marko 13:20) Kitendo hicho kiliwapa nafasi ya kuokoka Wakristo waliokuwa Yerusalemu na Yudea. Ni nini kitakachotokea ulimwenguni pote wakati wa ile dhiki kuu inayokuja? Yehova, akimtumia Mfalme wetu, ‘atafupisha’ shambulizi la Umoja wa Mataifa dhidi ya dini ili dini ya kweli isiharibiwe pamoja na dini ya uwongo. Hivyo, wakati mashirika ya dini za uwongo yatakapoharibiwa, dini moja tu ya kweli itaokoka. (Zab. 96:5) Acheni sasa tuchunguze ni matukio gani yatakayotokea baada ya sehemu hiyo ya dhiki kuu kupita.

Matukio Yanayoongoza Kwenye Har-Magedoni

⁸ Unabii wa Yesu kuhusu siku za mwisho unao-nyesha kwamba matukio kadhaa muhimu yatatukia

7. Maneno ya Yesu kwenye Mathayo 24:21, 22 yalitimiae katika karne ya kwanza W.K., na yatatimia jinsi gani hivi karibuni?

8, 9. Huenda Yesu alikuwa akirejelea matukio gani, na watu watatedaje watakapoona matukio hayo?

MAMBO YATAKAYOTOKEA HIVI KARIBUNI

Kabla ya Ufalme kuja kuwaangamiza maadui wake,
matukio kadhaa muhimu yatatukia. Neno la Mungu
linafunua mambo ambayo yako mbele yetu (Ona fungu la 2)

Mambo Yatakayotukia Kabla ya Dhiki Kuu	Dhiki Kuu Inaanza	Matukio Yanayoongoza Kwenye Har-Magedoni
Tangazo la amani na usalama (1 The. 5:2, 3) (Ona fungu la 3, 4)	Dini inashambuliwa (Ufu. 17:16) (Ona fungu la 5, 6)	Matukio yasiyo ya kawaida mbinguni (Mt. 24:29) (Ona fungu la 9)
Kutiwa muhuri wa mwisho kwa Wakristo watiwa-mafuta ambao wangali duniani (Ufu. 7:1-3) (Ona fungu la 15)	Shambulizi linafupishwa (Mt. 24:21, 22) (Ona fungu la 7)	Hukumu ya kondoo na mbuzi (Mt. 25:31-33) (Ona fungu la 10)
		Shambulizi la Gogu wa Magogu (Eze. 38:2, 11, 15) (Ona fungu la 12-14)

**Yehova anamtuma Mfalme
wake ili akawapigania
washikamanifu wake
wote (Eze. 38:18)
(Ona fungu la 13, 16-18)**

Mwisho wa Dhiki Kuu

HAR-MAGEDONI

**(Mt. 25:46; Ufu. 16:16)
(Ona fungu la 16, 17)**

**Watiwa-mafuta
ambao wangali
duniani wanakusanywa
na kwenda mbinguni
(Mt. 24:31)
(Ona fungu la 15)**

katika kipindi kinachoongoza kwenye Har-Magedoni. Matukio mawili ya kwanza tutakayochunguza yametajwa kwenye Injili ya Mathayo, Marko, na Luka.—**Soma Mathayo 24:29-31; Marko 13:23-27; Luka 21:25-28.**

⁹ Matukio yasiyo ya kawaida mbinguni. Yesu anatabiri hivi: “Jua litatiwa giza, na mwezi hautatoa nuru yake, nazo nyota zitakuwa zikianguka kutoka mbinguni.” Ni wazi kwamba watu hawatatafuta mwongozo kutoka kwa viongozi wa kidini. Je, Yesu alikuwa akirejelea pia kutokea kwa matukio yasiyo ya kawaida mbinguni? Huenda alirejelea matukio hayo. (Isa. 13:9-11; Yoe. 2:1, 30, 31) Watu watatendaje watakapoona matukio hayo? Watapata “maumivu makali” kwa sababu ya ‘kutojua njia ya kutokea.’ (Luka 21:25; Sef. 1:17) Naam, maadui wa Ufalme wa Mungu—‘wafalme kwa watumwa’—‘watazimia kwa woga na tarajio la mambo yanayokuja’ na kutafuta mahali pa kujificha. Hata hivyo, hawatapata mahali salama pa kujificha wanapoikimbia ghadhabu ya Mfalme wetu.—Luka 21:26; 23:30; Ufu. 6:15-17.

¹⁰ Kutolewa kwa hukumu. Maadui wote wa Ufalme wa Mungu hatimaye watalazimishwa kushuhudia tukio ambalo litazidisha maumivu yao. Yesu alisema:

10. Yesu atatoa hukumu gani, na wale wanaounga mkono Ufalme wa Mungu watatendaje, na wapinzani wa Ufalme wa Mungu watatendaje?

‘Watamwona Mwana wa binadamu akija katika mawingu akiwa na nguvu nyingi na utukufu.’ (Marko 13:26) Wonyesho huo wa mamlaka unaopita uwezo wa mwanadamu utaashiria kwamba Yesu amekuja kuhukumu. Katika sehemu nyingine ya unabii huo kuhusu siku za mwisho, Yesu anatoa habari zaidi kuhusu hukumu hiyo itakayotolewa wakati huo. Tunapata habari hiyo katika mfano wa kondoo na mbuzi. **(Soma Mathayo 25:31-33, 46.)** Wale wanaounga mkono kwa ushikamanifu Ufalme wa Mungu watahukumiwa kuwa “kondoo” na ‘watainua vichwa vyao,’ wakitammbua kwamba “ukombozi [wao] unakaribia.” (Luka 21:28) Hata hivyo, wapinzani wa Ufalme watahukumiwa kuwa “mbuzi,” nao ‘watajipiga-piga kwa huzuni,’ wakitambua kwamba hivi punde “watakatiliwa mbali milele.”—Mt. 24:30; Ufu. 1:7.

¹¹ Baada ya Yesu kutoa hukumu yake dhidi ya “mataifa yote,” bado matukio kadhaa muhimu yatatokea kabla ya vita vya Har-Magedoni kuanza. (Mt. 25:32) Tutachunguza matukio mawili kati ya hayo: shambulizi la Gogu na kukusanywa kwa watiwa-mafuta. Tunapochunguza matukio hayo mawili, ni muhimu kukumbuka kwamba Neno la Mungu halifunui wakati hususa wa

11. Tunapaswa kukumbuka nini tunapochunguza matukio yanayokuja?

matukio hayo. Kwa kweli, inaonekana kwamba huenda tukio moja litapishana na tukio lingine kwa kiasi fulani.

¹² **Shambulizi kali.** Gogu wa Magogu atawashambulia watiwa-mafuta ambao wangali duniani na waandamani wao, kondoo wengine. (**Soma Ezekieli 38:2, 11.**) Shambulizi hilo dhidi ya utawala wa Ufalme uliosimamishwa litakuwa ndilo pambano la mwisho katika vita ambavyo Shetani amekuwa akipigana dhidi ya watiwa-mafuta ambao wangali duniani tangu alipofukuzwa kutoka mbinguni. (Ufu. 12:7-9, 17) Hasa tangu watiwa-mafuta walipoanza kukusanywa katika kutaniko la Kikristo lililopangwa upya, Shetani amejaribu kuharibu hali yao nzuri ya kiroho, bila mafanikio yoyote. (Mt. 13:30) Hata hivyo, baada ya mashirika yote ya dini za uwongo kuharibiwa na watu wa Mungu kuonekana ni kana kwamba wanaishi “bila ukuta, nao hawana hata mapingo na milango,” Shetani ataona kwamba hiyo ni nafasi nzuri ya kuwashambulia. Atayachochea mataifa yaliyo chini ya nguvu zake yashambulie vikali wale wanaounga mkono Ufalme.

¹³ Ezekieli anaeleza yale yatakayotokea. Kuhusu
12. Ni shambulizi gani kali ambalo Shetani atafanya dhidi ya Ufalme?

13. Yehova ataingiliaje kati kwa niaba ya watu wake?

Gogu, unabii unasema hivi: “Utakuja kutoka mahali pako, kutoka sehemu za mbali zaidi za kaskazini, wewe na vikundi vingi vya watu pamoja nawe, hao wote wakiwa wamepanda farasi, kutaniko kubwa, naam, jeshi kubwa sana. Nawe utalazimika kupanda na kuja juu ya watu wangu.” (Eze. 38:15, 16) Yehova atachukua hatua gani dhidi ya uvamizi huo unaoonekana kana kwamba hauwezi kuzuiwa? “Ghadhabu yangu itapanda puani mwangu,” asema Yehova. “Nami nitaita upanga.” (Eze. 38:18, 21; **soma Zekaria 2:8.**) Yehova ataingilia kati kwa niaba ya watumishi wake duniani. Kuingilia kati huko ndiyo vita vya Har-Magedoni.

¹⁴ Kabla ya kuanza kuzungumzia jinsi Yehova atakavyowapigania watu wake wakati wa vita vya Har-Magedoni, acheni tutue kidogo na kuchunguza tukio lingine muhimu. Tukio hilo litatokea wakati fulani kati ya mwanzoni mwa shambulizi kali la Shetani na mwanzoni mwa Har-Magedoni wakati Yehova anapoingilia kati. Kama ilivyoelezwa katika fungu la 11, tukio hili la pili ni kukusanywa kwa watiwa-mafuta ambao wangu ali duniani.

¹⁵ **Kukusanywa kwa watiwa-mafuta.** Mathayo na Marko 14, 15. Ni matukio gani mengine ambayo yatatokea wakati fulani baada ya kuanza kwa shambulizi kali la Shetani?

waliandika kwamba maneno ya Yesu kuhusu ‘watu waliochaguliwa,’ yaani, Wakristo watiwa-mafuta, ni sehemu ya mfululizo wa matukio ambayo yatatokea kabla ya Har-Magedoni kuanza. (Ona fungu la 7.) Yesu alisema hivi alipokuwa akizungumza kujihusu akiwa Mfalme: “Ndipo atakapowatuma malaika na kuwakusanya pamoja watu wake waliochaguliwa kutoka zile pepo nne, kutoka mwisho wa dunia mpaka mwisho wa mbingu.” (Marko 13:27; Mt. 24:31) Yesu anarejelea kukusanywa kwa aina gani katika mistari hiyo? Hazungumzi kuhusu kupigwa muhuri wa mwisho kwa Wakristo watiwa-mafuta ambao wangali duniani, ambako kutatukia muda mfupi tu *kabla* ya dhiki kuu *kuanza*. (Ufu. 7:1-3) Badala yake, Yesu anarejelea tukio fulani ambalo litatukia *wakati* wa dhiki kuu inayokuja. Hivyo, huenda wakati fulani baada ya kuanza kwa shambulizi kali la Shetani dhidi ya watu wa Mungu, watiwa-mafuta ambao wangali duniani watakusanywa na kwenda mbinguni.

¹⁶ Kukusanywa kwa watiwa-mafuta ambao wangali duniani kunahusianaje na tukio ambalo litafuata, yaani, Har-Magedoni? Kipindi hicho cha kukusanywa

16. Watiwa-mafuta waliofufuliwa watashiriki kufanya nini katika vita vya Har-Magedoni?

kinaonyesha kwamba watiwa-mafuta wote watakuwa mbinguni kabla ya vita vya Mungu vya Har-Magedoni kuanza. Wakiwa mbinguni, wale 144,000 watakaotawala pamoja na Kristo watapokea mamla-ka ili washiriki pamoja na Yesu kutumia “fimbo ya chuma” kuwaharibu maadui wa Ufalme wa Mungu. (Ufu. 2:26, 27) Kisha, wakiwa pamoja na malaika wenye nguvu, watiwa-mafuta hao waliofufuliwa watamfuata Kristo, Mfalme-Shujaa, anapoanza kulikabili “jeshi kubwa sana” la maadui ambalo linavizia windo lao, yaani, watu wa Yehova. (Eze. 38:15) Wakati makabiliano hayo makali yanapotokea, vita vya Har-Magedoni vinaanza!—Ufu. 16:16.

Mwisho Wenye Utukufu wa Dhiki Kuu

¹⁷ Kutekelezwa kwa hukumu. Vita vya Har-Magedoni ndivyo vitakavyokuwa mwisho wa dhiki kuu. Wakati huo, Yesu atafanya kazi nyingine ya ziada. Mbali na kuwa Hakimu wa “mataifa yote,” atakuwa pia mtekelezaji hukumu juu ya mataifa, yaani, atatekeleza hukumu juu ya watu wote ambao mapema alikuwa amewahukumu kuwa “mbuzi.” (Mt. 25:32, 33) Akiwa na “upanga mrefu mkali,” Mfalme wetu ‘atayapiga

17. Ni nini kitakachowapata “mbuzi” wakati wa Har-Magedoni?

mataifa.’ Ndiyo, wale wote walio mfano wa mbuzi —kuanzia “wafalme” hadi “watumwa”—“watakatiliwa mbali milele.”—Ufu. 19:15, 18; Mt. 25:46.

¹⁸ Kwa kweli, hali zitabadilika sana kwa wale ambao Yesu alikuwa amewahukumu kuwa “kondoo”! Badala ya kukanyagwa-kanyagwa na jeshi kubwa sana la Shetani la “mbuzi,” “umati mkubwa” wa “kondoo” ambao wanaonekana kwamba hawawezi kujipigania utaokoka shambulizi la maadui na ‘utatoka katika ile dhiki kuu.’ (Ufu. 7:9, 14) Kisha, baada ya Yesu kuwashinda na kuwaondoa wanadamu wote ambao ni maadui wa Ufalme wa Mungu, atamtupa Shetani na roho wake waovu ndani ya abiso. Wakiwa humo watakuwa wamewekwa katika hali kama ya wafu, yaani, hali ya kutotenda kwa miaka elfu moja.—**Soma Ufunuo 6:2; 20:1-3.**

Tunaweza Kujitayarisha Jinsi Gani?

¹⁹ Tunaweza kujitayarisha jinsi gani kwa ajili ya matukio yenye kushtua ambayo yako mbele yetu? Gazeti *Mnara wa Mlinzi* lilisema hivi miaka kadhaa iliyopita: “Wokovu utategemea utii.” Kwa nini? Jibu linapatika—

18. (a) Hali ya “kondoo” itabadilika jinsi gani? (b) Yesu atakamili-shaje ushindi wake?

19, 20. Tunaweza kutumiaje mambo tunayojifunza kwenye Isaya 26:20 na 30:21?

na katika onyo ambalo Yehova aliwapa Wayahudi waliokuwa wakiishi uhamishoni katika Babiloni la kale. Yehova alitabiri kwamba Babiloni lingeharibiwa, hata hivyo, watu wa Mungu walipaswa kufanya nini ili kujitayarisha kwa ajili ya tukio hilo? Yehova alisema hivi: “Nendeni, watu wangu, ingia katika vyumba vyako vya ndani, na ufunge milango nyuma yako. Jifiche kwa kitambo kidogo mpaka hukumu itakapopita.” (Isa. 26:20) Ona maneno yanayotumiwa katika mstari huo: “nendeni,” “ingia,” “ufunge,” “jifiche”—maneno yote hayo ni amri. Wayahudi ambao walitii amri hizo wangekaa ndani ya nyumba zao, mbali kabisa na wanajeshi waliokuwa wakishambulia barabarani. Hivyo, wokuwa wao ulitegemea kutii maagizo ya Yehova.*^[2]

²⁰ Tunajifunza nini? Kama ilivyokuwa kwa watumiishi hao wa zamani wa Mungu, ili tuokoke matukio yanayokuja tunapaswa kutii maagizo ya Yehova. (Isa. 30:21) Tunapata maagizo hayo kupitia mpango wa kutaniko. Kwa hiyo, tunataka kutii kutoka moyoni mwenngozi tunaopata. (1 Yoh. 5:3) Tukifanya hivyo leo, itakuwa rahisi zaidi kutii kutoka moyoni wakati ujao na

*^[2] Kwa habari zaidi, ona *Unabii wa Isaya—Nuru kwa Wanadamu Wote I*, ukurasa wa 282-283.

hivyo kulindwa na Baba yetu, Yehova, na Mfalme wetu, Yesu. (Sef. 2:3) Ulinzi huo kutoka kwa Mungu utatuwezesha kuona moja kwa moja jinsi ambavyo Ufalme wa Mungu utaondoa kabisa maadui wake. Hilo litakuwa tukio ambalo hatutasahau milele!

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Ni mambo gani ambayo Ufalme umetimiza yaliyozungumziwa katika kitabu hiki ambayo yameimarisha imani yako?
- Taja baadhi ya matukio ambayo bado yako mbele yetu.
- Mfalme wetu atatulinda jinsi gani kabla na baada ya Har-Magedoni?
- Tunaweza kujitayarisha jinsi gani kwa ajili ya matukio yanayokuja?

22 Ufalme Unatimiza Mapenzi ya Mungu Duniani

WAZO KUU KATIKA SURA HII

Ufalme unatimiza ahadi zote za Mungu kuhusiana na wanadamu na dunia

NDUGU mwaminifu anafika kwenye mkutano akiwa amechoka kwa sababu siku ilikuwa na mikazo mingi. Ametendewa isivyofaa na mwajiri anayetazamia mengi mno, ana mahangaiko ya jinsi atakavyoitunza familia yake, na ana wasiwasi kwa kuwa mke wake ni mgonjwa. Muziki wa wimbo wa kwanza unapoanza, anashusha pumzi na kufurahi kwamba yuko katika Jumba la Ufalme pamoja na ndugu na dada zake. Wimbo huo unahusu tumaini la uzima katika Paradiso, na maneno yake yanamhimiza ajiwazie akiwa katika Paradiso. Anaupenda sana wimbo huo na anapouimba pamoja na familia yake, tumaini la wakati ujao linamfariji.

² Je, umewahi kuhisi hivyo? Wengi wetu tumewahi kuhisi hivyo. Hata hivyo, ukweli wa mambo ni kwamba

1, 2. (a) Kwa nini nyakati nyingine inaweza kuwa vigumu kuiona Paradiso ikiwa halisi? (b) Ni nini kinachoweza kutusaidia kuimarisha imani yetu katika ahadi za Mungu?

maisha katika mfumo huu wa kale yanaweza kufanya iwe vigumu kuiona Paradiso inayokuja kuwa halisi. Hizi ni “nyakati za hatari zilizo ngumu kushughulika nazo,” na ulimwengu tunamoishi haufanani hata kidogo na paradiso. (2 Tim. 3:1) Ni nini kinachoweza kutusaidia tuone tumaini letu kuwa halisi? Tunajuaje kwamba hivi karibuni Ufalme wa Mungu utatawala wanadamu wote? Acheni tuchunguze baadhi ya unabii kutoka kwa Yehova ambao watu wake waliona ukitimizwa nyakati za kale. Kisha tutachunguza jinsi ambavyo unabii huo na unabii mwingine unaofanana nao unatimia kwa njia yenye kulisimua leo. Mwishowe, imani yetu ikiwa imeimarishwa, tutakazia fikira jinsi unabii huo unavyohusiana na wakati wetu ujao.

Jinsi Yehova Alivyotimiza Ahadi Zake Zamani za Kale

³ Wazia jinsi maisha yalivyokuwa kwa Wayahudi walioishi uhamishoni huko Babiloni katika karne ya sita K.W.K. Wengi wao walizaliwa uhamishoni kama wazazi wao, na maisha yalikuwa magumu. Wababiloni waliwadhihaki kwa sababu ya imani yao katika Yehova. (Zab. 137:1-3) Kwa makumi ya miaka, Wayahudi washikamanifu walishikilia tumaini hili zuri la wakati ujao:

3. Ni ahadi gani iliyowafariji Wayahudi walioishi uhamishoni Babiloni?

Yehova aliahidi kuwakusanya watu wake na kuwarudisha katika nchi yao. Yehova alisema kwamba hali zingekuwa nzuri huko. Hata aliilinganisha nchi iliyorudishwa ya Yuda na bustani ya Edeni—paradiso! **(Soma Isaya 51:3.)** Ahadi hizo zilikusudiwa kuwatia moyo watu wa Mungu, na kuondoa shaka zozote ambazo huenda walikuwa nazo. Zilifanyaje hivyo? Chunguza baadhi ya unabii hususa.

4 Usalama. Wayahudi hao waliokuwa uhamishoni hawangerudi katika paradiso halisi, bali wangerudi katika nchi ya mbali ambayo ilikuwa imeachwa ukiwa kwa miaka 70, nchi ambayo ni watu wachache kati yao waliwahi kuiona. Katika siku hizo, kulikuwa na simba, mbwa-mwitu, chui, na wanyama wengine wawindaji katika nchi zinazotajwa katika Biblia. Huenda mwanaume mwenye familia angejiuliza, ‘Nitawalindaje mke na watoto wangu? Namna gani kondoo na ng’ombe wangu?’ Ni jambo la kawaida kuwa na mahangaiko kama hayo. Fikiria sasa kuhusu ahadi ya Mungu iliyoandikwa katika **Isaya 11:6-9** na jinsi ambavyo iliwafariji Wayahudi. **(Soma.)** Akitumia maneno yenye kupendeza ya kishairi, Yehova aliwahakikishia watu waliokuwa uhamishoni

4. Yehova aliwahakikishiaje Wayahudi kwamba wangepata usalama katika nchi yao?

kwamba wao na mifugo yao wangekuwa salama. Simba angekula majani katika maana ya kwamba hangewala ng'ombe wa Wayahudi. Wayahudi waaminifu hawangekuwa na sababu ya kuwaogopa wanyama hao wawindaji. Yehova aliahidi kwamba watu wake wangekuwa salama katika nchi iliyorudishwa ya Yuda, hata nyikani na katika misitu.—Eze. 34:25.

5 Maandalizi mengi. Huenda kukawa na mahangaiko mengine. ‘Je, nitaweza kuilisha familia yangu katika nchi hiyo iliyorudishwa? Tutaishi wapi? Je, kutakuwa na kazi ya kufanya, na je, kazi hiyo itakuwa bora kuliko kazi yenye kuchosha tuliyoifanya uhamishoni chini ya watu waliotuteka?’ Kupitia unabii ulioongozwa na roho yake, kwa upendo Yehova alijibu maswali hayo pia. Yehova aliahidi kwamba watu wake watiifu wangepata mvua za kutosha; na hivyo udongo ungetokeza mkate “mnono na wenye mafuta,” hilo likionyesha kwamba udongo ungetokeza chakula kwa wingi. (Isa. 30:23) Kuhusu makao na kazi yenye kuridhisha, Yehova aliahidi hivi kuhusu watu wake: “Watajenga nyumba na kukaa ndani yake; na hakika wao watapanda mashamba ya mi-
5. Ni unabii gani uliwasaidia Wayahudi waliokuwa wakirudi kwao wawe na uhakika kwamba Yehova angewaandalia mahitaji yao kwa wingi?

zabibu na kula matunda yake. Hawatajenga na mtu mwingine akae ndani yake; hawatapanda na mtu mwingine ale.” (Isa. 65:21, 22) Naam, katika njia nyingi, maisha yangukuwa mazuri katika nchi ya Yuda yakilinganishwa na maisha ya uhamishoni huko Babiloni ya kipagani. Lakini vipi kuhusu matatizo yao mazito zaidi—matatizo ambayo yaliwafanya wapelekwe uhamishoni?

6 Hali ya kiroho. Miaka mingi kabla ya uhamisho wao, watu wa Mungu tayari walikuwa wagonjwa kiroho. Kupitia nabii Isaya, Yehova alisema hivi kuhusu watu wake: “Kichwa chote kimo katika hali ya ugonjwa, na moyo wote ni mnyonge.” (Isa. 1:5) Walikuwa vipofu na viziwi kiroho, kwa kuwa walikuwa wakiziba masikio yao yasisikilize shauri la Yehova na kufunga macho yao yasione nuru ambayo alikuwa akiwapa. (Isa. 6:10; Yer. 5:21; Eze. 12:2) Ikiwa Wayahudi hao waliokuwa wakirudi nchini kwao wangekabili tena matatizo hayo, wangukuwa na uhakika gani? Je, wangepoteza tena kibali cha Yehova? Ahadi hii ya Yehova iliwapa uhakika: “Katika siku hiyo viziwi hakika watasikia maneno ya kitabu,

6. Kwa muda mrefu, watu wa Mungu walikuwa na matatizo gani ya kiroho, na Yehova aliwahakikishia nini Wayahudi waliokuwa wakirudi kutoka uhamishoni?

na kutoka katika mahali penye weusi na kutoka katika giza macho ya vipofu yataona.” (Isa. 29:18) Ndiyo, Yehova angewaponya kiroho watu wake waliotiwa ni-dhamu na kutubu. Maadamu wangesikiliza na kutii, angewapa mwongozo na nuru ambayo ingeokoa uhai wao.

⁷ Je, Yehova alitimiza ahadi zake? Historia inajibu swali hilo. Wayahudi waliorudi katika nchi yao walipata usalama, maandalizi mengi, na hali nzuri ya kiroho. Kwa mfano, Yehova aliwalinda dhidi ya majirani wao waliokuwa wenye nguvu na wengi kuliko wao. Wanyama wawindaji hawakuangamiza mifugo ya Wayahudi. Ni kweli kwamba Wayahudi hao waliona utimizo mdogo tu wa unabii kuhusu paradiso ambao wanaume kama vile Isaya, Yeremia, na Ezekieli waliandika—lakini utimizo ambao watu wa Mungu waliona ulikuwa wenye kulisimua na ulitimia kwa wakati unaofaa. Tunapotafakari yale ambayo Yehova aliwatendea watu wake huko nyuma, imani yetu itaimarishwa zaidi. Ikiwa utimizo mdogo wa unabii huo ulikuwa wenye kulisimua, namna gani utimizo mkubwa? Fikiria yale ambayo Yehova ametufanyia leo.

**7. Ahadi za Mungu kwa watu wake waliokuwa uhamishoni zilitimizwa-
je, na kwa nini utimizo huo unaimarisha imani yetu?**

Jinsi Ambavyo Yehova Ameanza Kutimiza Ahadi Zake Katika Siku Zetu

⁸ Leo watu wa Yehova hawafanyizi taifa halisi, wala wote hawaishi katika nchi moja. Badala yake, Wakristo watiwa-mafuta wanafanyiza taifa la kiroho, “Israeli wa Mungu.” (Gal. 6:16) “Kondoo wengine” ambao ni waandamani wao wanajiunga nao katika “nchi” ya kiroho, yaani, tengenezo lake linaloweza kufananishwa na nchi ambamo wanamwabudu Mungu kwa umoja. Ibada hiyo ni njia yao ya maisha. (Yoh. 10:16; Isa. 66:8) Yehova ametupatia “nchi” ya aina gani? Ni paradiso ya kiroho. Katika paradiso hiyo, ahadi za Mungu kuhusu hali zinazofanana na zile zilizokuwa Edeni zimetimia katika njia ya kiroho yenye kustaajabisha. Fikiria mifano michache.

⁹ **Usalama.** Katika unabii ulioandikwa kwenye Isaya 11:6-9, tunapata picha ya upatano na amani—kati ya wanyama-mwitu na wanadamu pamoja na wanyama wao wa kufugwa. Je, picha hiyo inatimizwa kwa njia ya kiroho leo? Ndiyo! Katika mstari wa 9, tunajifunza ni kwa nini wanyama hao hawatasababisha madhara wala

8. Watu wa Mungu leo wanafurahia “nchi” ya aina gani?

9, 10. (a) Unabii ulio kwenye Isaya 11:6-9 unatimizwaje leo? (b) Tuniona uthibitisho gani kwamba kuna amani miongoni mwa watu wa Mungu?

uharibifu: “Kwa maana dunia hakika itajawa na kumjua Yehova kama vile maji yanavyoifunika bahari.” Je, “kumjua Yehova” kunabadili tabia za wanyama? Hapana. Watu ndio wanaobadilika wanapomjua Mungu Aliye Juu Zaidi na kujifunza kuiga njia zake zenye amani. Hiyo ndiyo sababu katika paradiso yetu ya kiroho leo, tunaweza kuona jinsi ambavyo unabii huo umetimizwa katika njia inayochangamsha moyo. Chini ya utawala wa Ufalme, wafuasi wa Kristo wanajifunza kuacha tabia zao za kikatili na za kinyama na kuishi kwa amani na upatano pamoja na ndugu na dada zao wa kiroho.

¹⁰ Kwa mfano, katika kitabu hiki, tumezungumza kuhusu msimamo wa Wakristo wa kutounga mkono upande wowote—tumezungumzia msingi wa Kimaandiko wa uelewaji wetu na jinsi ambavyo watu wa Mungu wameteswa kwa sababu ya kushikilia msimamo huo. Je, haishangazi kwamba katika ulimwengu huu wenye jeu-ri, kuna “taifa” la watu wengi kiasi ambao hukataa, hata wanapotishwa kuuawa, kujihusisha katika jeu-ri ya aina yoyote? Huo ni uthibitisho wa kutosha kuonyesha kwamba raia wa Ufalme wa Kimasihi kwa kweli wanafurahia amani kama ile iliyotajwa na Isaya! Yesu alisema kwamba wafuasi wake wangetambuliwa kwa upendo ambao wangekuwa nao miongoni mwao.

(Yoh. 13:34, 35) Katika kutaniko, kwa subira, Kristo anamtumia “mtumwa mwaminifu na mwenye busara” kuwafundisha Wakristo wote wa kweli kuwa wenye kufanya amani, upendo, na wapole.—Mt. 24:45-47.

¹¹ Maandalizi mengi. Ulimwengu una njaa ya kiroho. Biblia ilionya hivi: “‘Tazama! Siku zinakuja,’ asema Bwana Mwenye Enzi Kuu Yehova, ‘nami nitaleta njaa katika nchi, wala si njaa ya mkate, nami nitaleta kiu, wala si kiu ya maji, bali ya kuyasikia maneno ya Yehova.’” (Amo. 8:11) Je, raia wa Ufalme wa Mungu wanasumbuliwa na njaa pia? Yehova alitabiri tofauti hii kati ya watu wake na maadui wake: “Watumishi wangu watakuwa, lakini ninyi mtakuwa na njaa. Tazama! Watumishi wangu watakuwa, lakini ninyi mtakuwa na kiu. Tazama! Watumishi wangu watahangilia, lakini ninyi mtaona aibu.” (Isa. 65:13) Je, umejionea utimizo wa maneno hayo?

¹² Maandalizi ya kiroho yanamiminika kwetu kama mto ambao unazidi kupanuka na kuongezeka kina. Machapisho yetu yanayotegemea Biblia—na pia rekodi za sauti na video, mikutano na makusanyiko yetu, na habari ambazo zimechapishwa kwenye Tovuti yetu—yote

11, 12. Ni njaa ya aina gani inayokumba ulimwengu leo, hata hivyo, Yehova amewaandaliaje watu wake kwa wingi?

hayo ni mafuriko ya chakula cha kiroho tunachopata katika ulimwengu huu unaokufa njaa. (Eze. 47:1-12; Yoe. 3:18) Je, unasisimuka kuona Yehova akitimiza ahadi ya maandalizi mengi katika maisha yako ya kila siku? Je, unahakikisha kwamba unajilisha kwa ukawaida katika meza ya Yehova?

¹³ Hali ya kiroho. Leo, watu wengi ni vipofu na viziwi kiroho. (2 Kor. 4:4) Hata hivyo, Kristo anaponya udhai-fu na magonjwa ulimwenguni pote. Je, umeona macho ya vipofu yakifunguliwa na masikio ya viziwi yakizibuliwa? Ikiwa umeona watu wakipata ujuzi sahihi wa kweli ya Neno la Mungu, wakiacha uwongo wa kidini ambao hapo awali uliwafanya wawe vipofu na viziwi wa ile kweli, basi umeona ahadi hii ikitimia: “Katika siku hiyo viziwi hakika watasikia maneno ya kitabu, na kutoka katika mahali penye weusi na kutoka katika giza macho ya vipofu yataona.” (Isa. 29:18) Kila mwaka, mamia ya maelfu ya watu ulimwenguni pote wanaponywa kiroho. Kila mtu anayemuacha Babiloni Mkubwa na kujiunga nasi ili tuabudu katika paradiso yetu ya kiroho ni uthibitisho wa kwamba ahadi za Yehova zimeitimia!

13. Ni katika njia gani umeona utimizo wa ahadi ya Yehova kuhusu macho ya vipofu yakifunguliwa na masikio ya viziwi yakizibuliwa?

¹⁴ Kila sura ya kitabu hiki ina uthibitisho wenye nguvu kwamba Kristo amewaleta wafuasi wake katika paradiso ya kiroho ya kweli katika siku hizi za mwisho. Acheni tuendeleo kutafakari baraka nyingi tunazopata katika paradiso hiyo leo. Tukifanya hivyo, imani yetu katika ahadi za Yehova za wakati ujao itaendelea kuiimarishwa.

“Ufalme Wako na Uje”

¹⁵ Tangu zamani, kusudi la Yehova limekuwa kuifanya dunia kuwa paradiso. Aliwaweka Adamu na Hawa katika bustani ya Edeni, na kuwaamuru wazaane na kujaza dunia na kuwatunza viumbe wote. (Mwa. 1:28) Hata hivyo, Adamu na Hawa walimfuata Shetani katika uasi na kuwatumbukiza wazao wao wote katika hali ya kutokamilika, dhambi, na kifo. Licha ya hayo, kusudi la Mungu halikubadilika kamwe. Yehova hutimiza kwa ukamili kila neno analosema. **(Soma Isaya 55:10, 11.)** Kwa hiyo, tunaweza kuwa na uhakika kwamba wazao wa Adamu na Hawa wataijaza dunia hii na kuitiisha, na kuwatunza kwa upendo viumbe wa Yehova katika paradiso itakayokuwa duniani kote. Wakati huo,

14. Imani yetu inaimarishwa tunapotafakari kuhusu uthibitisho gani?
15. Kwa nini tunaweza kuwa na uhakika kwamba dunia itakuwa paradiso?

ahadi ambazo Yehova alitoa kwa Wayahudi waliokuwa uhamishoni kuhusu kuishi chini ya hali za kiparadiso zitatimia kwa ukamili! Ona mifano ifuatayo.

16 Usalama. Hatimaye, maneno yenye kuchangamsha moyo yanayopatikana kwenye Isaya 11:6-9 yatatimia kwa ukamili katika njia halisi. Wanaume, wanawake, na watoto watakuwa salama salimini mahali popote duniani. Hakuna kiumbe yeyote, iwe mwanadamu au mnyama, atakayewatisha. Hebu wazia wakati ambapo dunia nzima itakuwa makao yako na utaweza kuogelea katika mito, maziwa, na bahari; kupanda milima; na kitembea mbugani bila woga wowote. Na wakati wa usiku, hutakuwa na wasiwasi wowote. Maneno ya Ezekieli 34:25 yatatimia, hivi kwamba watu wa Mungu wataweza ‘kukaa nyikani kwa usalama na kulala katika misitu.’

17 Maandalizi mengi. Hebu wazia wakati ambapo hakitakuwa na umaskini, utapiamlo, njaa, wala uhitaji wa kuwa na mifumo ya kutoa huduma za jamii bure. Maandalizi mengi ya kiroho ambayo watu wa Mungu wanafurahia leo ni uhakikisho wa kwamba Mfalme wa Kimasihi atawalisha raia wake katika kila njia. Yesu ali-

16. Biblia inaelezaje usalama tutakaofurahia katika Paradiso?

17. Kwa nini tunaweza kuwa na uhakika kwamba Yehova atatuandalia mahitaji yetu kwa wingi Ufalme utakapotawala dunia nzima?

pokuwa duniani, alionyesha kwa kiwango kidogo kwa-mba anaweza kutimiza ahadi hizo, kwa kuwa aliwalisha maelfu ya watu wenye njaa kwa mikate na samaki wachache tu. (Mt. 14:17, 18; 15:34-36; Marko 8:19, 20) Ufalme wa Mungu utakapotawala dunia nzima, unabii mwingi kama huu utatimizwa kihalisi: “Ataleta mvua kwa ajili ya mbegu yako unayoipanda katika udongo, na mkate kuwa mazao ya udongo, ambao utakuwa mnono na wenye mafuta. Mifugo yako italisha katika siku hiyo katika malisho mapana.”—Isa. 30:23.

¹⁸ Leo watu wengi hawana tumaini la kuwa na nyumba nzuri au kazi yenye kuridhisha. Katika ulimwengu huu wenye ufisadi, watu wengi wanahisi kwamba wao na familia zao hawafaidiki na kazi ngumu ambayo wanafanya kwa saa nyingi, bali matajiri na wenye pupa ndio wanaofaidika. Hebu wazia maisha yatakavyokuwa wakati unabii huu utakapotimia ulimwenguni pote: “Watajenga nyumba na kukaa ndani yake; na hakika wao watapanda mashamba ya mizabibu na kula matunda yake. Hawatajenga na mtu mwingine akae ndani yake; hawatapanda na mtu mwingine ale. Kwa maana siku za watu wangu zitakuwa kama siku za mti; na watu

18, 19. (a) Unabii ulio kwenye Isaya 65:20-22 una maana gani kwako? (b) Ni katika maana gani siku zetu zitakuwa “kama siku za mti”?

wangu waliochaguliwa wataitumia kazi ya mikono yao wenyewe kikamilifu.”—Isa. 65:20-22.

¹⁹ Inamaanisha nini kwamba siku zetu zitakuwa “kama siku za mti”? Unaposimama chini ya mti mkubwa, je, wewe hustaajabu unapowazia mti huo umekuwa hapo kwa miaka mingapi? Huenda mti huo umekuwapo hata kabla ya mababu zako kuzaliwa. Huenda ukawazia kwamba ikiwa utaendelea kuwa katika hali ya kutokamilika, mti huo utaendelea kuishi kwa miaka mingi sana hata baada ya wewe kufa na kusahuliwa. Ni jambo la fadhili kwamba Yehova anatuhakikishia kuwa katika Paradiso inayokuja, tutaishi muda mrefu na kwa amani! (Zab. 37:11, 29) Siku moja, miti inayoiishi miaka mingi sana itaonekana kama nyasi ambazo humea na kunyauka haraka, kwa sababu tutaishi milele!

²⁰ **Afya kamilifu.** Leo, magonjwa na kifo humwathiri kila mtu katika ulimwengu huu. Kwa njia fulani, sisi *sote* ni wagonjwa—tumeambukizwa ugonjwa hatari sana unaosababisha kifo, ambao unaitwa dhambi. Tiba pekee ni dhabihu ya fidia ya Kristo. (Rom. 3:23; 6:23) Wakati wa Utawala wa Miaka Elfu Moja, Yesu pamoja na watawala wenzake watawasaidia watu wanufaike kikamili

20. Raia washikamanifu wa Ufalme watafurahia jinsi gani afya kamilifu?

na dhabihu hiyo kwa kuondoa hatua kwa hatua dhambi zote kutoka kwa wanadamu waaminifu. Unabii huu wa Isaya utatimia kwa ukamili: “Hakuna mkaaji atakayese- ma: ‘Mimi ni mgonjwa.’ Watu wanaokaa katika nchi hiyo watakuwa wamesamehewa kosa lao.” (Isa. 33:24) Hebu wazia wakati ambapo hakuna mtu atakayekuwa kipofu, kiziwi, au mlemavu. **(Soma Isaya 35:5, 6.)** Hakuna ugonjwa wowote utakaopita uwezo wa Yesu wa kuponya —iwe ni ugonjwa wa kimwili, kiakili, au kihisia. Raia washikamanifu wa Ufalme watafurahia afya kamilifu!

²¹ Namna gani matokeo ya kawaida ya ugonjwa, matokeo yasiyoweza kuepukika ya dhambi, yaani, kifo? Kifo ndiye ‘adui yetu wa mwisho,’ ambaye huwashinda wanadamu wote wasio wakamilifu. (1 Kor. 15:26) Laki- ni, je, kifo ni adui asiyeshindwa machoni pa Yehova? Ona yale ambayo Isaya alitabiri: “Atameza kifo milele, na Bwana Mwenye Enzi Kuu Yehova hakika atafuta machozi katika nyuso zote.” (Isa. 25:8) Unaweza kuwazia wakati huo? Hakutakuwa na mazishi, makaburi, wala machozi ya huzuni! Badala yake, kutakuwa na machozi ya furaha Yehova anapotimiza ahadi yake yenye kusisi- mua ya kuwafufua wafu! **(Soma Isaya 26:19.)** Hatimaye, maumivu yote yaliyosababishwa na kifo yataondolewa.

21. Kifo kitafanywa nini, na kwa nini ahadi hiyo inakufariji?

²² Kufikia mwisho wa ile Miaka Elfu Moja, Ufalme utakuwa umetimiza mapenzi ya Mungu duniani, na Kristo atamrudishia Baba yake utawala. (1 Kor. 15:25-28) Wanadamu wote, wakiwa wamefikia ukamilifu, watakuwa tayari kwa ajili ya lile jaribu la mwisho Shetani anapofunguliwa kutoka katika hali ya kutotenda, inayofananishwa na abiso. Baada ya jaribu hilo, Kristo atamponda yule nyoka mwovu na wale wote wanaomuuunga mkono. (Mwa. 3:15; Ufu. 20:3, 7-10) Lakini wote wanaompenda Yehova watakuwa na tarajio zuri sana. Pengine hakuna maneno yanayoweza kuleta picha ya tarajio hilo kuliko maneno tunayopata katika Biblia. Inaahidi kwamba watu waaminifu watakuwa na “uhuru wenyewe utukufu wa watoto wa Mungu.”—Rom. 8:21.

²³ Ahadi hizo si matumaini yasiyo na msingi au ndoto tu. Kwa hakika ahadi za Yehova zitatimia! Kwa nini? Kumbuka maneno ya Yesu tuliyozungumzia katika sura ya kwanza ya kitabu hiki. Aliwafundisha wafuasi wake wasali hivi kwa Yehova: “Ufalme wako na uje. Mapenzi yako na yatendeke duniani kama ilivyo mbinguni.” (Mt. 6:9, 10) Ufalme wa Mungu si jambo la kuwaziwa tu. Ni

22. Ni nini kitakachotokea Ufalme wa Kimasihi utakapokuwa umetimiza mapenzi ya Mungu duniani?

23, 24. (a) Kwa nini tuna uhakika kwamba ahadi za Mungu zitatimia? (b) Unaazimia kufanya nini?

halisi! Sasa unatawala mbinguni. Kwa karne moja sasa, umetimiza ahadi za Yehova kwa njia ambazo tunazona wazi katika kutaniko la Kikristo. Kwa hiyo, tunaweza kuwa na uhakika kwamba ahadi zote za Yehova zitati-mia wakati Ufalme wa Mungu unapokuja kuitawala du-nia nzima!

²⁴ Tunajua kwamba Ufalme wa Mungu utakuja. Tuna-jua kwamba kila neno ambalo Yehova ameahidi litati-mia. Kwa nini? Kwa sababu UFALME WA MUNGU UNATAWALA! Kila mmoja wetu anapaswa kujiuliza, ‘Je, Ufalme unanitawala *mimi*?’ Acheni tufanye yote tu-wezayo kuishi tukiwa raia washikamanifu wa Ufalme huo sasa, ili tunufaike milele na utawala wake mkami-lifu na usio na ubaguzi!

Ufalme Ni Halisi Kwako Kadiri Gani?

- Yehova alitimizaje ahadi zake kuhusiana na Wayahudi waliokuwa wakirudi kutoka uhamishoni?
- Ni katika njia gani Yehova ameturuhusu tufurahie paradiso ya kiroho leo?
- Ni jambo gani linalokuvutia sana kuhusu maisha katika Paradiso?
- Ni jambo gani linalokusadikisha kwamba Ufalme wa Mungu ni halisi na unatawala sasa?